

Årsredovisning 2021

Länsstyrelsen
Gävleborg

Utgivare: Länsstyrelsen Gävleborg

Diarienummer: 717-2022

Bild omslag:

Med fokus på Friluftslivets år och landshövdingestafetten antar landshövding Per Bill utmaningen och simmar utomhus i Segersta sommaren 2021.

Bilder Landshövdingen har ordet:

Landshövding Per Bill uppmärksammar de volontärer som arbetat med massvaccinationen under pandemin.

SM i utomhusmatlagning i Färnebofjärdens nationalpark med medaljregn till Gävleborg.

Kronprinsessparets besök i Gävleborg med anledning av pandemin och översvämningarna.

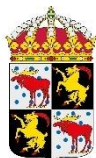
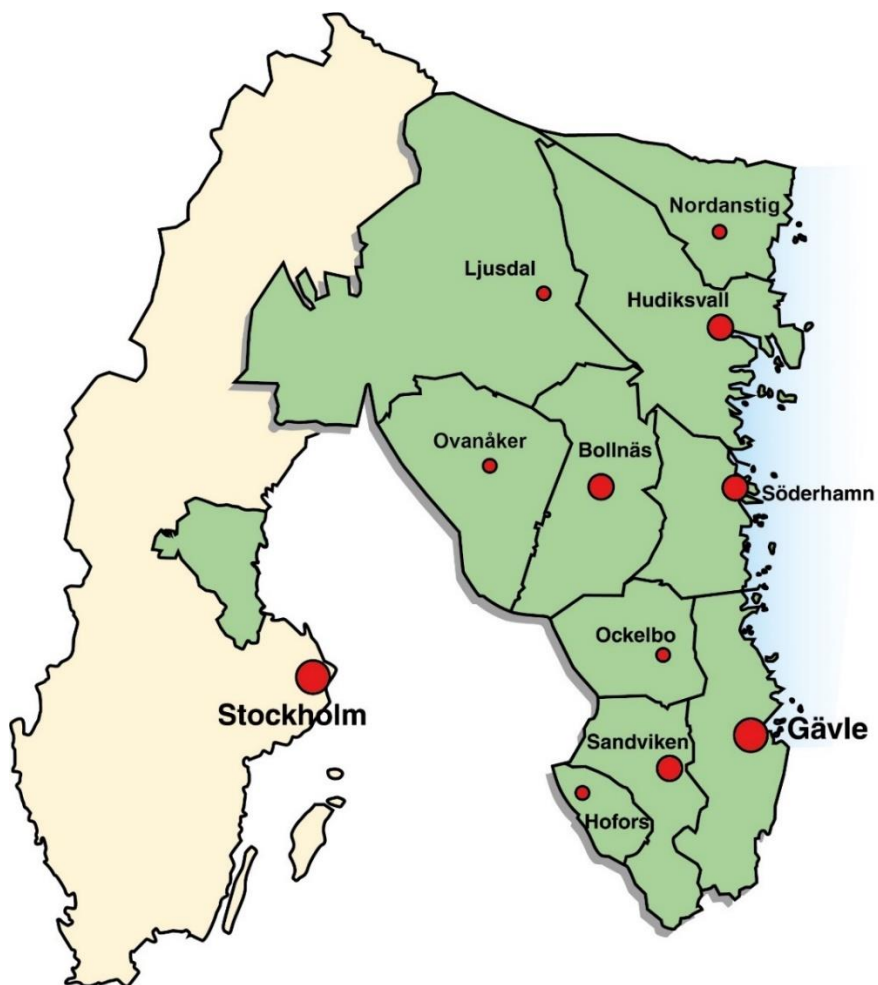
Demokratistugan på Gävle torg under Demokrativeckan.

Skyfallet i Gävleborg med stora översvämningar som följd.

Landshövding Per Bill besöker Långängarnas Naturreservat

Foto: Omslag: Sofia Rohlin. Landshövdingen har ordet: Anna Jernberg, Anna Kjellander, Sofia Rohlin, Johanna Blavier och Sofia Edelbrock, Länsstyrelsen Gävleborg.

Årsredovisning 2021

Länsstyrelsen – en samlande kraft

Sverige är indelat i 21 län och varje län har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Innehåll

Landshövdingen har ordet	3
Om årsredovisningen	5
Årsredovisningens kapitelindelning.....	5
Om resultatredovisningen	5
Förklaring av begrepp	5
Grunder för bedömningar.....	6
Om Länsstyrelsen	7
Om våra uppgifter, uppdrag och mål	7
Strategisk styrning och planering.....	7
Organisation.....	9
Länsstyrelsegemensamma stödverksamheter	10
Resultatredovisning	13
Myndighetsövergripande redovisning	13
Redovisning av verksamhetsområden	24
Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	25
Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor.....	31
Regional tillväxt och infrastrukturplanering	37
Hållbar samhällsplanering och boende.....	42
Energi och klimat.....	50
Kulturmiljö	56
Samhällsskydd och beredskap	65
Naturvård och miljöskydd.....	73
Areella näringar.....	94
Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.....	105
Övrig redovisning	114
Året i siffror.....	121
Finansiell redovisning	134
Resultaträkning	134
Balansräkning	135
Anslagsredovisning.....	137
Tilläggsupplysningar och noter	138
Landshövdingens underskrift av årsredovisningen	152
Bilagor	153

Landshövdingen har ordet

Året 2021 ställde oss, precis som 2020, inför många utmaningar. Pandemin orsakade mycket skada men den drev även på utvecklingen i länet och utmanade oss alla på olika sätt. Genom omprioriteringar, flexibilitet och alternativa arbetssätt kunde vi trots allt genomföra mycket av det som ligger inom vårt uppdrag. Det kan ni läsa om i den här årsredovisningen. Det är med stolthet jag som landshövding lämnar ifrån mig det här dokumentet.

Nej, 2021 var inget vanligt år. Men det var ett år som ytterligare befäste betydelsen av Länsstyrelsens viktiga roll som regeringens förlängda arm i landet. Under året arbetade vi med ett tiotal regeringsuppdrag kopplade till pandemin. Länsstyrelsen upprättade lägesbilder, samordnade kommunikation, utövade tillsyn av den tillfälliga covid-19-lagen, hanterade tillgång på skyddsutrustning i länet och koordinerade frivilliginsatser i samband med massvaccineringen för att nämna några.

Närmare 24 000 arbetstimmar frigjordes för pandemiarbete. För att hantera uppdragen bildade vi två nya tillfälliga enheter som arbetade med samordning respektive tillsyn. Vi satte snabbt processer och flöden som säkrade ett gott resultat.

Vi kan konstatera att pandemin har stärkt Länsstyrelsens krisorganisation. Det visade sig inte minst när vårt län i augusti utsattes för ytterligare utmaningar när ett kraftigt skyfall drog in. Eftersom vår krisstab redan var aktiverad kunde Länsstyrelsen snabbt agera och stötta länets aktörer i krishantering. Konsekvenserna för både enskilda och samhället blev omfattande och det är oerhört viktigt att vi drar lärdomar av det som hände för att i framtiden kunna minimera konsekvenserna om något liknande sker igen. En viktig del i det arbetet är den utredning som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, gett Länsstyrelsen i uppdrag att genomföra och som ska redovisas i början av 2022.

Klimatutmaningar, livsmedelsförsörjning och Agenda 2030 är områden vi fortsatte att ha i fokus under 2021 och kommer att driva vidare med kraft även framöver. Under hösten genomförde vi bland annat en utbildningsdag för alla medarbetare med tema försvarsvilja, livsmedelsförsörjning i kriser samt klimat och kris. Det här har stärkt organisationens robusthet inför framtida utmaningar.

Trots de prövningar som 2021 bjöd på är min bedömning att Gävleborgs län står fortsatt starkt när vi nu summerar året. Det finns ett kraftfullt civilsamhälle, ett utbrett föreningsliv

och ett starkt näringsliv. Vi har alla fått kämpa mer än vanligt under det gångna året, men min övertygelse är att vi kommit ut starkare på andra sidan.

2021 firade vi tillsammans Demokratin 100 år, jag som landshövding hade även äran att vara med vid viktiga skeende som bland annat invigningen av Pyrocells biooljefabrik i Gävle och firandet av Axmar bruk 350 år. Blandningen av kulturarv och historia å ena sidan och innovation och utveckling på den andra är bara en del av det som bidrar till länets attraktionskraft.

Vår fantastiska natur är en annan del. Här har vi sett ett fortsatt högt besöksstryck i våra naturreservat och nationalparker under 2021. De nya hälsosamma vanor som pandemin gav många under 2020 levde vidare under förra året. Att värna och öka kännedomen om allemansrätten och få fler att prova ett mer aktivt friluftsliv var viktiga mål när 2021 utnämndes till Friluftslivets år. Tillsammans med flera andra aktörer lyfte vi flera av länets guldgruv och bidrog till att ännu fler hittade ut i naturen. Genom utmaningen landshövdingestafetten, som initierades av min landshövdingekollega Göran Enander i Uppsala, fick jag själv flera nya minnesvärda upplevelser. Jag åkte rullskidor i Högbo och simmade i vad som bäst kan beskrivas som en tavla i vackra Kungsholmen, Segersta, en liten turistspärla som fler borde upptäcka.

Det finns otroligt mycket vackert och fantastiskt i Gävleborg. Tidigt under 2021 bestämde Länsstyrelsen att pandemin inte skulle få stå i vägen för fortsatt utveckling och vi satte återstarten för länet som ett prioriterat område. Länsstyrelsen driver här projektet Återstart Gävleborg som ska stärka samarbetet mellan länets aktörer i syfte att skapa ett bättre näringslivsklimat och locka inflyttare. Vi ska vara en sammanhållande part i samverkan och genomförande av aktiviteter som gynnar länet positivt. Projektet genomförs i nära samarbete med Region Gävleborg, länets kommuner och företagsorganisationer.

Pandemin har påverkat Länsstyrelsen på många sätt, men vi har med gemensamma krafter trots det bedrivit en väl fungerande verksamhet. Vår vision har präglat vårt arbete oavsett om det har handlat om att hantera pandemin eller genomförandet av våra uppdrag. Vi arbetar med att göra Gävleborgs län starkt, hållbart, inkluderande och attraktivt att leva och verka i.

Med tillförsikt och framtidstro ser vi fram emot 2022.

Per Bill

Landshövding

Om årsredovisningen

Syftet med detta avsnitt är att informera om årsredovisningens upplägg och disposition samt att beskriva de huvudsakliga begrepp, mät- och värderingsmetoder som vi använder. Redovisningsprinciper avseende finansiella delar, tabeller och ärendestatistik redovisas under rubriken Tilläggsupplysningar och noter i avsnittet Finansiell redovisning.

Årsredovisningens kapitelindelning

Länsstyrelsens årsredovisning är uppbyggd för att motsvara kraven i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Den består av delarna:

- Landshövdingen har ordet
- Om årsredovisningen
- Om Länsstyrelsen
- Resultatredovisning
- Finansiell redovisning
- Landshövdingens underskrift av årsredovisningen
- Bilagor

Avsnittet **Om Länsstyrelsen** beskriver länsstyrelsens övergripande uppgift, hur vi arbetar med den strategiska styrningen, verksamhets- och organisationsutveckling samt de länsstyrelsegemensamma stödverksamheterna. **Resultatredovisningen** innehåller bland annat en myndighetsövergripande redovisning och en redovisning per verksamhetsområde, som utgår från den länsstyrelsegemensamma verksamhets- och ärendestrukturen (VÄS). Den **finansiella redovisningen** innehåller resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisningen samt tilläggsupplysningar och noter.

Bilaga A-C beskriver vilka paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, regleringsbrevsuppdrag och övriga uppdrag som ingår i resultatredovisningen samt var i årsredovisningen de redovisas. **Bilaga D** tydliggör vilka regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning.

Om resultatredovisningen

Redovisningen per verksamhetsområde inleds med en tabell med instruktionsuppgifter, regleringsbrevsuppdrag eller andra återrapporteringsgrunder som redovisas i avsnittet. Därefter följer en redogörelse för verksamhetsområdets uppgifter, uppdrag och mål samt en beskrivning av hur vi genomför verksamheten. Vi redovisar resultatet genom att beskriva prestationer och effekter för att slutligen göra en bedömning av resultatet, bland annat med stöd av indikatorer. Avsnittet innehåller även en tabell med verksamheten i siffror som visar årsarbetskrafter, viss ärendestatistik och uppgifter om kostnader, finansiering och transfereringar.

Förklaring av begrepp

Nedan förklarar och definierar vi några av de begrepp som vi använder oss av i resultatredovisningen.

Uppgifter utgår i regel från förordningar, till största delen från det som står i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Uppdrag utgår till största delen från tidsatta uppdrag som regeringen angett i regleringsbrevet eller i något annat beslut.

Länsstyrelsens verksamhet styrs av att vi i utförandet av våra uppgifter och uppdrag ska bidra till att nationella och mer övergripande **mål** får genomslag i länet och där länsstyrelsens insatser som enskild myndighet i olika grad påverkar måluppfyllelsen. Dessa mål kan alltså vara olika verksamhetsnära, dvs de kan ha varierande koppling till de egna arbetsinsatserna.

I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) har länsstyrelsen tagit fram **resultatindikatorer** som ska användas som stöd för bedömningar av måluppfyllelsen och resultaten inom respektive verksamhetsområde. Indikatorer är mått som används i bedömning av måluppfyllelse. En indikator mäter i regel en avgränsad del av ett mål. Under året har ett särskilt uppdrag genomförts som syftar till att ta fram länsstyrelse-gemensamma indikatorer. I uppdraget att ta fram gemensamma indikatorer har fokus legat på prestationer/leveranser och sådana effekter i länet som till relativt hög grad beror på länsstyrelsens eget arbete. Vi har också fokuserat på att välja ut eller ta fram relativt få och relevanta indikatorer.

Det finns flera områden i resultatredovisningen som Länsstyrelsen inte redovisar indikatorer för. Skälen till det är bland annat:

- svårigheter inom vissa områden att definiera relevanta indikatorer som påvisar eller indikerar en resultatutveckling utifrån uppdraget
- att tid och/eller kostnad för att ta fram underlaget till resultatindikatorn är för stor, eller
- att länsstyrelserna i vissa fall kan behöva samordna sig och komma överens om vilka indikatorer som bör följas över tid.
- **Resultatbedömningen** är den samlade bedömningen av resultatet av myndighetens insatser inom verksamheten, i förhållande till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål.

Grunder för bedömningar

För varje verksamhetsområde bedöms resultatet av genomförda insatser i förhållande till verksamhetsområdets uppgifter, uppdrag och mål. Bedömningarna motiveras med stöd av indikatorer och övriga resultatbeskrivningar. De bedömningsnivåer som vi använder är:

- **Otillfredsställande:** Resultaten når inte upp till målen eller endast i begränsad omfattning når de uppsatta målen.
- **Utvecklingsbehov:** Resultaten når delvis upp till de uppsatta målen men inte i tillräcklig omfattning.
- **Gott:** Resultaten i all väsentlighet uppnår de uppsatta målen.
- **Utmärkt:** Resultaten i alla delar uppnår de uppsatta målen med god marginal.

Resultatbedömningen kan även innehålla en bedömning av **trend** och **riktning** i ett regionalt perspektiv.

Om Länsstyrelsen

I Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) anges att i varje län finns en länsstyrelse som ansvarar för den statliga förvaltningen i länet, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret för särskilda förvaltningsuppgifter.

Om våra uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelseinstruktionen anger övergripande inom vilka områden länsstyrelsen har uppgifter och hur länsstyrelsen ska styras och organiseras. Länsstyrelsernas uppdrag ges via lag av riksdagen och via förordning eller beslut av regeringen, främst i vårt regleringsbrev. Även EU:s direktiv och förordningar styr länsstyrelsernas verksamhet.

Länsstyrelsen arbetar för det hållbara samhället. Utifrån de tre dimensionerna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet arbetar vi för en hållbar utveckling i länet. Vi ansvarar för att beslut från riksdagen och regeringen får regionalt genomslag och vi samordnar den statliga verksamheten. Vi ska tillvarata såväl individens som samhällets intressen i utvecklingen av länet. Vi bedriver verksamhet inom flera olika samhällsområden och vi ska vara en kunskapsorganisation som har förmågan att arbeta tvärssektoriellt i många frågor.

Det saknas ett riksdagsbundet mål för länsstyrelserna. Övergripande ska dock länsstyrelserna verka för att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta omfattar samtliga län, oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan staten, kommunerna och regionerna. I redovisningen av respektive verksamhetsområde knyter vi an till relevanta nationella och regionala mål som uppgifterna och uppdragen ska bidra till att uppnå. Resultaten vi redovisar kan bestå av såväl prestationer som effekter på kort, medellång eller lång sikt.

Strategisk styrning och planering

Myndighetens komplexa uppdrag kräver att flera styrande komponenter samverkar för att nå framgång. Det handlar om att arbeta med förutsättningar som exempelvis aktivt medarbetarskap och organisationens utformning på ett sätt som möjliggör att uppgifter och uppdrag kan genomföras effektivt.

För en god måluppfyllelse och ett gott resultat, arbetar Länsstyrelsen på både kort och lång sikt. Den strategiska inriktningen tillsammans med visionen och målbilden är bärare av de långsiktiga perspektiven medan Länsstyrelsens fokusområden och utvecklingsområden kopplade till konceptet ”Hållbar arbetsplats”, utgör det mer kortsiktiga arbetet.

För att nå visionen om att vara en av ”Sveriges bäst fungerande myndigheter”, behöver Länsstyrelsen kontinuerligt analysera och ta fram åtgärder för att styra på ett effektivt och strukturerat sätt och processerna för detta har utvecklats ytterligare under 2021. Ett exempel är att arbetsprocessen har utökats med verksamhetsspecifika omvärldsbevakningar som resulterade i en länsstyrelseövergripande trendbild. Underlaget har använts i ledningens strategiska diskussioner och på så sätt bidragit inför beslut om fokusområden och utvecklingsområden.

Lika viktigt som bevakning och planering är för god måluppfyllelse är uppföljning och analys, och under 2021 har planeringen integrerats i verktyget LISA. Syftet har varit att

få samlade, enhetliga och digitala prognoser och redovisningar som också skapar jämförbarhet med andra länsstyrelser.

Ambitionen framöver är att ytterligare utveckla formerna för hur Länsstyrelsen samverkar och samordnar med näringsliv, kommuner, statliga myndigheter och andra samhällsaktörer i länet. Som regeringens förlängda arm ute i landet har myndigheten ett viktigt uppdrag att fånga och belysa de frågor och ämnen som är viktiga för länets utveckling.

Strategisk inriktning

Länsstyrelsen ska arbeta för att nationella mål ska få genomslag och att verksamheten bidrar till en långsiktig ekonomisk, ekologisk och socialt hållbar utveckling i länet.

Under 2021 har arbetet utifrån målbilden om en omställning till ett mer hållbart samhälle fortsatt. I Länsstyrelsen Gävleborgs handlingsplan för Agenda 2030 framgår att arbetet med interna processer för Agenda 2030 ska förändras, utvecklas och stärkas. Ambitionen är att hållbar utveckling ska vara en del av kärnan i all verksamhet och inte ett projekt utan en styrningsfråga.

Ytterligare förstärkt fokus på Agenda 2030 och sektorsövergripande perspektiv

I Övergripande verksamhetsplan 2022 understryks att den strategiska inriktningen utgörs av Agenda 2030 och de sektorsövergripande perspektiven i länsstyrelseinstruktionens 5 och 6§. Agendan och perspektiven är bottenplattan och förhållningssättet att planera utifrån för arbete med samtliga uppgifter och uppdrag. Dessa ska betraktas som kärnuppdrag i verksamhetsområdena och inte som enskilda uppgifter och uppdrag.

Fokusområden

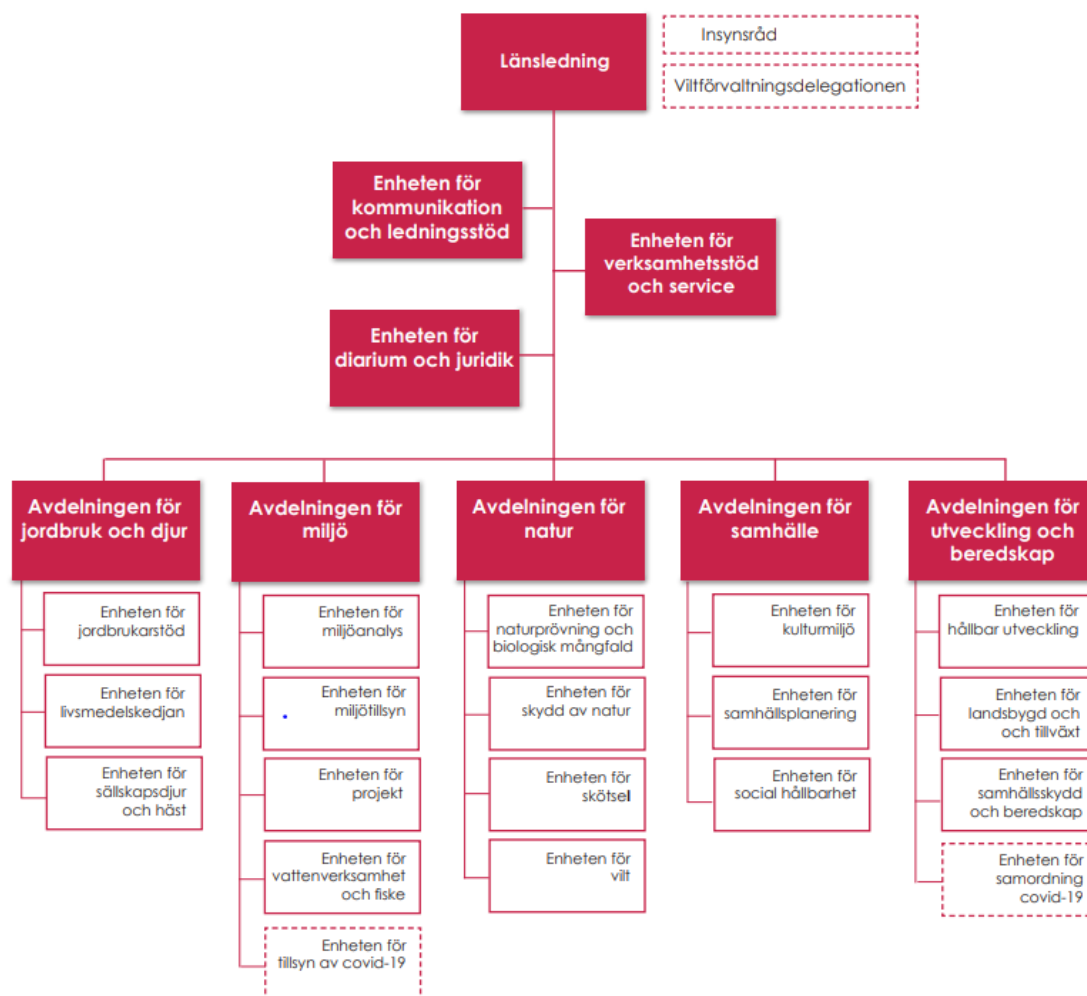
För att kraftsamla kring samhällsövergripande uppdrag som är av särskild vikt för Gävleborgs län och där Länsstyrelsens arbetsinsatser har möjlighet att påverka utvecklingen, har myndigheten under 2021 arbetat med särskilt fokus på områdena "Klimatutmaningar Gävleborg", "Livsmedelsförsörjning" och "Återstart Gävleborg". Fokusområdena gäller också för 2022 med tillägget "Säkerhet och beredskap".

Hållbar arbetsplats

För en hållbar arbetsplats är ledarskapet, ett aktivt medarbetarskap och efterlevnad av värdegrunden viktiga grundstenar. Som ett led i strävan att skapa en hållbar arbetsplats har Länsstyrelsens chefer fortsatt arbetet med att skapa förutsättningar för en tät och god kontakt med samtliga medarbetare och därmed ha möjlighet att agera proaktivt för att förebygga ohälsa, arbetsmiljöproblem och ojämn/för stor arbetsbelastning. Länsstyrelsen har i samband med de under året genomförda utbildningsdagarna och personalmöten fokuserat på grundstenarna i "Hållbar arbetsplats".

Under 2021 har myndigheten börjat att växa in i den under 2020 beslutade organisationsstrukturen och påbörjat resan mot ett ännu mer flexibelt arbetssätt. Länsstyrelsen behöver snabbt förhålla sig till förändringar och situationer i samhället. En annan sida av det flexibla arbetssättet är att distansarbetet under pandemin har öppnat upp för nya önskemål och möjligheter vad gäller distansarbete och hybridarbete/flexibelt arbete. Arbetsgivarens och arbetstagarens intresse och behov kan på så sätt förhoppningsvis framöver mötas på ännu fler olika och bättre sätt. Inför 2022 blir därför lokalutformningsfrågan och digitalisering viktiga att fokusera på kopplat till "Hållbar arbetsplats".

Organisation

Ovan återfinns ett organisationsschema som visar hur Länsstyrelsen Gävleborg är organiserad sedan 1 september 2020. Enheten för samordning covid-19 startade 1 september 2021. Enheten för tillsyn av covid-19 startade 11 januari 2021.

Länsstyrelsen Gävleborgs organisation omfattade år 2021 tre fristående enheter samt fem avdelningar med 19 underliggande enheter. Det finns även ett insynsråd och en viltförvaltningsdelegation.

Ledningsgruppen består av landshövding, länsråd, cheferna för de tre fristående enheterna samt de fem avdelningscheferna.

Styrningsprocesserna består av budget-, verksamhetsplanerings- och uppföljningsprocesser.

Länsstyrelsens insynsråd har under året bestått av åtta ledamöter utöver ordförande och har under året träffats två gånger. Vid insynsrådets möten har verksamhetsfrågor samt budget, verksamhetsplanering och årsredovisning diskuterats.

Länsstyrelsen Gävleborg bedriver även ett internt miljöledningsarbete. För mer information om det se separat redovisning enligt förordning SFS 2009:907.

Länsstyrelsegemensamma stödverksamheter

Ett antal av Länsstyrelsens stödverksamheter har inordnats i nationella funktioner med hemvist vid en länsstyrelse. Dessa är:

Länsstyrelsernas gemensamma IT-avdelning

Funktionen har till uppgift att försörja samtliga länsstyrelser med IT. Former och inriktning samt ansvarsfördelning inom ramen för samverkan regleras via den gemensamma överenskommelsen. Vårdlän för IT-avdelningen är Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Samordnad löneservice

Funktionens uppdrag är att hantera löner för 22 myndigheter, 21 länsstyrelser samt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor, MUCF. Tillfälligt hanterar Löneservice även lönerna för Brottförebyggande rådet, Brå. Den övergripande inriktningen för Löneservice är att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Vårdlän för funktionen Löneservice är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Telefonistorganisation

Funktionens uppdrag är att hantera samtal för 20 länsstyrelser och vidarebefordra samtalen till rätt person i rätt län. Den övergripande inriktningen för Telefonistorganisationen är att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Vårdlän för Telefonistorganisationen är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Ekonomiadministration LstEA

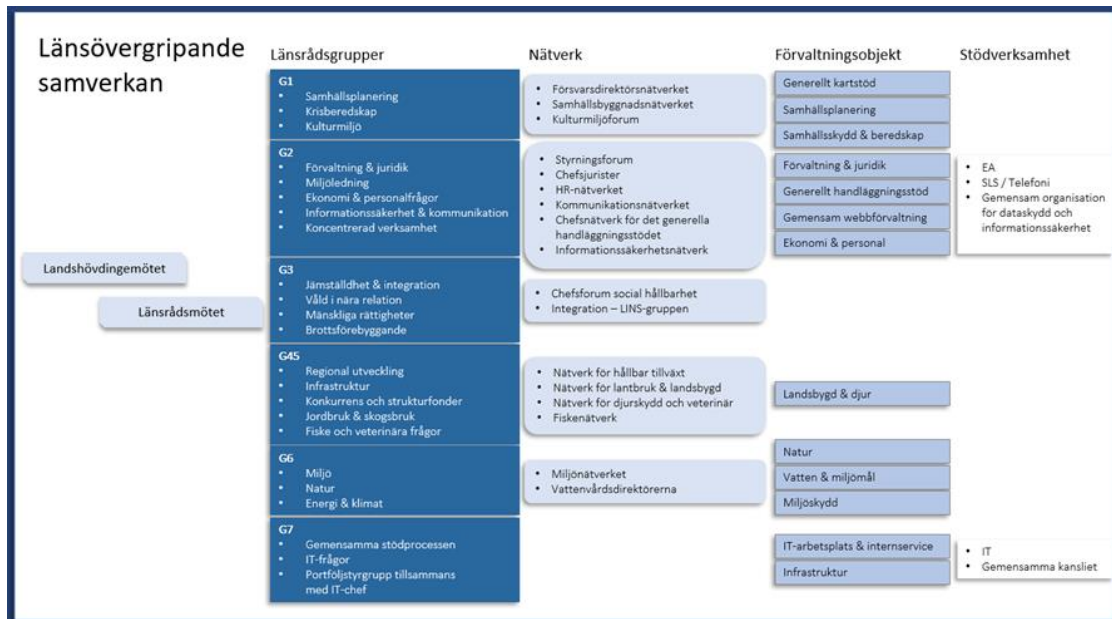
LstEA har i uppdrag att effektivisera och samordna ekonomiadministration och redovisningsmodell så att länsstyrelsernas ekonomiska information är enhetlig, jämförbar och rättvisande. LstEA äger länsstyrelsernas redovisningsmodell.

Dataskydd och informationssäkerhet

Funktionens uppdrag främja en god dataskyddskultur och informationssäkerhet både i det nationella perspektivet och inom varje länsstyrelse. Genom gemensam IT, gemensamma system och identiska uppdrag behöver de 21 länsstyrelserna hantera och lösa dessa frågor på samma sätt. I funktionen ingår befattningen dataskyddsombud, som är obligatorisk enligt förordningen. Vårdlän för funktionen för Dataskydd och informationssäkerhet är Länsstyrelsen i Stockholm.

Gemensamma kansliet

Gemensamma kansliets ska i sitt övergripande uppdrag skapa förutsättningar för gemensam utveckling- och förvaltning och inom området stärka och effektivisera samarbetet. Detta genom att på länsrådets uppdrag arbeta med länsstyrelsegemensamma strukturer och styrning av utveckling och förvaltning. Vårdlän för det gemensamma kansliet är Länsstyrelsen i Västmanland.

Figur 1 Länsövergripande samverkan

För att kunna hantera länsstyrelsernas bredd av verksamhetsområden har länsråden delat in sig i 6 länsrådsgrupper och i respektive länsrådsgrupp deltar 5-7 länsråd. Varje länsrådsgrupp har ett antal nätverk knutna till sig vilka arbetar operativt på uppdrag från länsrådsgruppen. Alla nätverk har representation från samtliga 21 länsstyrelser.

Förvaltnings- och utvecklingsportfölj

För att åstadkomma en effektiv samverkan har länsstyrelserna sedan 2015 en etablerad portföljstyrning av sin utveckling och förvaltning. På en aggregerad nivå styrs den gemensamma utvecklings- respektive förvaltningsportföljen genom att planering, uppföljning och beredning m.m. sker hos Gemensamma kansliet som också utgör en portföljhanteringsfunktion. Beslut fattas därefter av länsrådsgrupp 7 som tillsammans med IT-chef utgör portföljstygrupp.

Förvaltningsportföljen har en förvaltningsmodell och 13 etablerade förvaltningsobjekt. Varje objekt styrs, inom ramen för sitt mandat, av en objektstyrgrupp med objektägare från såväl verksamheten som IT-avdelningen. Objekten är knutna till den länsrådsgrupp som ansvarar för verksamhetsområdet och har även koppling till ett eller flera av länsrådsgruppens nätverk.

Utvecklingsportföljens utvecklingsinsatser kopplas till en gemensam digital strategi samt en gemensam målkarta som bland annat omfattar nedanstående strategiska mål.

- Kontakten med länsstyrelserna är enkel och effektiv
- Länsstyrelserna främjar samarbete och innovation
- Länsstyrelsernas gemensamma förvaltning och utveckling är effektiv
- Förtroendet för länsstyrelserna är stort
- Därutöver har länsstyrelserna alltid ett antal initiativ som måste genomföras utifrån beroenden till sektorsmyndigheters uppdrag. För 2021 är det exempelvis Samtjänst vattenbruk tillsammans med Tillväxtverket samt uppdrag samordnade av DIGG såsom Single Digital Gateway. I övrigt anpassas innehållet i de båda portföljerna utifrån verksamheternas behov.

Länsstyrelsegemensam miljömålssamverkan

Återrapportering av länsstyrelsernas medverkan i Miljömålsrådet

Samtliga länsstyrelser har i uppdrag att bistå Miljömålsrådet. Länsstyrelsernas medverkan i rådets arbete under 2021 redovisas samlat i Uppsalas och Gävleborgs årsredovisningar.

Länsstyrelserna ingår tillsammans med 17 nationella myndigheter i "Miljömålsrådet", som regeringen inrättat och vars nuvarande uppdrag gäller till maj 2022. Landshövdingen i Uppsala län är ordförande och företrädar tillsammans med länsrådet i Gävleborg länsstyrelserna i rådet. Länsstyrelsernas medverkan i rådets arbete är förankrat med berörda länsrådsgrupper och chefsnätverk. Miljömålsrådets arbete tas också löpande upp vid landshövdinge- och länsrådsmöten och genom information till samtliga länsstyrelser. Beredningsresurs och kontaktperson till rådet och är verksamhetsledaren för RUS (Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet).

År 2021 har Miljömålsrådets arbete huvudsakligen fortsatt bedrivits inom de sju programområden som initierades hösten 2019. Dessa är: "Ramverk för nationell planering", "Insatser för grön infrastruktur", "Staten går före", "Klimathänsyn i bygg- och anläggningsbranschen", "Styrmedel för hållbar konsumtion", "Hållbar elektrifiering" och "Syntesarbete om ett hållbart livsmedelssystem". Under hösten har flera slutleveranser inför marsrapporteringen förberetts.

Länsstyrelserna har deltagit aktivt i samtliga programområden med medarbetare från ett flertal länsstyrelser. Inom varje programområde har länsstyrelserna därtill deltagit i flertalet samverkansåtgärder och förslag till regeringsuppdrag och etappmål som tagits fram. Områdena "Ramverk för nationell planering" och "Insatser för grön infrastruktur" har prioriterats särskilt och här finns också utsedda kontaktpersoner vid samtliga länsstyrelser. Vid den ledningskonferens som länsstyrelserna höll tillsammans med Naturvårdsverket och Boverket i oktober var ramverket tema, vilket bidrog till förankring av arbetet bland länsledningarna. Inom programområdena har länsstyrelserna också varit drivansvarig i tre samverkansåtgärder: ekosystemtjänster i fysisk planering, mål och beskrivningar för en funktionell grön infrastruktur och aktiviteter för att stödja kommunerna i hållbar elektrifiering.

Utöver programområdena har länsstyrelserna deltagit i fyra fristående samverkansåtgärder:

- Myndighetsnätverk och gemensamma arbetsinsatser - för ökad samverkan, kunskap och ett effektivare åtgärdsarbete med förorenade sediment.
- Samverkan om genomförandet av förslag inom den nationella handlingsplanen för radon.
- Brukningsvärd jordbruksmark – för vem, till vad och när? – Ny modell för värdering av jordbruksmark.
- Mer naturbetesmark och ekonomiskt bärkraftiga lantbruksföretag.
- Mer redovisning av Miljömålsrådets arbete finns i dess årsredovisning till regeringen.

Resultatredovisning

Länsstyrelsens resultatredovisning är indelad i fyra avsnitt: myndighetsövergripande redovisning, redovisning per verksamhetsområde, övrig redovisning och året i siffror.

Myndighetsövergripande redovisning

I det här avsnittet redovisar vi resultat av verksamhet som berör flera verksamhetsområden eller som inte kan placeras i ett enskilt verksamhetsområde.

Verksamhetsöversikt

Nyckeltal: Verksamhetsöversikt	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt*	220,9	206,0	192,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	133,2	126,9	114,0
Antal årsarbetskrafter män	87,7	79,1	78,4
Antal ärenden, inkomna och upprättade	16 462	16 505	15 956
Antal beslutade ärenden	16 433	16 462	16 627
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1 455	1 437	1 362
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	245 341	209 059	222 771
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	48 287	56 701	44 719

* Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Kommentar till tabellen Nyckeltal Verksamhetsöversikt

Under år 2021 har antal årsarbetskrafter ökat med 15 stycken i jämförelse med år 2020. I stor utsträckning är utökningen på grund av förändrat uppdrag och utökade anslag.

Medarbetarperspektiv

Vår värdegrund bygger på tre ord – handlingskraft, professionalitet och förståelse – ord som hela personalen varit delaktig i att arbeta fram. Våra värdeord ska genomsyra allt vi gör på alla nivåer både i det interna arbetet och i våra dagliga kontakter med länets invånare, andra myndigheter, företag och organisationer. Värdegrunden ska integreras i rutiner, policys och våra strategiska och operativa dokument som årsredovisningar, verksamhetsplaner, budgetar, länets miljömål och åtgärdsprogram och vår miljöpolicy. Värdegrunden ska också fungera som ett stöd i vårt dagliga arbete och vårt utvecklingsarbete. Det ankommer på oss alla att jobba med värdegrunden och det krävs ett aktivt arbete där alla tar ett personligt ansvar. I vår strävan att bli en av Sveriges bäst fungerande myndigheter både vad avser service till länets invånare och att vara en riktigt bra arbetsgivare är värdegrunden en central del.

Verksamhetsperspektiv

Länsstyrelsen Gävleborg ansvarar för att beslut från riksdag och regering genomförs samt att samordna den statliga verksamheten i länet. Vi är en kunskapsorganisation som arbetar tvärssektoriellt med flera olika sakfrågor från landsbygdsutveckling, miljömål, biologisk mångfald och djurskydd till flykting- och integrationsfrågor, hållbar samhällsplanering och krisberedskap. Tillsammans med Region Gävleborg främjar vi också regional tillväxt i länet.

Länsstyrelsen arbetar för det hållbara samhället. Utifrån de tre dimensionerna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet arbetar vi för en hållbar utveckling. Länsstyrelsen ansvarar för att beslut från riksdagen och regeringen genomförs och vi samordnar den statliga verksamheten inom länet. När det gäller länets utveckling ska vi tillvarata och arbeta för både enskilda människors och samhällets intressen. Våra uppdrag och arbetsuppgifter spänner över flera samhällsområden, vilket också framgår i resultatredo-visningen. Regeringen beslutar huvudsakligen om våra uppgifter och uppdrag i länsstyrelse-instruktionen och i länsstyrelsens regleringsbrev. Utifrån det breda och komplexa uppdraget ställs krav på att Länsstyrelsen ska fungera som en kunskapsorganisation som har förmågan att arbeta tvärsektoriellt med många olika sakfrågor.

Ekonomiperspektiv

Länsstyrelsens verksamhet finansieras genom länsstyrelseanslaget som är ett årligt förvaltningsanslag samt med sakanslag. De kan antingen komma via centrala myndigheter eller som anslag med dispositionsrätt till länsstyrelserna via Länsstyrelsen i Örebro län.

Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030

Mot bakgrund av regleringsbrevsuppdrag 1E1 återrapporteras här Länsstyrelsens verksamhet med utgångspunkt i uppgifterna enligt 2§ länsstyrelseinstruktionen.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
2§ p1 Verka för att nationella mål får genomslag	Länsstyrelseinstruktion
2§ p2 Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Länsstyrelseinstruktion
2§ p3 Följa tillståndet i länet	Länsstyrelseinstruktion
2§ p4 Främja samverkan	Länsstyrelseinstruktion
2§ p5 Ansvara för angivna tillsynsuppgifter	Länsstyrelseinstruktion
1A1 Agenda 2030	Regleringsbrev
1E1 Struktur för återrapportering enligt 2 § förordningen med länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev

Nationella mål

Arbetet med den nationella livsmedelsstrategin och den regionala handlingsplanen för livsmedel involverar flera mål och prioriteringar. Detta gäller till exempel livsmedels-säkerheten, livsmedelsförsörjningen, klimat-, energi- och miljömål. Därtill är epizootiarbetet viktigt för att minska risken för fågelinfluensa och svininfluensa. Livsmedelsfrågorna ger också en ytterligare dimension som förutsättning för ett levande kulturlandskap och som attraktionskraft för besöksnäring och för länets identitet. Det tvärsektoriella arbetet med plan- och kulturmiljöfrågorna lyfter och effektiviserar dessa frågor och kan utifrån regionala planeringsförutsättningar, riksintressen i ett tidigt skede även bidra till en anpassning av arbetet.

Länsstyrelsens samordnande arbete med klimatfrågor har sitt ursprung i de nationella energi- och klimatmålen, liksom det nationella målet för klimatanpassning. Arbetet med dessa frågor har även drivits i samverkan med länets aktörer.

Målen i den regionala energi- och klimatstrategin är skarpare än de nationella målen och syftar till regional klimatneutralitet till år 2035. I dagsläget är Gävleborgs län ett av de län som minskat sina utsläpp mest i förhållande till år 1990. Energi och klimat utgör ett av fyra temaområden i det nya åtgärdsprogrammet för miljömålen som är under framtagande. Denna del kommer att fungera som åtgärdsplan för strategin. Framtagandet sker i bred samverkan med såväl myndighetens hela verksamhet, som länets olika aktörer och intressenter.

För klimatanpassning sker arbetet utifrån den handlingsplan som finns för myndigheten. Samverkan med länets aktörer sker exempelvis inom ett av Länsstyrelsens nätverk med representanter från länets kommuner och sektorsmyndigheter. En kunskapsuppbyggnad pågår och flera aktörer utökar sina resurser för klimatanpassning.

Inom naturvård sker det insatser som främjar mål och prioriteringar ur ett brett perspektiv, bland annat mål och delmål inom uppdraget med agenda 2030. Några exempel är arbetena med den lokala naturvårdssatsningen och friluftslivsuppdraget vars resultat på regional nivå bidragit till att nå nationella mål.

Att tillgängliggöra länets skyddade natur är en viktig del i målsättningen att ge medborgarna tillfällen till rekreation, inte minst i pandemitider.

Utöver att underhålla och utveckla de skyddade områden har länsstyrelsen i samverkan med bland annat Region Gävleborg och kommuner i Gästrikland utbildat entreprenörer i att utveckla nya hållbara naturupplevelser inom naturreservat och nationalparker i länet.

Samordna samhällsintressen och främja samverkan

Länsstyrelsen har under 2021 fortsatt att arbeta med främjande och samordnande insatser. Viktiga har länsledningens besök hos kommunerna varit. I ännu högre grad än tidigare har mötena byggt på verksamheternas behov av tidiga dialoger. Möten mellan länsledning och kommunledningar i mer visionära frågor har främjat de dagliga kontakterna även i andra delar av organisationerna. Att använda Länsstyrelsens breda kompetens och att ta tillvara denna i arbetet med regionala frågor har utvecklats i den organisationsmodell som Länsstyrelsen infört och som understryker de interna beredningarnas betydelse för att belysa ärenden allsidigt. Samordningen av befintliga verksamheter och frågor som lyfts i hanteringen av pandemin har dessutom underlättats genom en särskild enhet för samordning av covid-19-frågor.

Samverkan mellan Länsstyrelsen och Region Gävleborg har varit intensiv i frågor som rört pandemin. Information och möten har hållits för organisationer, statliga myndigheter och företag med flera i samarbete mellan Länsstyrelsen och Region Gävleborg.

Under 2021 har det pågått ett stort länsstyrelsegemensamt utvecklingsarbete med rubriken ”Framtidens länsstyrelser”. Utredningen lyfter många förslag som kan utveckla länsstyrelsernas verksamhet. Dessa förslag har överlämnats till finansdepartementet.

Främja länets utveckling och följa tillståndet i länet

SFÖ lyfter att länsstyrelsernas främjande uppgifter är omfattande och genom regelbunden regional och lokal samverkan har tillståndet och utvecklingen i länet kunnat följas. Som exempel har Länsstyrelsen tillsammans med kommuner, regionen, näringsliv och andra aktörer synliggjort olika strategiska frågor och utvecklingsfrågor.

Att få igång samhället efter pandemin har Länsstyrelsen identifierat som en viktig uppgift. Det handlar om att ta tillvara den kompetens som finns i arbetet med att återstarta Gävleborgs län. En återstart som handlar om ekonomisk utveckling och tillväxt men också om en social dimension. Länsstyrelsen arbetar med bland annat våldsuppdragen, kompetens- och utbildningsfrågor samt miljö- och klimatfrågor. Länsstyrelsens styrgrupp i återstartsprojektet ger insatserna en bredd som främjar det gemensamma arbetet. Näringslivet tillsammans med det offentliga och de idéburna organisationerna har varit samarbetspartners under förstudien som genomfördes under 2021.

Ett exempel på hur Länsstyrelsen bidragit till att främja länets utveckling och följa tillståndet i länet är den arena för möten som myndigheten tagit initiativ till samt koordinerat. I detta forum har representanter från Länsstyrelsen, näringslivet, kommuner, Region Gävleborg samt politiker från länet deltagit.

Trots den pågående pandemin har länsledningen medverkat vid flera evenemang i länet som bedömts som strategiskt viktiga. Några exempel på det är aktiviteterna kring Demokratin 100 år, Gävle Pride, talmannens besök i länet samt seminarieriet Forskarna på slottet.

Insatserna ovan har bidragit till en ökad samsyn om tillståndet i länet samt dialog kring åtgärder. Tydliga områden där detta sannolikt varit viktigt är frågor kopplat till hanteringen av pandemin och återstarten.

Tillsyn

Tillsyn och kontroll är viktiga uppgifter som länsstyrelserna har. Även tillsynsvägledning till kommunerna är en uppgift som bidrar till likformighet och likabehandling. På senare år har Länsstyrelsen Gävleborg fått ansvar för tillsyn av gränsöverskridande avfallstransporter som en av fem länsstyrelser. I detta sammanhang är samarbetet med övriga länsstyrelser, Polismyndigheten och Tullverket betydelsefullt för goda resultat.

Tillsynen har under året 2021 till viss del genomförts digitalt med anledning av den pågående pandemin.

Länsstyrelserna fick under 2021 ansvaret för tillsynen av den nya covid-19-lagen. I detta arbete nyttjades länsstyrelsernas samarbetsförmåga över landet och ny verksamhet integrerades i befintlig tillsynsverksamhet. Verksamheten organiserades och startades upp i en egen enhet för tillsyn av covid-19 på Länsstyrelsen Gävleborg. Tillsynskompetens tillsattes internt och externt vilket bidrog till kvalitet och effektivitet.

Agenda 2030

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med Agenda 2030

Det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 har som syfte att stödja länsstyrelserna i arbetet med regleringsbrevsuppdrag 1A1 avseende Agenda 2030 och fylla rollen som en regional huvudaktör i arbetet med de globala målen. Arbetet har resulterat i fördjupad kunskap om de globala målens koppling till länsstyrelsernas verksamhet, spridning av goda exempel och tvärsektoriella arbetssätt länsstyrelserna emellan, samt en bättre omvärldsbevakning. Samordningen har även bidragit och utvecklat länsstyrelsernas förmåga att på ett samlat sätt kunnat möta och föra dialog med olika aktörer. Exempel på väsentliga insatser under året:

- Implementering av processtödet för länsstyrelsernas arbete med Agenda 2030; tre större workshoppar med kontaktpersoner för Agenda 2030 och andra medarbetare med intresse för Agenda 2030 från de olika länen har genomförts.
- Länsstyrelsegemensam konferens för länsledningar, länsstyrelsernas kontaktpersoner för Agenda 2030, chefer och strateger som berörs av arbetet med Agenda 2030. Medverkade gjorde bland annat civilministern, SKR, Nationella samordnaren för Agenda 2030 och Tillväxtverket.
- Tematiska föreläsningar utifrån fokusområdena i regeringens handlingsplan för Agenda 2030, bland annat utifrån temat kommun/region samt hållbara städer och samhällen.
- Kommunikationsinsatser, exempelvis nyhetsbrev om Agenda 2030 och utveckling av den gemensamma samverkansytan för Agenda 2030.
- Samverkan och dialog med andra aktörer såsom Nationella samordnaren för Agenda 2030, Lokala Sverige (projekt som drivs av FN-förbundet och SKR), SCB och RKA. Länsstyrelserna finns även representerade i GD-forum, där svenska myndigheter samverkar för att uppnå de globala målen, och dess operativa arbetsgrupp.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målet för det länsstyrelsegemensamma arbetet.

Länsstyrelsens arbete med Agenda 2030

Arbetsgruppen för Agenda 2030 har haft ett flertal arbets- och styrgruppsmöten under året. Gruppen har utvidgats för att öka förståelsen och förankringen på myndigheten. Informationsinsatser kring Agenda 2030 och miljömålen har genomförts på flera av myndighetens enheter. Förra handlingsplanen är genomförd och en ny håller på att tas fram gemensamt av arbetsgruppen. Arbetsgruppen är även en referensgrupp till framtagande av ny strategi för mänskliga rättigheter på myndigheten. Länsrådet ingår även i den nationella styrgruppen för Agenda 2030.

Samverkan har skett med Enheten social hållbarhet kring Demokrativeckan Gävleborg under september månad. Två informationstillfällen om tvärperspektiv har erbjudits till chefer. Fortsatt arbete och utveckling av intern webbplattform pågår.

Agenda 2030-samordnare och avdelningschef för natur har medverkat i Vinnovas ettåriga projekt om systeminnovation tillsammans med ett flertal myndigheter. Under året har ledningsgruppen haft flera workshoppar med målsättning att bland annat implementera Agenda 2030 i myndighetens styrmodell och långsiktiga inriktningsarbete.

Samverkan fortskrider nationellt kring länsstyrelsegemensamma möten, konferenser och utbildningar. Myndigheten har medverkat i GD-forums årliga möte för Samverkan myndigheter kring Agenda 2030.

Integrering av sektorsövergripande områden

Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) 5§ tar upp ett antal sektorsövergripande områden som ska hanteras i vårt myndighetsarbete. Dessa omfattar bland annat jämställdhet, könsuppdelad statistik, barnperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mänskliga rättigheter, folkhälsa och förenkla för företag.

Länsstyrelsen redovisar 5§ p1-5 integrerat i respektive verksamhetsområde. Arbetet med jämställdhetsintegrering, mänskliga rättigheter, barnrätt, funktionshinder och annat arbete inom folkhälsoområdet redovisas även mer utförligt under områdena folkhälsa, jämställdhet, integration med mera (VÄS 70, 80-85), se det avsnittet. Det som redovisas nedan är det myndighetsövergripande arbetet inom de sektorsövergripande uppdragen som beskrivs i länsstyrelseinstruktionen §5.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
5§ p1 Integrering av jämställdhetsperspektiv	Länsstyrelseinstruktion
5§ p2 Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Länsstyrelseinstruktion
5§ p3 Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Länsstyrelseinstruktion
5§ p4 Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Länsstyrelseinstruktion
5§ p5 Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Länsstyrelseinstruktion
5§ p6 Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl. a regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Länsstyrelseinstruktion
5§ p7 Verka för att förenkla för företag	Länsstyrelseinstruktion
1C3 Förenkla för företag	Regleringsbrev

Jämställdhet och könsuppdelad statistik

Under 2021 har fokus varit att stärka det interna arbetet med jämställdhet och jämställdhetsintegrering. Myndigheten har förstärkt bemanningen inom jämställdhetsområdet och samordnare har under året påbörjat en kartläggning av det interna jämställdhetsarbetet. För att integrera ett jämställdhetsperspektiv i Länsstyrelsens verksamhet och öka kunskapen om jämställdhetsintegrering bland chefer har en stor del av myndighetens chefer deltagit vid ett internt kunskapshöjande informationstillfälle om jämställdhetsintegrering och hur man praktiskt kan arbeta med dessa frågor i verksamheten.

I verksamhetsplaneringen för kommande år är jämställdhet tillsammans med de övriga sektorsöverskridande perspektiven ett förhållningssätt att planera arbetet utifrån för hela myndigheten. Jämställdhet är även en del av den interna strategin för arbetet med mänskliga rättigheter som arbetats fram under året och som beskrivs mer nedan.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med könsuppdelad statistik

Individbaserad statistik redovisas inte genomgående könsuppdelat vid Länsstyrelsen. Under rådande pandemi har arbetet med könsuppdelad statistik i ärendesystemet Platina försenats. Ett beslut har fattats om att Länsstyrelserna gemensamt ska driva ett nationellt utvecklingsprojekt då det saknas ett förvaltningsobjekt för sakområdet jämställdhet. Arbetet ska resultera i en vidareutveckling av statistiken och vårt system. Under året har ett underlag tagits fram för att ringa in frågeställningar för det fortsatta arbetet.

Barnrätt

Övergripande har ett kunskaps- och metodstöd för arbetet med prövningar av barnets bästa arbetats fram nationellt inom barnrättsuppdraget. Metodstödet syftar till att stödja länsstyrelsernas arbete med att arbeta systematiskt med barnets rättigheter. För att öka kunskapen om metodstödet har chefer bjudits in till ett nationellt informationsmöte men även fått information om metodstödet och prövningar om barnets bästa vid ett internt informationstillfälle som anordnats för myndighetens chefer. Information om stödet har även spridits som nyhet och finns tillgängligt för alla medarbetare på en webbplatsform med stödmaterial gällande mänskliga rättigheter och §5 på Länsstyrelsens intranät.

Mänskliga rättigheter och folkhälsa

Under året har en intern strategi för arbetet med mänskliga rättigheter inom Länsstyrelsens verksamhet utarbetats som syftar till att stärka Länsstyrelsens system för arbetet med mänskliga rättigheter, men även till att förtydliga roller och ansvar för arbetet med perspektivfrågor.

För att höja kompetensen och säkerställa att det rättighetsbaserade arbetssättet tillämpas inom Länsstyrelsens verksamhet har kunskapshöjande insatser gällande mänskliga rättigheter och rättighetsbaserat arbetssätt genomförts för chefer vid Länsstyrelsen. Vidare finns en webbplatsform gällande mänskliga rättigheter och §5 på Länsstyrelsens intranät som samtliga medarbetare har tillgång till.

I arbetet med mänskliga rättigheter och icke diskriminering har ett särskilt fokus lagts på utsatta grupper och effekterna av covid-19. Samordnare har bistått krisledningsorganisationen med en kartläggning gällande social problematik och utsatthet kopplat till covid-19.

Vidare har kompetenshöjande insatser gällande rasism i arbetslivet erbjudits både chefer och övriga medarbetare inom Länsstyrelsen.

Under året har Länsstyrelsen arbetat för hbtqi-personers rättigheter genom arbetet med att omcertifiera hela myndigheten. Dessa rättigheter har särskilt lyfts i den interna arbetsgrupp som funnits, med deltagare från samtliga avdelningar och fristående enheter, som arbetat med den länsstyrelseövergripande handlingsplan som tagits fram i samband med hbtqi-omcertifiering.

Under åren 2018-2022 uppmärksammas demokratins genombrott i Sverige med ett demokratijubileum. Som ett led i riksdagens firande av Demokratin 100 år besökte talmannen Länsstyrelsen Gävleborg digitalt. Det övergripande temat för besöket var pandemins effekter på demokratin och myndighetens medarbetare gavs möjlighet att ställa frågor.

Länsstyrelsen arbetar med folkhälsa på flera nivåer och områden såsom regional tillväxt, integration, samhällsplanering och social hållbarhet. Vårt samlade arbete har därför stora möjligheter att bidra till bättre folkhälsa i Gävleborgs län.

Länsstyrelsen har under året utvecklat det tvärsektoriella arbetet och stärkt samverkan mellan Länsstyrelsens uppdrag enligt länsstyrelseinstruktionen tillsammans med övriga uppdrag inom området social hållbarhet. Arbetet har skapat ett gemensamt ramverk för myndighetens preventionsuppdrag, med en tydlig koppling till jämställdhet, mänskliga rättigheter och Agenda 2030 och syftar till att skapa ett socialt hållbart Gävleborg.

Förenkla för företag

Arbetet med att förenkla för företag är sedan länge en integrerad del i länsstyrelsens verksamhet, ett arbetssätt, men också en uppgift som kräver ett ständigt utvecklingsarbete och anpassning till aktuella förhållanden. Detta har blivit särskilt tydligt under rådande pandemi. Ett exempel är att Länsstyrelsen i början av 2021 i ledningsgruppen diskuterade behov av prioriteringar i verksamheten utifrån att en betydande del av personalen arbetade i krisorganisation och att även medarbetare avdelats till den nya uppgiften covidtillsyn. Ett av de områden som Länsstyrelsen då valde att prioritera resurser till var arbete med tillstånd och stöd eller liknande handläggning av ärenden som påverkar företagets möjlighet att verka och utvecklas. Landshövdingen har även under året arbetat med att hålla regelbundna möten med företrädare för företag i länet för att informera och informeras om läge och behov. Detta har varit mycket uppskattat. Nedan följer exempel på insatser som Länsstyrelsen genomfört under året i syfte att förenkla för företag.

Verksamhetsområde	Insats/åtgärd
Tillsyn covid-19	Information till verksamhetsutövare om hur de ska göra för att förhindra smittspridning. Spridit goda exempel mellan verksamhetsutövare om hur de har löst olika frågor för att verksamheten ska kunna fortgå så normalt som möjligt. Förberett Länsstyrelsens besök genom först utskick, sedan telefonkontakt och slutligen vid behov tillsynsbesök på plats. Även gjort information tillgänglig på webben samt haft en servicetelefon där verksamheter kunnat nå oss lätt.
Fakturerings under pandemi	Förlängt tid för fakturerings för att underlätta.
Miljörapporter	Förlängt tid för miljörapporter för att underlätta.
Vattenuttag	Förenklat ansökningar om vattenuttag för att det ska gå snabbare vid vattenbrist och torka under sommaren.
Enmansbeslut	Möjlighet för handläggare att ta enmansbeslut vid trafikkontroller/gränskontroller/containertillsyn gällande nationella avfallstransporter och GRÖT-ärenden. Detta för att verksamhetsutövare ej ska bli stående för länge i väntan på beslut.
Sanering för bostadsbyggande	Stöttar kommuner att söka bidrag för att sanera förorenad mark vilket leder till att bostäder byggs och att tidigare outnyttjad mark kan nyttjas.
E-tjänster	Centrallariet hänvisar till och verkar för att andra på myndigheten hänvisar till våra e-tjänster för att handläggningen ska bli effektivare då det når handläggaren snabbare.
Jordbrukarstöd	Support via telefon i samband med ansökansperioden i syfte att underlätta för lantbruksföretagarna att göra rätt och skicka in mer korrekta ansökningar. Information i tidningen Landsbygdsnytt om ansökansperioden, utbetalningsplanen och vanliga fel vid kontroll.

Arbetsmiljö och medarbetare

Avsnittet innehåller redovisningar och återslaggningar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Arbetsmiljö och det systematiska arbetsmiljöarbetet har varit ett av verksamhetens fokusområden under 2021. Arbetet har innefattat utveckling av rutiner, arbetsprocesser och kompetenshöjande aktiviteter för chefer och medarbetare.

Vid införandet av den nya organisationen i september 2020 utökades organisationen med ett chefsled. Huvuddelen av dessa chefer rekryterades internt. Det här har gjort att genomförandet av kompetenshöjande aktiviteter för denna grupp har varit avgörande

för att verksamheten ska kunna upprätthålla och säkerställa att kunskap finns inom arbetsmiljöområdet. Aktiviteter som har genomförts är utbildning i grundläggande arbetsmiljöarbete för alla chefsled ("Bättre arbetsmiljöarbete", BAM) och specifika utbildningar inom arbetsmiljö och hemarbete. Några exempel är utbildning inom arbetsmiljöansvar för chefer som arbetar inom projekt och arbetsledning av entreprenörer, "Att leda på distans" samt utbildning kopplat till rehabilitering ("Tidiga signaler").

Arbetet med att utveckla Länsstyrelsens systematik inom arbetsmiljöområdet innebär att vi sett över våra arbetsmiljömål samt tagit fram nya rutiner för skyddsronder med tillhörande uppföljning i verktyget LISA. Länsstyrelsen har även tagit fram styrande dokument för ett systematiskt och likvärdigt arbete med enkätresultat. Under senare delen av 2021 har det startats ett arbete med att utveckla och intensifiera Länsstyrelsens rehabiliteringsarbete för att mer systematiskt arbeta med arbetsanpassning och arbetslivsinriktad rehabilitering. Förberedelserna har genomförts och förankrats och aktiviteter ska planeras och genomföras med start 2022.

För att systematiskt kartlägga arbetsmiljön har Länsstyrelsen under 2021 genomfört tre medarbetarenkäter. Syftet med enkäterna har varit att kartlägga arbetsmiljön och arbetssituationen i verksamheten. En av dessa enkäter var en så kallad pulsmätning. Pulsmätningen är en uppföljning av genomförd mätning 2020 och enkäten är planerad att genomföras två gånger per år, i maj och december. Pulsmätningen omfattar frågor om arbetssituation, balans, ledarskap och medarbetarskap samt frågor kring kränkande särbehandling. Den andra enkäten, som genomförts vid två tillfällen, har handlat om hemarbetet och hur medarbetarna upplevt sin arbetssituation utifrån ergonomi, samarbetet med kollegor, kontakt med chef och möjligheten att nå ett gott arbetsresultat under perioden med hemarbete.

Under perioden januari till och med juni har cirka 75 procent av medarbetarna arbetat från hemmet. Hemarbetet har inneburit att ytterligare åtgärder har behövts inom arbetsmiljöområdet då situationen har varit ny för både arbetsgivare och arbetstagare. Under 2021 har nya rutiner och åtgärder tagits fram för att säkerställa en god arbetsmiljö. Åtgärder som genomfördes var kartläggning av hemarbetsplatsen genom en riktad arbetsmiljöronde, riktade utbildningar till medarbetare och chefer inom temat jobba hemma, säkra en hälsosam och hållbar arbetsmiljö och att leda på distans. För att säkerställa en god ergonomi vid hemarbetsplatsen har arbetsgivaren erbjudit medarbetarna att låna utrustning såsom dator, skärmar, kontorsstol, höj- och sänkbart skrivbord och skrivbordsbelysning. Det har även krävt att chefer infört nya rutiner för uppföljning, till exempel enskilda avstämningsmöten mellan chef och medarbetare veckovis. I ovanstående nämnda enkäter har det arbetssättet fått god respons.

Under hösten har arbetet med att ta fram riktlinjer för distansarbete och enskild överenskommelse genomförts. Länsstyrelsen ser utvecklingen med att ge möjlighet till en större flexibilitet som ett verktyg för att förbättra arbetssituationen och balansen mellan arbete och fritid för medarbetarna samt att fortsatt vara en attraktiv arbetsgivare.

Kompetensförsörjning

Den kompetensförsörjning som innebär nyrekrytering har varit tillfredsställande under 2021. De tjänster som varit utannonserade har haft sökande som uppfyllt önskade kvalifikationer. För att i rekryteringen säkerställa att de kandidater som har bäst kompetens erbjuds anställning har myndigheten sedan många år arbetat med systematiken i kompetensbaserad rekrytering. Länsstyrelsens nya uppdrag

inom till exempel pandemilagen, har medfört en utökning av organisationen. Det kan utläsas i tabellen för personalomsättning.

Kompetenshöjande aktiviteter som är genomförda under 2021 har varit kopplade till organisationsförändringen 2020 och huvudfokus har varit ledarskap, arbetsmiljö och aktiviteter kopplade till hemarbete.

Personalomsättning	2021	2020	2019	2018
Personalomsättning tillsvidareanställda				
Nyanställda	19,3%	16%	7%	15%
Avgångar	9,9%	13%	7%	9%

Sjukfrånvaro

Kön och ålder	År 2021: Antal anställda *	År 2021: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2021: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	År 2020: Antal anställda *	År 2020: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2020: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	År 2019: Antal anställda *	År 2019: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2019: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män ≤ 29 år	8,3	⁽¹⁾	⁽¹⁾	4,7	⁽¹⁾	⁽¹⁾	4,1	1,1	⁽¹⁾
Män 30–49 år	42,3	2,4	⁽¹⁾	36,4	2,2	⁽¹⁾	40,3	2,0	⁽¹⁾
Män 50 år ≥	42,5	1,1	⁽¹⁾	42,8	1,5	52,9	41,5	2,8	38,2
Män totalt	93,1	1,7	⁽¹⁾	83,9	1,8	28,2	85,8	2,3	25,0
Kvinnor ≤ 29 år	10,6	2,4	73	9,6	⁽¹⁾	⁽¹⁾	9,0	⁽¹⁾	⁽¹⁾
Kvinnor 30–49 år	85,7	2,9	58	80,1	3,3	63,3	76,8	3,8	64,4
Kvinnor 50 år ≥	54,1	12,7	81	51,8	9,6	65,2	46,8	10,2	76,0
Kvinnor totalt	150,4	6,4	75,3	141,4	5,5	63,9	132,6	6,6	69,7
Samtliga ≤ 29 år	18,9	1,9	55,1	14,3	1,5	⁽¹⁾	13,1	8,3	56,4
Samtliga 30–49 år	128	2,7	45,4	116,5	2,9	53,4	117,0	3,2	56,4
Samtliga 50 år ≥	96,7	7,7	78,4	94,6	6,0	63,7	88,2	6,7	69,6
Samtliga totalt	243,5	4,6	68	225,3	4,2	58,7	218,4	4,9	63,5

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

^{*)} Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

¹⁾ Enligt 7 kap. 3 § FÅB (2000:605) framgår att uppgifter för grupper med högst 10 anställda inte ska lämnas och inte heller om uppgiften kan hänföras till en enskild individ.

Kommentar till tabellen sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron för Länsstyrelsen 2021 är 4,6 procent. Frånvaron har ökat med 0,4 procentenheter i jämförelse med 2020 (4,2 procent). Sjukfrånvaron som redovisades i

årsredovisningen 2020 visade att sjukfrånvaron minskade. Det var i huvudsak frånvaro mer än 60 dagar inom gruppen kvinnor som minskningen var mest tydlig. I frånvarostatistiken för 2021 har sjukfrånvaron ökat igen för gruppen kvinnor. Sjukfrånvaronivån har dock inte nått upp till samma nivå som 2019 års frånvaro på 4,9 procent.

I den ökade sjukfrånvaron står gruppen kvinnor för hela ökningen, från 5,5 procent 2020 till 6,4 procent 2021. Sjukfrånvaron för gruppen är nästan i nivå med 2019 (6,6 procent). Det är frånvaro längre än 60 dagar som är övervägande för gruppen.

Sjukfrånvaron för gruppen män har minskat under de tre senaste åren från 2,3 procent 2019 till 1,7 procent 2021.

Uppgifterna i tabellen har hämtats från LISA-verktyget 2022-01-31. Frånvarouppföljningen begränsas av egenrapporteringen i Agresso. Detta innebär att frånvarodata har en eftersläpning i upp till två månader. Om differens finns mellan årsredovisning från 2020 och 2021, är differensen orsakad av ovanstående.

Redovisning av verksamhetsområden

Länsstyrelsen i Gävleborgs län bedriver följande verksamheter:

Verksamhet (VÄS)	Benämning
20–21, 25	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
30, 34	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
40–41	Hållbar samhällsplanering och boende
42	Energi och klimat
43	Kulturmiljö
45	Samhällsskydd och beredskap
50–58	Naturvård och miljöskydd
60–62	Areella näringar
70, 80–85	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.

Övrig förvaltning och trafikföreskrifter

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p1 De allmänna valen	Länsstyrelseinstruktion
17§ Kampsportsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
18§ Viltförvaltningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
1B4 Regionalt arbete med vilt- och rovdjursförvaltning	Regleringsbrev
1D7 Ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar många olika uppgifter och uppdrag. Som regionala valmyndigheter ansvarar länsstyrelserna för att planera och genomföra allmänna val, val till Europaparlamentet och nationella folkomröstningar. Mellan valen utses efterträdare för ledamöter och ersättare i region- och kommunfullmäktige som avgår under mandatperioden. Vidare fattar länsstyrelserna beslut om diverse förordnanden som exempelvis borgerliga vigselförrättare. Inom trafikområdet har länsstyrelserna bland annat ansvar för att besluta om lokala vägtrafikföreskrifter i vissa fall. Även tillstånd till tävling på väg, skyltar och andra anordningar längs väg samt beslut om sjötrafikföreskrifter ingår i länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag.

När det gäller jakt- och viltvård beslutar länsstyrelserna om licensjakt och skyddsjakt på stora rovdjur, klövdjur och vildsvin, bedriver tillsyn, bildar och upplöser viltvårdsområden, arbetar för att öka den frivilliga jaktsamverkan inom älgförvaltningen, granskar förvaltningsplaner och skötselplaner, beslutar om bidrag ur älgvårdsfonden, informerar om skadeförebyggande åtgärder och beslutar om ersättning för viltskador. Detta sker i samverkan med regionala intressen genom länets viltförvaltningsdelegation, vilken också fastställer övergripande riktlinjer för verksamhetsområdet.

Under året har länsstyrelserna hanterat nya uppdrag. Dessa omfattar tillsynen enligt lag (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (tillfälliga covid-19-lagen) och förordning (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (begränsningsförordningen).

Det övergripande nationella målet för *viltförvaltningen* är att alla djur som naturligt lever i Sverige ska finnas kvar på lång sikt i livskraftiga bestånd. Samtidigt ska tamdjurshållningen inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas. Det nationella målet kompletteras i vissa fall med nationella och regionala mål för specifika arter.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Myndigheten hanterar inte frågor som tillsyn över överförmyndarverksamhet i kommunerna eller registerhållning av och tillsyn över stiftelser, då områden som dessa har koncentrerats till några länsstyrelser. Länsstyrelsen i Dalarnas län hanterar dessa frågor inom Gävleborgs län. Myndigheten utövar inte heller tillsyn över verksamhetsutövare som omfattas av lagen om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism då det hanteras av Länsstyrelsen i Stockholms län.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Övrig förvaltning och trafikföreskrifter (20–21, 25)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	15,4	6,4	7,9
Antal årsarbetskrafter kvinnor	10,7	4,0	4,5
Antal årsarbetskrafter män	4,7	2,4	3,5
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2 092	1 183	882
Antal beslutade ärenden	2 077	1 161	841
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	2	0
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	16 358	7 875	9 966
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	2 415	1 747	1 323

Tabellkommentarer

Jämfört med tidigare år har det inkommit betydligt fler ärenden under det senaste året. Antalet beslutade ärenden har ökat i motsvarande grad. I övrigt har inga större förändringar skett jämfört med tidigare. Antal årsarbetskrafter avrundas till en decimal.

Generellt gäller att ärendena inom övrig förvaltning och trafikföreskrifter har kunnat handläggas och beslutas kontinuerligt. Beslutstakten har varit hög inom området. Det har varit ett betydligt högre inflöde av ärenden under året och det har också fattats ett större antal beslut än tidigare år. Vad gäller viltärendena har dessa handlagts och beslutats enligt de uppdrag Länsstyrelsen har i syfte att skapa tolerans och acceptans för vilt- och rovdjursförvaltningen i länet.

Inom arbetet med tillsyn covid-19 har Länsstyrelsen följt en tillsynsstrategi och trots begränsade resurser genomfört ett mycket stort antal tillsynsinsatser. Dessa insatser har resulterat i att brister upptäckts och hanterats inom tillsynen, samt att antalet brister sjunkit under året.

Resultatindikatorer

De nationella målen och indikatorerna som berör verksamhetsområdet är övergripande och har i regel svag koppling till länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag. Nedan tar vi upp några indikatorer som kan bidra till att bedöma resultatet för delar av jakt- och viltvårdsområdet.

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Mål-värden	År 2021	År 2020	År 2019
Andel av länets totala jaktareal som ingår i något älgskötselområde	Ökad samverkan i älgförvaltningen	Jakt och viltvård (218)	JaktAdm ¹⁾	2 021 426 hektar	2 021 426 hektar	1 654 962 hektar	1 668 681 hektar
Antal beslut om skyddsjakt på rovdjur som överklagats och slutligt ändrats i högre instans under året i relation till det sammanlagda antalet fattade skyddsjaktbeslut under året	Rätts-säkerhet	Jakt och viltvård (218)	Platina ²⁾	Inga beslut	0	0	1

¹⁾ Administrationssystem, Länsstyrelsen

²⁾ Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen

Tabellkommentarer

En stor del av arealen i länets älgförvaltningsområden är under året 2021 registrerat som älgskötselområden och vi ser inget behov av att det behöver utökas för att öka samverkan i älgförvaltningen. Under året 2020 ändrades gränserna för länets älgförvaltningsområden och hela eller delar av älgskötselområden och licensområden flyttades över från Dalarna och Jämtlands län till Gävleborg, vilket påverkar den totala arealen för länets älgskötselområden.

Länsstyrelsens beslut om skyddsjakt efter stora rovdjur ska grundas på aktuell lagstiftning och prejudicerande domar vilket ska minimera risken att ett överklagat beslut ändras av högre instans. Detta är fortsatt Länsstyrelsens målsättning.

Prestationer och effekter

Tillsyn covid-19

Sedan den 10 januari 2021 gäller en tillfällig covid-19-lag i Sverige. Enligt lagen har regeringen och myndigheter möjlighet att besluta om begränsningar och åtgärder för att förhindra smittspridning.

Länsstyrelserna är utsedda till tillsynsmyndigheter och har i uppdrag att kontrollera att lagen och tillhörande föreskrifter följs. Tillsyn har bedrivits genom information, rådgivning och tillsynsbesök. Verksamheter som omfattats av länsstyrelsernas tillsyn är allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, platser för fritids- och kulturverksamhet, handelsplatser, kollektivtrafik och platser för privata sammankomster.

Länsstyrelsen Gävleborg har löpande genomfört tillsyn utifrån bedömning av vilka områden, både geografiska och verksamhetsmässigt, som har störst risk för en ökad smittspridning och där tillsynen förmodas ge mest effekt.

Tillsynen har följt en särskilt upprättad tillsynsstrategi och handläggarna har arbetat utifrån olika fokusområden som löpande har reviderats beroende på säsong och smittskyddsläge. Information om smittskyddsläget har Länsstyrelsen Gävleborg löpande fått vid nationella och lokala avstämningar med berörda aktörer samt via information från allmänheten.

Tillsyn har, i den mån det varit möjligt, även skett i ett förebyggande syfte. Ett exempel är skidanläggningar som bedömts utgöra en risk för trängsel och ökad smittspridning, särskilt i samband med högtider och skollov.

På grund av den snabbt föränderliga lagstiftningen har länsstyrelsernas inriktning varit att först möta verksamhetsutövarnas informationsbehov och bistå med rådgivning och sedan vid behov följa upp med övriga tillsynsåtgärder så som platstillsyn.

Vid administrativ tillsyn har verksamhetsutövare i länet fått information och rådgivning samt svara på en utskickad checklista. Verksamhetsutövaren har då fått komplettera med bilder för att Länsstyrelsen lättare skulle kunna bedöma vidtagna åtgärder.

Efter varje tillsyn har Länsstyrelsen skrivit ett tillsynsprotokoll med kontrollerade punkter. Vid påtalade brister har de flesta verksamhetsutövare valt att åtgärda bristerna redan vid tillsynsbesöket och i övriga fall har länsstyrelsen krävt att smittskyddsåtgärder ska vidtas genom föreläggande.

Under arbetet med tillsyn av covid-19-lagen har samverkan med bland annat Polismyndigheten, länets kommuner, andra länsstyrelser samt Smittskydd Gävleborg varit en viktig nyckel för ett kvalitetssäkrat och effektivt arbete. Genom utbytet av information i både externa och interna nätverk har tillsynen kunnat riktas dit den behövts som mest och förebyggande insatser har kunnat ske i god tid innan olika evenemang ägt rum.

Av länsstyrelsens regelbundna redovisning till Regeringskansliet har det framgått hur myndigheten anpassat tillsynsarbetet efter smittspridningens utveckling och de områden där tillsynshandläggarna identifierat störst brist på efterlevnad. Länsstyrelsen har även redogjort för vilka eventuella tillämpningsproblem som har identifierats och vid behov lämnat förslag på hur de identifierade problemen skulle kunna lösas.

Viltvård

I syfte att förebygga skador orsakade av stora rovdjur och fredade fåglar har Länsstyrelsen under året lämnat bidrag vid inköp av skyddsvästar till jakthundar, rovdjursavvisande stängsel runt bigårdar, röjning under rovdjursavvisande stängsel, genomfört rådgivning om lämpliga förebyggande åtgärder, genomfört skrämselåtgärder samt beslutat om skyddsjakt. Länsstyrelsen har även ersatt uppkomna skador orsakade av stora rovdjur och fredade fåglar enligt gällande lagar och riktlinjer.

Resultatet av de licensjakter som genomförts på rovdjur i länet har följt målsättningen och arbetet med till exempel jaktzoner och besiktningstationer fortsätter vara väl fungerande verktyg vid kontroll och tillsyn. Länsstyrelsen har under året sammankallat fyra möten med länets viltförvaltningsdelegation (VFD), där mötet i november hölls fysiskt och de tidigare mötena hölls digitalt. Mötena har mestadels innefattat information om aktuella viltfrågor inom länet. VFD har beslutat om förvaltningsplaner för vildsvin, älg och rovdjur samt förvaltningsnivåer för björn och järv under 2021.

Trafikföreskrifter

Länsstyrelsen prövar varje år ett stort antal ansökningar och förslag inom verksamhetsområde 258, trafikföreskrifter. Avslutade ärenden verksamhetsåret 2021 är 165 stycken och meddelade lokala trafikföreskrifter år 2021 är 32 stycken. Här handlar det främst om inkomna synpunkter gällande lokala trafikföreskrifter och ansökningar om tillstånd till uppvisning eller tävling med fordon på väg. Vad gäller sjötrafikföreskrifter, reklamskyltar längs allmänna vägar eller överprövning av kommuns beslut om parkeringstillstånd handlar det om ett tiotal ärenden. Orsaken till att betydligt färre lokala trafikföreskrifter har meddelats 2021 än år 2020 är att arbetstrycket från Trafikverkets projekt med mindre redaktionella ändringar i länets lokala trafikföreskrifter har minskat. Arbetet med att rätta till och förbättra länets lokala trafikföreskrifter kommer likväl att fortsätta.

Samverkansaktiviteter mellan de myndigheter som arbetar med trafikfrågor i Gävleborgs län har varit något mindre år 2021 än önskat. Detta har berott på situationen med covid-19. Samtidigt har myndigheten dock aktivt deltagit i länsstyrelsernas gemensamma arbete med trafikföreskrifter. Det gäller både länsstyrelsernas samverkansgrupp inom trafikområdet och inom chefsjuristnätverket.

Övrigt

Länsstyrelsen har ett viktigt uppdrag när det gäller de allmänna valen. Arbetet med förberedelser inför valen i september 2022 har inletts under hösten. Länsstyrelsen har under oktober deltagit i en konferens i Valmyndighetens regi samt påbörjat ett arbete kring valsäkerhet på olika plan. På temat valsäkerhet planeras en utbildning för länets kommuner under början av 2022 och därutöver planerar Länsstyrelsen en valutbildning för både partier och kommuner under det första kvartalet. I slutet av 2021 har beslut om fastställande av valdistrikt fattats. I övrigt har beslut om efterträdarval till kommun- och regionfullmäktige fattats löpande under året.

I övrigt utgörs Länsstyrelsens verksamhet inom detta område av ärendehandläggning av stor bredd. Ärendegrupper som sorterar in under övrig förvaltning är bland annat auktorisation av bilskrotare, deponering av medel enligt jordabalken, stängsling av gruvhål, förordnande av skyddsvakter, prövning av kommunala ordningsföreskrifter, kungörelsedelgivningar, förordnande av vigselförrättare och notarius publicus samt ärenden enligt lagen om viltvårdsområden. Länsstyrelsen har kontinuerligt handlagt och fattat beslut i en stor mängd inkomna ärenden till största del i enlighet med bestämda handläggningstider.

Härutöver har interna utbildningar hållits inom områdena grundläggande förvaltningsrätt, statsanställdas roll och ansvar samt offentlighet och sekretess. Utbildningarna har varit välbesökta och kommit såväl nyanställda som erfarna handläggare till del, vilket har höjt kompetensen och stärkt en rättssäker handläggning inom myndigheten.

Resultatbedömning

Tillsyn covid-19

Utifrån vår upprättade tillsynsstrategi har vi gjort 3 549 tillsynsåtgärder under året. Detta är ett utmärkt resultat utifrån den bemanning som arbetat med tillsynen under året. Vid 221 av dessa tillsynsinsatser har vi hittat brister. Ser man på den procentuella andelen brister av insatserna så har de under arbetets gång sjunkit. I januari var det brister i 75 procent av tillsynsinsatserna, medan samma andel var 18 procent i september. Detta visar på att vår tillsynsstrategi med fokusområden och kommunikationsinsatser har gett ett utmärkt resultat i vår uppgift att förhindra smittspridning.

Viltvård

Den samlade bedömningen av resultatet inom området är gott. Sammantaget fungerade viltförvaltningen väl, det ska dock tilläggas att Gävleborgs län har en unik situation. Det är dels ett kustlän och dels ett av de skogrikaste länen med skog som en viktig näringskälla. Länet har en av landets högsta koncentrationer av stora rovdjur vilket skapar utmaningar för till exempel älgförvaltningen. Länsstyrelsen har under året, trots vissa begränsningar kopplat till den rådande samhällssituationen, fortsatt sin strävan att skapa acceptans för vilt- och rovdjursförvaltningen i länet. Målsättningen att långsiktigt arbeta med hög tillgänglighet och transparens kombinerat med kunskapsspridning bidrar till att myndigheten har ett bra samarbete med intresseorganisationer, länets kommuner och medborgare.

Trafikföreskrifter

Resultatet av verksamhetens arbete inom området under 2021 bedöms som utmärkt, även om det finns enstaka tillfällen där verksamheten inte har hunnit utreda, pröva och meddela lokala trafikföreskrifter för vägar, inom den uppsatta tidsramen.

Att samverka mellan aktörer inom trafikområdet i länet inte har varit på samma nivå som före pandemin är inget som myndigheten har kunnat påverka, men förhoppningsvis kommer samarbetet och samverkan att kunna utvecklas under år 2022.

Myndighetens arbete med trafikföreskrifter är långsiktigt. Effekten av enstaka åtgärder kan till synes vara små, men det är Länsstyrelsens bedömning att myndighetens arbete långsiktigt ökar säkerheten på våra vägar och bidrar till nollvisionen om ”inga döda eller allvarligt skadade” till följd av trafikolyckor i Sverige.

Övrigt

Bedömningen av resultatet inom området övrigt är utmärkt. Viktiga delar i arbetet med att förbereda inför valet 2022 har genomförts enligt plan. Det har främst handlat om deltagande vid valkonferens, planering av kommande utbildningar och en uppstart av säkerhetsarbetet. I övrigt får handläggningen av ärendena inom området anses ha skett inom rimliga handläggningstider då fastslagna handläggningstider har kunnat hållas i de allra flesta fall. Utbildning av Länsstyrelsens personal har givit en ökad kompetens inom det förvaltningsrättsliga området vilket i sig har bidragit till en mer rättssäker handläggning inom myndigheten.

Den samlade bedömningen av resultatet på området är utmärkt.

Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p2 Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Länsstyrelseinstruktion
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan	Regleringsbrev
1D2 Kontroll av livsmedel och foder i primärproduktionen	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet kan delas in i områdena livsmedelskontroll, djurskydd, smittskydd, allmänna veterinära frågor, foder och animaliska biprodukter och tillsyn av hund och katt. Tillstånd och prövning, tillsyn och kontroll, samverkan och samordning samt information är de arbetsmetoder som används för genomförande av uppdragen.

Inom delområdet livsmedelskontroll genomförs bland annat kontroll riktad till verksamhetsutövare med primärproduktion av livsmedel samt revision av kommunal livsmedelskontroll.

Djurskyddsverksamheten omfattar såväl planerade kontroller som anmälningskontroller, riktade både till verksamheter där djur ingår och till privatpersoner som håller djur. Även förprovning och besiktning av djurstallar samt handläggning av tillståndsärenden ingår. En likriktad kontroll inom djurskyddsområdet ska utföras. Djurskyddskontrollen ska utföras riskbaserat och minst tio procent av kontrollobjekten med livsmedelsproducerande djur ska kontrolleras. Resurserna för djurskyddskontroll prioriteras till den riskbaserade kontrollen och anmälningsärenden prioriteras enligt riskbedömning och handläggs skyndsamt. Resultatet av kontrollen ska så snart som möjligt nå djurhållaren.

Delområdet smittskydd innehåller samverkans- och samordningsuppdrag kopplade till bland annat epizooti- och smittskyddslagens sjukdomar, hälsoövervakning samt kontroll av seminverksamhet. Dessutom ingår kontroll av allmänna hygienregler på anläggningar med djur, särskilda hygienregler på anläggningar med besöksverksamhet samt kontroll av hygienplaner inom djurens hälso- och sjukvård.

Inom delområdet allmänna veterinära frågor bedrivs bland annat tillsyn av djurhälsopersonal, kontroll av läkemedel på gård samt kontroll av hästpass och avelsorganisationer.

Inom delområdet foder och animaliska biprodukter genomförs bland annat kontroll riktad till verksamhetsutövare med primärproduktion av foder samt till verksamheter där animaliska biprodukter hanteras.

Ärenden inom ramen för lagen om tillsyn över hundar och katter är händelsestyrda och omfattar i allt väsentligt ärenden där hundar orsakat, eller riskerar att orsaka skada.

Många av de nationella målen inom området framgår av "Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan" (NKP). Samtliga myndigheter som verkar i livsmedelskedjan omfattas av NKPn och målen anger hur bland andra länsstyrelserna ska arbeta för att bidra till att de övergripande mål och uppdrag som fastställts av riksdag och regering. I NKPn finns mål för olika områden. För djurskydd finns bland andra mål beträffande riskbaserad kontroll, resurseffektivitet och effekt av kontroll, och service. För foder och livsmedel inom primärproduktionen finns bland andra mål beträffande kontroll av primärproduktion.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsen har inga särskilda regionala uppgifter på området.

Verksamhetens resultat

Länsstyrelsen planerar sin verksamhet och arbetar utifrån de gemensamma målen i den nationella kontrollplanen som avser livsmedel, djurskydd och allmänna veterinära frågor. Under året har verksamheten till stora delar påverkats av den rådande pandemin. Det har bland annat lett till att en betydande del av de planerade kontrollerna inte har kunnat genomföras. Detta gäller för flera verksamhetsområden. Länsstyrelsen har därför inte kunnat genomföra volymmässigt lika många aktiviteter som planerat, utan har prioriterat att genomföra kontroller som bedömts innebära störst risk för att hitta fel gentemot lagstiftningens krav. Detta i syfte att trots minskad volym så långt möjligt nå de mål som verksamheten syftar till att uppnå.

Inom området djurskydd har det under året 2021 meddelats en dom från Högsta Förvaltningsdomstolen som påverkar tolkningen av när myndigheten bör se det som motiverat att verkställa beslut omedelbart. Detta inverkar inte minst på länsstyrelsernas möjligheter att vidta åtgärder i de fall beslut om djurförbud inte efterlevs. Länsstyrelsen ser att detta riskerar att leda till att djurskyddslagens förebyggande syfte, bland annat genom utfärdande av djurförbud, minskar. Effekten av domen blir bland annat att personer som omfattas av gällande djurförbud kan fortsätta att bedriva djurhållning till dess att överklaganden hanterats av samtliga instanser och domar vunnit laga kraft, en process som kan dra ut på tiden väsentligt. Länsstyrelserna har gemensamt påtalat behovet av förändringar i djurskyddslagstiftningen för regeringskansliet.

Nyckeltal

Nyckeltal: Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor (28)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	13,2	13,1	13,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	11,6	12,2	12,7
Antal årsarbetskrafter män	1,6	0,9	1,0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 783	1 922	1 888
Antal beslutade ärenden	1 849	1 731	1 914
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	6	9
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	15 657	14 614	16 503
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Tabellkommentarer

Antal ärenden har minskat något från 2020 till 2021. Möjligen kan detta vara en effekt av pandemin. Under 2020 minskade beslutstakten som en följd av pandemin och osäkerhet kring hur ärenden kunde hanteras. Arbetet flöt bättre under 2021 efter anpassning till nya förutsättningar och beslutstakten har därmed ökat igen.

Resultatindikatorer

I nedanstående tabell listar vi några relevanta indikatorer som är kopplade till länsstyrelsernas uppgifter, uppdrag och mål inom verksamhetsområdet.

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Hur många normalkontroller (i förväg planerade och riskbaserade kontroller) som har genomförts i förhållande till antalet anmälningskontroller	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS ¹⁾	≥1	0,25	0,83	1,01
Andel kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som ingått i planerad normalkontroll	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS ¹⁾	10%	1,9% ⁴⁾	7,2%	13,1%
Andel utförda av tilldelade primärproduktionskontroller (Mål 100%)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Livsmedelskontroll	PRIMÖR ²⁾	100%	80%	69%	- ⁵⁾
Andel anmälningsärenden avslutade inom tre månader (90 dagar)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	Platina ³⁾	90%	64%	88%	94%
Andel kontrollrapporter för djurskyddskontroller som är meddelade inom 21 dagar	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	Platina ³⁾	90%	89%	89%	92%

¹⁾ Register, Jordbruksverket

²⁾ Register, Länsstyrelsen

³⁾ Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen

⁴⁾ Med anledning av att DSK under 2021 inte är tillförlitligt, på grund av införandet av AHL kan DUS inte användas för uttag av myndighetens resultat för indikatorn 10% kontrollerade objekt. Resultatet baseras istället på senast kända antal (mars 2021) innan införandet av AHL.

⁵⁾ Andelen utförda av tilldelade primärproduktionskontroller för år 2019 kan ej tas fram då arbetet med nationell kontrollplanering infördes först 2020

Resultat för andel utförda av tilldelade primärproduktionskontroller Livsmedelskontroll kan ej tas fram.

Tabellkommentarer

Djurskyddskontroll

Antalet kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som ingår i den planerade normalkontrollen har ökat kraftigt under 2021 (2 766 objekt) jämfört med 2020 (1 508 objekt). Detta beror till största del på förändringar kopplat till införandet av ”Animal Health Law” (AHL) som inneburit bland annat att hästhållare och fjäderfåhållare ska registrera sina anläggningar hos Jordbruksverket. Det råder idag oklarhet kring vilka objekt som ska räknas in i det aktuella målet. Länsstyrelsen har i tabellen använt de siffror som finns i Jordbruksverkets system, vilket utifrån ovanstående kan vara missvisande. Utöver detta har den rådande pandemin inneburit att Länsstyrelsen har prioriterat mellan ärenden för att agera utifrån rådande rekommendationer för att undvika smittspridning. Detta har lett till ett minskat antal kontroller. Detta påverkar även fördelningen mellan anmälningskontroller och normalkontroller och kvoten mellan dem.

Baserat på antalet kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som ingick i den planerade normalkontrollen för år 2020 innebär de kontroller som genomfördes år 2021 att cirka 1,9 procent av kontrollobjekten fick en kontroll.

Andelen anmälningsärenden som avslutas inom 90 dagar har minskat. Detta beror bland annat på införandet av ett nytt arbetssätt som syftar till att tydliggöra ärendenas ålder, sett till när de inkommit till myndigheten. Detta har lett till att ärenden äldre än 90 dagar har

hanterats i större omfattning. Arbetssättet har bidragit till att anmälningssärenden som mot bakgrund av pandemin prioriterades ned under år 2020 har hanterats i större omfattning, det vill säga beslutstakten har ökat under 2021 jämfört med 2020.

Länsstyrelsernas arbete med livsmedels- och foderkontroll (RB-uppdrag 1D2)

Inför verksamhetsåren 2020–2022 har länsstyrelserna tilldelats 10 miljoner kronor per år i riktade medel för kontroll inom området primärproduktion av livsmedel och foder.

Nationellt har målet satts att kontrollera 1 000 företag inom primärproduktionen.

Länsstyrelserna ska utföra kontroller i primärproduktionen av livsmedel. Livsmedelsverket gör ett riskbaserat urval av kontrollobjekt utifrån branscherna och fördelar ut per län.

Länsstyrelserna gör utifrån tilldelningen ett riskbaserat urval av företag inom respektive bransch i Primör för sitt län. Kontrollerna utförs utifrån framtagna branschspecifika checklistor. Efter utförd kontroll registreras resultatet i Primör. Under 2021 har registret över foderföretag flyttats från Jordbruksverket till Primör. Primör är länsstyrelsernas IT-stöd för registrering av livsmedels- och foderföretag samt för registrering av kontroll. Kontrollen innebär att företagare inom primärproduktionen blir uppmärksammade på krav som ställs inom produktionen. Kontrollen är viktig för att upprätthålla en produktion som ger säkra livsmedel och foder för människor och djur.

Det är mycket stor variation i hur många kontroller länen har gjort av de kontroller som de har tilldelats enligt den nationella kontrollplanen. Vissa län har kunnat utföra kontroller som normalt medan andra län har påverkats kraftigt av pandemin på olika sätt. En del län har fått avsätta personella resurser för pandemitillsynen och andra län har begränsat sina kontroller med hänsyn till smittspridning.

Flytten av foderregistret från Jordbruksverket har i stor omfattning inneburit ett omfattande arbete med registervård då många företag har uppstått som dubletter, både livsmedelsföretag och foderföretag. I samband med rättning av dubletter har många län även gjort annan registervård. Tillförlitligheten i registret är begränsad och det är vanligt att företag som har upphört inte blivit avregistrerade. Flera län har prioriterat registervården framför utförande av kontroll för att på sikt få ett tillförlitligt register för uttag av kontrollgårdar.

Sammantaget har länsstyrelserna inte kunnat uppnå 1 000 kontroller för 2021 med anledning av pandemin och arbete med registervård av Primör.

Prestationer och effekter

Länsstyrelsens livsmedels- och foderkontroll (VÄS 281/285)

Länsstyrelserna har utfört 20 (80%) av de planerade livsmedelskontrollerna inom primärproduktionen och 19 (95%) kontroller av foder. Länsstyrelsen har sökt samarbete med närliggande län för att utföra vissa kontroller, då myndigheten inte såg det som lämpligt att genomföra dessa med den egna personalen. Ett par verksamheter hade även avslutat sin verksamhet. De aktuella kontrollerna gick dock inte att genomföra år 2021 av orsaker kopplade till pandemisituationen.

Länsstyrelsen har under år 2021 genomfört två samverkansmöten inom den kommunala livsmedelskontrollen, ett på våren och ett på hösten. På höstens möte medverkade även Livsmedelsverket.

Länsstyrelsens djurskyddskontroll (VÄS 282)

Inom djurskyddsområdet har året 2021 till stora delar präglats av den rådande pandemin, både vad gäller prioriteringar mellan kontrollområden och själva utförandet av kontrollerna. Som nämns i kommentaren till resultatindikatorerna har stort fokus lagts på att hantera den ackumulering av ärenden som skedde i början av pandemin. Det arbetet har varit

framgångsrikt och antalet öppna ärenden har minskat tydligt. Detta har dock skett på bekostnad av arbete med den planerade kontrollen, som har fått prioriteras ned i stor utsträckning under 2021.

Under året har 624 anmälningar inkommit. Länsstyrelsen har genomfört 378 kontroller av anmälningar varav 250 var administrativa kontroller och 128 i fält. Totalt 89 procent av kontrollrapporterna är utskickade inom 21 dagar. Endast 68 procent av anmälningarna är hanterade inom 90 dagar. Detta beror på de prioriteringar som behövde genomföras i slutet av 2020 och början av 2021, med anledning av pandemin. Många ärenden blev då liggande. Under hösten 2021 har många ärenden hanteras och beslutstakten för 2021 ligger på 106 procent för anmälningsärenden.

Länsstyrelsen har fattat beslut om 24 omedelbara omhändertaganden av djur och 15 övriga omhändertaganden. Dessutom har Länsstyrelsen fattat 11 beslut om djurförbud och gjort 18 åtalsanmälningar. Det har skett en ökning av antalet omhändertaganden jämfört med 2020, medan antalet omhändertaganden som genomfördes 2019 motsvarade 2021 års antal.

Vi ser inte att pandemin har ökat antalet ansökningar om tillstånd för djurhållning enligt djurskyddslagen.

Länsstyrelsens kontroll av smittskydd samt arbete inom det veterinära området (VÅS 283/284)

Smittläget i länet är gott. Enstaka fall av anmälningspliktiga sjukdomar förekommer, framför allt på sällskapsdjur och häst, hos vilda djur samt ett fall där listerios hos får konstaterats. Antalet inkomna anmälningar uppgick till totalt 28 stycken. Två var anmälningar om misstänkt epizooti, åtta om misstänkt zoonos samt arton stycken rörande misstänkt annan anmälningspliktig sjukdom.

Under 2021 har majoriteten av de planerade kontrollerna kopplade till den obligatoriska salmonellakontrollen genomförts.

Bovin tuberkuloskontroll av hjort har varit nedprioriterat under några år, så även under 2021, där ingen av de fem planerade kontrollerna genomförts. Detta beror huvudsakligen på resursbrist, men Länsstyrelsen har även konstaterat att fältkontroller bör samordnas med kontroll av djurskydd/foder/livsmedel, vilka bedöms lämpliga att genomföra i projektform. Detta kan ske tidigast under år 2022 eller 2023.

Under 2021 har målet att genomföra fullständig hästpasskontroll i en promille av länets hästpass, motsvarande tolv kontroller, genomförts utan större avvikelser. I enstaka fall var informationen om att hästen ej ska användas som livsmedel inte uppdaterat mot de centrala registren.

Kontroll av seminverksamhet som under några år varit nedprioriterat, har under 2021 prioriterats upp och genomfördes enligt den regionala och nationella kontrollplanen för djurhälsa och smittskydd. Under året har totalt åtta verksamheter kontrollerats, målet var sju. Av dessa var sex kontroller av hästseminverksamhet, där endast ett fåtal avvikelser noterades. Utöver dessa, har två dokumentationskontroller genomförts: dels av Gård & Djurhälsans övervakning inom svinsemin, dels Växas kontroller av nötsemin.

Kontroll av allmänna hygienregler och biosäkerhet på anläggning med djur har under 2021 utförts vid annan samtidig kontroll. Årets mål var att utföra 25 kontroller och utfallet blev 15. Anledningen till att målet inte uppfyllts är att de normalkontroller inom livsmedelskedjan som planerats att samordnas med hygien- och biosäkerhetskontrollerna, på grund av personalbrist och rådande pandemi, varit nedprioriterade under året.

Länet har behov av att göra en kartläggning av antalet verksamheter med besöksverksamhet, då vi vet att dessa har en dålig anslutningsgrad till Länsstyrelsens register. Detta gäller i synnerhet hästverksamheter såsom ridskolor. Under året skickades ett informationsbrev till samtliga ridskolor i länet som inte var anmälda som besöksverksamhet, totalt 16 stycken. Dessvärre var responsen mycket dålig, varför det finns behov av att följa upp detta under 2022.

Kontroll av särskilda hygienregler på anläggning med besöksverksamhet genomfördes enligt kontrollplanen på tre av länets största ridskolor. Upptäckta brister var avsaknad av anpassade besökshygienregler, hur man informerar personal och verksamhet om dessa regler samt att anläggningen inte var anmäld som besöksverksamhet.

Ett av de nationella målen för verksamhetsområdet veterinärmedicinska preparat 2018-2021 var att sprida kunskap om antibiotikaresistens. Ett sätt att göra detta är genom aktiviteten kontroll av att hygienplaner finns i de veterinära verksamheter där de ska finnas. Inom området uppfyller utförda kontroller i stort sett målen; fyra av fem hygienplanskontroller har utförts. I samtliga kontrollerade hygienplaner förekom brister i varierande grad, både i dokumentationskontrollen och i den fysiska kontrollen ute i verksamheterna. Att brister åtgärdas följs upp administrativt eller vid nästkommande länsstyrelsekontroll i verksamheten.

Inom området tillsyn av djurhälsopersonal, har mål och aktiviteter utförts i enlighet med den nationella kontrollplanen. Antalet utförda kontroller för 2021 har utförts enligt Länsstyrelsens riskanalys och kontrollplan, vilka bygger på Jordbruksverkets vägledning för kontroll av djurhälsopersonal. 21 av 22 kontroller utfördes, fördelat på sju kontroller av veterinärer som förskriver läkemedel för villkorad läkemedelsanvändning, nio kontroller av veterinärer som förskriver läkemedel till livsmedelsproducerande djur och häst, en veterinär som förskriver läkemedel till övriga djur, tre legitimerade djursjukskötare och en godkänd hovslagare.

Sammantaget är resultatet inom området skiftande, men i stort visar kontrollerna att lagstiftningen efterlevs. I flera fall finns inga eller endast mindre avvikelser, men i några fall förekommer ett stort antal avvikelser som nu är under uppföljning. Vanligt förekommande avvikelser är bland annat att inrapportering av läkemedelsbehandlingar inom de livsmedelsproducerande djuren inte sker enligt lagstiftningen, att lagstiftningen kring behandling av kinoloner inte efterföljs samt att besöksintervallet för villkorad läkemedelsanvändning inte sker enligt regelverket.

Vid kontrollerna diskuterades också val av antibiotika och problematiken kring antibiotikaresistens. Kunskapen och medvetenheten om att det är viktigt med stor eftertänksamhet kring val av antibiotika samt goda hygienrutiner för att förhindra antibiotikaresistens och smittspridning har varit generellt god hos den kontrollerade djurhälsopersonalen.

Utöver fysiska kontroller, har det under året kontinuerligt också genomförts dokumentationskontroller av inkomna anmälningar om villkorad läkemedelsanvändning (21 stycken). Även i dessa har det förekommit mer eller mindre lindriga till måttliga brister, dessa har återkopplats och då oftast åtgärdats omgående.

Även inom området kontroll av läkemedel på gård, har mål och aktiviteter i enlighet med inriktningen i den nationella kontrollplanen utförts. Under 2021 har kontroller utförts enligt det som planerats i Länsstyrelsens kontrollplan. Femton kontroller planerades, men under året kompletterades det med ytterligare en kontroll. Kontrollerna har fördelats på nio kontroller av läkemedel på gård i besättningar med villkorad läkemedelsanvändning

samt sju kontroller i övriga besättningar. Kontrollerna har i möjligaste mån samordnats med kontroll av hygien, djurskydd, foder och/eller livsmedel i syfte att förenkla och underlätta för djurhållarna samt för att nyttja våra egna resurser effektivt. Kontrollresultatet visar på en relativt god efterlevnad av lagstiftningen. Vanligt förekommande avvikelser var dock bland annat förekomst av omärkta öppnade läkemedelsflaskor och utgångna läkemedel samt bristande gårdsegen journalföring för utförda läkemedelsbehandlingar.

Resultatbedömning

Under 2021 har Länsstyrelsen sammanlagt kunnat genomföra färre kontroller och i vissa fall använt andra kontrollmetoder än tidigare, på grund av det rådande smittläget. Eftersom myndigheten i många fall prioriterat kontroller där risken för bristande efterlevnad bedömts som högre, har ändå effekten av de kontroller som genomförts varit god, då brister kunnat upptäckas och krav på åtgärdande har ställts. Länsstyrelsens arbete med informationsinsatser har fortgått och ökat djurhållares kunskaper om lagstiftningens krav. Detta bör ha lett till att brister i högre grad upptäckts av djurhållare själva och åtgärdats. Länsstyrelsen har på detta sätt arbetat med den del av uppdraget som handlar om att underlätta för att göra rätt. Allt detta bidrog till att säkra våra livsmedel och dricksvatten och att de är producerade och hanterade på ett acceptabelt sätt med ett gott djurskydd och smittskydd. Länsstyrelsen bedömer att verksamhetens resultat är sämre än år 2020, men att detta beror på kraftigt förändrade omständigheter i omvärlden och att utifrån rådande förutsättningar så har verksamheten uppnått ett gott resultat.

Regional tillväxt och infrastrukturplanering

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p3 Regional tillväxt	Länsstyrelseinstruktion
3§ p4 Infrastrukturplanering	Länsstyrelseinstruktion
4§ p2 Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Länsstyrelseinstruktion
4§ p4 I utpekade län vara förvaltande och attesterande myndighet för vissa program inom EU:s strukturfonder	Länsstyrelseinstruktion
4§ p5 I utpekade län vara behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats enligt...	Länsstyrelseinstruktion
4§ p6 I utpekade län vara ansvarig för kontroller enligt...	Länsstyrelseinstruktion
1C1 Regionalt tillväxtarbetet och samverkan med regionerna	Regleringsbrev
1C2 Mål i regionala utvecklingsstrategin	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen på verksamhetsområdet:

- Samordna och skapa förutsättningar för samverkan mellan viktiga aktörer i länet såsom statliga myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, föreningar och andra frivilligorganisationer, för att skapa tillväxt i länet. Samverkan är inte minst viktig när regionala strategier tas fram för hur länet ska utvecklas.
- Fördela bidrag och stöd för strategiska utvecklingssatsningar i länet.
- Bevilja ekonomiskt omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag vars omsättning har minskat i större omfattning till följd av covid-19-pandemin.

- Fysisk planering av vägar och järnvägar genom att tillhandahålla statliga planeringsunderlag, godkänna miljökonsekvensbeskrivningar, samverka med sökanden i processen, besluta om tillstånd enligt miljöbalken och tillsyn över kommunala detaljplaner.

Målet för den regionala utvecklingspolitiken är utvecklingskraft med stärkt lokal- och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet. En viktig bedömningsgrund för den regionala utvecklingspolitiken är statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Den regionala utvecklingspolitiken ska även bidra till att nå andra mål:

- Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till att nå det långsiktiga klimatmålet och de nya etappmålen för minskad klimatpåverkan samt bidra till att nå övriga relevanta miljömål.
- Den regionala utvecklingspolitiken har en geografisk utgångspunkt där landsbygder ingår och därför ska den bidra till att uppnå landsbygdspolitikens mål.

Transportpolitikens övergripande mål är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Utöver det övergripande målet finns ett funktionsmål om tillgänglighet och ett hänsynsmål om säkerhet, miljö och hälsa.

Målet för politiken för de grundläggande betaltjänsterna är att alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Utvecklingsprojekt ”Återstart Gävleborg”:

Som en följd av de restriktioner i samband med pandemin som har påverkat delar av länets näringsliv negativt har Länsstyrelsen initierat ett utvecklingsprojekt – Återstart Gävleborg. Förutom att arbeta med återstartsmål så är projektet ett förstärkning av Länsstyrelsens arbete med tillväxtfrågor och ett steg i att nå vår vision.

Under 2021 har projektet startat med en förstudie och förslag till projektplan.

Arbetet ska kopplas till hållbarhetsmålen inom Agenda 2030 och har följande inriktning:

- Fondpengar/medel kommer in till närings- och kulturliv i Gävleborgs län
- Fler människor flyttar till länet
- Stärkt näringslivs- och kulturlivsklimat i Gävleborg
- Skapa en tydlighet, bättre service och stärkt samverkan mellan länets aktörer
- Ändrad attityd till länets varumärke

Näringsliv och kulturliv tillsammans med invånarna som bor i länet är projektets primära målgrupper. Det är dessa projektet vill nå, hjälpa, stötta och samverka med för att nå visionen.

Projektet har en intern styrgrupp som leds av landshövdingen samt en extern referensgrupp med deltagare från näringslivsorganisationer, Region Gävleborg, länets kommuner och företagare från länet.

Verksamhetens resultat

Regional tillväxt

Anslag 1:1, regionala tillväxtåtgärder

Anslag 1:1, regionala tillväxtåtgärder är under avveckling hos Länsstyrelsen så inga nya medel har funnits att tillgå och därför har inga nya beslut fattats. Länsstyrelsen har prioriterat integrationsprojekt och endast ett sådant återstår. Det är projekt Integration 2.0 med verksamhet som vänder sig till hela länet. Det kommer att avslutas senast i slutet av februari 2022.

Livsmedelsstrategi och skogsprogram

Arbetet med Länsstyrelsens uppdrag om att regionalisera Sveriges livsmedelsstrategi och skogsprogram bidrar i högsta grad till ett hållbart nyttjande av areella tillgångar och förädling av produkter bidrar till länets regionala tillväxt. Det bidrar även direkt och indirekt till att flera av de globala målen i Agenda 2030 uppnås, 2 (Ingen hunger), 6 (Rent vatten och sanitet), 7 (Hållbar energi för alla) och 15 (Ekosystem och biologisk mångfald).

Landsbygdsutveckling

Tillväxtarbete som rör landsbygden redovisas under avsnittet "Areella näringar" (VÄS 60).

Samverkan med Regionen och arbete enligt regional utvecklingsstrategi

Samverkan med Region Gävleborg sker dels enligt den avsiktsförklaring Länsstyrelsen och Regionen har tillsammans och dels enligt den Regionala utvecklingsstrategin. Den berör ett antal områden där det finns behov av samverkan där våra mål har kopplingar med varandra. Efter att Regionen och Länsstyrelsen har omorganiserat har vissa verksamheter fortsatt att samverka enligt tidigare överenskommelser. Det har också startat ny samverkan inom Hållbar utveckling- och tillväxtområdet.

Infrastruktur

Väg och järnväg

Länsstyrelsen har under året deltagit på de länsstyrelsegemensamma möten, konferenser och seminarier som kopplar till verksamhetsområdet Infrastruktur – vägar och järnvägar. Stora investeringssatsningar inom infrastruktur och byggande kommer att ske i och omkring Gävle under många år framåt. Planeringsarbetet med "Trafikpusslet Gävle" är igång sedan några år med bland annat informations- och dialogmöten där också Länsstyrelsen medverkar.

Länsstyrelsens roll inom detta projekt är av väsentligt intresse då flertalet statliga intressen tangeras och det allmänna intresset är av stor vikt. Det råder stort tryck kring frågor som rör infrastrukturiområdet vilket innebär att Länsstyrelsens medarbetare ständigt behöver arbeta proaktivt.

Nyckeltal

Nyckeltal: Regional tillväxt och infrastrukturplanering (30, 34)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	0,9	0,8	1,0
Antal årsarbetskrafter kvinnor	0,9	0,7	0,6
Antal årsarbetskrafter män	0,0	0,1	0,4
Antal ärenden, inkomna och upprättade	33	24	25
Antal beslutade ärenden	34	20	22
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	3	2
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	1 031	933	1 183
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	4 947	5 173	7 522

Tabellkommentarer

En viss ökning av antalet ärenden kan förklaras med att det är ett större tryck på infrastrukturutvecklingen.

Antalet årsarbetskrafter är oförändrat de senaste åren och ligger på en låg nivå sedan huvuddelen av regionala tillväxtmedel överförts till Region Gävleborg. En viss satsning av egna förvaltningsmedel ger en positiv trend i Länsstyrelsens arbete med regional utveckling och tillväxt.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har valt att inte ha några resultatindikatorer för verksamhetsområdet i årsredovisningen 2021.

Prestationer och effekter**Regional tillväxt*****Återstart Gävleborg***

Förstudie och projektplan är framtagen så att huvudprojektet kan starta direkt i inledningen av 2022. Projektets syfte är en återstart för kultur- och näringslivet efter konsekvenser orsakade av pandemin, men kommer också att vara en del i Länsstyrelsens fortsatta arbete med regional tillväxt.

Länsledningen har genomfört ett antal aktiviteter/insatser för att bidra till regional tillväxt. Här redovisas några av dem:

Innovation och företagande

Länsledningen har genomfört ett antal aktiviteter kopplat till innovation och företagande. Sedan flera år genomför Länsstyrelsen seminarieriet ”Forskarna på slottet” tillsammans med Högskolan i Gävle, Region Gävleborg och Mellansvenska Handelskammaren. Här lyfts olika samhällsaktuella teman med forskare som föreläsare. Genom detta är Länsstyrelsen med och bidrar till att knyta ihop akademi, näringsliv, det offentliga och samhället kring olika aktuella ämnesområden och skapar arenor för möten. Under 2021 kunde ett digitalt seminarium genomföras med temat ”Vätgasens betydelse för samhällsomställningen”. Länsledningen har också medverkat vid olika prisutdelningar för länets företagare samt mathantverkare. Tre möten har genomförts inom nätverket för vätgas samt tre möten kopplat till ”Industridagen”.

Attraktiva miljöer och tillgänglighet

Länsledningen har deltagit i aktiviteter som besök vid invigning av Hamrångebygdens discgolf och Axmar bruk 350 år. Landshövdingen har genomfört tre aktiviteter kopplat till landshövdingestafetten för att uppmärksamma Friluftslivets år.

Kompetensförsörjning

Länsledningen har medverkat vid invigning av Volvo Cars verkstad i Bollnäs, vid "Folkhälsodagen" samt varit värd vid talmannens besök i samband med firandet av "Demokratin 100 år" som hade flera aktiviteter i länet.

Internationellt samarbete

Landshövdingen har talat vid "Conference on Wildfires in Marseille 2021". Bakgrunden till Länsstyrelsen Gävleborgs inbjudan till konferensen var samarbetet vid skogsbränderna i Ljusdals kommun sommaren 2018 då fransk räddningspersonal deltog. Konferensdeltagandet skedde på grund av pandemin digitalt.

Övrigt

Länsledningen har genomfört fem kommunbesök under hösten. Resterande fem kommunbesök genomförs efter årsskiftet 2021/2022. Fokus för dessa besök är utvecklingsfrågor.

Landshövdingen har genomfört ett antal möten under året tillsammans med riksdagsledamöter och storföretag i länet för att diskutera frågor kopplade till pandemin. Länsledningen har också genomfört ordinarie möten med riksdagsledamöter och regionala myndighetschefer.

Länsledningen har varit värd när Kronprinsessparet har besökt länet med anledning av pandemin samt vid ett digitalt möte med Prinsessan Madeleine.

Länsstyrelsen har haft besök av tillförordnad generaldirektör för MSB med personal för information om översvämningarna i Gästrikland i augusti 2021. Drabbade kommuner deltog och besök hos räddningstjänsten genomfördes.

Landshövdingen har deltagit i landshövdingenätverkets Agenda 2030-grupp.

Anslag 1:1, regionala tillväxtåtgärder

Länsstyrelsen har prioriterat integrationsprojekt vad gäller anslag 1:1, regionala tillväxtåtgärder och under året betalat ut medel till det enda kvarvarande projektet "Integration 2.0". Projektet har bidragit till ett länsöverskridande arbete om att vidareutveckla det regionala samarbetet inom partnerskapet "Integration Gävleborg", i syfte att underlätta och påskynda lågutbildade nyanländas integration och etablering. Detta kunskapsprojekt har utgått från vad målgruppen själv upplever som strukturella hinder för att komma till egen försörjning. Detta har framkommit dels i en kvalitativ intervjustudie med målgruppen via Högskolan i Gävle, dels via fokusgrupper bestående av målgruppen i samverkan med kommunerna.

Infrastruktur

Väg och järnväg

Ärenden som berör verksamhetsområdet infrastruktur är komplexa och tidskrävande. Detta innebär att kraven på medarbetarna som arbetar med dessa frågor är höga. Ärendemängden inom infrastrukturområdet har mer än fördubblats på Länsstyrelsen jämfört med tidigare år. Det är svårt att prioritera den kompetensutveckling som behövs för att svara upp mot det höga tryck som råder inom området. Särskilda utmaningar under året har varit att verka tvärssektoriellt med infrastrukturfrågor inom Länsstyrelsens olika verksamhetsområden.

Resultatbedömning

Regional tillväxt

Anslag 1:1, regionala tillväxtåtgärder

Länsstyrelsens arbete på operativ nivå med utbetalning av anslag 1:1, regionala tillväxtåtgärder har fortlöpt under 2021 med utmärkt resultat. Därutöver har det under 2021 genomförts ett antal insatser inom olika områden för att bidra till främjandet av den regionala tillväxten i länet.

Samverkan med Regionen och arbete enligt regional utvecklingsstrategi

Samverkan med Regionen har över tid fungerat bra. Under året har Länsstyrelsen och Regionen ökat samverkan så bedömningen är gott och trenden är positiv.

Infrastruktur, väg och järnväg

Länsstyrelsens bedömning av området infrastrukturplanering är utmärkt.

Sammanlagd bedömning

Den sammanlagda bedömningen för området regional tillväxt och infrastruktur är gott med trenden positiv.

Hållbar samhällsplanering och boende

Avsnittet innehåller redovisningar och återsrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p5 Hållbar samhällsplanering och boende	Länsstyrelseinstruktion
5§ p9 Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Länsstyrelseinstruktion
Uppdrag att bistå Rådet för hållbara städer i dess arbete (M2017/03235/Mm)	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet:

- Samordna de planeringsunderlag som olika myndigheter tar fram som stöd till kommunens planläggning (natur- och kulturvärden, infrastruktur, militära intressen, vattenfrågor).
- Samordna länsstyrelsernas uppdrag om rådgivning och vägledning till kommunerna inom ramen för tidig dialog för ökat bostadsbyggande.
- Utveckla länsstyrelsernas arbete med digital samhällsbyggnadsprocess.
- Samordna och ta tillvara statens intressen i den kommunala översiktsplaneringen och vid detaljplaner och områdesbestämmelser. Länsstyrelsens uppdrag gäller följande områden: riksintressen, miljö kvalitetsnormer, områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning, människors hälsa eller säkerhet, risken för olyckor, översvämning eller erosion.
- Prövning enligt plan- och bygglagen (översikts- och regionplaner, detaljplaner, områdesbestämmelser, överklagande av kommuns beslut, tillsyn, vägledning och uppföljning).
- Ansvara för att analysera och rapportera hur bostadsmarknaden ser ut i länet. Vi stödjer även kommunerna i att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning. I uppdraget ingår även att årligen ta fram en regional bostadsmarknadsanalys,

säkerställa kommunernas medverkan i Boverkets årliga bostadsmarknadsenkät och att sammanställa uppgifter om värdeöverföringar i kommunala bostadsbolag.

- Stöd till hyresbostäder och bostäder för studenter och till bostäder för äldre, samt stöd till energiåtgärder.
- Samordna arbetet med klimatanpassning, strandskyddsdispenser och havsplanering.
- Hantera överklaganden av kommunala beslut och uppföljning av tillsynsarbetet i kommunernas byggnadsnämnder.
- Handläggning och prövning av lokalhyresstöd för hyresvärdar som gett rabatt på lokalhyran till utsatta branscher under covid-19-pandemin.
- Samverkan och samordning inom ramen för uppdraget om Rådet för hållbara städer.

Det övergripande målet för området *samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande* och lantmåteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. För området *bostadsmarknad* är målet långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Länsstyrelserna ska även verka för genomslag av nationella mål, såsom gestaltad livsmiljö och miljömålet god bebyggd miljö.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsen Gävleborg har även till uppdrag att följa upp efterlevnaden av överenskommer om större samlade exploateringar. Uppdraget avser uppföljning av det avtal som träffats mellan staten, Region Gävleborg och Gävle kommun om att uppföra 6 000 nya bostäder på Näringen.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Hållbar samhällsplanering och boende (40–41)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	10,8	11,2	8,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	7,3	8,0	5,1
Antal årsarbetskrafter män	3,5	3,3	3,6
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 106	1 696	1 501
Antal beslutade ärenden	1 471	1 793	1 302
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1	1	4
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	11 705	11 510	9 258
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Tabellkommentarer

Antal ärenden styrs till stor del av antalet ansökningar för solcellsstöd och underrättelser om avslutade lantmåteriförättningar. Dessa tillsammans utgör drygt 900 ärenden under 2021.

Antalet årsarbetskrafter har minskat under året med 0,4 till följd av flera sjukskrivningar, vård av barn, föräldraledighet och differens mellan att personer har avslutat sin anställning och att rekrytering har kommit på plats.

Resultatindikatorer

Detta är ett komplext verksamhetsområde och det är svårt att mäta länsstyrelsernas bidrag till det övergripande nationella målet. Några indikatorer listas nedan.

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal påbörjade bostäder	Ge alla människor i alla delar av landet en från social synpunkt god livsmiljö där en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi främjas samt där bostadsbyggande och ekonomisk utveckling underlättas. Långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB ¹⁾	³⁾	Finns ej helårsstatistik. Kvartal 1-3 = 622 st	840	547
Antal färdigställda bostäder	Se mål ovan.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB ¹⁾	³⁾	Finns ej helårsstatistik. Kvartal 1-3 = 534 st	555	812
Länsstyrelsens handläggnings-tid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel avgjorda inom 80 dagar	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina ²⁾	75%	67%	43%	90%
Länsstyrelsens handläggnings-tid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel ärenden avgjorda inom 120 dagar	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina ²⁾	90%	83%	86%	100%

¹⁾ Statistiska centralbyråns statistik: Nybyggnad av bostäder.

²⁾ Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen.

³⁾ Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

Statistik för antal påbörjade och färdigställda bostäder finns enbart för de tre första kvartalen och fullständig statistik kommer först efter att årsredovisningen är inskickad.

Handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder är något längre än målet. Detta beror på flera faktorer, men främst på ett högre inflöde av överklagade plan- och byggärenden.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med uppdrag Rådet för hållbara städer

Länsstyrelserna ingår som en av 13 medlemmar i Regeringens Råd för hållbara städer. I februari 2021 lämnade rådet sin årliga rapportering av uppdraget till Regeringskansliet. Rådets medlemmar har under år 2021 samverkat kring ett trettiotal åtgärder. Ett tiotal samverkansåtgärder har avslutats under året och övriga fortsätter under 2022. Länsstyrelserna har haft drivansvar för tre av åtgärderna, bland annat ett kompetensutvecklingsseminarium om hållbar stadsutveckling för länsstyrelsens tjänstepersoner.

Fyra möten har hållits i rådet och åtta möten har hållits i rådets expertnätverk. Ett gemensamt möte har hållits för rådets samtliga referensgrupper: Kommungruppen, Forsknings- och innovationsgruppen och Näringslivsgruppen. Ett stormöte har hållits för rådet, expertnätverket och referensgrupperna. Rådet har blivit partner i EU-satsningen New European Bauhaus (NEB). Boverket, ArkDes, Energimyndigheten, Formas och Vinnova har arrangerat workshoppar om NEB, som dokumenterats i en rapport som skickats till EU. Rådet har också samverkat med bland annat satsningarna Viable Cities och Horisont Europa.

Rådets ordförande har tillsammans med landshövdingar i de fem länen Kalmar, Väster-norrland, Stockholm, Örebro och Kronoberg anordnat länsträffar för kommunerna i respektive län med syfte att föra dialog kring kommunernas arbete med hållbar stadsutveckling.

Rådets gemensamma webbplats www.hallbarstad.se, som nylanserades i december 2020, har under året fyllts på och vidareutvecklats i syfte att underlätta för kommuner och andra aktörer att hitta aktuellt material inom hållbar stadsutveckling. Rådet har låtit ta fram en rapport om pandemins påverkan på hållbar stads- och samhällsutveckling. Rapporten har presenterats för berörda sakområden på länsstyrelserna. En förstudie om nationell samordning av finansiering och kunskap inom hållbara städer och samhällen har tagits fram inom en av samverkansåtgärderna.

Regeringskansliet har gjort en utvärdering av rådet för hållbara städers verksamhet. Utvärderingen bedömer att rådet uppfyller sitt syfte.

Prestationer och effekter

Råd, stöd och samverkan i fysisk planering

Under året har flera digitala möten ägt rum, bland annat mellan Länsstyrelsen och kommunerna gällande avgränsningssamråd i översiktsplaner och detaljplaner. Det har även genomförts uppföljande samtal efter utskickade underlag inför kommunernas arbete med planeringsstrategier. Länsstyrelsen har även anordnat träffar med länets kommuner som behandlat frågor om brottsförebyggande fysisk planering, digitalisering och klimat-anpassning. På grund av omställningen till ett digitalt arbetssätt har det blivit enklare att genomföra avstämningar och dialogmöten med länets kommuner, där fler sakområden inom Länsstyrelsen haft möjlighet att delta när restid inte varit en faktor att ta hänsyn till. Vanan för digitala möten och de digitala verktygen gör samhällsbyggnadsprocessen mer effektiv, och ses som positiv i utvecklingen mot en digital samhällsbyggnadsprocess. Att fler sakområden deltar oftare vid möten med kommunerna ger också ett mervärde och en positiv effekt i utvecklingen av dialog och samverkan mellan stat och kommun.

En god dialog i planprocessens tidigare skeden minskar Länsstyrelsens arbetsinsats i efterföljande tillsyn. Detta leder i sin tur till att verksamheten kan nå de inför året uppsatta målen, bland annat målet att verka för att behovet av bostäder tillgodoses.

I syfte att förbättra stödet till kommunerna inom den fysiska planeringen har medarbetare bland annat deltagit i utbildningar om barnrätt, brottsförebyggande fysisk planering och klimatanpassning. Under slutet av året har ett regionalt nätverk för översiktsplanering startats på initiativ av Länsstyrelsen. Nätverket ska fungera som ett forum för kompetensutbyte och dialog och som en kontaktyta mellan Länsstyrelsen och länets kommuner. På så vis kan dialogen mellan stat och kommun, men också kommunerna emellan, öka och förbättras.

För att aktivt verka för en effektiv och rättssäker handläggning är Länsstyrelsens deltagande i de nationella nätverken av stor vikt. Deltagande i samhällsbyggnadsnätverkets expertgrupper leder till att övriga medarbetare kan dra nytta av den kunskap som delas inom grupperna. Under 2021 har två medarbetare ingått i två olika expertgrupper och ett aktivt deltagande från övriga medarbetare har också skett i de, av expertgrupperna, organiserade handläggarräffarna.

Länsstyrelsen har under året följt upp och rapporterat om efterlevnaden av överenskommelser om större samlade exploateringar. Arbetet med uppföljningen av avtal avseende bostadsbyggande på Näringen i Gävle kommun ger värdefull kunskap och överblick över kommande stora samhällsbyggnadsprocesser, vilket också underlättar den strategiska planeringen inom den egna verksamheten.

Detaljplaner och översiktsplaner

Den stora personalomsättningen inom fysisk planering i länets kommuner har pågått under flera år och Länsstyrelsen har inte sett någon ny trend under året. Detta leder till att kraven på Länsstyrelsens medarbetare fortsatt är höga eftersom länet har flera mindre kommuner med begränsad personalstyrka och myndigheten upplever att det är till Länsstyrelsen kommunernas handläggare många gånger vänder sig för råd och stöd.

Sett till de 200 avslutade detaljplaneärendena under året har antalet flaggningar för överprövningar varit relativt låg; tio stycken. Därtill har Länsstyrelsen överprövat och upphävt tre detaljplaner helt eller delvis. Komplexiteten i planärendena bedöms ha blivit större, vilket medför en ökad arbetsbelastning där fler komplexa avvägningar mellan olika intressen behöver göras och det ökar i sin tur behovet av ett fungerande tvärsektorielt samarbete inom berörda sakområden. Återkommande problematiska frågor i ärendena är strandskydd och översvämningsrisk. Plangruppen inom Länsstyrelsen Gävleborg har under året hållit en länsstyrelseintern planskola för de sakområden som deltar i planärendena. Gruppen har också deltagit i en intern klimatanpassningsskola för att på så vis öka förståelsen för, och mellan, de olika sakområdena. På sikt borde detta bidra till att Länsstyrelsens råd och stöd till kommunerna förbättras, vilket är av stor vikt för att stat och kommun ska vara överens om de statliga intressena innan en detaljplan antas.

”Planeringskatalogen.se”, den länsstyrelsegemensamma plattformen som tillgängliggör statliga myndigheters planeringsunderlag som är relevanta för den kommunala planeringen, kräver ett aktivt och kontinuerligt arbete. Länsstyrelsen Gävleborg har under året fokuserat på att etablera systemet som en del i myndighetens arbetsrutiner kopplat till framför allt framtagandet av underlag inför kommunernas arbete med planeringsstrategier. Den digitala katalogen erbjuder kommunerna och andra aktörer i planprocessen kvalitetssäkrade och ajourhållna planeringsunderlag så att de i planprocessen har en gemensam och kvalitativ kunskapsgrund att utgå ifrån. Detta bidrar till att öka förutsägbarhet och effektivitet i samhällsbyggnadsprocessen.

Bostadsförsörjning och bostadsstöd

Länsstyrelsen har under året kvalitetssäkrat kommunernas svar i bostadsmarknadsenkäten 2021 genom digitala möten med varje enskild kommun. Svaren i bostadsmarknadsenkäten har sedan legat till grund för årets regionala bostadsmarknadsanalys som levererades till Boverket i juni 2021.

I bostadsmarknadsanalysen framgår att det fortsatt råder obalans på många av länets lokala bostadsmarknader, inte minst i tätorterna där bostadsmarknadsläget är ansträngt. I rapporten framgår även att byggtakten i Gävleborgs län under det senaste året har varit förhållandevis hög och ett stort antal bostäder har färdigställts. Den höga byggtakten i kombination med en avtagande befolkningsökning i länet innebär att Länsstyrelsen gör bedömningen att det med stor sannolikhet råder mer av balans på de lokala bostadsmarknaderna i närtid. Behovet av bostäder för de grupper som har svårast att ta sig in på marknaden är dock fortsatt stort. Länsstyrelsen ser glädjande nog ett förbättrat bostadsmarknadsläge för både självbosatta och anvisade nyanlända jämfört med föregående år.

I årets rapport har Länsstyrelsen lyft den ökade betydelse som bostaden har haft sedan pandemin bröt ut. Att bostaden för många har fungerat som arbetsplats, något som har möjliggjorts tack vare den snabbt påtvingade digitaliseringen, har bidragit till att småhus och större lägenheter har blivit mer eftertraktade. Om det även framöver finns goda förutsättningar att arbeta på distans kommer sannolikt bostadens närhet till arbetsplatsen att minska i betydelse. Detta kan ge förutsättningar till en positiv utveckling för mindre städer och den tätortsnära landsbygden och på så sätt innebära en gynnsam utveckling för många delar av länet.

Hösten 2021 anordnade Länsstyrelsen tillsammans med Kronofogdemyndigheten två seminarier om vräkningsförebyggande arbete för länets kommuner och bostadsbolag som är verksamma i länet. Syftet med seminarierna var att bidra till kunskapsspridning och ge kommunerna stöd i det vräkningsförebyggande arbetet. Under hösten har Länsstyrelsen även varit ett stöd i framtagandet av nya riktlinjer för bostadsförsörjningen i Hofors kommun.

De statliga bostadsstöden syftar främst till att öka byggandet av hyresrätter med lägre hyresnivåer och energianvändning än vad som gäller för övrig nyproduktion samt främja en ökning av antalet bostäder för äldre personer. Länsstyrelsen har under året betalat ut statligt stöd till tio färdigställda bostadsprojekt med sammanlagt närmare 300 bostäder i sju av länets tio kommuner. Sex av dessa projekt har tillsammans tillfört länet 125 trygghetsbostäder. Många av dessa bostäder har tillkommit genom ombyggnation av nedlagda vård- och omsorgsboenden till nya trygghetsboenden. De övriga fyra projekten har genom investeringsstödet tillfört länet 169 hyresbostäder.

Länsstyrelsen har under året betalat ut radonsaneringsbidrag i 15 ärenden. Bidraget ska leda till minskad ohälsa till följd av sänkningar av höga radonhalter i inomhusmiljön.

Havsplanering

Länsstyrelsen har under året arbetat med råd, stöd och planeringsunderlag kopplat till den statliga havsplaneringen och fortsatt varit ett viktigt stöd för Havs- och vattenmyndigheten. Länsstyrelsen har även deltagit i de månatliga möten som har anordnats av samordnande länsstyrelse.

De statliga havsplanerna skulle ha blivit beslutade i mars månad. Vid årsskiftet 2021-2022 var de fortfarande inte antagna. Under året har arbetet påbörjats med att ta fram underlag till nästa revidering med fokus på regleringsbrevsuppdrag om kulturmiljöer men även att ta fram underlag för naturvärden. Kulturmiljöuppdraget är påbörjat och en konsult arbetar med att kartlägga och registrera fornlämningar i havet. Det pågår även ett arbete med att tydliggöra

naturvärden för havsplanering där en invetering genomförs av vilka naturvärdesområden som ska vara med i planeringsunderlaget. Under hösten har det beslutats om ett nytt PM som visar riktningen framåt i arbetet där kustlänsstyrelserna roll blir tydligare. Länsstyrelsen Gävleborg har varit med och lämnat synpunkter i framtagandet av PM:et. Under året har planeringsunderlag uppdaterats i planeringskatalogen.

Fastighetsbildning och koncessioner

Under 2021 har det inkommit 59 ärenden rörande begäran om samråd, vilket är en minskning från 2020 då 92 samråd inkom. Det har även skett en minskning av inkomna underrättelser om avslutade förrättningar från 548 ärenden 2020 till 503 ärenden 2021. Länsstyrelsen Gävleborg har överklagat en avslutad förrättning till mark- och miljödomstolen, vilket är en fortsättning på den nedåtgående trenden i antalet överklagade lantmäteriärenden. Trenden visar på en bättre förståelse och samsyn mellan myndigheterna och bedöms bero på en förbättrad nationell samverkan mellan Lantmäteriet och länsstyrelserna genom den gemensamma förvaltningsgruppen för fastighetsbildning.

Länsstyrelsen har under året granskat samrådsunderlag, miljökonsekvensbeskrivningar och beslutat om betydande miljöpåverkan för ansökan om nätkoncession för kraftledningar. Under året har sammanlagt 15 ärenden rörande nätkoncession inkommit, en ökning från 2020 då åtta ärenden inkom till myndigheten. Under året har också ett handläggargrupp för nya handläggare upprättats. Länsstyrelsen har en viktig roll att granska konsekvenserna av en eventuell beviljad nätkoncession.

Tillsynsvägledning

I januari 2020 tillsattes tjänsten som tillsynsvägledare inom byggfrågor på Länsstyrelsen. Tjänsten omfattar 50 procent men har under 2021 tillfälligt minskats till 25 procent på grund av prioriteringar av resurser i pandemiarbetet.

En tillsynsvägledningsplan för 2020–2022 finns framtagen och har under året reviderats. Syftet med planen är bland annat att tydliggöra för kommunens tjänstepersoner vilka insatser och aktiviteter som planeras att genomföras inom området tillsynsvägledning under denna period. Exempel på aktiviteter kan vara nätverksträffar eller utbildningstillfällen. Beroende på vilka önskemål och vilket behov av stöd kommunerna framför, så kan planen revideras. Dokumentet ska ses som ett levande dokument och är även ett stöd för Länsstyrelsen i planeringen.

De årliga kommunbesöken med alla länets bygglovsavdelningar har inte genomförts på grund av pandemin, men är planerade till början av 2022. Syftet med besöken är att få en bild av hur kommunerna arbetar med tillsynsärenden och vad de behöver för typ av stöd från Länsstyrelsen i detta arbete. Behovet av stöd kan se olika ut i de olika kommunerna. Tillsynsvägledning har skett via telefon och mejl, både till kommunens tjänstepersoner och till kommuninvånare. Länsstyrelsen har även återkommande informerat kommunerna om nyheter inom plan- och bygglagen, tipsat om utbildningar och relevanta rättsfall som kan vara till hjälp i arbetet.

En digital länsträff för de som arbetar med tillsyn inom bygg har genomförts i Länsstyrelsens regi i december. Träffen syftade i första hand till att återuppta de efterfrågade länsträffar som under några år legat nere. Under träffen utbyttes erfarenheter kring arbetet med tillsyn.

Ett nätverk inom länet för de som handlägger tillsynsärenden har startats upp på initiativ av Länsstyrelsen. Träffar sker digitalt varje månad. På träffarna diskuteras bland annat hantering av ärenden samt rutiner och mallar för handläggning.

Överklagade kommunala beslut

Inom detta område utgörs verksamheten av hantering av inkomna ärenden. Länsstyrelsen handägger och fattar beslut i överklagade kommunala beslut avseende bygglov, förhandsbesked och tillsynsärenden enligt plan- och bygglagstiftningen. Inflödet av dessa ärenden har varit omkring 30 procent högre 2021 jämfört med föregående år. Omprioriteringar har gjorts, vilket har medfört att det har varit möjligt att fatta betydligt fler beslut än föregående år. Även om handläggningstiderna kan förbättras har det således varit höga leveranser på området.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen bedömning är att uppdraget inom området samhällsplanering gällande fysisk planering, fastighetsförättningar och tillsynsvägledning har uppfyllts gott. Under året har verksamheten tidvis varit satt under press på grund av coronapandemin och med tidvis högt ärendeflöde. Verksamheten fick prioritera hårt och prioriterade bort många av de stödjande möten som planerades att genomföras under våren. Under hösten tillkom fler resurser till verksamheten och flera nedprioriterade uppgifter kunde genomföras.

Inom bostadsstöd och verka för bostäder bedömer Länsstyrelsen att resultatet är utmärkt. De ansökningar som har kommit in har hanterats effektivt och rättssäkert. Bostadsmarknadsanalysen presenterades i juni där det framkommer att det finns ett behov av nya bostäder i länet, men även att det är hög takt av byggande av nya bostäder.

Inom området överklagade kommunala beslut har många beslut fattats under året. Länsstyrelsen bedömer att resultatet inom det området är gott. Denna bedömning görs mot bakgrund av utmanande förutsättningar med pandemiarbete och ett betydligt högre ärendeflöde än förra året.

Den samlade bedömningen för området hållbar samhällsplanering och boende är gott.

Energi och klimat

Avsnittet innehåller redovisningar och återslagganden enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p6 Energi och klimat	Länsstyrelseinstruktion
5§ p8 Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Länsstyrelseinstruktion

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet sammanfattas i nedanstående punkter.

- Leda och samordna det regionala arbetet mot de energi- och klimatpolitiska målen. Uppdraget omfattar att tillsammans med andra aktörer genomföra den regionala energi- och klimatstrategin och att verka för att energi och klimat ska bli en integrerad del i alla ansvarsområden. Detta innebär att förmedla kunskap, ge inspiration samt att driva och samordna regionala insatser som stärker genomförandet av uppdraget. Dessutom ingår att främja effektiva klimatinvesteringar.
- Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat utifrån uppdrag i förordning om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428) samt målen i den nationella strategin för klimatanpassning. Uppdraget omfattar samverkan, samordning och kunskapsfrämjande insatser om hur länet påverkas av ett förändrat klimat och vilka åtgärder som kan vidtas för att minska länets sårbarheter, främst till målgruppen kommuner och regionala sektorsmyndigheter. Dessutom ska detta utvärderas och följas upp.

Nedan sammanfattar vi några mål som rör länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet.

Preciseringen av miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan ligger i linje med Parisavtalets temperaturmål, som är att hålla den globala uppvärmningen under två grader, men helst under 1,5 grader. Det långsiktiga målet är att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium senast år 2045 ska ha minskat med minst 85 procent, jämfört med år 1990.

Etappmålen på vägen mot det långsiktiga målet omfattar utsläpp av växthusgaser i den så kallade icke-handlande sektorn. I icke-handlande sektorn ingår framförallt utsläpp från inrikes transporter, byggnader och jordbruk.

Mål för *energi politiken* handlar om att skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle.

Regeringens mål för samhällets anpassning till ett förändrat klimat är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter. Målsättningarna om klimatanpassning i Parisavtalet och Agenda 2030 med de globala målen för hållbar utveckling ska också uppnås.

Det finns även andra relevanta mål för verksamhetsområdet, till exempel under generationsmålet i miljömålssystemet. I årsredovisningen redovisar vi information av väsentlig betydelse i förhållande till dessa mål.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Klimatanpassning

Länsstyrelsens uppdrag är att samordna den regionala klimatanpassningen enligt uppdrag i länsstyrelseinstruktionen. Länsstyrelsens arbete utgår från målen i den nationella strategin för klimatanpassning samt Länsstyrelsens mål som är framtagna inom arbetet med Länsstyrelsens handlingsplan för klimatanpassning, beslutad januari 2020 enligt uppdrag i Förordning (2018:1428) om myndigheters klimatanpassningsarbete. Huvudsyftet med planen är att främja klimatanpassning inom myndighetens verksamheter och därmed även bidra till samhällets klimatanpassning. Arbetet under år 2021 har i huvudsak genomförts enligt myndighetens aktiviteter i handlingsplanen. Parallellt med myndighetens handlingsplan löper den regionala handlingsplanen för klimatanpassning som togs fram år 2014. Klimatanpassning är ett tvärsektoriellt område där en samverkan sker inom flera andra parallella processer på myndigheten, där andra mål och uppdrag styr för en hållbar utveckling av länet.

Klimatanpassningens genomförande består till stor del av samverkan, samordning och kunskapsfrämjande insatser. Klimatanpassning har inom olika spår arbetat med att stärka kunskaperna både internt inom Länsstyrelsen och externt i länet.

Energi och klimat

Länsstyrelsens uppdrag är att samordna det regionala arbetet mot de energi- och klimatpolitiska målen. Arbetet tar sin utgångspunkt i den regionala energi- och klimatstrategin som beslutades 2019. Arbetet i sin helhet redovisas till Länsstyrelsen i Dalarna för sammanställning och redovisning till regeringen, (Miljödepartementet, med kopia till Infrastrukturdepartementet).

Länsstyrelsen deltar i referensgrupp för projektet ”I med och motvind” som drivs av ”Hela Sverige ska leva, X-ing Gävleborg”. Projektet finansieras av Energimyndigheten och syftar till att skapa förståelse för vindkraftprocessen genom tidig dialog med lokalsamhällen.

Länsstyrelsen driver tillsammans med Region Gävleborg ”Arena Elkraft” efter identifierat behov av att lyfta frågan om elförsörjning och eleffekt regionalt. För att ha möjlighet att tillgodose länets behov av eleffekt för elektrifiering av bland annat transportsektorn och för att kunna svara upp på förfrågningar om elintensiva nyetableringar i länet behövs förståelse och samsyn i frågan hos länets aktörer.

Utöver Arena Elkraft samverkar Länsstyrelsen och Region Gävleborg också inom energiomställningsfrågor i det gemensamma nätverket Miljöforum Gävleborg, där även länets kommuner och Högskolan i Gävle, HiG, deltar. Syftet med samverkan är att gemensamt utveckla och driva gemensamma miljöstrategiska frågor. Där utgör energi- och klimatfrågor en viktig del av de hanterade frågorna. Miljöforum är uppskattat av de deltagande aktörerna och också ett användbart organ för specifika samverkansfrågor. Under 2021 har Miljöforum exempelvis utgjort arbetsgrupp för att ta fram målbilder och åtgärder för energi- och klimatemat i Länsstyrelsens nya Åtgärdsprogram för miljömålen. Dessa kommer att utgöra åtgärdsplan för den regionala energi- och klimatstrategin.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Energi och klimat (42)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	3,0	3,2	3,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	2,3	2,8	2,5
Antal årsarbetskrafter män	0,7	0,4	1,1
Antal ärenden, inkomna och upprättade	63	46	52
Antal beslutade ärenden	58	30	59
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	3 806	3 486	4 141
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	70	175

Tabellkommentarer

Antalet ansökningar inom Klimatklivet har ökat under 2021.

Antalet årsarbetskrafter har minskat något på grund av att finansieringen varit ojämn och oförutsägbar inom samordningsuppdraget klimat- och energi.

Länsstyrelsen har inte haft någon finansiering för bidrag till aktörer i länet under året.

Resultatindikatorer

SCB:s statistik för energi på länsnivå är förknippad med sekretess för vissa län, vilket gör att datan är svår att använda för att mäta utfall och effekter. Vi har valt att ta med en indikator i tabellen nedan.

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal inlämnade ansökningar under året inom Klimatklivet per 10 000 invånare	Sveriges klimatmål	Stöd till klimatinvesteringar	Naturvårdsverket ¹⁾	²⁾	1,74	1,18	1,08

¹⁾ Naturvårdsverkets ärendehanteringssystem.

²⁾ Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn

Tabellkommentarer

Antalet ansökningar inom Klimatklivet har ökat under 2021.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med energi och klimat (LEKS)

Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning (LEKS) är samverkansorgan för det regionala arbetet med minskad klimatpåverkan och energiomställning. Med målet att länsstyrelserna ska bidra till att de nationella energi- och klimatmålen uppfylls bidrar LEKS till att utveckla samverkan mellan länsstyrelserna, mellan länsstyrelsernas olika sakområden samt med berörda myndigheter, departement med flera. LEKS verkar även för att identifiera synergier mellan olika styrmedel och samhällsmål som sedan kan användas som hävstänger i det regionala arbetet.

Exempel på väsentliga insatser under året är:

- Fyra samverkansledare, inom områdena Klimatklivet, transporter, energisystem och regionala energi- och klimatstrategier har tillsatts.
- Projekt inom olika sak- och ämnesområden, till exempel samhällsplanering, regional utveckling, lantbruk, naturvård och länstransportplanering.
- Samordnade insatser för ett tiotal remisser.
- Samordning av synpunkter från länsstyrelserna till arbetet med de nationella strategierna för elektrifiering och bioekonomi.
- Arrangerande av två digitala nätverkskonferenser för länsstyrelserna.

Flera av insatserna sker i samverkan med RUS (Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet) och olika chefsnätverk.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målen för det länsgemensamma arbetet med energi- och klimatomställning.

Prestationer och effekter

Klimatanpassning

Inom klimatanpassningsuppdraget har Länsstyrelsen under året anordnat två regionala digitala träffar för länets regionala nätverk med kommuner och regionala sektorsmyndigheter. En kontinuerlig utveckling av nätverket pågår för att se över de behov länets aktörer har inom området. Detta har under 2021 lett fram till att nätverket tagit fram en gemensam verksamhetsplan. Länsstyrelsen har även medverkat vid flera externa träffar och informerat om klimatförändringar och utökad samverkan, som exempelvis träffar med kommunerna inom arbetet med revidering av regional vattenförsörjningsplan, det regionala plannätverket som Länsstyrelsen driver, träffar med nätverket "Älvgruppen Ljusnan/Voxnan" och med Trafikverket och dess arbete med klimat- och sårbarhetsanalyser regionalt. Vidare har Länsstyrelsen deltagit och planerat en gemensam studiecirkel för kommuner, anordnad av SMHI. Deltagande kommuner var Sandviken, Ockelbo och Söderhamn.

I arbetet ingår även granskning av kommunernas bebyggelseplanering samt att öka deras kunskap om klimatrelaterade risker och vilka åtgärder som är nödvändiga för att förhindra oönskade effekter. Internt på myndigheten har det också utförts kunskapshöjande insatser, exempelvis en löpande klimatskola för myndighetens enhet för samhällsplanering. På myndigheten pågår flera processer där klimatanpassningsfrågan inkluderas. Exempelvis handlingsplan Agenda 2030, regionalt åtgärdsprogram för miljömålen, genomförandet av länets energi- och klimatstrategi och arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser. I utformandet av nytt åtgärdsprogram för miljömålen ingår klimatanpassning som en tvärsektoriell fråga för ingående temaområden. Klimatanpassningsfrågan har även inkluderats eller lyfts i myndighetens handlingsplaner för grön infrastruktur, livsmedelsstrategi, skogsstrategi, vattenförvaltning, regional vattenförsörjningsplan och nationell plan för omprövning av vattenkraft.

Energi och klimat

Inom energi- och klimatsamordningsuppdraget har Länsstyrelsen arbetat med åtgärdsprogram för miljömål. Programmet är uppdelat i fyra teman varav energi- och klimat är ett. Under dessa teman finns fyra tvärperspektiv som går genom samtliga teman. Tvärperspektiven är klimatanpassning, samhällsplanering, kulturmiljö och konsumtion. Workshoppar är planerade för varje tematiskt område. En första workshop har genomförts för energi- och klimatområdet.

Inom energi- och klimatsamordningsuppdraget har Länsstyrelsen deltagit i tre referensgruppsmöten i projektet ”I med och motvind”. En representant från Länsstyrelsen har dessutom deltagit i ett av projektets dialogmöten i lokalbygderna.

Inom arbetet med ”Arena Elkraft” har en rapport om länets förutsättningar tagits fram som underlag för framtida utveckling och planering.

Resultatbedömning

Klimatanpassning

Bedömningen är att myndigheten som helhet höjt sin kunskapsnivå gällande klimatanpassning i och med förordningen om myndigheters klimatanpassning samt implementering av aktiviteter i myndighetens handlingsplan. Många kompetenshöjande seminarier har dessutom genomförts under året från flertalet sektorsmyndigheter för Länsstyrelsens olika verksamhetsområden. Vi ser nu bland annat resultatet i att flera kommuner allokerar specifikt vigda resurser för både strategiskt arbete med klimatanpassning och investeringar. Detta kommer på sikt att stärka det regionala arbetet avsevärt.

Länsstyrelsen har under 2021 även sökt pengar och fått beviljade medel för två projekt (från FORMAS och Vinnova) som tar erfarenheterna från det tidigare forskningsprojektet Robusta, som Länsstyrelsen deltagit i, vidare och utvecklar mer praktiska vägledningar. Förutom Länsstyrelsen, deltar Gävle och Söderhamns kommuner i dessa projekt. Det är ett kvitto på Länsstyrelsens aktiva och framåtsyftande arbete inom klimatanpassningsområdet, specifikt med hantering av osäkerheter och risk i förhållande till ett förändrat klimat. Ur ett nationellt perspektiv är det viktigt eftersom de områdena utgör flera vägledande principer i den nationella strategin, men vägledning för hur det ska implementeras saknas.

Myndigheten följer årligen upp i vilken grad frågan om klimatanpassning integreras i myndighetens övriga styrande dokument, samt hur identifierade kunskapsluckor och utvecklingsbehov åtgärdas. Uppföljning av myndighetens arbete kommer att redovisas till SMHI enligt deras instruktioner.

Bedömningen är att tidigare års insatser med exempelvis klimatanpassningsutbildning för kommunerna och deltagande i forskningsprojektet ”Robusta” har lett till att kommunerna nu på ett mer självständigt sätt hanterar klimatanpassningsfrågan. Detta gäller i såväl översiktsplanering som detaljplanering. Klimatanpassning hos kommunerna är en process i utveckling, där ett systematiskt arbete pågår med implementering av klimatanpassning i organisationens styrdokument och processer. Vi ser nu att flertalet kommuner har aktuella översiktsplaner där klimatrelaterade risker och kommunernas syn på dessa redovisas. Likaså lyfts klimatförändringarna och dess risker mer inom kommunernas risk- och sårbarhetsanalyser. Myndigheten kommer att fortsätta följa upp i vilken grad klimatanpassningsfrågan integreras inom kommunerna samt följa upp och bedöma i vilken grad kommunerna planerar och hanterar osäkerheter, risk och robusthet i sin planering.

Energi och klimat

Bedömningen är att genom arbetet med åtgärdsprogrammet har stora delar av länet engagerats i åtgärdsarbetet. Då detta arbete kommer att fortsätta under 2022 kommer Länsstyrelsen fortsatt ha kontakt med stora delar av både offentlig verksamhet, näringslivet och akademien inom energi- och klimatfrågan. Det bedöms ha god effekt på det färdiga åtgärdsprogrammet med väl förankrade åtgärder som har goda möjligheter att få effekt på länets utsläpp.

Vindkraftsfrågan är mycket aktuell i länet, både genom många pågående processer och genom många utpekade områden för tänkbar utbyggnad. Genom projektet ”I med och

motvind” får lokalbygderna möjlighet att tidigt diskutera frågan och få svar på de frågor som finns. Det bedöms höja kompetensen om vindkraft i länet och kan komma att underlätta vindkraftsutbyggnaden i framtiden.

I arbetet med Arena Elkraft har de deltagande organisationerna ökat förståelsen för varandras uppdrag. Arbetet med framtagande av systemanalysen har ökat kompetensen hos de deltagande organisationerna.

Resultatet inom området energi och klimat bedöms som helhet som gott. Flera nya initiativ har utvecklats under 2021 och flera av länets aktörer och Länsstyrelsens målgrupper har under året påbörjat ett eget arbete med både klimatanpassning och energiomställning.

Kulturmiljö

Avsnittet innehåller redovisningar och återskottningar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p7 Kulturmiljö	Länsstyrelseinstruktion
1A5 Nationella målen för kulturmiljöarbetet	Regleringsbrev
3B5 Samverkansråd vid Statens kulturråd	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Kärnverksamheten består av tillsyn och tillstånd enligt kulturmiljölagen och miljöbalken, samt prövning av kulturmiljöbidrag till vård, information, kunskapsutveckling och tillgänglighetssatsningar. Kulturmiljöhänsyn tas till stor del i annan lagstiftning än i kulturmiljölagen. Tvärsektoriell samverkan upptar därmed en betydande del av verksamheten både internt och externt i samrådsärenden, framförallt enligt miljöbalken och plan- och bygglagen. Samverkan genom dialog är ett viktigt verktyg för att främja, utveckla och förnya kulturmiljöarbetet i samverkan med länets aktörer.

Kulturmiljöarbete utgår från fyra prioriterade miljö kvalitetsmål:

- God bebyggd miljö
- Levande sjöar och vattendrag
- Ett rikt odlingslandskap
- Levande skogar

Vidare tar kulturmiljöarbetet sin utgångspunkt i Riksantikvarieämbetets samlade vision 2030 att ”Alla, oavsett bakgrund, upplever att de kan göra anspråk på det kulturarv som format Sverige” och de fyra nationella kulturmiljömålen. Dessa är:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Utöver de nationella uppdragen har Länsstyrelsen även ansvaret för Världsarvet Hälsingegårdar.

Länets kulturmiljöprofil

Länets historiskt viktiga näringar jordbruk, järnhantering och fiske avspeglas i länets byggnadsminnesbestånd genom järnbruken, den agrara bebyggelsen med Världsarvet Hälsingegårdarna som juvelen i kronan och den historiska bebyggelsen i de tre viktiga

kuststäderna Gävle, Söderhamn och Hudiksvall. Odlingslandskapet och järnhanteringen avspeglas även i länets tre kulturresevat. De kyrkliga kulturminnena spänner över 800 år från Högs kyrkas dendrokronologiskt daterade takstolar som restes år 1191 till Maria kyrka i stadsdelen Sättra i Gävle som uppfördes 1971. Stadsdelen är även landets enda riksintresseområde för kulturmiljövård där den bärande berättelsen är den efterkrigstida bostadspolitiken manifesterad i miljonprogrammet.

Fornlämningsbilden domineras till stor del av fångstgropar, gruvlämningar, kolningsanläggningar, tjärddalar samt bebyggelselämningar efter torp och fäbodrar. Vid kusten, i dalgångar och längs långsträckta åsar finns öppna odlingslandskap med sockenkyrkor, runstenar och äldre ortnamn. Centralbygderna innehåller ofta gravar och gravfält från förhistorisk tid, främst järnåldern. I Hälsingland förekommer även förhistoriska husgrundsterasser. Som ett pärlband längs den dåvarande kustlinjen, 40 till 50 meter över dagens havsnivå, har man funnit krukskärvor, brända ben och bearbetad sten från flera hundra neolitiska boplatser (yngre stenålder). Residensstaden Gävle grundades på 1400-talet och är länets, och hela Norrlands, enda medeltida stad.

Tillstånd och prövning

Länsstyrelsen arbetar aktivt med att säkerställa kulturhistoriska värden i länets skyddade bebyggelse och för en aktiv dialog med ägare, förvaltare och allmänhet i syfte att tillgängliggöra och förmedla dessa värden. Genom arbetet med tillståndsprövning har ett flertal byggnadsminnen fått kulturhistoriska värden tryggade för framtiden där ett bra exempel är att en fruktbar dialog med ägare och plåtexpertis ledde fram till att det ursprungliga svartplåstaket på Mackmyra bruks gästflygel från 1830-talet kunde varsamt repareras istället för att bytas ut. Detta till stort gagn för såväl de kulturhistoriska värdena som för ägarnas ekonomi.

Länsstyrelsen har under året avgjort 83 ärenden inom området kyrkliga kulturminnen. Tillståndsärenden inom ärendegruppen kan variera mycket i komplexitet från enklare till mer komplicerade ärenden som kan pågå under flera år. Bland de större ärendena under året kan nämnas renoveringen och ombyggnaden av Staffans kyrka i Gävle som har fortsatt sedan 2020. Ett ärende av särskild karaktär är klockstapeln vid Högs kyrka. Den är från 1792 och ett omfattande reparationsarbete av stomme och täckspån har gett nya kunskaper om både konstruktion och materialval. Kunskaper som faller väl in i det inventeringsprojekt som Uppsala stift bedriver för historiska klockstaplar.

Sakområdet kulturmiljö samverkar väl med miljö- och naturområdena inom Länsstyrelsens projekt "Rivers of LIFE" som syftar till att restaurera fyra större vattendrag i Gävleborgs län. Målsättningen är att projektet ska kunna genomföras och uppnå den miljönytta som eftersträvas samtidigt som skyddsvärda kulturmiljöer (främst flottningslämningar) bevaras.

Under 2021 har arbetet fortsatt med att ta fram kulturmiljöunderlag till den "Nationella Planen för omprövning av vattenkraften" (NAP). Efter upphandling har ett tjugotal dammar och kraftverksmiljöer inom Harmångersåns och Delångersåns huvudavrinningsområden (HARO) inventerats. Samtidigt har samverkansprocessen för NAP pågått under 2021 för Testeboåns och Skärjeåns/Hamrångeåns prövningsgrupper.

Under året har samråd skett för flera större vindkraftsetableringar i länet varav flera till havs, vilket inneburit utmaningar för den upplevelsebara kulturmiljön, liksom för hur de marina kulturlämningarna ska hanteras. Länsstyrelsen driver frågan om att en marin arkeologisk utredning ska ske innan tillstånd meddelas.

Länsstyrelsen har även ett samarbete med Trafikverket kring renoveringar av länets milstenar. För att säkerställa kvaliteten tas individuella anvisningar fram och detta åtföljs sedan av detaljerade tillståndsbeslut.

Under 2021 har 362 fornlämningsärenden hanterats. Av dessa utgörs de flesta av samråd om forn- och kulturlämningar inom skogsbruket där beslut om ingrepp i villkorsområden har tagits i drygt 50 ärenden. Utöver skogsärendena utgör beslut och uppföljning av arkeologiska utredningar samt yttranden till kommunerna om förhandsbesked och bygglov enligt PBL väsentliga delar. I ett fall har en marin arkeologisk utredning genomförts till havs. Beslut om arkeologiska schaktningsövervakningar och/eller arkeologiska undersökningar uppgår till ett tjugotal. Under 2021 har även drygt 120 ansökningar om grävtillstånd handlagts inom Gävle kommuns digitala tjänst GeoSAK. Till detta har också en handfull nationella remisser besvarats utifrån ett kulturmiljöperspektiv.

Hanteringen av arkeologiska utredningar har omfattat ytor inom länets större städer och tätorter, längre sträckor efter landsvägar, järnvägar, ledningsgator samt mindre ytor utspridda över länet. Som en del av planeringsarbetet med vindkraftsparker har arkeologiska utredningar genomförts av större ytor i både skogsmiljö och i havsmiljö. Utredningarna har både på land och till havs genererat ny kunskap om redan kända men framför allt tidigare okända forn- och kulturlämningar. Besluten om arkeologiska undersökningar har genererat resultat som prövats och godkänts av myndigheten. Rapporter och ny eller förändrad kunskap om fornlämningarna har prövats av myndigheten och förts in i kulturmiljöregistret.

Tillsyn och kontroll

Tillsynen av länets byggnadsminnen och kyrkliga kulturminnen har varit begränsad bland annat till följd av årets covidrestriktioner. Nya vård- och underhållsplaner har tagits fram för de sju världsarvsgårdarna där syftet var att skapa en god och regelbunden dialog mellan Länsstyrelsen och ägarna. Vårdplanerna kommer att fungera som underlag för årlig tillsyn och kontroll samt inför den kommande periodiska rapporteringen till UNESCO.

Skötsel och bevarandestatus på samtliga kulturresevat har tillsynats genom strukturerad uppföljning och dokumentation.

I länet finns ett 40-tal miljöer som vårdas inom fornvårdsprogrammet. Vård, skötsel och inrapportering av eventuella skador ombesörjs av upphandlade entreprenörer. Uppföljning och godkännande av arbetet med rapporteringen har genomförts av Länsstyrelsen. Tillsyn och vid behov utbyten av skadade skyltar har genomförts på en kontinuerlig basis.

Under 2021 har Länsstyrelsen genomfört en upphandling och säkerställt skötseln för länets fornvårdsprogram för kommande tre år.

Inom fornlämningsområdet begränsas tillsynsarbetet till projektet ”Skogsbruk och fornlämningar” som bedrivs i samverkan med Länsstyrelsens naturbevakare. Projektet syftar till att följa upp och granska utfallet av Länsstyrelsens beslut gällande förnygringsavverkningar som berör fornlämningar. Glädjande nog så visar 2021 års tillsynsinsatser att skogsbolagen sköter sig och att skador har undvikits.

Under året har ett fåtal anmälningar om misstänkt fornminnesbrott inkommit till Länsstyrelsen. I samband med dessa har myndigheten genomfört fältbesök och i de fall där det uppstått skador dokumenterat dessa. I ett fall planeras varningsskyltar att sättas upp för att hjälpa allmänheten att undvika en utsatt fornlämning. I ett annat fall där det uppstått skador på ett gravfält har Länsstyrelsen gått vidare med en polisanmälan. I ett fall har en runsten besiktigats efter att den utsatts för klotter.

Förvaltning och skydd

Under året har tio ärenden avslutats rörande fråga väckt om byggnadsminnesförklaring, varav ett rörde beslut om att inrätta nytt byggnadsminne, övriga nio var avslag.

Länsstyrelsen prioriterar bidrag till vård av länets byggnadsminnen och kulturresevat och under 2021 har 18 av länets 112 byggnadsminnen och samtliga tre kulturresevat kommit ifråga för bidrag. Renoveringen av skorstenen på Hyttan i Axmar bruks kulturresevat är årets mest omfattande bidragsärende där kulturmiljöanslaget bidragit med 2,3 miljoner kronor under 2021. Skorstenen lutade och riskerade att rasa med fara för allmänheten som följd. Hyttan utgör ett av kulturresevatets kärnvärden och är avgörande för förståelsen av miljön. I samband med vårdarbeten finns ofta möjligheter att ställa ytterligare frågor till objekten och vid takåtgärder på länets äldsta profana byggnad, härbret i Sandvik har kompletterande dendrokronologiska analyser genomförts.

Länsstyrelsen har under året säkerställt kulturvärden i länets kyrkliga kulturminnen genom samråd med och yttranden till Uppsala stift om fördelningen av kyrkoantikvarisk ersättning.

Länsstyrelsen har ett nära samarbete mellan sakområdena samhällsplanering och kulturmiljö för att säkerställa kulturvärden i bebyggelse och landskap genom PBL. Såväl byggnadsantikvariska som arkeologiska frågor är väsentliga komponenter i ett framgångsrikt planarbete. Länsstyrelsen har även haft fördjupad dialog med både Gävles, Ovanåkers och Hudiksvalls kommuner i ett antal detaljplanefrågor.

För att kvalitetssäkra kulturmiljöregistret och gynna kunskapsuppbyggnaden om yttora forn- och kulturlämningar som berörs av skogsbruksåtgärder har Länsstyrelsen under 2021 beviljat medel till inventering av bebyggelselämningar, gruvlämningar och en fornborg i skogsmiljö. Länsstyrelsen har aktivt deltagit i det länsstyrelsegemensamma arbetet med att identifiera och säkerställa kulturvärdena i havsområdet i enlighet med regleringsbrevet (RB3B4). I det arbetet har Länsstyrelsen initierat och genomfört en kvalitetssäkring av kulturmiljöregistret genom upphandlad marinarkeologisk kompetens. Metoden har sedan inspirerat fler länsstyrelser till liknande upphandlingar.

Länsstyrelsen har säkerställt en god bevarandestatus på länets tre kulturresevat genom att bevilja bidrag till den årliga skötseln enligt skötselplanerna. Förvaltningen av kulturresevatena sker i nära samarbete med fastighetsägarna.

Samverkan, samordning och kunskapsfrämjande

Länsstyrelsen deltar kontinuerligt i flera arkeologiska nätverk. Där märks vattengruppen, SNNARK (särskilt nordligt nätverk för arkeologer) och samverkansgrupper om havsplanerad vindkraft.

Ett antal utredningar och informationsinsatser har under året genomförts med stöd av kulturmiljöanslaget. En antologi om Hälsinglands inredningskultur har tagits fram, samt en undersökning om historiska rullgardiner och fästanoordningar, främst med fokus på världsarvsgårdarna i Hälsingland. Länsstyrelsen stödjer även sedan 2014 Högskolan i Gävles långsiktiga fuktätningsprojekt i världsarvsgårdarna. Projektet syftar till att kartlägga luftfuktigheten i gårdarnas krypgrunder och kommer att bidra med kunskaper som kan hjälpa att säkra kulturvärden i vårt byggda kulturarv i framtida klimat.

I världsarvsarbetet utgör samverkan, samordning och kunskapsfrämjande den huvudsakliga delen. Länsstyrelsens världsarvssamordnare samverkar med Region Gävleborgs verksamhetsstrateg för världsarv i det dagliga arbetet. Tillsammans med den lokala världsarvssamordnaren, som har Hälsinglands kommuner som huvudman, utgör dessa personer beredningsgrupp till världsarvsrådet, som har träffats två gånger under 2021. Länsstyrelsens världsarvssamordnare deltar också i det samverkansforum som kallas rådsrådet, med deltagare främst från besökscentra, gårdsägarföreträdare och turistorganisationer. Utöver detta medverkar Länsstyrelsen i en särskild grupp för kunskapsutveckling kring hälsingegårdar samt samverkar också med världsarvsprojekt som rör skola och VR (virtual reality). Under 2021 har Nordisk kulturkontakt beviljat medel till

ett treårigt samverkansprojekt om VR och världsarv, som involverar världsarven Kvarkens skärgård i Finland, Røros i Norge, Kongernes Jelling i Danmark, Thingvellir i Island och Hälsingegårdarna i Sverige. I projektet samverkar Länsstyrelsen med kulturavdelningen på Region Gävleborg och Läns museet Gävleborg.

Ovanåkers kommun genomför i samverkan med Länsstyrelsen ett flerårigt ladurenoveringsprojekt på Hömyren, Ovanåker. Arbetet utförs av deltagare i kommunens arbetsmarknadsprojekt, under ledning av erfarna hantverkare. Projektet avser dels att bevara ladulandskapet, dels att erbjuda deltagarna kunskap om såväl svensk kulturhistoria och byggnadstradition som möjlighet till språkutveckling och integration i det svenska samhället samt en möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden.

För Världsarvet Hälsingegårdar är Riksantikvarieämbetet (RAÄ) och Svenska Unescorådet viktiga samverkansparter på nationell nivå, internationellt sker samverkan framför allt inom den nordiska världsarvsföreningen. Länsstyrelsens världsarvssamordnare har regelbunden kontakt med RAÄ angående den nationella världsarvsstrategin samt har medverkat på RAÄ:s dialogmöte om förvaltningsplaner.

Såväl den nationella som den nordiska världsarvskonferensen fick skjutas upp för andra året i rad. Däremot genomfördes en digital nordisk konferens, med fokus på lärdomar från pandemiåren att ta med i framtida verksamhet. I slutet av året genomfördes en fysisk konferens inom föreningen "Världsarv i Sverige" på tema hållbarhet utifrån områdena förvaltning, pedagogik, digitalisering och besöksnäring.

Regleringsbrev 1A5 om nationella mål för kulturmiljöarbetet samt mål om arkitektur, form och design

Länsstyrelsens samhällsuppdrag är brett och kulturmiljöfrågorna griper in i de flesta verksamhetsområden som hanteras på Länsstyrelsen. Bred acceptans finns för att kulturmiljöaspekterna ska identifieras och belysas så brett som kulturmiljömålen anger. En tydlig indikator på detta integrerade synsätt är det stora antal internremisser som kulturmiljöenheten besvarar varje år, 259 stycken under 2021. Flest, utgörs av ärenden inom plan- och bygglagen samt vägärenden som hanteras av enheten för samhällsplanering. Därefter är det miljöområdet som dominerar och då företrädesvis ärenden som rör kulturmiljöer vid vatten. Även samverkan med naturenheterna vid bildande av naturreservat utgör en väsentlig del.

Men antalet ärenden säger bara en del, viktigare är att bedöma vilken påverkan yttrandena ger i det fortsatta arbetet och Länsstyrelsens bedömning är att kulturmiljövärdena ges stor plats och tyngd i de fortsatta processerna. För planområdet har Länsstyrelsen sedan många år ett väl etablerat och välfungerande samarbete och Länsstyrelsens samlade yttranden uppfattas av kommunerna som innehållsrika och vägledande.

Ett område där samarbetet har utvecklats starkt under de senare åren är hanteringen av kulturmiljövärdena vid ekologiska återställningsarbeten i vattendrag. Kultur- och miljöenheterna arbetar integrerat med frågorna och Länsstyrelsen bedömer att möjligheterna att nå samsyn inom ramen för den nationella planen för vattenkraftens omprövning är goda, även om utmaningarna är betydande och sträcker sig över många år.

Under året har strategier för prövningsturordningen utarbetats och kulturmiljöunderlag har tagits fram för de vattendrag där omprövningen ska ske 2022.

Under året anordnades ett tvåveckors byggnadsvårdsläger på världsarvsgården Pallars i Långhed, Alfta, i samarbete med Svenska Byggnadsvårdsföreningen. Lägre genomfördes för att i utbildningssyfte restaurera ett par mindre byggnader samt genomföra fönsterlagningar på gården. Syftet var dock bredare än så. Genom att engagera lokala entreprenörer, grannar,

föreningar, föreläsare, hantverkare var målet att ta vara på och skapa intresse för byggnadsvård och för Världsarvet Hälsingegårdar. Aktiviteterna var mycket uppskattade av både lägerdeltagare och arrangörer och fick stor uppmärksamhet i såväl lokal som nationell media.

År 2021 tilldelades Länsstyrelsen 300 000 kronor av Riksantikvarieämbetet för implementering av den nationella världsarvsstrategin. Medlen har framför allt använts för att skapa delaktighet och förståelse för världsarvets värden hos allmänheten. Bland annat genomfördes en lägervecka för Los skola på världsarvsgården Bortom åa, där skolbarnen efter att ha provat på olika typer av hantverk får lära sig guida på gården. Länsstyrelsen beslutade också att bevilja medel till produktion av korta filmer om var och en av de sju världsarvsgårdarna med medverkan av byggnadsantikvarien Erika Åberg och gårdsägarna, ett projekt som fortsätter och slutförs 2022.

Arbetet med målen om arkitektur, form och design har inneburit större utmaningar. Länsstyrelsen har ingen arkitektkompetens som kan företräda området i planarbetet och i dialogen rörande kommunernas arbete. Däremot pekar Länsstyrelsen på behovet av att målen beaktas i det kommunala planarbetet genom skrivningar om att målen ska bidra till ett hållbart, jämlikt och mindre segregerat samhälle med omsorgsfullt gestaltade livsmiljöer, där alla ges goda förutsättningar att påverka utvecklingen av den gemensamma miljön. Eftersom de stora samhällsutmaningarna såsom segregation, bostads- och klimatfrågan har stor relevans för främjandet av en hållbar utveckling, är det viktigt att beakta dessa aspekter redan i detaljplaneskedet. Det innebär vidare att kommunerna i kommande planprocesser bör konkretisera åtgärder som kan förebygga de utmaningar som samhället står inför, genom skapandet av hållbara och arkitektoniska livsmiljöer av hög kvalitet. Länsstyrelsen bedömer att ytterligare fokus behöver läggas på området kommande år.

Verksamhetens resultat

Länsstyrelsen bedömer att verksamheten har bedrivits i enlighet med de mål som formulerats nationellt. Avseende regleringsbrevsuppdraget 1A5 om nationella mål för kulturmiljöarbetet samt gestaltad livsmiljö bedömer Länsstyrelsen att uppdraget har fullföljts väl i dess första del om nationella målen för kulturmiljöområdet, men att det finns utvecklingsmöjligheter för delen om målet för arkitektur, form och design, särskilt avseende att frågan kan ges större tyngd i dialogen med kommunerna om PBL.

Nyckeltal

Nyckeltal: Kulturmiljö (43)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	7,3	8,1	7,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	3,5	4,2	4,2
Antal årsarbetskrafter män	3,8	3,9	3,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	579	591	541
Antal beslutade ärenden	609	621	574
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	9	16	34
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	8 576	10 535	9 327
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	9 564	8 722	7 397

Tabellkommentarer

Av tabellen framgår att ärendeflödet är i nivå med föregående år, men att väsentliga insatser har gjorts för att minska antalet obeslutade äldre ärenden. Även ärendebalanserna har förbättrats under året jämfört med föregående år.

Av tabellen framgår att årsarbetskrafter inom området har minskat med 0,8. Huvuddelen av den differensen förklaras med att medarbetarna inom kulturmiljöområdet har arbetat motsvarande 1,2 årsarbetskrafter inom andra verksamhetsområden under 2021 jämfört med 0,53 under 2020. Ökningen ligger främst inom samhällsplanering (40*) samt vattenverksamhet (53*). Verksamhetskostnaderna har minskat med närmare 2 miljoner kronor under 2021 jämfört med 2020 där 1 miljon kronor utgörs av den runstensvård som slutfördes under 2020. Resterande minskning beror i huvudsak på ovan relaterade ökning av redovisning på annan verksamhet än inom kulturmiljöområdet (43*) samt en vakans under årets andra halva inom kulturresevarsområdet.

Resultatindikatorer

Detta är ett komplext verksamhetsområde och det är svårt att mäta länsstyrelsernas bidrag till det övergripande nationella målet. Några indikatorer listas nedan.

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal registrerade fornlämningar (exkl marina lämningar)	Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas	Skydd av fornlämningar och deras kulturhistoriska information.	Fornreg ¹⁾	Målvärde saknas ⁵⁾	8 873	8 355	8 268
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap kulturmiljölagen	Se mål ovan.	Skydd av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, miljöer och anläggningar	Bebyggelseregistret (BeBR) ²⁾	Målvärde saknas ⁵⁾	111	111	111
Antal kulturreservat enligt miljöbalken	Se mål ovan.	Skydd och vård av kulturhistoriskt värdefulla kulturpräglade landskap.	GIS-skikt ³⁾	Målvärde saknas ⁵⁾	3	3	3
Antal riksintresseområden för kulturmiljövården	Se mål ovan.	Tillgodose och kunskapsförsörja riksintressen för kulturmiljövården	Riksintressebeskrivningar ⁴⁾	Målvärde saknas ⁵⁾	76	76	76

¹⁾ Register, Riksantikvarieämbetet.

²⁾ Register, Riksantikvarieämbetet.

³⁾ Stödsystem, Länsstyrelsen.

⁴⁾ Förteckning, Riksantikvarieämbetet.

⁵⁾ Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för de länsstyrelsegemensamma resultatindikatorerna.

Tabellkommentarer

Förändringarna i antalet fornlämningar är små och ökningen utgörs i huvudsak av lämningar som upptäckts och registrerats i samband med arkeologiska utredningsuppdrag.

Antalet byggnadsminnen och kulturresevars i länet ligger stilla till följd av att Länsstyrelsen har tvingats prioritera ärendehandläggning istället för utredning och beslut om nya objekt skyddade genom beslut enligt kulturmiljölagen (KML). Länsstyrelsen har under året inventerat aktualitetsstatus för riksintresseområdena inom ramen för det regeringsuppdrag rörande aktualitetsprövning för riksintressena för natur och kulturmiljö som Länsstyrelsen i Västra Götaland samordnar. Länsstyrelsen har i det sammanhanget bedömt att 17 av länets 76 riksintresseområden har högsta prioritet för aktualisering och eventuell omprövning.

Prestationer och effekter

Tillstånd och prövning

Trots utmaningar som hemarbete och deltagande i krisledningsstaben för coronapandemin har inneburit så har beslutstakten varit hög och ärendebalanserna har förändrats positivt under 2021. Länsstyrelsen har beslutat fler ärenden 2021 än under 2020. Länsstyrelsen har även svarat upp mot de interna behoven på Länsstyrelsen på ett bra sätt och lämnat mer än 250 yttranden till andra sakområden under året. Länsstyrelsens bedömning är att prövningsverksamheten fungerar mycket bra men att det höga ärendeflödet begränsar Länsstyrelsens möjligheter att utveckla kulturmiljövården genom såväl interna arbetsprocesser som metodutveckling samt framtagande av nya kunskapsunderlag. Detta är negativt för effektiviseringsarbetet, kompetensförsörjningen och arbetsmiljön.

Tillsyn och kontroll

Länsstyrelsen har under en följd av år prioriterat ned tillsynsarbetet inom kulturmiljöområdet till förmån för ärendehantering och det har därför inte varit möjligt att arbeta förebyggande och proaktivt i den omfattning som egentligen krävs, vilket får till följd att lagskyddade fornlämningar och byggnadsminnen riskerar att skadas. Strukturerad tillsyn har under 2021 endast bedrivits för kulturresevatnen och världsarvsgårdarna samt inom området skogliga kulturlämningar.

Förvaltning och skydd

Länsstyrelsen har under året inte bildat några nya byggnadsminnen eller kulturresevat. Däremot har en satsning genomförts på att minska balansen inom ärendegruppen ”fråga-väckt” om byggnadsminne. Inom fornlämningsområdet har insatser genomförts för att kvalitetssäkra det nationella kulturmiljöregistret (KMR) genom särskilda satsningar på inventering av gruvlämningar samt bebyggelselämningar i skogen, genom kvalitets-säkring av skog- och historiainventeringen och genom inventering av kulturlämningar vid vattendrag. Länsstyrelsens bedömning är att förutsättningarna för att säkerställa kulturvärdena i länet har stärkts under året.

Samverkan, samordning och kunskapsfrämjande

Kulturmiljöfrågorna är tvärssektoriella och enheten för kulturmiljö samverkar i stor omfattning med andra sakområden inom Länsstyrelsen där miljö-, natur-, vatten- och samhällsbyggnadsfrågor är de mest framträdande. Inom ramen för världsarvs-samordningen har en nära samverkan etablerats med Region Gävleborg samt med kommunerna i Hälsingland tillsammans med världsarvsgårdsägarna och övriga intressenter. Länsstyrelsen medverkar aktivt i det nationella nätverket kulturmiljöforum och de arkeologiska nätverk som är knutna till KMF. Länsstyrelsen bedömer att samverkan fungerat bra inom och utom myndigheten och att kulturmiljöfrågorna hävdar sig väl. Länsstyrelsen har under verksamhetsåret fortsatt att utveckla de digitala ärendeprocesserna inom kulturmiljöområdet, till exempel e-tjänster. Funktionaliteten för den gemensamma digitala ärendeinlämningsfunktionen med bland annat Skogsstyrelsen har förbättrats, men fortfarande återstår problem innan den effektiviserar handläggningen. Resurssituationen inom kulturmiljöområdet har bidragit till att det varit svårt att avdela nationella handläggspecialister för support och utveckling.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens bedömning är att kulturmiljöverksamheten kan uppvisa ett utmärkt resultat avseende området tillstånd och prövning och att trenden är positiv. Inom tillsyn och kontroll bedöms resultatet vara gott med hänsyn till de begränsade resurserna. Trenden är neutral. För processerna förvaltning och skydd har särskilt fokus under året varit på förvaltningsdelen, medan aktivt skydd genom beslut KML har varit nedprioriterat. Länsstyrelsens sammantagna bedömning är att resultatet vad avser processen förvaltning och skydd är gott och att trenden

är oförändrad. Inom området samverkan, samordning och kunskapsfrämjande kan Länsstyrelsen konstatera att kulturmiljöfrågorna är väl etablerade inom myndigheten och att kulturmiljöverksamheten väl svarar upp mot det interna och externa behovet av samverkan. Resultatet inom området samverkan, samordning och kunskapsfrämjande bedöms som gott och den positiva trenden fortsätter.

Den samlade bedömningen av resultatet inom området kulturmiljö är att verksamheten med hänsyn till pandemiomständigheter och ett högt ärendeflöde har uppnått ett utmärkt resultat. Vad gäller övergripande trend så konstaterar Länsstyrelsen att kulturmiljöverksamheten har en sedan många år ökande ärendemängd och att verksamheten därför behöver prioritera tillstånd och prövningsfrågor före mer långsiktigt strategiskt tillsyns- och främjandearbete.

Samhällsskydd och beredskap

Avsnittet innehåller redovisningar och återslagganden enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p8 Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Länsstyrelseinstruktion
7§ Geografiskt områdesansvar enligt förordningen (2015:1052)	Länsstyrelseinstruktion
1B1 Civilt försvar och beredskapsplanering	Regleringsbrev
1B2 IT- incidenter	Regleringsbrev
3E4 Kompetensinsats riskbaserat informationssäkerhetsarbete	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Uppgifterna och uppdragen följer dels av lagar och förordningar, dels särskilda uppdrag från regeringen. De viktigaste uppgifterna och uppdragen är:

- Geografiskt områdesansvar för krisberedskapen på regional nivå. Det innebär att vi ska sammanställa regionala risk- och sårbarhetsanalyser, samordna planering inför fredstida kriser och samordna hantering under fredstida kriser, samt ansvara för samlade lägesbilder under fredstida kriser.
- Högsta civila totalförsvarsmyndighet i länet. Det innebär att vi ska verka för samordning av planering och för att det civila försvaret agerar samordnat under höjd beredskap.
- Ansvar för räddningstjänst och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning.
- Vid behov överta ansvaret för kommunal räddningstjänst.
- Ständigt ha en tjänsteman i beredskap och en förmåga att snabbt upprätta en krisledningsorganisation.
- Uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar.
- Beakta riskhänsyn i samhällsplaneringen.

Till följd av den pågående covid-19-pandemin har länsstyrelserna därutöver fått ytterligare ett antal särskilda regleringsuppdrag att hantera inom ramen för detta verksamhetsområde. Dessa uppdrag har redovisats fortlöpande. Länsstyrelsernas övergripande arbete med dessa uppdrag redovisas under rubriken Övrig redovisning nedan i årsredovisningen. I övrigt redovisas i detta verksamhetsområde information av väsentlig betydelse när det gäller dessa uppdrag.

De övergripande målen för samhällets säkerhet är att värna samhällets funktionalitet och att värna vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

Målet för *skydd mot olyckor* är att i hela landet ge människors liv, hälsa, egendom och miljö ett, med hänsyn till de lokala förhållandena, tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Målen för samhällets *krisberedskap* är att:

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet
- värna människors liv och hälsa och grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Mål för det *civila försvaret* är att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Mål för Sevesotillsyn är att:

- värna civilbefolkningen från allvarlig skada och dödsfall
- förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor
- säkerställa en nödvändig skyddsnivå ur miljö- och säkerhetssynpunkt
- uppmärksamma ledning och personer som ansvarar för säkerheten om vikten av att kontinuitetsplanera verksamheter
- säkerställa att anmälan och handlingsprogram (lägre kravnivå) respektive tillstånd och säkerhetsrapporter (högre kravnivå) upprättas samt att information till allmänheten finns tillgänglig via kommunens hemsida
- säkerställa att den kommunala räddningstjänsten har kunskap, bemanning och beredskap för sevesoolyckor.

Verksamhetens resultat

Geografiskt områdesansvar för krisberedskap på regional nivå

Under 2021 har länets kommuners kunskap om, och förståelse för, det geografiska områdesansvaret ökat utifrån hantering av pandemin och dialoger i de formella uppföljningsbesöken. Kontinuerlig samverkan, beskrivning av lägesbild och rapportering sker fortsatt i hanteringen av covid-19, och som ett resultat har flera kommuner uppdaterat sina planer. Länsstyrelsens utbildning i stabsmetodik stödjer en samordnad hantering, liksom de kontinuerliga nätverksträffarna för kriskommunikatörerna i länet.

Uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt förvar

Under 2021 har Länsstyrelsen Gävleborg genomfört formella uppföljningsbesök i hälften av länets kommuner; Nordanstig, Sandviken, Bollnäs, Ovanåker och Söderhamn. Resterande uppföljningsbesök är förlagda under februari till maj 2022. Uppföljningen sker delvis av fysiska besök hos kommunen så därför har det skett en viss förskjutning av tidsplanen.

Upprätthålla samhällsviktig verksamhet, upprätthålla en nödvändig försörjning och Agenda 2030 mål 6 Vatten

Fokus under 2021 har varit dricksvattenförsörjning. Hösten 2021 genomfördes en kartläggning av kontinuitetshantering i dricksvattenförsörjning och nödvattenplanering bland länets kommuner. Länsstyrelsen deltar även i ett sammanvänderprojekt för dricksvattenförsörjning kopplat till kontinuitetshantering, kritiska beroenden och totalförsvarsplanering.

Totalförsvarsplanering

Länsstyrelsens arbete med civilförsvarsfrågor i länet, både internt och externt, har under 2021 påverkats av den pågående pandemin. Dock har verksamhet som krävt fysiska träffar kunnat genomföras under andra halvan av 2021.

Internt på Länsstyrelsen har arbetet haft fokus på kunskapsuppbyggnad samt övning.

Länsstyrelsen har under 2021 haft en medarbetardag för hela myndighetens personal med temat att höja försvarsviljan och informera medarbetarna om länets livsmedelsberedskap i ett förändrande världsklimat.

Länsstyrelsen har genomfört den distribuerade seminarieövning som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap och Försvarsmakten tog fram under våren 2021 – Totalförsvarsövningsseminariet. Övningen genomfördes med TIB-organisationen (Tjänsteman i beredskap), myndighetens stabschefer, säkerhetsskyddschef, kriskommunikatörer, jurister, försvarsdirektörer, funktionen för samhällsskydd och beredskap samt myndighetsledning.

Länsstyrelsen har under 2021 avdelat en årsarbetskraft för att inventera olika förutsättningar och fakta avseende samhällsviktig verksamhet, efter Försvarsmaktens behovsspecifiering Militärgeografiskt verk (MGV).

Externt stöd till kommuner och regioner:

- Den ovan nämnda Totalförsvarsövning (Ö A2- G). Övningen genomfördes med de kompetenser som övningsledningen efterfrågade samt tillsammans med kommunala representanter från länet, sektorsmyndigheter och Försvarsmakten.
- Länsstyrelsen har under hösten 2021, tillsammans med Försvarsmakten, genomfört en gemensam skyddsvärdesberedning som syftat till att ge båda verksamheterna förståelse för respektive organisations arbetsuppgifter i fredstida kriser och höjd beredskap.
- Länsstyrelsen bjöd in representanter från länets kommuner och Region Gävleborg till en workshop för att behandla handlingsplanen för totalförsvarsplanering "Handlingskraft" och MSB:s och Försvarsmaktens önskemål kring de årliga redovisningarna om länets beredskapsplanering.
- Länsstyrelsen har, tillsammans med övriga länsstyrelser i militärregionen och Försvarsmakten, arbetat fram en högre regional grundsyn (HRGS) baserat på innehållet i handlingsplanen "Handlingskraft".

- Länsstyrelsen Gävleborg har stöttat kommunerna i uppgifterna kopplat till överenskommelsen om civilt försvar, och särskilt i uppgiften som gäller krigsorganisering och dess bemanning. Bland annat har Länsstyrelsen genomfört ett digitalt seminarium om kommuners krigsorganisering i samarbete med Mellersta militärregionstaben och Skövde kommun. 89 unika användare tog del av seminariet, och högsta tjänstemannaledning och politiker var representerade bland samtliga av länets kommuner.
- Länsstyrelsen har informerat kommunchefen och kommunstyrelsernas ordföranden om länets uppgifter inom totalförsvarsplaneringen och vid höjd beredskap vid flera tillfällen under året.

Säkerhetsskydd

Länsstyrelsen har enligt överenskommelsen om stöd till kommunerna också lämnat stöd i säkerhetsskyddsfrågor. Länsstyrelsen har genomfört nätverksmöte för länets kommuner, genomfört utbildning i framtagande av säkerhetsskyddsanalys, tagit fram en säkerhetsskyddsanalys för en nödvattenövning, stöttat enskilda kommuner på plats fysiskt i arbetet med säkerhetsskyddsanalys. Vid införandet av det krypterade sambandsmedlet ”SIGNE” har säkerhetsskyddet analyserats vid de kommuner där införandet av systemet har skett under 2021.

Länsstyrelsen Gävleborgs organisation för krisledning

Länsstyrelsen har under året arbetat i en stabstruktur för att hantera coronapandemin. Staben har varit bemannad utifrån situationens krav. Från september var intensiteten i arbetet lägre och bemanningen kunde skalas ned och övergick till att hanteras i en separat enhet.

I augusti inträffade det kraftiga skyfall i länets södra delar, främst Gästrikland med omfattande översvämningar som följde. Då Länsstyrelsens krisstabsorganisation redan var igång med arbetet kopplat till covid-19 kunde arbetet med den händelsen snabbt påbörjas. Det mest intensiva krisarbetet pågick i en halv vecka men återställande pågick i flera månader efteråt. Länsstyrelsen har fått i uppdrag av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, MSB, att utvärdera händelsen vilket ska vara klart våren 2022.

Övning

En kvartalsövning har genomförts under september för att pröva signalskyddssystemet ”SIGNE” som har införts hos länets kommuner och Region Gävleborg. Resultatet av övningen visade att alla kommuner och Region Gävleborg har en förmåga att använda ”SIGNE” och radiokommunikationssystemet ”RAKEL”.

Länsstyrelsen Gävleborg har under en nationell övningskonferens som MSB genomfört fått presentera kvartalsövningar som en metod att uppnå grundläggande färdigheter för en krisledningsstab. Resultatet är att flera länsstyrelser med denna information har fått kunskap om hur man på ett relativt enkelt sätt kan öva flera medarbetare och oftare.

Totalförsvarsövning TFÖ Övningsaktivitet 2: Delar av krisledningsstaben har genomfört utbildning och övning inom ramen för TFÖ. Resultatet är att Länsstyrelsen ökat vår förståelse inför uppdraget som högsta civila totalförsvarsmyndighet.

Tjänsteman i beredskap

TiB-funktionen har under året haft sex möten med fokus på kompetensutveckling. SMHI:s projekt kring införandet av konsekvensbaserade vädervarningar innebär att Länsstyrelsen genomfört tre övningar där aktörerna i länet har bjudits in för att säkerställa en smidig övergång till det nya systemet. Resultatet av dessa övningar är att kontaktvägarna, rutinerna

och bedömningsunderlagen har förtydligats och att förmågan att bidra i det nya systemet nu är tillräckligt god.

Skydd mot olyckor

Länsstyrelsen har enligt LSO en möjlighet att utfärda eldningsförbud i syfte att minska risken för bränder i skog och mark. Detta arbete har utvecklats i samverkan med jurister och kommunikatörer, samt länets aktörer under år 2021 och sker numera på ett likartat sätt i hela länet. Länsstyrelsen har även ökat redundansen och kan numera utfärda eldningsförbud alla dagar året om.

I och med nytt beslut gällande beredskapszoner inom kärnenergiberedskap har Gävleborgs län fått ett utökat uppdrag. Länet ingår numera i den så kallade planeringszonen från Forsmarks kärnkraftverk. Under 2021 har förmågan att hantera en kärnteknisk olycka ökat och de aktiviteter som var planerade har kunnat genomföras.

Frivilliga

Samverkan med Arbetsgivarverket, Förvarsutbildarna, övriga länsstyrelser och MSB har pågått under stora delar av året för att komma överens om avtal som alla parter är överens om. Resultatet är att Länsstyrelsen under 2022 kan teckna avtal med åtta kommunikatörer ur Frivilligorganisationen Förvarsutbildarna/Criscom som ska förstärka Länsstyrelsens kommunikatörsfunktion vid höjd beredskap och större samhällsstörningar.

Länsstyrelsen har initierat och bidragit till att Röda Korset har organiserat vaccinationsstödande insatser i form av kö- och patientvårdar på vaccinationsplatserna i länet från april och framåt. Resultatet är att de som skulle vaccinera sig kände trygghet och att logistiken fungerade smidigt. Insatsen bidrog också till att Regionen kunde fokusera sina resurser till att ge vaccinet.

Nyckeltal

Nyckeltal: Samhällsskydd och beredskap (45)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	17,1	16,7	12,8
Antal årsarbetskrafter kvinnor	10,1	8,6	7,4
Antal årsarbetskrafter män	7,0	8,0	5,5
Antal ärenden, inkomna och upprättade	159	183	140
Antal beslutade ärenden	139	145	135
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	6	6	2
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	22 674	22 322	36 204
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	100	39	3 188

Tabellkommentarer

Antal ärenden ligger relativt jämnt över åren. Det intensiva arbetet under pandemin har inte skapat nämnvärt fler beslutsärenden.

Antal årsarbetskrafter är betydligt högre under 2020-2021 då Länsstyrelsen haft stabsarbete och en särskild enhet för arbetet med covid-19 som har krävt större personalresurser.

Arbetet med covid-19 har inneburit högre verksamhetskostnader 2020 och 2021. Anledningen att 2019 har ännu högre kostnader är att det fortfarande fanns kostnader efter de omfattande skogsbränderna 2018.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har valt att inte ha några resultatindikatorer för verksamhetsområdet i årsredovisningen 2021.

Länsstyrelsernas organisation och system för säkerhets- och signalskydd

Länsstyrelserna har under de senaste åren arbetat intensivt såväl internt på de egna myndigheterna, som genom gemensamma insatser för att snabbt öka vår förmåga inom civilt försvar, signalskydd, och säkerhetsskydd. Inom ramen för totalförsvarsplaneringen har kravet på länsstyrelsernas förmåga att skydda säkerhetskänslig verksamhet ökat högst väsentligt. Länsstyrelserna har med anledning av detta skapat en stabil organisation och ett system för säkerhets- och signalskydd och en utvecklingsplan som sträcker sig mellan 2021 och 2025. Väsentliga utvecklingsaktiviteter av informationssystem för att skapa förmåga att hantera och skydda säkerhetsskyddsklassificerad information har dock inte kunnat prioriteras under 2021.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med riskbaserat informationssäkerhetsarbete

Syftet med uppdraget är att genomföra en särskild kompetenshöjande insats för att stödja varje länsstyrelse i arbetet med att leda ett riskbaserat systematiskt arbete med informations-säkerhetsarbete. Viktiga utgångspunkter är en gemensam policy för informationssäkerhet och ansvarsförhållandena i länsstyrelsernas gemensamma samverkan. Målgruppen är länsstyrelsernas högsta ledning och insatsen består av en teoretisk del och en praktisk övning som involverar respektive myndighets informationssäkerhetsorganisation. Arbetet startade efter regeringsbeslut under november och kommer att avslutas under 2022 i nära anslutning till att förslaget till en gemensam informationssäkerhetspolicy lyfts till landshövdingemötet i början av 2022.

Signalskydd Gävleborgs län

Länsstyrelsen Gävleborg har under 2021 genomfört utbildning i informationssystemet ”SIGNE” för alla kommuner i länet. Detta möjliggör elektroniskt utbyte av information som är säkerhetsklassificerad upp till nivån begränsat hemlig.

Prestationer och effekter

Stöd till och uppföljning av kommunerna

Under året har Länsstyrelsen Gävleborg genomfört sju nätverksmöten med beredskapssamordnare hos länets kommuner och Region Gävleborg inom det så kallade ”Bersamnätverket”. Två av mötena har varit av fördjupande karaktär utifrån teman beredskapsplanering, övergripande styrning av krisberedskap och civilt försvar i länet, erfarenheter av översvämningarna samt dricksvattenförsörjning. Nätverket är en av Länsstyrelsens viktigaste arenor för att utveckla krisberedskapen i länet.

Under året har uppföljningsbesök gjorts i hälften av länets kommuner. Varje formellt uppföljningsbesök har föregåtts av förberedande möten med kommunens beredskapssamordnare, i syfte att få ut största möjliga effekt av uppföljningen. Vid uppföljningsbesöken har kommunerna fått tillfälle att presentera ett gott exempel på hur kommunen utvecklat arbetet med krisberedskap och/eller civilt försvar, utifrån ambitionen att belysa resultat och effekter, och ge Länsstyrelsen bättre kännedom om utvecklingsarbete som kan spridas till andra aktörer i länet.

Länsstyrelsens anordnar kontinuerligt nätverksträffar för kriskommunikatörer i länet (kommuner, Region Gävleborg och myndigheter). Våren 2021 var temat försvarsvilja, och höstens tema var SMHI:s nya vädervarningssystem och P4:s roll som beredskapskanal.

Under 2021 har Länsstyrelsen i större utsträckning än tidigare varit rådgivande och stöttat kommunerna i säkerhetsskyddsfrågor.

Risk- och sårbarhetsanalys, samhällsviktig verksamhet och kontinuitetsplanering

Under året har Länsstyrelsen Gävleborg gjort ett omtag med länets risk- och sårbarhetsanalys, i syfte att höja kvalitén och öka användbarheten. Nytt är att risk- och sårbarhetsarbetet genomförs med stöd av FORSA-modellen. En särskild risk- och sårbarhetsanalys har genomförts på Länsstyrelsen som en del av den nya regionala vattenförsörjningsplanen. Workshoppar för att fånga upp sociala risker har genomförts internt på Länsstyrelsen.

Länsstyrelsen har informerat om behov och metod för kontinuitetsplanering och nödvatten i Beredskapssamordnarnätverket samt i en workshop för länets aktörer inom dricksvattenförsörjning. Under 2021 har ett samarbete med Livsmedelsverket upprättats, och planering pågår för en utbildningsdag om kontinuitetsplanering och kritiska beroenden i dricksvattenförsörjning för ett 100-tal aktörer inom industri, energibolag, vattenbolag, frivilligorganisationer med flera.

Skydd mot olyckor

Inom kärnenergiberedskapen har Länsstyrelsen utvecklat samverkan med Uppsala län genom att ha kontinuerliga samverkansmöten. Länet har även deltagit på Länsstyrelsen Uppsalas workshops i syfte att komma överens om gemensamma rutiner. Länsstyrelsen har under året genomfört fem workshops med länets aktörer i syfte att aktörerna ska vara medvetna om vilka förväntningar Länsstyrelsen har på dem och att planerade åtgärder är förankrade i respektive organisation. Länsstyrelsen har även tagit fram ett första utkast till program för räddningstjänst vid kärnteknisk olycka och är därmed i fas för att kunna fastställa programmet innan 1 juli 2022.

Länsstyrelsen har under året tagit fram en samverkansrutin med länets aktörer för att kunna utfärda eldningsförbud på ett likartat sätt i hela länet. Länsstyrelsens tjänstemän i beredskap har genomgått utbildning, vilket innebär att Länsstyrelsen har en förmåga att utfärda eldningsförbud alla dagar året om.

Länsstyrelsen Gävleborg har under året samordnat möten för älvgruppen Ljusnan/Voxnan med fokus på bland annat vårflood, klimatförändringar och erfarenheter av översvämningarna i Gävleborgs län. Länsstyrelsen Gävleborg ingår i styrgruppen för larmning och varning vid dammhaveri (samordnas av Svenska Kraftnät). Under 2021 har gruppen genomfört en översyn över nationella rutiner för dammhaveri samt planerat och utvärderat nationella larmövningar.

Totalförsvar

Efter 2021 års aktiviteter internt på myndigheten har förståelsen för varför Sverige har ett civilt försvar ökat. Försvarsviljan hos medarbetarna i organisationen har stärkts så till vida att medarbetarna sannolikt bättre förstår de externa hoten mot vår demokrati, syftet med påverkanskampanjer och varför källkritik är viktig.

Medarbetarna på myndigheten har fått en större kunskap och insikt om hur verksamheten ska planeras för höjd beredskap jämfört med fredstid samt att ett regeringsbeslut om höjd beredskap kommer att kräva en omställning av verksamheten på myndigheten. Insikten har medfört att verksamheterna, internt på myndigheten, har börjat se över sina respektive arbetsuppgifter i höjd beredskap samt påbörjat processen kring att planera för redundans och krigsplaceringar. Efter TFÖ-seminariet har det interna totalförsvarsarbetet fått en skjuts framåt. Myndigheten har identifierat och prioriterat hur arbetet med både internt och externt arbete mot kommuner och sektorsmyndigheter bör fortskrida.

Externt har en del av kommunerna och vissa sektorsmyndigheter börjat kartlägga sina respektive samhällsviktiga verksamheter samt påbörjat planeringen för hur aktörerna internt ska lösa sina grunduppdrag i höjd beredskap.

Länsstyrelsen, länets kommuner och Region Gävleborg har fått kunskap om hur den årliga rapporteringen om beredskapsplanering ska gå till samt påbörjat planering för hur kommunernas och regionens verksamheter ska kunna involveras i detta.

Resultatbedömning

Utifrån uppföljning och skarpa händelser 2021 (pandemi, översvämningar och oljeutsläpp) bedöms länet ha god förmåga att samverka och hantera grundläggande krislednings- och samverkansfunktioner. Förmågan att hantera det geografiska områdesansvaret går i rätt riktning, men är fortsatt ett utvecklingsområde när det gäller upparbetade former, strukturer och rutiner. Förmågan att kommunicera före, under och efter en kris har fortsatt utvecklats under 2021 till följd av fortsatt pandemihantering och arbetssätt och rutiner kopplade till SMHI:s nya vädervarningssystem. Kriskommunikationsförmågan i länet bedöms vara god.

Länet behöver fortsätta att utveckla förmågan att hantera samhällsstörningar över hela hotskalan, kopplat till den ökade beredskap som upprustningen kräver. Planering, och stöd i planering, för att upprätthålla samhällsviktig verksamhet är igång, men det finns skillnader i länet och det är svårt att få en helhetsbild av samhällsviktiga aktörers kontinuitetshantering och behov av stöd. Fokus på dricksvattenförsörjning fortsätter under 2022.

Myndigheten har under slutet av året trots pågående pandemi, kunnat genomföra det totalförsvarsarbete som krävt fysiska träffar. Myndigheten fortsätter arbetet med att identifiera vilken verksamhet som behöver utföras under höjd beredskap.

Länsstyrelsens arbete med skyddsvärdesberedningar kommer att fortsätta ut i kommunerna och angränsande statliga myndigheter. Arbetet med att delge planeringsförutsättningar för höjd beredskap i länets kommuner kommer att fortgå med ökad planering inom totalförsvarsområdet som följd. Länsstyrelsen ser idag att informationsinsatserna leder till ökad förståelse hos de kommunala aktörerna.

Skydd mot olyckor

Inom uppdraget att hantera en kärnteknisk olycka finns ett utvecklingsbehov. Detta kan förklaras av att länet nyligen har fått utökade uppdrag där arbete återstår. Trenden är dock positiv då både länet och angränsande län har ökat samverkan senaste året.

Uppdraget att utfärda eldningsförbud bedöms som utmärkt, då länet har ökat kunskapen och tagit fram gemensamma rutiner för en likartad hantering i hela länet. Redundansen har ökat och Länsstyrelsen har numera förmåga att utfärda eldningsförbud alla dagar året om.

Samlad bedömning

Den samlade bedömningen av hela områdets resultat är gott. Pandemin har givetvis påverkat det totala resultatet inom området men har också tillsammans med hanteringen av de stora översvämningarna lett till att Länsstyrelsen och länet har en högre förmåga att hantera kriser och höjd beredskap. Länsstyrelsen slutförde också trots pandemin totalförsvarsövningen. Trenden är positiv.

Naturvård och miljöskydd

Avsnittet innehåller redovisningar och återslagganden enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Länsstyrelseinstruktion
6§ Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Länsstyrelseinstruktion
14§ Miljöprövningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
15§ Vattendelelegation	Länsstyrelseinstruktion
19§ Fjälldelegation	Länsstyrelseinstruktion
1A4 Handlingsplan för grön infrastruktur	Regleringsbrev
1A6 Företrädda områden	Regleringsbrev
1A7 Cirkulär ekonomi	Regleringsbrev
1A8 Bevarandeplaner Natura 2000-områden	Regleringsbrev
1A9 Nationella planen för moderna miljövillkor	Regleringsbrev
1B3 Invasiva främmande arter	Regleringsbrev
1B4 Naturvård, artbevarande m.m.	Regleringsbrev
1D4 En hållbar rennärning och en gynnsam bevarandestatus för stora rovdjur	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Nedanstående punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet.

- Samordna det regionala miljömålsarbetet, utarbeta åtgärdsprogram samt följa upp och redovisa det regionala läget för miljömålen. Utarbeta miljöövervakningsprogram och genomföra miljöövervakning.
- Samordna och stimulera arbetet med de nationella friluftslivsmålen samt samordna, stimulera och lämna bidrag till lokala naturvårdssatsningar och vattenvårdsprojekt.
- Skydda områden och arter genom kunskapsuppbyggnad, informationsspridning, samverkan, bekämpning av invasiva främmande arter, beslut om områdesskydd samt utarbetande av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.
- Samordna det regionala arbetet med grön infrastruktur. Arbetet innefattar framtagande av kunskapsunderlag samt samverkan med olika aktörer. Syftet är att stärka de ekologiska sambanden i landskapet för att bevara eller restaurera ekologiskt funktionella nätverk av natur som främjar biologisk mångfald och för samhället viktiga ekosystemtjänster.
- Bevara och förvalta naturvärden i skyddade områden samt stimulera och underlätta för friluftslivets nyttjande genom information, anläggningar och leder.
- Besluta om tillstånd och dispenser avseende naturskydd, skydd för djur och växtarter, terrängkörning och vilthägn samt ansvara för samråd enligt 12 kap 6§ miljöbalken. Ansvara för tillsyn av områdesskydd, 12:6-samråd, dispenser och tillstånd, skydd av djur, inklusive rovdjur, och växtarter, terrängkörning och vilthägn.
- Ansvara för prövning och tillsyn av vattenverksamhet och markavvattnings, genomföra utredningar om allmänt fiskeintresse samt utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner och medverka till beslut om vattenskyddsområden.

- Genom de fem vattenmyndigheterna samordna vattenförvaltningsarbetet samt utarbeta och besluta om förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljökvalitetsnormer för vatten i respektive vattendistrikt.
- Ansvara för samråd, yttranden och tillstånd gällande mineralfyndigheter, miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall.
- Planera och genomföra tillsyn, granska miljörapporter och besluta om miljöstraffavgifter och åtalansmälan avseende miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall. Planera och genomföra tillsyn av gränsöverskridande avfallstransporter. Samordna, följa upp och utvärdera kommunernas tillsynsverksamhet inom miljö- och hälsoskydd.
- Kartlägga, undersöka, utreda och riskklassa förorenade områden. Regional samordning och tillsynsvägledning. Vidareförmedling av statliga bidrag för undersökning och sanering.
- Genomföra restaurering av försurade, näringsrika och värdefulla vatten.
- Ansvara för tillsynsvägledning inom naturvård, vattenverksamhet och miljöskydd.

Generationsmålet är det övergripande målet för *miljöpolitiken* och beskriver att vi till nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. De 16 miljökvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Utöver *miljömålen* och dess preciseringar är nedanstående nationella mål av väsentlig betydelse för länsstyrelsernas miljöarbete:

- Senast 2015 ska alla miljöfarliga verksamheter med äldre tillstånd enligt miljöskyddslagen vara omprövade enligt miljöbalken.
- Tillsyn ska ske i sådan omfattning att den bidrar till att regelefterlevnaden överlag är god och att alla inkommande ärenden handläggs med tillfredsställande kvalitet.
- En effektiv och enhetlig miljötillsyn är avgörande för att säkerställa att en hållbar utveckling främjas som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.
- Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning. Länsstyrelserna ska ge tillsynsvägledning i länet.
- Det övergripande målet för friluftslivspolitikerna är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv med allemansrätten som grund.
- Samtliga omprövningar av vattenkraft ska genomföras under en 20-årsperiod räknat från 2022.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsen Gävleborg har inga regionala uppgifter.

Verksamhetens resultat

Samordning av det regionala miljömålsarbetet

Länsstyrelsen har genomfört den årliga uppföljningen av samtliga miljömål utom ”Levande Skogar”, som Skogsstyrelsen ansvarar för. Länsstyrelsen har samordnat och redovisat den samlade regionala miljömålsuppföljningen. Årets uppföljning av miljömålen visar att vi är nära att nå två av tolv bedömda mål, ”Frisk luft” och ”Grundvatten av god kvalitet”.

Utvecklingen är dock inte positiv för något av målen. Under 2021 har Länsstyrelsen också publicerat rapporten för årlig regional miljömålsuppföljning 2020.

Länsstyrelsen har tagit fram förslag till målbilder för de fyra temaområdena inom nytt åtgärdsprogram för miljömålen. Arbetet med att ta fram åtgärder till programmet har också påbörjats. Samverkan med länets aktörer kring målbilder och åtgärder har skett dels genom ”Miljöforum” och dels genom digitala workshoppar som Länsstyrelsen anordnat.

Utvärderingen av det förra åtgärdsprogrammet publicerades under 2021 och resultaten har beaktats i processen för framtagande av nytt åtgärdsprogram.

Gävleborgs strategi för hållbar plastanvändning är integrerad i samtliga kommuners kretsloppsplaner (avfallsplaner), vilka beslutats under 2021 av kommunerna i Gävleborg.

Under samverksansplattformen ”Miljöforum Gävleborg” har en fjärde arbetsgrupp startats med syfte att samordna regionala åtgärder i kommunernas kretsloppsplaner. Övriga tre arbetsgrupper är ”Lärande för hållbar utveckling”, ”Solel” och ”Fossilfritt Gävleborg 2030”. Där har arbetet fortsatt drivits. Under året har Länsstyrelsen och Region Gävleborg tillsammans utvecklat ”Miljöforums” kommunikationsarbete och den externa hemsidan www.miljoforumgavleborg.se har lanserats.

Integreringen av miljömålsarbetet i Agenda 2030-uppdraget har fortsatt under året. Miljömålssamordnaren deltar i arbetsgruppen för Agenda 2030 och en utgångspunkt i det nya åtgärdsprogrammet för miljömålen är att Sveriges miljömål utgör genomförandet av den ekologiska dimensionen av agendan. Likaså har arbetet med att utveckla den interna samverkan kring ekosystemtjänster och samhällsplanering fortskridit under året. Dock visar den GAP-analys som genomförts under året som ett led i förarbetet för nytt åtgärdsprogram för miljömålen, att behovet av intern tvärsektoriell samordning fortfarande är stort. Att utveckla samordningen mellan Länsstyrelsens olika uppdrag med koppling till miljömålen är därför ett av de utpekade syftena med kommande åtgärdsprogram.

De miljömålsmedel som Länsstyrelsen erhåller årligen har under år 2021 använts till att upphandla processtöd för att genomföra digitala workshoppar med länets aktörer inom framtagande av nytt åtgärdsprogram för miljömålen.

Områdesskydd

Insatser som Länsstyrelsen Gävleborg bedrivit inom området naturvård har bidragit dels till att områden med höga naturvärden skyddats, dels till att den biologiska mångfalden samt värdefulla livsmiljöer för hotade arter bevarats i dessa områden. Under 2021 har tre nya naturreservat bildats och ett ändringsbeslut har fattats för ett befintligt reservat, vilket har resulterat i ett utökat formellt skydd med totalt 1 643 hektar. Länsstyrelsen har även löst in mark med höga naturvärden till ett värde av cirka 28,8 miljoner kronor under 2021, vilket bidrar positivt till fortsatt hög takt med formellt skydd.

Inventering av naturvärden är ett verktyg som har stor betydelse för att införskaffa ökad kunskap om områdenas naturvärden. Det är viktigt för prioritering och avgränsning av framtida områdesskydd, både terrestriellt och marint. De stora inventeringsinsatser som genomförts under 2021 har ökat kunskapen ytterligare, särskilt inom de marina områdena, och synliggjort var ännu ej skyddade områden med höga naturvärden finns för framtida prioritering av områdesskydd. De marina inventeringarna är även en tillgång som kunskapsunderlag för exempelvis planering av havsbaserad vindkraft.

Arbetet med översyn av de bevarandeplaner för Natura 2000-områdena som berörs av den nationella planen för omprövning av vattenkraft har genomförts för de bevarandeplaner som berörs i de första prövningsomgångarna. Arbetet fortsätter i turordning för kommande prövningar.

Skötsel av skyddade områden

Den stora ökningen av antal besökare i länets naturreservat och nationalparker som uppstod år 2020 har hållit i sig även under år 2021. Vi räknar en uppgång på 100 procent i förhållande till år 2019 i till exempel Färnebofjärdens nationalpark. Det resulterar i ett fortsatt stort behov av service i de välbesökte områden. Ett antal (31 stycken) covid-anpassade naturvägledningsevenemang har genomförts i länets två nationalparker med totalt 3 100 deltagare. Naturum Färnebofjärden öppnade inomhusutställningen i juni efter ett års covidnedstängning och uppnådde besöksrekord med 13 000 besökare under juli och augusti månad.

Efter projektet ”LIFE Taiga” är avslutat har naturvårdsbränning av 12 hektar tallskog i Gröntjärns naturreservat genomförts i egen regi under året. Länsstyrelsen har under året genomfört en stor satsning på restaurering av lövskogsmiljöer längs Nedre Dalälven i Färnebofjärdens nationalpark och två närliggande naturreservat, totalt 790 hektar.

I Länsstyrelsens regi har det under året genomförts fagning i fyra områden (1,65 hektar) och slåtter i 20 olika områden (100 hektar).

I de områden som Länsstyrelsen Gävleborg förvaltar betas ungefär 617 hektar under 2021, en arealökning på cirka 10 procent från år 2020.

Länsstyrelsen har genomfört våtmarksrestaurering inom 2 naturreservat, totalt 67 hektar. Hydrologiska analyser för planering av åtgärder i sex nya områden har genomförts. Dessutom har Hudiksvalls kommun beviljats medel för restaureringsåtgärder på 17 myrar, totalt 1 770 hektar runt vattendrag som hyser bland annat flodpärlmussla.

Allmän naturvård

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet och har uppgifter att se till att efterlevnaden av miljöbalken i länet är god. Det görs genom strandskyddsprövning, samråd enligt 12 kap. 6§ miljöbalken, tillsyn, biotopskydd och andra typer av ärendehantering. Arbetet med denna ärendehantering har bland annat resulterat i att ett företag som brutit mot sitt samrådsbeslut fått böta för att inte ha tagit hänsyn till de naturvärden som skulle skyddas. Andra resultat är att flera polisanmälningar gjorts vid misstanke om brott mot miljöbalken och att vissa kommunala strandskyddsdispenser lämnats för överprövning för att säkerställa att tillräcklig miljöhänsyn tagits. Genomgången av samrådsärenden och biotopskyddsärenden har bland annat bidragit till att flera kommuner anmäler samråd för den kommunala verksamheten som då gynnar tätortsnära natur. Allt arbete med ärendehantering bidrar både till biologisk mångfald och människors hälsa och bidrar till Länsstyrelsens arbete med Agenda 2030.

Invasiva främmande arter

Kunskapen, medvetenheten och intresset hos allmänheten har ökat, en mer direkt kontakt med kommunerna har etablerats och praktiska kartläggnings- och bekämpningsinsatser har utförts. Arbetet har bidragit till att minska introduktion och spridning av invasiva främmande arter, samt utrota vissa lokala bestånd.

Lokala Naturvårdssatsningen

Länsstyrelsens arbete med den lokala naturvårdssatsningen (LONA) resulterar i att det genomförs lokala naturvårdsprojekt i alla länets tio kommuner som bland annat förstärker den biologiska mångfalden, underlättar för fler personer (till exempel allmänhet, skolelever) att komma ut i naturen, gynnar länets vilda pollinatörer samt möjliggör återvätning av utdikade våtmarker vilket bland annat främjar grundvattenbildning och landskapets vattenhushållande förmåga. Projekten engagerar olika lokala aktörer, såsom kommundjörstersoner, ideella föreningar och lokala företag. LONA-projekten bidrar till flera mål inom Agenda 2030 (exempelvis mål 11, 13, 14 och 15), till de nationella miljökvalitetsmålen (exempelvis mål 1, 8, 10, 11, 12, 13, 15) och till samtliga av Sveriges friluftsmål.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Arbetet med ”Åtgärdsprogram för hotade arter” har resulterat i att det under 2021 har genomförts åtgärder inom 18 åtgärdsprogram. Arbetets resultat bidrar i positiv riktning till att flera av Sveriges nationella miljökvalitetsmål samt internationella mål och överenskommelser kring bevarandet av biologisk mångfald kan nås. Under året har inventeringar resulterat i förstärkt kunskap om arter och naturtypers utveckling, bevarandestatus samt fortsatta och framtida behov av insatser i länet. Förutsättningar till bevarande av hotade arter bibehålls genom skötselåtgärder av olika naturtyper, både inom och utanför skyddade områden. Arbetet redovisas i särskild ordning till Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten senast den 15 februari 2022.

Naturnära jobb

Pandemin och restriktioner har slagit relativt hårt mot regeringsuppdraget ”Naturnära jobb”. För att minska antalet personer i bilar och lokaler halverades arbetslagen. Detta påverkade effektiviteten och antalet utförda uppdrag har varit färre. Samtidigt skapade restriktioner begränsningar för länsstyrelsens samordnare att träffa arbetslagen under deras arbete, även detta har haft viss påverkan på uppdraget.

Det nationella målet om ”vidare jobb eller studier” efter individens ettåriga anställning inom Naturnära jobb har satts till 30 procent. Mot slutet av 2021 var detta mål uppnått nationellt och även i Gävleborgs län. Nationella målet om könsfördelning var satt till 40 procent kvinnor i arbetslagen. I oktober 2021 låg den siffran på 36 procent nationellt. Målet är ej uppnått för Gävleborgs län under 2021.

Friluftsliv

Länsstyrelsens friluftslivssamordnare har på flera sätt stöttat och stimulerat till engagemang hos kommuner och andra aktörer som är med och främjar friluftsliv i länet, för att öka genomslagskraften till att nå Sveriges friluftsmål.

Grön infrastruktur

Arbetet med att stärka länets gröna infrastruktur bidrar till Sveriges arbete för att nå nationella och internationella mål och överenskommelser kring bevarande av biologisk mångfald och främjande av för samhället viktiga ekosystemtjänster. De underlag som tas fram inom arbetet med grön infrastruktur i Gävleborgs län möjliggör bättre prioritering av åtgärder, och utgör en tydlig utgångspunkt för samverkan med andra myndigheter. Detta bidrar bland annat till bättre underbyggda beslut vid planering av markanvändning

och åtgärder som påverkar landskapets biologiska mångfald och förmåga att långsiktigt leverera ekosystemtjänster. Arbetet med grön infrastruktur bidrar till flera mål inom Agenda 2030 (exempelvis mål 2, 6, 11, 13, 14 och 15) samt till flera av Sveriges friluftsmål.

Äganderätten är skyddad enligt grundlag och detta påverkas inte av arbetet med en grön infrastruktur. Konsekvenser för äganderätt och markvärden kan dock uppstå när kunskapsunderlagen som tas fram inom arbetet med grön infrastruktur används i myndighetsbeslut. Eftersom underlagen är på landskapsnivå syftar de inte till att peka ut enskilda områden eller markägare. Underlagen ligger inte ensamma till grund för ett beslut utan används tillsammans med andra kunskapsunderlag. Konsekvenserna vid ett myndighetsbeslut kan bli både positiva och negativa för äganderätt och markvärden. Konsekvenser för markvärden kan även uppstå om privata organisationer, till exempel certifieringsorgan, använder sig av kunskapsunderlagen på ett sätt som påverkar markägaren. Detta har Länsstyrelsen ingen rådighet över. Hänsyn tas till äganderätt och markvärde genom att arbetsmetoden bygger på frivillighet, samverkan och dialog. Länsstyrelsens roll är framför allt att stötta och samverka med landskapets aktörer. Kunskapsunderlagen kan frivilligt användas som ett stöd i aktörernas egen planering och prioritering av långsiktigt hållbara åtgärder inom exempelvis de areella näringarna och samhällsplanering. Detta proaktiva arbetssätt syftar till att skapa en tryggare och mer förutsägbar situation för markägare.

Viltförvaltning

Länsstyrelsen har under året fortsatt sin strävan att skapa acceptans för vilt- och rovdjursförvaltningen i länet. Målsättningen att långsiktigt arbeta med hög tillgänglighet och transparens kombinerat med kunskapsspridning tycks bidra till att myndigheten har ett generellt sett bra samarbete med intresseorganisationer, länets kommuner och medborgare. Arbetet med inventering och informationsinsatser, trots vissa begränsningar på grund av den rådande pandemin, har bland annat lett till att kunskapen om omfattningen av våra rovdjurspopulationer ökat och vi har en fortsatt hög inrapportering av rovdjursobservationer från allmänheten.

Länsstyrelsen har under året hanterat dispenser som gäller både djur och växter. Genom samråd har myndigheten också arbetat med stora verksamheter såsom vindkraftsparker (både på land och till havs) för att säkerställa skyddet för arter som kan påverkas negativt av verksamheten. Länsstyrelsen har yttrat sig över den så kallade Artskyddsutredningen (SOU 2021:51) vilket är direkt kopplat till hur arbetet framöver ska kunna utföras med eventuella ändrade lagar och resurser.

Vattenverksamhet

I arbetet med att vattenkraften ska förses med moderna miljövillkor har Länsstyrelsen fortsatt arbetet med samverkansprocesserna för de provningsgrupper som ska initiera provning i domstol under 2022. De aktuella provningsgrupperna är Hamrångeån/Skärjån och Testeboån. Arbetet har på grund av pandemin i första hand skett genom digitala kontakter men även vissa fältbesök utomhus har kunnat genomföras. Utöver arbetet med anläggningarna som ska provas för moderna miljövillkor har Länsstyrelsen också fortsatt arbetet med tillsyn av anläggningar som inte ingår i miljöprovningen, så som vägtrummor och dammar som inte används för kraftproduktion.

Under 2021 har Länsstyrelsen erhållit tillstånd från Mark-och miljödomstolen vid Östersunds Tingsrätt även för etapp 2 för miljöförbättrande åtgärder i Galvån. Etapp 2 avser anläggande av fiskväg samt utrivning av damm vid Lång- och Lillrösten i Galvåns avrinningsområde. För etapp 1 har arbetet med biotoprestaureringarna i Galvåns huvudfåra inletts efter genomförd

upphandling. Projektet syftar till att nå miljökvalitetsnormerna samt bevarandemålen för Natura 2000-området i Galvån.

Länsstyrelsen fortsätter att arbeta med kommuner och huvudmän för dricksvattenförsörjning för att skydda vattentäkter och bidra till att allmänna dricksvattenuttag har tillstånd för verksamheten. Det ökade fokuset på området och möjligheten att söka bidrag genom dricksvattenstödet har resulterat i fler aktiva kommuner och huvudmän.

I länet har antalet samråd och initierade tillståndsprövningar för havsbaserad vindkraft ökat under 2021. Den ökade mängden ärenden har resulterat i att Länsstyrelsen behövt utveckla handläggningen kring ärendena.

Miljöskydd

Länsstyrelsens arbete med förorenade områden är framförallt fokuserat till de områden som utgör störst risk för människors hälsa eller för miljön, vilket visas av att minst 12 av länets 30 mest prioriterade områden varit föremål för tillsyn, tillsynsvägledning eller bidragsförmedling under året. Detta gäller både områden där verksamhet pågår och där den sedan tidigare är nedlagd. Arbetet sker ofta i dialog med ansvariga verksamhetsutövare. Under år 2021 har fokus framförallt legat på tillsyn av pågående åtgärder, statusrapporter och Polyfluorerade och perfluorerade alkylsubstanter (PFAS).

Möjligheten att initiera nya undersökningar och åtgärder har även i år till viss del begränsats till följd av prioriteringar kopplat till covid-19. Arbetet med vissa åtgärdsprojekt har fått pausas i väntan på EU-kommissionens granskning av det svenska systemet för statsbidrag till förorenade områden och efterföljande förändringsarbete.

Större delen av de bidrag för utredningar och undersökningar som 2021 finns tillgängliga hos Länsstyrelsen har förbrukats i samband med att genomförda undersökningar och åtgärder redovisas. Även om en undersökning blivit något försenad till följd av skyfallet i Gävle och en åtgärdsförberedande undersökning måste skjutas till 2023 på grund av personalbrist, bedöms mängden oförbrukade medel bli begränsad.

Under 2021 har nästan samtliga av Länsstyrelsens planerade insatser som avser tillsynsvägledning fått ställas in till följd av coronapandemin. Istället har arbetet med att utveckla digitala lösningar på tillsynsvägledningen fortsatt att utvecklas, både genom arbete med den digitala samarbetsytan och med träffar via digitala möten.

Under 2021 har i princip all miljötillsyn genomförts via digitala möten. Länsstyrelsens uppfattning är att det har fungerat väl och att verksamhetsutövarna bedrivit sitt miljöarbete på ett bra sätt, trots de förändrade förutsättningarna under året.

Tillsynen av gränsöverskridande avfallstransporter inom de fyra länen (Dalarna, Jämtland, Västernorrland och Gävleborg) har omfattat kontroller av containrar, trafiktillsyn, hamnkontroller, kontroll på tullstationer samt tillsynsbesök hos verksamheter som exporterar eller tar emot importerat avfall. Vid tillsynen genomfördes dokumentkontroll samt okulärbesiktning av avfallstransporter. Under 2021 har tillsyn på plats genomförts i mindre omfattning än under tidigare år som följd av coronarestriktioner. Länsstyrelsen har arbetat mer med administrativ tillsyn där dokumentkontroller sker på distans.

Cirkulär ekonomi

Flera av Länsstyrelsens verksamhetsområden kopplar till cirkulär ekonomi. Under året har bland annat nedanstående verksamheter bidragit till en cirkulär ekonomi i Gävleborg:

- Administration av stöd och bidrag som kopplar till cirkulär ekonomi. Det rör till exempel Klimatklivet, stöd för ombyggnation, bidrag för kulturmiljövård, dricksvattenstöd och bidrag för sanering av förorenade områden.
- Rådgivning och kompetensutveckling inom ekologisk produktion.
- Strategiskt miljöarbete genom till exempel framtagande av åtgärdsprogram för miljömålen, där ett temaområde är Giftfritt och cirkulärt samhälle. Genomförande av den regionala handlingsplanen för livsmedelsstrategin, det regionala skogsprogrammet och energi- och klimatstrategin bidrar också till cirkulär ekonomi.
- Samverkan med länets aktörer, till exempel med kommunerna vid framtagandet av kretsloppsplaner.
- Miljöprövning och miljötillsyn, samt tillståndsprövning och tillsyn kopplat till kulturmiljöer.
- Det löpande arbetet med skydd och skötsel av värdefull natur, artskydd, åtgärdsprogram för hotade arter, arbete med grön infrastruktur med mera bidrar till att säkerställa hållbart producerad råvara i bioekonomin.

Nyckeltal

Nyckeltal: Naturvård och miljöskydd (50–58)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	80,2	74,6	64,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	40,0	39,6	31,8
Antal årsarbetskrafter män	40,3	35,0	32,9
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2 464	2 700	2 737
Antal beslutade ärenden	2 340	2 665	2 668
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	76	84	54
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	112 409	88 424	80 199
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	23 981	29 658	14 225

Tabellkommentarer

Att vi under detta år haft färre ärenden beror på pandemisituationen som har påverkat verksamhetsutövare och deras drift.

Vad gäller ärenden som är ej beslutade och äldre än två år så är de väldigt varierande, såsom 12:6 samråd, granskning av kommunalt beviljade strandskyddsdispenser, tillsyn inom skyddade områden, dispens och tillståndsprövning samt strandskyddsdispenser inom skyddade områden. Även dispenser från det generella biotopskyddet, upphävande av strandskydd vid små sjöar och vattendrag, uppdatering av bevarandeplaner och bildande av nya naturreservat.

De flesta ärendetyper hanteras inom ett relativt kort tidsspann men vissa ärenden tar tid att hantera. Olika typer av ärenden tar hänsyn till verksamhetsutövare på olika sätt, tillstånd hanteras med avsikt att ge beslut inom rimlig tid medan tillsynsärenden kan behöva ge verksamhetsutövare tid för förklaringar kring händelsen. Ett tillsynsärende kan också innebära att yttranden ska skrivas och beroende på ärendetyp förelägganden och meddelanden som föregår ett slutgiltigt beslut. Bildande av naturreservat är en lång process där många delar ska falla på plats innan ett slutgiltigt beslut kan fattas. Ärenden där statliga bidrag fördelas för sanering av förorenad mark pågår också under en lång tid vilket gör att de alltid tar mer än två år.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har omfattande uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet. Indikatorerna i tabellen nedan är framtagna för att i årsredovisningen följa upp relevanta nationella mål inom naturvård och miljöskydd. Indikatorerna i tabellen har tydliga kopplingar till länsstyrelsernas uppdrag och bidrar till att ge information av väsentlig betydelse till regeringen.

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal miljöfarliga verksamheter där ursprungs-tillståndet är från Miljöskyddslagen, dvs tillståndet är äldre än 20 år	Senast 2015 ska alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt Miljöskyddslagen vara omprövade enligt Miljöbalken	Miljöprovning	NikITA ¹⁾	– ³⁾	6	– ³⁾	– ³⁾
Areal strikt skyddad natur (ha nationalparker (NP), naturreservat (NR), naturvårdsavtal (NVA), biotopskyddsområden (BSO)) totalt i länet	Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	– ³⁾	63 657,39	62 011,82	59 321,98
Tillkommande areal skyddad natur för året:	Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	– ³⁾	1 645,57	2 684,18	4 390,08
Varav hav	Hav i balans och levande kust och skärgård, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	– ³⁾	182,70	1 050,61	1,97
Varav skog	Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	– ³⁾	1 255,08	942,13	2 948,22
Varav sjö och vattendrag	Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	– ³⁾	103,59	160,64	805,46
Varav våtmark/myr	Myllrande våtmarker, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6§ länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾	– ³⁾	91,64	465,70	530,15

¹⁾ Ärendesystem, Länsstyrelsen

²⁾ Utdrag från Naturvårdsverkets ärendesystem

³⁾ Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

”Antal miljöfarliga verksamheter där ursprungstillståndet är från Miljöskyddslagen, det vill säga tillståndet är äldre än 20 år”

Siffran är osäker då handläggarsystemet NikITA inte är uppdaterat ännu. Dock så är det minst sex verksamheter som har ett tillstånd som är äldre än 20 år.

Tabellkommentarer

Arbetet med att skydda områden fortsätter i en positiv riktning med ökade arealer årligen inom alla områden. Det är främst skogen som skyddas då det största hotet mot naturvärdena finns där, samt att det är där de största ekonomiska värdena finns. Inom det marina skyddet har senaste årens inventering av naturvärden lagt en bra grund för kommande prioritering av områden för skydd. Skog och marint områdesskydd är av regeringen utpekade prioriterade områden. Omprövningen av miljöfarliga verksamheters tillstånd enligt Miljöskyddslagen är till största delen omprövade. Handläggningssystemet NikITA är nyintroducerat och ej uppdaterat vilket gör att relevanta siffror ej går att ta fram. Uppdatering av NikITA pågår.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med miljömålen

Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet (RUS) är samverkansorgan för det regionala miljömålsarbetet. Utifrån visionen, att miljömålen är uppnådda genom samverkan och effektiva insatser som förverkligar Agenda 2030, bidrar RUS till en tydligare uppföljning av miljömålen och till att åtgärdsarbetet intensifieras och följs upp. Vidare förstärker och tydliggör RUS länkarna mellan nationell, regional och lokal nivå i miljömålsarbetet.

Exempel på väsentliga insatser under året är:

- Samordning och utveckling av miljömålsuppföljningen och insatser inom miljöinformationsförsörjning.
- Projekt inom olika sakområden, särskilt strategisk samhällsplanering, målkonflikter synergier skog, cirkulär ekonomi, länstransportplanering och hållbar konsumtion.
- Vägledning åtgärdsprogram, miljömålsintegrering och genomförande av förändringsledningskurser för olika verksamheter. Fortsatt implementering av uppföljningsverktyget Åtgärdswebb för miljömålen.
- Samordning av arbetet i Miljömålsrådet och med Agenda 2030.
- Kommunnätverk med vägledning och workshop om näringslivets miljömålsarbete.
- Medarrangör av digitala miljömålsdagar och två regionala miljömålskonferenser.

Flera av insatserna sker i samverkan med LEKS (länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning) och olika chefsnätverk. Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår uppsatta mål för 2019-2021.

Prestationer och effekter

Samordning av det regionala miljömålsarbetet

Det regionala miljömålsarbetet har under 2021 bedrivits mestadels på distans, vilket förstås medfört vissa konsekvenser i uppdragets effektivitet. Ändå har ordinarie samverkansformer kunnat genomföras och arbetet med nytt åtgärdsprogram intensifieras. Flera workshoppar inom miljöforum har genomförts och gemensamma målbilder för länet 2030 har kunnat tas fram. Arbetet med nya åtgärdspaket för det nya regionala Åtgärdssprogrammet för miljömål (ÅGP) har också kunnat påbörjas, med förhållandevis bred uppslutning från länets aktörer.

Framtagandet av nytt ÅGP har också lett till en ökad tvärsektoriell samverkan inom Länsstyrelsen, då miljömålsansvariga handläggare också ansvarat för tematiska delområden

för programmet, vilket lett till mindre, interna arbetsgrupper med bredare förankring än den ordinarie uppföljningsgruppen.

Områdesskydd

Under pandemin har en del resurser gått åt till att bemanna myndighetens krisstab och det har även förekommit långtidssjukskrivningar. Detta har lett till att färre beslut har tagits jämfört med tidigare år. Under året har ändå tre nya naturreservat bildats och ett ändringsbeslut har fattats för ett befintligt reservat.

Under 2021 har beslut fattats för följande naturreservat: Västerhällarna (247,2 hektar), Dammtjärn (128,8 hektar) och Klimparna (957 hektar). Den sammanlagda arealen är 1 333 hektar. Ett beslut om ändring av beslut har fattats för det marina Axmars naturreservat (i ändringen har det tillkommit 310 hektar). Total tillkommande areal skyddad natur under året är 1 643 hektar. Inga kommunala reservat har bildats under året.

De skyddade områdena har höga naturvärden. Flera av områdena utgörs av naturskogsartade skogar med skogsbestånd av orörd karaktär. Även områden med våtmark, naturliga vattendrag och marina värden ingår bland årets beslutade naturreservat. Av de nybildade naturreservaten är Västerhällarna av stort intresse för friluftslivet.

Naturreservatsbesluten innebär ett skydd för den biologiska mångfalden och för de värdefulla naturmiljöerna i områdena. Värdefulla livsmiljöer för hotade arter bevaras och en långsiktig garanti ges för att områdena blir kvar och även kan nyttjas för friluftsliv. Utvidgning och tilläggsbeslut innebär även att det sedan tidigare bildade naturreservatets naturvärden förstärks ytterligare.

Under 2021 har sex områden skickats för värdering och fem till förhandling. Det har lett till att Länsstyrelsen i dessa ärenden har kommit närmare avslut i processen att bilda naturreservat för att skapa ett långsiktigt skydd av värdefull natur.

Länsstyrelsens utsökning bland avverkningsanmälningar som inkommit till Skogsstyrelsen har resulterat i att 119 avverkningsanmälningar valts ut till en första granskning. 47 ärenden har antingen begärts ut från Skogsstyrelsen eller skickats från Skogsstyrelsen direkt till Länsstyrelsen. 34 yttranden har sedan lämnats till Skogsstyrelsen. Handläggningen av dessa ärenden genomförs med förtur och arbetet innebär ibland fältbesök och bedömning av om området är aktuellt för reservatsbildning eller annat alternativt skydd. Arbetet har lett till att områden som är intressanta ur naturreservatssynpunkt och som hotas av avverkning har kunnat identifieras och utredning för naturreservatsbildning har kunnat påbörjas.

Under 2021 har inventering av skogliga naturvärden genomförts i 15 prioriterade områden i länet med en yta av totalt 2 567 hektar. Inventeringen har lett till ökad kunskap om områdenas naturvärden, vilket är viktigt för prioritering och avgränsning av framtida områdesskydd.

Under 2021 har fortsatt arbete med uppdatering av bevarandeplaner i Natura 2000-områden som berörs av nationella planen för omprövning av vattenkraften utförts. Det har resulterat i att bevarandeplanen för Skärjåns Natura 2000-område har externremitterats och uppdaterats samt att Testeboåns Natura 2000-område har internremitterats. De uppdaterade planerna kan förhoppningsvis leda till förbättrade förutsättningar att nå gynnsam bevarandestatus i Natura 2000-områdena. Skärjån är länets första omprövning av vattenkraft.

Inom projektet FiskPro-X har det under 2021 genomförts fyra olika inventeringsåtgärder inriktat på fisk av olika karaktär och ålder. Yngelfiske med håvar genomfördes i 19 vikar under våren. I samma vikar med ett fåtal undantag genomfördes även fiske med undervattensdetonationer under sensommaren. I elva av dessa vikar genomfördes

även elfiske på våren eller sensommaren. Sikyngelnotning har även utförts vid 19 öppna havsstränder längs Gävleborgs kust, varav yngel påträffades i fyra av dessa. Projektet avslutas 2021 med slutrapportering våren 2022. Inventeringen har lett till ökad kunskap om områdenas naturvärden, vilket är viktigt för prioritering och avgränsning av framtida områdesskydd. Utifrån data har statistiska analyser gjorts som förhoppningsvis ska kunna appliceras för att möjliggöra att prioritera habitat även i andra oinventerade områden, vid olika typer av provningar. Vi har även sett trender som skulle kunna användas vid fiskförvaltning.

Året har även inneburit fortsatt arbete med havsplanen, där underlag för områden utpekade med lilla "n" (särskild hänsyn natur) har redovisats.

Inom projekt om marin fjärranalys har det tillsammans med bland annat Länsstyrelsen Västerbotten genomförts inventering i fem grunda områden med hjälp av flygande drönare och kompletterande snorkelinventering. Data har sedan skickats till Länsstyrelsen Västerbotten för analys av utbredning av växtlighet. Förhoppningen med projektet är att få tillräckligt med data för att kunna modulera habitat och vegetation enbart utifrån drönarbilder, vilket skulle vara ett bra verktyg för att snabbt kunna få en uppfattning om hur den marina miljön ser ut i en vik, utan att behöva snorkla.

Med hjälp av medel till projektlistan utbetald av Havs- och Vattenmyndigheten har restaureringsprojekt av kransalger i muddrad vik genomförts och följts upp tillsammans med Sveriges Lantbruksuniversitet, som en del i metod för utvecklande av återställning av påverkade kransalgsängar. Projektet har visat på att det finns många svårigheter med att restaurera kransalgsängar och det är därför viktigt att skydda de som finns idag.

Länsstyrelsen Gävleborg har deltagit i arbetet med framtagande av, samt gemensamt med övriga län längs Bottniska viken beslutat om att följa den nya regionala planen för marint områdesskydd i Bottniska viken. En plan för att säkerställa en ekologiskt representativ, sammanhängande och funktionellt nätverk av marint områdesskydd.

Som en del av utvecklandet av marin förvaltning har Länsstyrelsen Gävleborg under 2021 redovisat det behov av extra medel som behövs för uppföljning och förvaltning i marina skyddade områden.

I ett gemensamt projekt med bland annat Länsstyrelsen i Uppsala har Länsstyrelsen Gävleborg genomfört snorkelinventering av sju grunda vikar som en del i att utarbeta en metod för miljöövervakning av växtlighet i grunda vikar.

År 2021 har inneburit fortsatt stödjande arbete i sakfrågor rörande påverkan på naturvärden längs Gävleborgs kust där 33 internremisser besvarades med syfte att bibehålla en enhetlig naturvårdssyn. Dessutom har fyra externremisser besvarats med syfte att tydliggöra Länsstyrelsens uppfattning i sakfrågor rörande marint områdesskydd.

Länsstyrelsen Gävleborg har under 2021 utifrån kunskap om olika naturvärden längs Gävleborgs havsområde sammanställt marina värdetrakter för grön infrastruktur. Till dessa behövs fortsatt arbete för att sammanställa värdetraktsbeskrivningar för respektive värdetrakt.

Tillsammans med ej laga kraft-vunna naturreservatsbeslut (Långvind och Axmar) uppgår den skyddade havsarealen nu till 2,8 procent i Gävleborgs län innanför territorialhavets gräns.

Skötsel av skyddade områden

Länsstyrelsen i Gävleborg tog initiativ till att starta ett ettårigt projekt i samarbete med Region Gävleborg och fyra kommuner i Gästrikland för att öka kvaliteten och utbudet

av naturturismprodukter inom skyddad natur. Tillväxtverket bidrog med medel till genomförandet. Nio utvalda aktörer har genomgått ett coachingprogram med syftet att få fram nya hållbara naturupplevelser inom naturreservat och nationalparker i länet.

För att kunna möta upp det ökade besöksstrycket i Färnebofjärdens nationalpark har Länsstyrelsen i samråd med naturvårdsverket och med hjälp av ett arkitektteam tagit fram förslag till uppgradering av entréområden till nationalparken. Det inkluderar hela mottagnings- och serviceapparaten med vägvisning, parkering, toaletter, sopanordningar, rastplatser och dylikt. Byggnation planeras att genomföras under år 2022.

Vi har under året medverkat i skrivandet av en ”LIFE”-ansökan för projektet ”Taiga 2”. Om den går igenom kommer vi under åren 2023 till 2028 få medfinansiering för restaureringsåtgärder i ett flertal barrskogsområden i vårt län.

Allmän naturvård

Prestationerna inom ärendehandläggningen låg på en hög nivå 2021, då ärendeinflödet varit högt under året.

579 ärenden har beslutats inom strandskyddsgranskningar, samrådsärenden och tillstånd/dispenser. Utöver dessa områden har cirka 200 ärenden hanterats inom biotopskydd och tillsynsärenden. Effekterna är att aktörer i länet på ett bra sätt för miljön kunnat lägga ner fiberkabel, underhålla kraftledningar, anlägga vägar och lägga markkablar. Information om vilken hänsyn sökanden behöver göra för att inte naturen ska ta för stor skada av åtgärder som får genomföras ökar naturkunskapen i länet och både alleéer och övrig natur får den hänsyn som behövs för att stärka den biologiska mångfalden. Utöver detta har enheten hanterat 200 internremisser för att Länsstyrelsens ärenden ska bli så kompletta som möjligt och belysas ur ett naturperspektiv när så behövs.

Invasiva främmande arter

Inom området invasiva främmande arter har utförda informationsinsatser resulterat i en positiv respons från allmänheten i form av många kontakter via telefon eller e-post. En närmare kontakt med och rådgivning till kommunerna innebär att de kan arbeta mer effektivt för att bekämpa och begränsa invasiva främmande arter. Flera bestånd av invasiva främmande arter har utrotats lokalt eller begränsats kraftigt. Bekämpning av invasiva arter i skyddade områden fortgår. I år har Länsstyrelsen tagit hjälp av Naturnära jobb till delar av detta arbetet. Inventering och decimeringsfiske av svartmunnad smörbult har fortsatt 2021. Länsstyrelsen är också ansvarig för detta arbetet längs Uppsala läns kust. Vid inventering av svartmunnad smörbult påträffades också två individer av kinesisk ullhandskrabba. Områden kring inrapporterade fynd av svarthuvad snigel har inventerats för att identifiera snigeln utbredningsområde.

Lokala Naturvårdssatsningen

Inom arbetet med den lokala naturvårdssatsningen (LONA) har samtliga av årets 19 inkomna bidragsansökningar hanterats. Totalt har 16 nya ”LONA”-projekt startas, spridda över nio av länets tio kommuner. Arbetet med att stötta och vägleda pågående projekt har bidragit till att 37 sedan tidigare pågående projekt har drivits framåt inom länets samtliga tio kommuner under året (”LONA”-projekt kan pågå i upp till fyra år). Åtta projekt har slutrapporterats och godkänts under året.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Det har inom ”Åtgärdsprogram för hotade arter” (ÅGP) genomförts skötselåtgärder inom fem åtgärdsprogram, populationsförstärkande åtgärder inom fyra program samt inventering och uppföljning av hotade arter inom tio åtgärdsprogram. Ett av fyra åtgärdsprogram där Länsstyrelsen Gävleborg är nationellt samordnande län har slutredovisats till Naturvårdsverket under 2021. Sammanlagt har åtgärder genomförts inom 18 åtgärdsprogram. Därutöver

har dialog och samverkan med externa samt interna aktörer bidragit till insatser för länets åtgärdsprogram, vilket har fört arbetet med åtgärdsprogrammen framåt. I och med den pågående pandemin har verksamhetens möjligheter till samverkan med externa aktörer begränsats och har i viss mån påverkat verksamhetens prestationer negativt. Sammantaget har årets genomförda arbete inom ÅGP-verksamheten bidragit till förbättrade förutsättningar för bevarandet av hotade arter och naturtyper i landskapet, särskilt för hävdgynnade arter och naturtyper utanför skyddade områden.

Naturnära jobb

I regeringsuppdraget ”Naturnära jobb” gav regeringen uppdrag åt Skogsstyrelsen, Sveriges Geologiska Undersökning, Naturvårdsverket, länsstyrelserna och Arbetsförmedlingen att genomföra en satsning för personer som står långt från arbetsmarknaden. Samtidigt ska myndigheterna arbeta för att förenkla vägar till jobb och verka för att tillvarata den jobbpotential som finns inom de gröna näringarna i hela landet.

Under 2021 anställde Skogsstyrelsen personer till två arbetslag i Gävleborgs län, ett arbetslag i Söderhamn och ett i Hudiksvall. Till en början anställdes cirka sex personer per arbetslag. Länsstyrelsesamordnarens roll i uppdraget har varit att samla in uppdrag till arbetslagen och prioritera bland dessa. Båda arbetslagen har utfört praktiska arbeten som gynnar naturvård och friluftsliv, oftast inom en timmes bilresa från respektive ort. Praktiska arbeten i naturen har varvats med teoretiska och praktiska förberedande utbildningar hos Skogsstyrelsen samt språkträning i form av SFI-utbildning. Sammantaget har detta gett individerna i arbetslagen arbetslivserfarenhet, ökade möjligheter till jobb samt en meningsfull vardag i ett socialt sammanhang. Några exempel på uppdrag som arbetslagen arbetat med:

- Bekämpning av invasiva arter, åtgärder inom ÅGP (uppdragsgivare Länsstyrelsen)
- Rövning av kulturmarker (uppdragsgivare bygdeföreningar)
- Ny- och ommålning i biotopskydd och Naturvårdsavtal (uppdragsgivare Skogsstyrelsen)
- Inventering av källor och borrhål (arbete för Sveriges geologiska undersökning)
- IAS, rövning av stigar, snickeriarbete (arbete åt kommuner)
- Slyrövning (uppdrag för bostadsföreningar)

Under 2021 har uppdraget Naturnära jobb även innefattat satsning på Naturnära jobb i kommunal regi där kommuner har givits möjlighet att söka medel för att bedriva sådan verksamhet i kommunen under 2021. I Gävleborg har Ockelbo kommun sökt och beviljats medel för detta.

Friluftsliv

Inom samordningsuppdraget för friluftsliv har kontaktmöjligheter skapats mellan kommuner, föreningar, turistföretag och andra aktörer i länet genom sex regionala informations- och planeringsträffar med cirka 180 deltagare totalt. Stort fokus har legat på ”Friluftslivets år”, ett nationellt projekt som är en satsning för att främja friluftsliv och där Länsstyrelsen medverkat. Flera aktiviteter har genomförts under Friluftslivets års flagg, några i samverkan med andra aktörer, till exempel RF-SISU och Naturskydds-föreningen. Flera aktiviteter har även skett i kommuners och förenings egen regi. Information om friluftslivets värden har spridits via radioinslag, egen hemsida, sociala mediekanalet och en utställning hos länets fritidsbanker.

Människors möjligheter att vistas i naturen med allemansrätten som grund har lyfts inom samhällsplaneringsärenden, genom yttranden på remisser, för ökad folkhälsa och bevarande av grönområden. Rådgivning i allemansrättsfrågor har skett via e-post, telefon och skrivelser.

Grön infrastruktur

Under året har den tredje och sista delen, Del C Insatsområden och åtgärder, av länets regionala handlingsplan för grön infrastruktur (GI) tagits fram. Del A Bakgrund och Del B Nulägesbeskrivning färdigställdes 2019. Handlingsplanen är därmed klar och kan användas som stöd i planering och prioritering inom exempelvis prövning och planering, areella näringar och naturvård. Åtgärderna i handlingsplanen bygger på frivillighet och samverkan mellan olika aktörer. De kunskapsunderlag som tagits fram ska underlätta för landskapets aktörer att själva jobba med grön infrastruktur. Äganderätten är skyddad enligt grundlag och detta påverkas inte av arbetet med en grön infrastruktur.

Två viktiga målsättningar under året har varit att skapa en tydligare koppling mellan GI-arbetet och det interna miljömålsarbetet samt att förankra grön infrastruktur som begrepp och arbetsmetod hos berörda verksamheter på Länsstyrelsen Gävleborg. Detta har bland annat uppnåtts genom möten med miljömålssamordnaren och beslut om att använda samma verktyg som inom miljömålsarbetet, Åtgärdswebben, för att registrera och följa upp planerade GI-åtgärder. Vidare har nio interna workshoppar genomförts för att förankra GI-arbetet internt på myndigheten och för att få inspel kring åtgärdsförslag till handlingsplanens Del C.

Under året har förslag till värdetrakter för marina miljöer och våtmarksmiljöer tagits fram. Dessa kommer att färdigställas i början av nästa år. Alla GIS-underlag som tas fram inom GI-arbetet tillgängliggörs internt och externt till stöd för länets olika aktörer, för att underlätta vid planering och prioritering. Tillgängligheten till underlagen har förbättrats under året genom framtagandet av ett regionalt kartverktyg (webbGIS) som kan nås via länsstyrelsewebben, där aktörer kan visa och ladda ner GIS-skikt av relevans för att stärka länets gröna infrastruktur. Informationen om det regionala arbetet med grön infrastruktur på länsstyrelsewebben håller även på att uppdateras i skrivande stund.

Viltförvaltning

Länsstyrelsen har under året utfört den årliga inventeringen av de stora rovdjuren.

Länsstyrelsen har i begränsad omfattning på grund av den rådande pandemisituationen genomfört kommunikationsinsatser i syfte att skapa tolerans och acceptans för rovdjursförvaltningen i länet. Informationsinsatser innefattar även fyra möten med länets viltförvaltningsdelegation.

Länsstyrelsen har handlagt och beslutat i ärenden enligt de uppdrag myndigheten har i syfte att upprätthålla skydd av arter. Det har lett till att infrastrukturen kan vidareutvecklas samtidigt som fridlysta arters kontinuerliga ekologiska funktion inte äventyras. Länsstyrelsen arbetar även med tillsyn vilket har lett ökad synlighet i länet för verksamhetsutövare inom handel av hotade arter.

Vattenverksamhet

I Länsstyrelsens arbete med samverkan inför miljöprovningen av vattenkraften har totalt sex digitala samverkansmöten hållits med samverkansgrupperna. Länsstyrelsen har bjudit in de aktuella verksamhetsutövarna för respektive provningsgrupp samt berörda kommuner, myndigheter och intresseorganisationer. Det har också genomförts möten på plats och för Hamrångeån/Skärjån har Länsstyrelsen deltagit i en flödesutredning. Nulägesbeskrivningar har tagits fram och slutförts för provningsgrupperna och för Hamrångeån/Skärjån har Länsstyrelsen även tagit fram åtgärdsförslag. Länsstyrelsen har också deltagit i de nationella

nätverksträffarna som nationella NAP-gruppen hållit för att säkra kompetensutveckling i detta nyligen uppstartade arbetsområde.

För anläggningar i vattenområde som inte används för elproduktion har Länsstyrelsen genomfört inventeringar och bedömningar av dammar och vägtrummor i båda provningsgrupperna. Länsstyrelsen har initierat önskemål om samverkan med en av de största markägarna i Testeboån samt en större dammägare.

I arbetet med att nå miljökvalitetsnormer och bevarandemålen för Natura 2000-området i Galvån har upphandling genomförts för att kunna utföra de tillståndsgivna biotoprestaureringarna. Biotoprestaureringarna i vattendraget har påbörjats.

Länsstyrelsen har under 2021 fått in 16 ärenden kopplat till havsbaserad vindkraft. År 2020 var antalet ärenden kopplat till havsbaserad vindkraft sju och 2019 var antalet tre. Denna starka utveckling av antalet ärenden har medfört ett behov av att utveckla handläggningen av ärendetypen. Under 2021 har därför den interna hanteringen av ärendetypen utvecklats och handläggarna har kompetensutvecklats genom en föreläsning för de undersökningsmetoder som används till havs.

Länsstyrelsen har under året fått in tre nya ärenden för fastställande eller revidering av vattenskyddsområden. Utöver det har myndigheten även arbetat med de elva ärenden som kommit in sedan tidigare. Mycket av arbetet har fokuserat på att styra in aktörerna mot den nya vägledning för vattenskyddsområden som HaV publicerade i början av året. Länsstyrelsen har även fått in fyra ärenden för samråd eller yttrande i ärenden gällande tillståndsprövning för allmän dricksvattenförsörjning. Under 2021 inkom sex ansökningar om bidrag från dricksvattenstödet varav fem projekt beviljades bidrag helt eller delvis.

Miljöskydd

Åtgärder har slutförts vid tre av länets 30 mest prioriterade förorenade områden (ärende 8176-2015, 8649-2017 och 4591-2021). Utredningar pågår också vid flera av de prioriterade områdena däribland två där Länsstyrelsen har handlat upp undersökningarna (ärende 1718-2021). Länsstyrelsen deltar fortsatt i norrlandslänens samarbete kring tillsynsvägledning förorenade områden som erbjuds länens 54 kommuner. Årets digitala seminarier har arrangerats av Länsstyrelsen i Västerbotten (18 mars 2021) och Norrbotten (24 november 2021).

Länsstyrelsen har under året registrerat ytterligare 49 områden, brandstationer, som potentiellt kan vara förorenade av Polyfluorerade och perfluorerade alkylsubstanser (PFAS i databasen över potentiellt förorenade områden i Sverige. Utredningar eller kontrollprovtagningar inriktade mot PFAS pågår eller har i länet genomförts vid fem avfallsanläggningar, två tidigare flygplatser och fem verksamheter där ämnena kan ha använts i processer eller med interna räddningstjänster. Länsstyrelsens interna arbete bedrivs i samverkan mellan sakområdena förorenade områden, miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd och vattenförvaltning. Länsstyrelsen och Söderhamns kommun har, med anledning av höga halter PFAS, gått ut med kostrekommendationer för fisk fångad i Ålsjön (ärende 9027-2021). Arbetet har bidragit både till en ökad kunskap om platser i länet som kan vara förorenade av PFAS och om den faktiska föroreningssituationen inom vissa områden. Det finns behov av fortsatt samverkan på nationell nivå för att utvärdera den kunskap som lokalt, regionalt och nationellt arbete bidrar till och för att fördjupa kunskapen kring risker och påverkan bland annat i livsmedelskedjan.

Pandemin har påverkat våra tillsynsbesök genom att de flesta har genomförts på distans. Totalt har vi utfört 79 tillsynsbesök, av dem har 43 varit fysiska. De insatser som har varit svåra att genomföra under pandemin är tillsynsvägledningsträffar. Vi hade planerat in tio sådana insatser men lyckades bara genomföra en av dem. Dock så har Länsstyrelsen

lyckats genomföra samtliga samråd inför tillståndsprövningar av täkter, vindkraftparker och andra miljöfarliga verksamheter i länet. Länsstyrelsen har även besvarat ett stort antal remisser, både från externt och internt håll. Vad gäller handläggning av inkommande ärenden där det finns en bestämd handläggningstid inom utsatta tidsramar har myndigheten under året klarat av att hålla de satta tidsramarna. Detta trots att det på grund av omprioritering av resurser kopplat till pandemin varit svårare än tidigare att nå målen.

Under 2021 har Länsstyrelsen bjudit in till en digital regional samverkansträff gällande gränsöverskridande avfallstransporter. Inbjudna myndigheter var Tullverket, Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Kustbevakningen och länsstyrelserna i Dalarna, Jämtland och Västernorrland. Länsstyrelsen har även deltagit i samverkanskontroller tillsammans med samverkande myndigheter.

Under året planerade Länsstyrelsen att arrangera två träffar för Miljöbrottsamverkan med andra myndigheter. Med anledning av pandemin kunde endast en av dem genomföras.

Länsstyrelsen Gävleborg har under året arbetat med regeringsuppdraget om förstärkta insatser mot brottslighet inom avfallsområdet. Detta har skett genom arbete i styrgrupper och projektgrupper samt samverkan mellan både länsstyrelser och övriga myndigheter.

Resultatbedömning

Områdesskydd

Länsstyrelsens bedömning är att uppdraget inom områdesskydd fullföljts mycket väl och har utgått från länets förutsättningar och uppsatta mål för verksamheten. Detta har skett genom att utföra de arbetsuppgifter som ålagts Länsstyrelsen. Dessa aktiviteter har bidragit till att vi bildat nya naturreservat, genom markåtkomstmedel säkerställt ytterligare områden för framtida skydd samt genom inventering i främst skogliga och marina områden synliggjort var våra ännu ej skyddade områden med höga naturvärden finns för framtida prioritering. Denna goda prestation genomfördes trots att resurser har blivit inkallade till krisorganisationen under stora delar av året på grund av pandemin, och trots omställning till hemarbete för alla medarbetare. Resultatet bedöms därmed vara utmärkt.

Skötsel av skyddade områden

Arbetet med skötsel av skyddad natur har genomförts på ett utmärkt sätt. Verksamheten har förmått att möta upp ett ökat servicebehov som resultat av ett ökat besöksstryck med upp mot 100 procents ökning under året. Dessutom har verksamheten nått uppsatta mål inom övriga verksamhetsområden. En förklaring till bedömningen mycket goda resultat är de ökade anslag till skötsel av skyddad natur samt förstärkning av personalstyrkan med 3,5 tjänst som gör verksamheten resursstark.

Allmän naturvård

Arbetet inom ärendehantering har utförts på ett mycket bra sätt. Handläggningen sker till största delen inom utsatt tid. För 12:6 samråd är genomsnittshandläggningstiden 6 timmar, strandskyddsprövningar 1,5 timme och tillståndsärenden 2 dagar.

Invasiva främmande arter

Länsstyrelsen har bidragit till att öka kunskapen och intresset kring invasiva främmande arter. Det har visats genom en ökning i inrapporterade fynd av invasiva främmande arter och fler kontakter med allmänheten kring frågor om invasiva arter. Länsstyrelsen har också inventerat och bekämpat invasiva arter i skyddade områden. Baserat på detta bedöms resultatet vara gott. Det finns dock fortfarande en potential att öka kunskapen hos kommuner och allmänheten som på sikt kan öka den praktiska bekämpningen av invasiva främmande arter.

Lokala Naturvårdssatsningen

”LONA”-handläggningen bedöms ha utförts på ett utmärkt sätt. Samtliga inkomna ansökningar har handlagts och planerade utbetalningar har genomförts. Inkomna önskemål om förlängningar eller ändringar i pågående projekt har hanterats. Kommuner och lokala aktörer har vid behov fått vägledning och stöd i ansöknings- eller genomförandeprocessen. Möjligen går det att skönja en trend mot färre bidragsansökningar de senaste två åren. En del av förklaringen till detta kan vara att ett flertal kommuner redan har många pågående ”LONA”-projekt igång, och att det därför saknas resurser att hantera många nya ansökningar. Även covid-pandemin har påverkat kommunernas förmåga att genomföra pågående projekt och ansöka om bidrag till nya projekt. Intresset för LONA hos kommuner och föreningar ligger dock på samma nivå som tidigare, baserat på den mängd frågor som kommer in till Länsstyrelsen.

Åtgärdsprogram för hotade arter

Arbetet med ”Åtgärdsprogram för hotade arter” har resulterat i fortsatt skötsel och biotopvård för flertalet arter och naturtyper. Flera åtgärder har genomförts med goda resultat och har drivit arbetet med åtgärdsprogrammen framåt. Övervakning och uppföljning av länets hotade arter har bidragit till kunskapen om arternas och naturtypernas utveckling i länet. Denna kunskap ligger till grund för hur och var åtgärder bör genomföras samt prioriteras för att förutsättningarna för hotade arter och naturtyper i länet ska stärkas. Arbetet som genomförts under 2021 har bidragit till bevarande av åtgärdsprogrammets arter och naturtyper samt uppfyllelse av de mål och uppdrag som verksamheten arbetar mot. Genom samverkan med såväl externa som interna aktörer har Länsstyrelsen kunnat föra arbetet med åtgärdsprogrammen framåt. Den sammantagna bedömningen är att arbetet inom åtgärdsprogrammen för hotade arter har utförts på ett bra sätt. Resultatet av åtgärder är gott.

Naturnära jobb

Inom regeringsuppdraget ”Naturnära jobb” krävs ett gott samarbete mellan samtliga myndigheter som har en roll i uppdraget. Samarbetet mellan Länsstyrelsen Gävleborg, Skogsstyrelsen Region Mitt och Naturvårdsverket har fungerat utmärkt. Däremot har samarbetet mellan Skogsstyrelsen Region Mitt och lokala Arbetsförmedlingen (Hudiksvall och Söderhamn) varit otillfredsställande, vilket har påverkat effektiviteten i arbetet negativt och där det varit svårt att nyrekrytera till arbetslagen. Samarbetet mellan Länsstyrelsens samordnare och Skogsstyrelsens arbetsledare har varit utmärkt med regelbundna möten för planering och stöd. Skogsstyrelsens arbetslag har uppvisat god prestation under utmärkt arbetsledning, vilket visat sig genom beröm från uppdragsgivare. Kontakten mellan Länsstyrelsens samordnare och kommunerna, kring uppdrag, projekt och redovisning, har fungerat utmärkt.

Insamlandet av uppdrag till arbetslagen har fungerat utmärkt, där arbetslagen har haft ett jämnt flöde av jobb under året. Viss prioritering bland uppdragen har behövt göras på grund av relativt många förfrågningar i en tid av pandemi, där arbetslagen varit mindre än vad som var planerat. Uppdragen från Länsstyrelsen Gävleborg har endast varit ett fåtal, trots samordnarens uppmaningar att ta hjälp av arbetslagen i fältarbete, så där finns ett utvecklingsbehov. Detta skiljer uppdraget i Gävleborg från andra län, där länsstyrelserna är främsta uppdragsgivare.

Friluftsliv

Medverkan i ”Friluftslivets år” har medfört många fler kontakttillfällen mellan Länsstyrelsen, kommuner, föreningar, turistföretag och andra aktörer i länet. Det har bidragit till ökad samverkan och ökat engagemang för främjande av friluftsliv. Bedömningen baseras på att

fler planerade möten jämfört med tidigare år har hållits. Det har varit bra uppslutning och responsen från deltagarna har varit positiv.

”Friluftslivets år” har också bidragit till ett ökat utbud av friluftaktiviteter för allmänheten och vid några arrangemang har även beslutsfattare deltagit. Fler har nyttjat naturen till rekreation jämfört med tidigare år, men till det är också pandemin en starkt bidragande orsak. Bedömningen att fler utövar friluftsliv baseras på information från myndigheter, media och naturbevakare i skyddad natur.

Informationsspridning för ökad förståelse av allemansrätt, naturvett och naturens egna värden har utförts på ett utmärkt sätt, det baseras på minskad nedskräpning i naturen och frågor från allmänheten om allemansrätten. Dock har vi fortsatt nedskräpning och slitage i naturen, vilket talar för att vi har ett utvecklingsbehov av metoder för ökad efterlevnad av allemansrätten.

Arbetet med att lyfta friluftslivets intressen inom bland annat samhällsplaneringsärenden bedöms ha genomförts på ett bra sätt. Bedömningen grundar sig på att friluftslivsamordnaren är med och svarar på internremisser utifrån friluftslivets intressen. Detta arbete kan utvecklas ytterligare, exempelvis genom att samverka med andra aktörer inom arbetsområdet tätortsnära natur.

Sammantaget har friluftsuppdraget genomförts med gott resultat, i strävan att öka genomslagskraften till att nå Sveriges friluftsmål.

Grön infrastruktur

Färdigställandet av den regionala handlingsplanen för grön infrastruktur och det interna förankringsarbetet har genomförts enligt plan och uppnått önskade resultat, och bedöms därmed ha utförts på ett utmärkt sätt.

Framtagande av relevanta GIS-underlag (värdeetrakter för marina miljöer och våtmarksmiljöer) har i stort sett förlöpt enligt tidplanen. Lite arbete återstår dock innan underlagen kan publiceras. Resultatet bedöms som gott.

Arbetet för att tillgängliggöra kunskapsunderlagen som tas fram inom GI-arbetet bedöms som gott. Framtagna GIS-skikt publiceras i Geodatakatalogen, Planeringskatalogen samt i ett regionalt kartverktyg (webbGIS) som har tagits fram för arbetet med grön infrastruktur. Informationen om grön infrastruktur på Länsstyrelsen Gävleborgs webbplats håller på att uppdateras och i början av 2022 kommer hela handlingsplanen att finnas tillgänglig i pdf-format.

Viltförvaltning

Länsstyrelsen har under året fortsatt sin strävan att skapa acceptans för vilt- och rovdjursförvaltningen i länet. Målsättningen att långsiktigt arbeta med hög tillgänglighet och transparens kombinerat med kunskapsspridning tycks bidra till att myndigheten har ett generellt sett bra samarbete med intresseorganisationer, länets kommuner och medborgare. Arbetet med inventering och informationsinsatser, trots vissa begränsningar på grund av den rådande pandemin, har bland annat lett till att kunskapen om omfattningen av våra rovdjurspopulationer ökat och vi har en fortsatt hög inrapportering av rovdjursobservationer från allmänheten.

Länsstyrelsen arbetar främst med händelsestyrd tillsyn vilket har god uppföljning och resultat. Dock saknas resurser för den planerade tillsynen i den utsträckning vi ser behov. Länsstyrelsen uppnår ändå snabb handläggning för de flesta ärenden kopplade till artskyddet gällande dispenser och yttranden, men är något vi ser på sikt kommer bli

svårare att uppnå med nuvarande resurser. Länsstyrelsen har som ambition att fortsätta vara en myndighet som stöttar privatpersoner och verksamheter inom artskyddet.

Sammantaget bedömer Länsstyrelsen att arbetet i länet genomförts med gott resultat, där ett gott samarbete med berörda intressenter fortsätter att ligga i fokus för myndigheten.

Vattenverksamhet

Arbetet i samverkansprocesserna för att vattenkraften ska nå moderna miljövillkor har försvårats genom att merparten av genomförda möten har behövt att ske digitalt. Länsstyrelsen anser att mötena ändå har kunnat genomföras på ett bra sätt och med ett gott resultat. Samverkan som helhet har gått långsammare framåt än vad som varit önskvärt och det finns därför fortsatt utvecklingspotential i hur vi driver arbetet framåt. Länsstyrelsen behöver sannolikt vara än tydligare med vilken roll som de olika parterna har i samverkansprocessen och vilka förväntningar som finns på resultat från aktörerna. Arbetet kan fortfarande anses vara i startgroparna och myndigheten har en brant inlärningskurva. Länsstyrelsen tar med sig alla erfarenheter från årets arbete. Resultatet av arbetet är sammantaget gott och med positiv utveckling.

Arbetet med att nå miljökvalitetsnormerna för anläggningar som inte är berörda av vattenkraften är ett svårt arbete och det är inte helt tydligt vilka krav Länsstyrelsen kan ställa mot verksamhetsutövarna. Länsstyrelsen har därför initierat ett arbetssätt som utgår från en liknande samverkan som används i nationella planen för miljöprovning av vattenkraften. Utifrån de förutsättningar som finns i dagsläget bedömer Länsstyrelsen att arbetet har ett fortsatt utvecklingsbehov internt, men även gällande vägledning från centrala myndigheter och genom praxis. Länsstyrelsen bedömer att utvecklingen är positiv.

Under 2021 har Länsstyrelsen påbörjat ett kvalitetsarbete kopplat till restaureringar vilket påverkat arbetet i Galvån. Detta arbete gör att myndigheten troligen behöver göra ett omtag i projektet under 2022 för att säkra att kvaliteten på utförda restaureringar blir tillräckligt bra. Arbetet har utvecklingsbehov men trenden är positiv.

Länsstyrelsen bedömer att handläggningen av ärenden för havsbaserad vindkraft har skett på ett utmärkt sätt. Länsstyrelsen har en tydlig linje i ställningstaganden och har lämnat in yttranden i tid till domstol i enlighet med domstolens tidsplan.

Länsstyrelsen bedömer att arbetet med dricksvattenfrågor inom vattenverksamhet är otillfredsställande, men med positiv trend. Det finns ett stort engagemang hos kommuner och huvudmän för dricksvattenförsörjning men Länsstyrelsen har svårt att svara upp mot de inkommande frågorna och ansökningar om revideringar av vattenskyddsområden. Myndigheten bedriver i dagsläget väldigt begränsad tillsyn över vattenuttag. Länsstyrelsen ser ett stort behov av att skala upp den här verksamheten, dels på grund av den begränsade insatsen det finns möjlighet för idag och dels på grund av att ett ökat antal inkommande ansökningar om fastställanden/revideringar av vattenskyddsområden.

Vattenverksamhet är ett område som skalats upp väsentligt under de senare åren. Det är arbetsuppgifterna gällande miljöprovning av vattenkraften samt dricksvattenfrågor som bidragit med den största uppskalningen av verksamheten. Att utöka en verksamhet på det här sättet innebär utmaningar. Sammanfattningsvis bedöms arbetet inom vattenverksamhet ha bedrivits med ett gott resultat och det är en positiv trend för arbetet.

Miljöskydd

Länsstyrelsens insatser bidrar till att förorenade områden som innebär stora risker utreds och åtgärdas och har därmed rätt fokus, men arbetstakten behöver öka ytterligare om målet ska kunna nås. Det finns därför utvecklingspotential.

Under året har miljötillsynen påverkats kraftigt av pandemin genom att den största delen av tillsynen skett digitalt samt att en stor del av resurserna styrts om till tillsynen av lagen om covid-19.

Tillsynen har kunnat upprätthållas på ett gott sätt med hjälp av den digitala tekniken samt förstående och hjälpsamma verksamheter. Den egeninitierade tillsynen har under 2021 helt fått stå tillbaka vilket har varit otillfredsställande men myndigheten planerar att öka andelen egeninitierad tillsyn redan under början av 2022.

Länsstyrelsen Gävleborg har genomfört få tillsynsvägledande insatser jämfört med både 2019 och 2020 på grund av rådande coronasituation med tillhörande tillsynsansvar. En av de tio träffar som planerats under 2021 har kunnat genomföras vilket är otillfredsställande. Det pågår dock en kontinuerlig dialog med kommunerna kring behov och utvecklingsmöjligheter inom tillsynsvägledningsområdet.

Arbetet med tillsyn och ökad samverkan mellan myndigheter inom området har en positiv utveckling. Dock behöver en rad ändringar i lagstiftningen genomföras och mer resurser tillsättas för att öka möjlighet till samverkan och ökad effektivitet i tillsynen ska kunna uppnås.

Även den nationella samverkan är under utveckling och har ännu inte hittat sin fulla styrka. Ett gott arbete pågår dock såväl på handläggarnivå som på chefsnivå, något som bland annat lett fram till att ett antal gemensamma indikatorer föreslagits för att beskriva utvecklingen.

Inom arbetet för gränsöverskridande avfallstransporter har myndigheten prioriterat regeringsuppdraget om avfallsbrottslighet. I samband med rapporteringen av regeringsuppdraget till Naturvårdsverket kommer myndigheten leverera ett utmärkt resultat som är väl förankrat och samverkat hos länsstyrelserna. I övrigt så finns det från i år ett utvecklingsbehov av tillsynen av gränsöverskridande avfallstransporter. Utvecklingsbehovet kan direkt härledas till de restriktioner som har införts under året på grund av coronapandemin samt den omprioritering av resurser mot tillsyn av lagen om covid-19 som har gjorts.

Den samlade bedömningen av områdets resultat är gott.

Areella näringar

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p10 Lantbruk och landsbygd	Länsstyrelseinstruktion
3§ p11 Fiske	Länsstyrelseinstruktion
4§ p1 Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Länsstyrelseinstruktion
4§ p3 I utpekade län göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken	Länsstyrelseinstruktion
16§ Delegation för rennäringsfrågor	Länsstyrelseinstruktion
1A2 Regionalt livsmedelsstrategiarbete	Regleringsbrev
1A3 Målsättningar för hantering av EU-stöd	Regleringsbrev
1A10 EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Regleringsbrev
1A11 Landsbygdsprogrammet samt Havs- och fiskeriprogrammet	Regleringsbrev
1C4 Omarrondering i Dalarnas län	Regleringsbrev
1D3 Markärenden ovanför odlingsgränsen	Regleringsbrev
1D5 Hållbar rennäring	Regleringsbrev
1D6 Ersättning för skada på fisk och fiskeredskap	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Nedanstående punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet:

- Jordbrukarstöd till jordbruksföretagare som direktstöd (gårdsstöd, förgröningsstöd, nötkreatursstöd, stöd till unga).
- Jordbrukarstöd till jordbruksföretagare inom landsbygdsprogrammet (kompensationsstöd, ersättning för ekologisk produktion eller till omställning, miljöersättning till betesmarker och slätterängar, skötsel av våtmark).
- Kontrollera alla ovanstående stödformer i fält samt även vissa andra stödformer till jordbrukare som Jordbruksverket handlägger, till exempel stöd för djuromsorg.
- Handläggning av olika landsbygdsstöd: miljöinvesteringar inom jordbruk; investeringar inom jordbruk eller trädgård; jordbruks- och affärsutveckling; service, infrastruktur och attraktiv landsbygd.
- Inom ramen för landsbygdsprogrammet: arbeta med samarbetsprojekt kopplat till livsmedelsstrategin för att skapa nya jobb inom livsmedelskedjan; erbjuda kompetensutveckling, information och rådgivning till lantbrukare och företagare på landsbygden.
- Ängs- och betesmarksinventering.
- Behörighetsutbildningar för att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus i till exempel jordbruk, trädgård eller i växthus.
- Tillsyn av flyghavre och vissa skadegörare.
- Jordförvärvsärenden vid köp av jord- och skogsbruksfastigheter.
- Ansvara regionalt för genomförandet av de fiskeripolitiska målen inkluderande yrkesfiske och vattenbruk samt hållbar förvaltning och skydd av fiskbestånd.

- Förordna fisketillsynspersoner och ansvara för olika fiskevårdsåtgärder.
- Dela ut fiskevårdsbidrag för till exempel biotopvård i rinnande vatten med mänsklig påverkan, utsättning av fisk, fiskevårdsplaner och fiskvägar.
- Hantera ersättning för sälskador på fisk och fiskeredskap samt investeringsstöd till fiskerinäringen för bland annat yrkesfiske.
- Handläggning av stöd inom Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF).

Målet för areella näringar, landsbygd och livsmedel är att insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.

Riksdagen har även beslutat om ett övergripande mål för *livsmedelskedjan* samt mål för tre strategiska områden – Regler och villkor, Konsument och marknad samt Kunskap och Innovation.

- En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

Det övergripande målet för *fiskepolitiken* är att bidra till livskraftiga fisk- och skaldjursbestånd, ett hållbart fiske och hälsosamma ekosystem samt att stärka målluppfyllnaden i Maritima strategin och livsmedelsstrategin.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsen ska bidra till arbetet med att skapa starka fiskbestånd och god ekologisk funktion i vattendrag, sjöar och hav liksom att skydda biologisk mångfald och skapa resilienta miljöer som bättre kan klara ett förändrat klimat.

Att skapa fri fiskvandring och restaurera vattendrag är prioriterade målsättningar inom verksamheten och bidrar till att uppfylla flera miljömål, bland annat "Levande sjöar och vattendrag", "Hav i balans" och "Levande kust och skärgård". Verksamhetens målsättning är att minst två vandringshinder varje år ska åtgärdas, antingen genom skapande av fiskväg eller utrivning av hinder.

Länsstyrelsen Gävleborg föreslås bli en av sju stödhandläggande myndigheter inom Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF) under programperioden 2021-2027. Arbetet med förberedelser inför programmets öppnande 2022 har påbörjats hos de föreslagna länsstyrelserna under 2021.

Verksamhetens resultat

EU-stöd samt kompetensutveckling och projekt inom landsbygdsprogrammet (EU:s jordbruksfond)

Det regionala arbetet på Länsstyrelsen med de olika stöden, kompetensutvecklingsprojekten och samarbetsprojekten medverkar till:

- att flera av de nationella miljömålen uppfylls,
- fortsatt drift av företag och utvecklat företagande på landsbygden samt stärkt konkurrenskraft,
- nyföretagande och möjligheter för yngre generationer att etableras inom lantbruksnäringen,
- upprätthållande av livskraftiga jordbruk och öppna odlingslandskap,
- förbättring av social samvaro, besöksnäring och utbudet av idrotts- och friluftslivsaktiviteter för boende på landsbygden,
- ökade möjligheter till företagande på landsbygden tack vare utbyggnad av bredband,
- ökad attraktionskraft och möjlighet till att bo på landsbygden tack vare utbyggnad av bredband,
- fortsatt överlevnad för livsmedelsaffärer och drivmedelsstationer på landsbygden, möjligheten till en cirkulär ekonomi på mindre orter som ger en besparing i restid, reskostnad, underlättar kontanthantering och i flera fall möjliggör ett fortsatt boende och företagande,
- att målen i Sveriges livsmedelsstrategi och skogsprogram nås.

Projekt- och företagsstöd inom landsbygdsprogrammet

Stort intresse har funnits genom programperioden för flera av de insatsområden som syftar till landsbygdsutveckling. Budget för flera av insatsområdena var slut eller nästintill slut inför det första förlängningsåret 2021. Under året har ytterligare stödmedel tilldelats vissa insatsområden i två programändringar. De insatsområden som inte tilldelats mer medel har fortsatt tömda budgetar eller har stängts. Investeringsstöd för ökad konkurrenskraft inom jordbruks-, trädgårds- och rennäringsföretag är fortsatt det mest sökta stödet sett till antal ärenden. I november var stödet översökt med cirka 50 miljoner kronor.

Arbetet med handläggning av landsbygdsutvecklingsstöd har under det första av de två förlängningsåren fortsatt bidra till att investeringar och projekt har kunnat genomföras till nytta för företagare och invånare på landsbygden i länet.

Bredbandsutbyggnaden i Gävleborgs län har varit omfattande de senaste åren och landsbygdsprogrammets stöd till bredband har varit av största vikt för genomförandet. Måuppfyllelsen för bredbandsutbyggnaden i länet, som sattes i bredbandsstrategin för Gävleborgs län 2012–2020 har uppnåtts. Målet att 95 procent av hushållen ska vara anslutna till fast bredband om minst 100 Mbit/s är uppfyllt då 97 procent av hushållen är anslutna. Motsvarande siffra för företag är 96 procent. Det är dock fortfarande stora skillnader mellan tätort och landsbygd. Sett till det som benämns glesbygd är det endast 70 procent av hushållen och 73 procent av företagen som har tillgång till fast bredband om minst 100 Mbit/s.

Handläggningen av projekt- och företagsstöd har bidragit till att de globala målen 2 (Ingen hunger), 7 (Hållbar energi för alla) och 15 (Ekosystem och biologisk mångfald) i Agenda 2030 nås.

Kompetensutveckling och projekt inom landsbygdsprogrammet

Genomförda aktiviteter inom rådgivningsprojekt, kompetensutvecklingsprojekt och demonstration- och informationsprojekt har givit deltagarna ny kunskap, inspiration och sannolikt även ökad medvetenhet. Erfarenhetsutbyte mellan kursdeltagare har möjliggjorts genom kurser, fältvandringar och rådgivningar. Därtill har artiklar om till exempel biologisk

mångfald och ekologisk produktion publicerats i tidskriften "Landsbygdsnytt" som ges ut tillsammans med Länsstyrelsen i Dalarna.

Kompetensutvecklingsinsatserna har bidragit till att de globala målen 2 (Ingen hunger) och 15 (Ekosystem och biologisk mångfald) i Agenda 2030 nås.

Miljöersättningar och direktstöd

Resultatet av utbetalnings- och kontrollarbetet visar att Länsstyrelsen har nått de utbetalningsmål som satts upp om 85 procent av antal ansökningar i delutbetalning 2021 samt 95 procent av direktstöden respektive 90 procent av övriga stöd i slututbetalning 2021. Därmed bör arbetet ha bidragit till de effekter som stöden är tänkta att uppnå. I tabellen nedan redovisas resultatet av utbetalningsarbetet för delutbetalning samt slututbetalning vid 2021 års slut.

Stödform	Andel beslutade ansökningar	Andel beslutat stödbelopp
Delutbetalning 2021		
Ekologisk produktion	89%	99%
Kompensationsstöd	91%	100%
Miljöersättningar	88%	99%
Slututbetalning 2021		
Direktstöd	99%	99%
Ekologisk produktion	97%	97%
Kompensationsstöd	99%	100%
Miljöersättningar	99%	97%

Länsstyrelsen upplever ett stort förtroende hos lantbrukarna och har en god dialog med såväl lantbrukare som företrädare för deras intresseorganisationer. Bedömningen är därmed också att arbetet med jordbrukarstöden bidrar till lantbrukets fortlevnad i länet. Den goda dialogen med såväl lantbrukare som företrädare för deras intresseorganisationer har varit extra viktig under 2021 då världen fortsatt var drabbad av pandemin. Dialogerna har även varit viktiga då länet drabbades av stora regnmängder under året. I dialogerna har det arbetats förebyggande för att fånga upp eventuella svårigheter inom de olika leden inom näringen kopplade till pandemin och väderleken.

Stöd inom havs- och fiskeriprogrammet (EU:s fiskefond)

Två ansökningar om stöd har beviljats under 2021 som i betydande grad har bidragit till bland annat bevarandet av det småskaliga kustfisket i Gävleborgs län.

Handläggningen av projekt- och företagsstöd inom "Havs- och fiskeriprogrammet" har bidragit till att det globala målet 14 (Hav och marina resurser) i Agenda 2030 nås.

Livsmedelsstrategiarbete

Som ett resultat av Länsstyrelsens projektverksamhet, finansierad av landsbygdsprogrammet, har sju av länets tio kommuner antagit "Gävleborgs handlingsplan för Sveriges livsmedelsstrategi" politiskt och arbetar lokalt med att genomföra dess åtgärder med hjälp av lokala handlingsplaner. Även i resterande tre kommuner i länet pågår ett aktivt arbete. "Gävleborgs handlingsplan för Sveriges livsmedelsstrategi" gör skillnad, ett exempel på detta är att en kommun ställt krav på att lokala produkter skulle serveras på ett av deras större evenemang 2021 som dock sedan blev inställt på grund av pandemin.

Utöver projektverksamhet finansierad av landsbygdsprogrammet sker ytterligare arbete på Länsstyrelsen kopplat till livsmedelsproduktion. Exempel på detta är:

- arbete med att öka antalet betesdjur i skyddade områden,
- tillvaratagande av vildsvinskött i förvaltningsplanen för vildsvin,
- möjliggörande av reproduktion av fisk i strömmande vatten för att öka tillgången av fisk för yrkesfisket,
- vattenförvaltningsplanen,
- arbete med att värna jordbruksmarken i planärenden,
- arbete med uppdraget ”Klimatklivet”.

Verksamheten har bidragit till att det globala målet 2 (Ingen hunger) i Agenda 2030 nås.

Sammanhållen landsbygdspolitik

Det övergripande målet för en sammanhållen landsbygdspolitik ska vara en livskraftig landsbygd med likvärdiga möjligheter till företagande, arbete, boende och välfärd som leder till en långsiktigt hållbar utveckling i hela landet. En rad av Länsstyrelsens uppdrag påverkar förutsättningarna på landsbygden, inte minst arbetet inom landsbygdsprogrammet och jordbrukarstöden, men även arbetet med andra stöd, exempelvis inom havs- och fiskeriprogrammet och bygdemedel, är av betydelse. Även arbetet inom ramen för Livsmedelsstrategin och Skogsprogrammet är viktiga komponenter i arbetet med att nå målen för den sammanhållna landsbygdspolitiken. För en sammanfattning av vad arbetet bidrar till se under rubriken Verksamhetens resultat. Länsstyrelsens uppdrag och genomförda arbete med stödhandläggning ger effekt på landsbygden.

Nyckeltal

Nyckeltal: Areella näringar (60–62)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	25,1	23,9	25,9
Antal årsarbetskrafter kvinnor	13,8	14,0	14,6
Antal årsarbetskrafter män	11,3	9,9	11,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	7 494	7 549	7 703
Antal beslutade ärenden	7 268	7 734	8 669
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1 340	1 311	1 248
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	33 160	29 380	33 116
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	2 794	2 753	3 905

Tabellkommentarer

En ökad komplexitet i stödsystemet samt behovet av hårda prioriteringar i Jordbruksverkets utveckling av IT-systemen har under innevarande programperiod inneburit en ökad resursåtgång i Länsstyrelsens handläggnings- och kontrollarbete. IT-systemet för handläggning har under 2021 utvecklats ytterligare vilket gjort att fler ärenden har kunnat handläggas klart. Emellertid kvarstår vissa moment som myndigheten tvingats hantera manuellt utanför IT-systemet, vilket varit resurskrävande och ökat risken för fel.

Länsstyrelsen i Gävleborgs län tog 2021 emot 1 808 SAM-ansökningar. En SAM-ansökan består vanligtvis av ansökan om olika stödformer och betalas ut i flera omgångar. Det medför att en enskild SAM-ansökan genererar flera beslut. Inför 2021 kvarstod delar av handläggningen från 2015-2020 års jordbrukarstödsansökningar vilket inneburit ökade kostnader. Under 2021 har Länsstyrelsen fattat 7 268 utbetalningsbeslut för stödår 2015-2021. År 2019 och 2020 har det gjorts ett stort arbete för att komma ikapp med hantering av

äldre ärenden där IT-funktionalitet saknats. Det är orsaken till att länsstyrelsen då beslutat fler ärenden än det antal som inkommit. Under 2021 är arbetet mer i balans och återstoden av de ärenden från 2021 som inte beslutats under året beslutas i början av 2022. När det gäller antalet ej beslutade ärenden äldre än två år består de till största del av beslut om avslag, avskrivning samt avvisning där IT-systemen saknat funktionalitet för att hantera dessa fullt ut. Målsättningen är att dessa ärenden ska hanteras under 2022.

Regeringen beslutade den 24 september 2020 om att ställa Jordbruksverkets godkännande som utbetalande organ för utgifter från Europeiska garantifonden för jordbruket och Europeiska jordbruksfonden under prövning. Anledningen var att EU-kommissionen och Ekonomistyrningsverket hade konstaterat brister hos Jordbruksverket när det gäller resultat av kontroller på plats. Kontrollresultat har efter kontroll på plats inte överförts till utbetalningarna via IT-systemet utan det har krävts manuellt hanterade avdragsmallar. Avdragsmallarna har konstaterats vara bristfälliga vilket bland annat berott på brister i indata och handläggningsrutiner. En annan konstaterad brist som lett till prövningen är att återkrav från och med stödår 2015 ännu inte hade kunnat hanteras.

Länsstyrelsen har under 2021 lagt resurser på att förbättra kvaliteten på avdragsmallarna. Detta arbete har skett i samarbete med Jordbruksverket. Under senare delen av 2020 öppnade Jordbruksverket upp funktionalitet i IT-systemet för att göra återkrav på tidigare felaktiga utbetalningar. Länsstyrelsen har lagt stora resurser på att klara målet om att 100 procent av uppkomna återkrav för stödåren 2015-2019 skulle vara beslutade senast den 5 september 2021 vilket var en förutsättning för att klara prövningen av Jordbruksverkets godkännande som utbetalande organ. Länsstyrelsen har under 2021 beslutat om återkrav för 584 ärenden och beslutat om nedsättning av återkrav för 75 ärenden för stödåren 2015-2019. Måluppfyllelsen för andelen klara återkrav för Länsstyrelsen är 97 procent.

Genom ett gott samarbete mellan Jordbruksverket och länsstyrelserna har prövningen lyfts. Den 23 september 2021 avslutades prövningen för återkraven och den 25 november 2021 avslutades prövningen för avdragsmallarna.

Resultatindikatorer

De indikatorer som är framtagna för att mäta de nationella målen inom verksamhetsområdet har tydliga kopplingar till länsstyrelsernas verksamhet. Relevanta indikatorer listas nedan.

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Mål-värde	År 2021	År 2020	År 2019
Andel ekologisk brukad jordbruksmark	En konkurrens-kraftig livsmedels-kedja	Jordbrukarstöd Miljöersättningar Kompetens-utveckling och rådgivning	Jordbruks- verket ¹⁾	30%	*	32%	33%
Areal betesmarker och slåtterängar	Miljömål Ett rikt odlings-landskap	Jordbrukarstöd Miljöersättningar Kompetens-utveckling och rådgivning	Jordbruks- verket ²⁾	***	5 975 ha	5 843 ha	5 636 ha
Sammanlagda antalet renar i vinterjord i förhållande till sammanlagda antalet högsta tillåtna**	En hållbar rennäring i balans med betesmarkernas produktions-förmåga	Rennäring	Samebyar nas årliga renlängder och fastställda högsta renantal ³⁾	-	-	-	-
Antal vattenbruk/fisk odlingar	Bidra med ökad pro- duktion av odlad fisk inom ramen	Tillstånd för och stöd till vattenbruk / fiskodling	Centralt vatten- bruks- registret ⁴⁾	***	16	-	-

Resultat-indikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Mål-värde	År 2021	År 2020	År 2019
	för Livs-medels-strategin						

* Den här rutan ska lämnas tom, eftersom det inte finns färdig statistik för 2021 när det gäller ekologiskt brukad mark.

** Redovisas endast av Norrbotten, Västerbotten och Jämtland.

*** Länsstyrelsen har inte tagit fram något målvärde för den länsstyrelsegemensamma resultatindikatorn.

¹⁾ Jordbruksverkets statistikdatabas.

²⁾ Jordbruksverkets statistikdatabas

³⁾ Länsstyrelsens register.

⁴⁾ Jordbruksverkets register.

Tabellkommentarer

Resultatindikatorn areal betesmarker och slåtterängar visar en positiv trend de senaste tre åren. Ökningen består främst av nyttillkommen betesmark, slåtteräng samt skogsbete. Ökningen kan till större del härröras till ett fåtal större restaureringar som färdigställts. Länsstyrelsen har de senaste åren utfört rådgivning för restaurering av betesmarker och slåtterängar vilket till del kan förklara den positiva utvecklingen.

Resultatindikatorn andel ekologisk produktion visar möjligen en liten minskning mellan 2019 och 2020 men det nationella målet om 30 procent av alla areal i ekologisk produktion är redan nått för länet. En hög måluppfyllelse vid utbetalning av stöd till ekologisk produktion får antas vara bidragande till den höga andelen av mark i ekologisk produktion jämfört den nationella. Den möjliga minskningen av andel mark i ekologisk produktion skulle kunna förklaras av att konsumtionen av vissa kravprodukter minskat till förmån för konventionellt processat vegetariskt protein. Avräkningspriserna på spannmål och mjölk har också gått ner de senaste åren vilket gör att intresset och lönsamheten för ekologisk produktion har minskat. Det får konsekvensen att det är få odlare som lägger om till ekologiskt och det finns även de som slutat odla ekologiskt.

Resultatindikatorn antal aktiva vattenbruk/fiskeodlingar i det centrala vattenbruksregistret redovisas enbart för 2021 då Länsstyrelsen inte har uppgifter om 2019-2020.

Prestationer och effekter

EU-stöd samt kompetensutveckling och projekt inom landsbygdsprogrammet (EU:s jordbruksfond)

Förberedelser inför införande av ny gemensam jordbrukspolitik

Sedan 2018 finns ett länsrådsuppdrag om en länsstyrelsegemensam och sektorsövergripande arbetsgrupp för att samordna regleringsbrevsuppdraget om att bistå i Sveriges förberedelsearbete för den nya gemensamma jordbrukspolitiken 2021-2027.

Gruppen arbetar i samverkan med Jordbruksverket och Näringsdepartementet. Arbetet har fortlöpt planenligt om än med korta planeringshorisonter. En del av arbetet har varit att tillsätta resurser till Jordbruksverkets uppdrag, men också att förankra förslag och sammanställa synpunkter knutet till övergångsåren och till förberedelsearbetet inför ”CAP 2023” (Common Agricultural Policy). Arbetsgruppen har informerat om det löpande arbetet, tillhandahållit informationsmaterial, samt producerat åtta interna nyhetsbrev som länsstyrelsemedarbetare kan prenumerera på.

Från och med augusti har länsstyrelserna ingått i Jordbruksverkets nya reformorganisation med medarbetare i arbetsgrupper, tvärfunktionella stödgrupper samt i en strategisk beredningsgrupp på chefsnivå. Länsstyrelsen Gävleborg medverkade i denna. Under våren och sommaren har länsstyrelserna arbetat med att ta fram en egen ny organisation för sitt gemensamma arbete med införandet av den gemensamma jordbrukspolitiken. Genom det arbetet har länsstyrelserna gemensamt tillsatt en reformledare från och med slutet av oktober för att hålla ihop länsstyrelsernas arbete, samt tillsatt sju medarbetare till de tvärfunktionella stödgrupperna. En av dessa medarbetare kom från Länsstyrelsen Gävleborg. I och med uppstarten av denna nya organisation har den tidigare länsstyrelsegemensamma och sektorsövergripande arbetsgruppen avslutat sitt arbete och lagts ned.

Under hösten har länsstyrelserna resurssatt 25 uppdrag på Jordbruksverket som ska vara aktiva under 2022 för arbetet med införandet. Under 2021 har länsstyrelserna varit aktiva i 36 uppdrag på Jordbruksverket.

Projekt- och företagsstöd inom landsbygdsprogrammet

Den ackumulerade ärendebalansen gällande ansökan om stöd har efter en tydlig ökning under första kvartalet 2021 varit relativt oförändrad resten av året. Den är större jämfört med 2020. Den ackumulerade ärendebalansen för ansökan om utbetalning har varit relativt liten jämfört med tidigare år. Fler ansökningar om utbetalning har beslutats än vad som har inkommit under året.

Den förväntning som funnits de senaste åren om ett ökande antal ansökningar om utbetalning jämfört med tidigare år i programperioden har inte infriats. En förklaring till det är att ett antal stödmottagare har skjutit fram slutdatum för sina investeringar på grund av omständigheter som coronapandemin medfört. En vanlig sådan omständighet är försening hos leverantör. Det ger även effekten att arbetsbördan med att handlägga ansökningar om utbetalning förväntas öka de kommande åren.

Handläggningstakten för både ansökningar om stöd och ansökningar om utbetalning har varit bra och jämn samtidigt som uppdrag om grundläggande betaltjänster och statlig närvaro och service i länet har utförts av stödhandläggare.

Kompetensutveckling och projekt inom landsbygdsprogrammet

Trots coronapandemin har både kursaktiviteter och rådgivningar ägt rum under 2021 genom dels eget arbete dels upphandlade tjänster. Verksamheten har dock anpassats till följd av rådande restriktioner och fokus har legat på att genomföra fältvandringar och kurser digitalt eller med begränsat antal deltagare utomhus. Rådgivning har främst genomförts utomhus eller digitalt.

Inom området kompetensutveckling har 65 rådgivningar genomförts under 2021. Det har skett genom enskilda gårdsbesök eller telefonsamtal. Det har varit skötsel- och restaureringsrådgivning för bevarande av betesmarker och slåtterängar men även rådgivning inom områden som ekologisk produktion, utfodring, byggnationer och energilösningar.

Under 2021 har 13 kurser genomförts med totalt 213 deltagare. Kurserna har bland annat handlat om pollinerare och naturliga fiender i jordbruket, småskalig äggproduktion, ekologisk odling av frukt, potatis och grönsaker samt gamla skötselmetoder och tekniker såsom lieslätter och hur man tar hand om jordkällare.

107 deltagare har utöver detta medverkat vid tio informations- och demonstrationsinsatser som genomförts under 2021. Länsstyrelsen har bland annat erbjudit en digital föreläsning om odling utan glyfosat samt föreläsningar om mathantverk och hållbar paketering.

Gävleborgs skogsprogram beslutades i april 2021 av Länsstyrelsen Gävleborg, Region Gävleborg och Skogsstyrelsen. Under Mittiamässan i september lanserades Gävleborgs skogsprogram för en bredare publik. I skogsprogrammet presenteras prioriterade områden som aktörer gemensamt bör fokusera på i Gävleborgs län för en fortsatt utveckling i linje med det nationella skogsprogrammet. Arbetet med att ta fram handlingsplaner kopplade till de prioriterade områdena har påbörjats och sker i bred samverkan med berörda aktörer.

Länsstyrelsen har representation i LEKS-styrgrupp och har under 2021 planerat och genomfört utbildningen Jordekonomi för hållbart och lönsamt jordbruk. Sju rådgivningar (av de 65 ovan nämnda) har dessutom upphandlats och genomförts inom ”Greppa Näringsens” moduler ”Energikollen” och ”Klimatkollen”.

Miljöersättningar och direktstöd

Som nämnts ovan lämnades 1 808 SAM-ansökningar in från jordbrukarna i Gävleborgs län år 2021. Arbetet med kontroller och utbetalningar har löpt på enligt den med Jordbruksverket gemensamt framtagna tidplanen, SUSS-tidplan.

Under 2021 genomfördes arbetet med tidigare års skuldhantering, återkrav (2015–2020). Detta arbete skedde i projektform där Länsstyrelsen även medverkade i nationella arbetsgrupper. Länsstyrelsen Gävleborg har varit mycket aktiv i detta arbete och bland annat samordnat möten med alla landets länsstyrelser, medverkat i arbetsgrupp som hållit samman arbetet samt suttit med i Jordbruksverkets styrgrupp för ackrediteringsprövning och haft ett nära samarbete med Näringsdepartementet och Jordbruksverket i frågorna. Länsstyrelsen har även kunnat hjälpa andra län med viss handläggning av återkravsärenden.

Länsstyrelsen gör bedömningen, trots att tidigare år präglats av sena leveranser av funktioner i det IT-system som ansökningarna handläggs i, att vi nu ligger i fas med handläggningen av jordbrukarstöd. Detta trots arbetet med skuldhanteringen som skett parallellt.

Det fortsatta världsläget med covid-19 har lett till sänkta kontrollfrekvenser från EU, vilket i sin tur medfört att Länsstyrelsen gjort fysisk kontroll på ett mindre antal ansökningar än normalt under året. Vi har under året också för andra gången använt oss av satellitanalys för att verifiera att aktivitets- och skördevillkor är uppfyllda vid slutet av växtodlings-säsongen. Tekniken har tillhandahållits av Jordbruksverket. Andelen avvikelser vi kunnat godkänna via satellit ligger runt 50 procent vilket underlättat arbetet då vi sedan år 2020 har nya riktlinjer om att alla avvikelser för aktivitetvillkoret ska verifieras.

Länsstyrelsen har också arbetat med informationsinsatser till stödsökare i syfte att underlätta och förbättra korrektheten i ansökningar och kontroller. Kvalitetsarbete har också genomförts genom handläggnings-, parallell- samt omkontroller för att säkerställa korrekt hantering och likriktning. Resultatet av dessa kontroller visar att vi har en hög kvalitet på arbetet. Under året har ett flertal medarbetare medverkat tillsammans med Jordbruksverket i olika utvecklingsgrupper, bland annat en arbetsgrupp för hantering av återkrav samt grupper som arbetar med utformningen av stöden i nya jordbrukspolitiken.

Stöd inom havs- och fiskeriprogrammet

Medelsbrist råder för flera av åtgärderna inom havs- och fiskeriprogrammet och antalet ansökningar om stöd har varit litet även detta år. Två ansökningar om stöd har beviljats under året.

De två ansökningarna om stöd som har beviljats under året har sökts inom åtgärden för investeringar som höjer kvalitet och mervärde på vildfångad fisk. Ansökningsförfarandet med ett digitalt ansökningssystem och administration upplevs som komplext och krångligt av sökande. Det innebär att ett stort behov av vägledning till sökande kan förekomma.

Myndighetens erfarenhet är dock att sådan vägledning är av helt avgörande betydelse för att stöden ska sökas och komma inte minst det småskaliga kustfisket i länet till godo.

Livsmedelsstrategiarbete

Arbetet har främst varit inriktat på att stödja kommunerna i deras arbete med att ta fram lokala handlingsplaner för Sveriges livsmedelsstrategi. Sju av länets tio kommuner har antagit Gävleborgs handlingsplan för Sveriges livsmedelsstrategi politiskt och arbetar lokalt med att genomföra dess åtgärder med hjälp av lokala handlingsplaner.

Lantbruksfastigheter

Enligt bestämmelserna i länsstyrelseinstruktionen 4§, ska dödsboägda lantbruksfastigheter vara avvecklade senast fyra år efter utgången av det kalenderår då dödsfallet inträffade. Under 2021 har 160 underrättelser från Skatteverket inkommit om dödsboägda lantbruksfastigheter. Antalet är märkbart högre än nivån de föregående fem åren. Av äldre ärenden med lantbruksfastigheter som skulle vara avvecklade senast 2020 eller tidigare återstår elva stycken. Av ärenden med avveckling till 2021 återstår sex stycken.

Fiske

Länsstyrelsen har under 2021 genomfört ett målinriktat restaureringsarbete för att återskapa vattenekosystem med naturligt reproducerande lax- och öringsstammar och god miljö åt övriga vattenorganismer. Restaureringsprojekt genomförs med extern finansiering från havs- och fiskeriprogrammet 2014-2020 och ”Havs- och vattenmiljöanslaget” där flera vattendrag återställts genom biotoprestaurering av flottningspåverkade strömsträckor.

Fokus har framförallt legat på att restaurera rinnande vattendrag för att återskapa naturliga processer som gynnar fisk och andra vattenanknutna värden. Under året har också fiskvandring prioriterats med åtgärder som leder till att nedersta vandringshindret i länets näst största vattendrag Gavleån är på väg att avlägsnas.

Arbetet med ekosystembaserad fiskförvaltning har bedrivits med fokus på strömmingsbeståndets status och att skapa förutsättningar för att bilda skyddsåtgärder såsom fredningsområde i syfte att återfå en god storleksstruktur och att strömming åter blir en viktig resurs för livsmedelsproduktion och hög förädlingsgrad. Arbetet har under året i hög grad bestått i att skapa samsyn och åtgärdsprogram i ett av bara två nationella pilotprojekt för ekosystembaserad havsförvaltning.

Effektiv handläggning av ärenden om stöd och förordnande har bidragit till en god tillsyn av länets vatten.

Ersättning för sälskador

År 2021 tilldelades Länsstyrelsen 1 560 000 kronor i ersättning för viltskada på fisk och fiskeredskap orsakad av säl, enligt anslag 1:7 av Havs- och Vattenmyndigheten. Länsstyrelsen har fördelat ut ersättningen till länets yrkesfiskare enligt en beslutad fördelningsmodell som har tagits fram i samråd med länets yrkesfiskare och länets viltförvaltningsdelegation.

Sammanhållen landsbygdspolitik

Som nämnts ovan påverkar en rad av Länsstyrelsens uppdrag förutsättningarna på landsbygden, inte minst arbetet inom landsbygdsprogrammet och jordbrukarstöden, men även arbetet med andra stöd, exempelvis inom havs- och fiskeriprogrammet och bygdemedel, är av betydelse. Även arbetet inom ramen för Livsmedelsstrategin och Skogsprogrammet är viktiga komponenter i arbetet med att nå målen för den sammanhållna landsbygdspolitik. För en sammanfattning av vad arbetet bidrar till se därför under ovanstående rubriker.

Resultatbedömning

EU-stöd samt kompetensutveckling och projekt inom landsbygdsprogrammet

Länsstyrelsens samlade bedömning av genomförandet av "Landsbygdsprogram för Sverige 2014–2020", "Havs- och fiskeriprogrammet 2014–2020" och handläggningen av direktstöd är att Länsstyrelsen har utfört uppdraget med utmärkt resultat utifrån givna förutsättningar.

Denna bedömning grundas bland annat på resultatet av handläggning av ansökningar om stöd och ansökningar om utbetalning, genomförda aktiviteter inom rådgivning och kompetensutveckling samt arbetet med framtagandet av ett regionalt skogsprogram.

Trenden för de nationellt framtagna resultatindikatorerna för EU-stöd samt kompetensutveckling och projekt inom landsbygdsprogrammet visar en positiv trend för Gävleborg. Andelen ekologisk odlad areal är redan över det nationella målet om 30 procent och det finns en positiv utveckling i arealen betesmark de senaste tre åren.

Livsmedelsstrategiarbete

Implementeringsarbetet av Gävleborgs handlingsplan för Sveriges livsmedelsstrategi, som gemensamt har tagits fram av Länsstyrelsen Gävleborg, Region Gävleborg och LRF Gävleborg, har varit framgångsrikt. Det har resulterat i att länets kommuner arbetat aktivt med att öka livsmedelsproduktionen samt sysselsättningen inom jordbruk och förädling. Även Länsstyrelsen Gävleborg och andra aktörer har genomfört insatser för att handlingsplanens mål ska nås. Den samlade bedömningen är att arbetet har utförts med utmärkt resultat.

Fiske

Länsstyrelsens samlade bedömning av genomförandet av restaureringsarbete i sjöar, vattendrag och kust är att det har utförts med gott resultat. Denna bedömning grundas bland annat på resultatet av beviljade av ansökningar om stöd, genomförda utbetalningar av beviljade stöd, egna genomförda restaureringsåtgärder och samordningen av genomförandet av den nationella planen för omprövning av vattenkraften. Många vattendrag, sjöar och kustvatten är påverkade i länet och arbete återstår. För att nå miljömål, god ekologisk status och att möta ett föränderligt klimat krävs fortsatt och ökat arbete med god planerbar finansiering.

Länsstyrelsens bedömning vad gäller av 2021 års arbete inom genomförandet av en mer ekosystembaserad fiskförvaltning och ekosystembaserad havsförvaltning är att arbetet bidragit till ett bättre faktaunderlag och dialog som i sin tur lett till en hälsosam uppgradering av betydelsen av att genomföra verk samma åtgärder för att återfå strömming även i storlekar som ger möjlighet till ekosystemtjänster och livsmedelsproduktion.

Areella näringar

Den samlade resultatbedömningen för området är att Länsstyrelsen har utfört arbetet inom de areella näringarna med ett utmärkt resultat.

Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

- Folkhälsa (70)
- Jämställdhet (80)
- Nationella minoriteter (81)
- Mänskliga rättigheter (82)
- Integration (85)

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3§ p12 Folkhälsa	Länsstyrelseinstruktion
3§ p13 Jämställdhet	Länsstyrelseinstruktion
3§ p14 Integration	Länsstyrelseinstruktion
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Regleringsbrev
1C5 Förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck m.m.	Regleringsbrev
3B22 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet omfattar områdena folkhälsa, jämställdhet, mänskliga rättigheter och integration. Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen:

- Övergripande inom de ovan nämnda områdena stärka samverkan mellan myndigheter, kommuner, regioner, civilsamhällets organisationer och andra aktörer.
- Samordna och utveckla det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS) i länet. Vi har också ett regionalt tillsynsansvar inom alkohol och tobak.
- Samarbete och samverkan med kommuner, regioner och andra aktörer i arbetet med att utveckla föräldraskapsstöd.
- Samordning och stöd inom jämställdhetsområdet genom att kartlägga och följa utvecklingen av jämställdhet i länet, skapa kunskapsunderlag (som till exempel könsuppdelad statistik) samt stödja kommuner, myndigheter, föreningar och andra organisationer i deras jämställdhetsarbete.
- Ansvar för att den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor får genomslag i länen.
- Samverkan och samordning om mänskliga rättigheter inklusive stöd till andra aktörer som arbetar med mänskliga rättigheter inom områdena barnets rättigheter och barnkonventionen, funktionshinder, nationella minoriteter och minoritetsspråk samt rasism i arbetslivet.
- Samordning och samverkan när det gäller att driva och delta i planering, organisering, genomförande och uppföljning av integrationsinsatser, vilket omfattar insatser för ensamkommande barn, mottagande och etablering av nyanlända, samhällsorientering för nyanlända, tidiga insatser för asylsökande, bidrag för att utveckla kapacitet

och beredskap i mottagandet av nyanlända samt bidrag för flyktingguider och familjekontakter.

- Bevilja statsbidrag till kommuner för personligt ombud.
- Ansvar för att utveckla det brottsförebyggande arbetet på regional nivå.

Nedanstående punkter sammanfattar målen inom verksamhetsområdet:

- Det övergripande målet för *folkhälsopolitiken* är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.
- Målet för *alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT)* är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk. Den nationella ANDT-strategin är vägledande i detta arbete.
- Målet för *jämställdhetspolitiken* är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det finns också sex jämställdhetspolitiska delmål.
- Målet för politiken för *mänskliga rättigheter* är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.
- Det nationella målet för *funktionshinderspolitiken* är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.
- Målet för *politik mot diskriminering* är ett samhälle fritt från diskriminering.
- Det övergripande målet för *integrationspolitiken* är lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.
- Målet för samhällets insatser mot *spelberoende* är att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande.
- Målet för *kriminalpolitiken* är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet, verksamheten omfattar även brottsförebyggande arbete.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. När Länsstyrelsen bidrar till att nationella mål får genomslag i länet bidrar vi också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsen Gävleborg har under 2021 sammanställt kommunblad av barns och ungas uppväxtvillkor. Bakgrunden till arbetet var att ta fram ett underlag på lokal och regional nivå för att sedan kunna ge ett samlat regionalt stöd för arbete med jämlik hälsa. Länsstyrelsens huvudfokus var på insatser riktade till barn och unga (0-18 år). Lägesbilderna syftar till att ge ett underlag för inriktning och prioritering av Länsstyrelsens och kommunernas arbete med det främjande och förebyggande arbete som berör barn, unga och deras föräldrar. Med kommunbladen ska det också framträda ett särskilt fokus på främjande och förebyggande insatser utifrån evidensbaserade risk- och skyddsfaktorer i barn och ungas uppväxt.

Myndigheten har i samarbete med andra aktörer bidragit till strategisk utveckling på politisk nivå inom "Nätverk för strategiskt folkhälsoarbete i Gävleborg" (NSFG). I nätverket träffas lokala och regionala politiker och diskuterar aktuella frågor som bereds av ett sekretariat där Länsstyrelsen ingår.

Verksamhetens resultat

Den pågående pandemin har påverkat hela verksamhetsområdet och planerade insatser har fortsatt att genomföras digitalt. Många aktiviteter såsom nätverksträffar och utbildningsinsatser har genomförts via olika digitala kanaler, medan vissa aktiviteter har fått ställas in på grund av att deltagare inte haft möjlighet att delta digitalt. Det har framförallt varit svårt att nå medborgarna. En positiv effekt av ett ökat digitalt arbetssätt är att länsstyrelserna utökat samarbetet och genomförandet av gemensamma kunskapshöjande insatser nationellt eller för kommuner och andra aktörer inom flera län.

Länsstyrelsens medarbetare inom verksamhetsområdena har relevant utbildningsbakgrund och arbetslivserfarenhet inom områdena. Planerade insatser har utgått från beprövade metoder och i enlighet med regionala och nationella strategier och styrdokument. Länsstyrelsen har bidragit till tvärsektoriellt, långsiktigt och kunskapsbaserat arbete regionalt och lokalt genom de insatser som genomförts. Länsstyrelsen har samordnat och verkat i nätverk tillsammans med kommunerna och övriga regionala aktörer. Genom dessa nätverk har flödet av information och planeringen av arbetet underlättats, vilket bidragit till det goda resultatet. Länsstyrelsen har under året även utvecklat den interna samordningen mellan uppdrag vilket också bidragit till ett bättre resultat.

De flesta av Länsstyrelsens uppdrag inom avsnittet folkhälsa, jämställdhet, integration med mera redovisas i särskild ordning och beskrivs endast kortfattat nedan.

Nyckeltal

Nyckeltal: Folkhälsa, Jämställdhet, integration m.m. (70, 80–85)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	12,5	13,4	14,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	10,4	11,0	11,2
Antal årsarbetskrafter män	2,0	2,4	3,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	84	86	107
Antal beslutade ärenden	63	81	98
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	3	0	2
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	16 719	17 236	20 416
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	4 485	8 539	6 984

Tabellkommentarer

Skillnaden i antalet beslutade ärenden beror på att ärenden inom tillsyn alkohol och tobak (samlingsärenden) inte kan avslutas förrän en bit in på 2022.

Skillnaden i lämnade bidrag beror främst på att Länsstyrelsen under 2021 inte haft särskilda projektmedel att utbetala inom verksamhetsområdet Jämställdhet/Mäns våld mot kvinnor som exempelvis utvecklandet av regionala resurscentra.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har valt att inte ha några resultatindikatorer för verksamhetsområdet i årsredovisningen 2021.

Prestationer och effekter

Folkhälsa

De olika verksamhetsområdena inom folkhälsa har samverkat på både lokal, regional och nationell nivå, vilket både givit en plattform för frågorna och möjlighet att bedriva ett långsiktigt arbete.

ANDT-samordning

Arbetet med att föra ut regeringens politik inom alkohol-, narkotika-, dopning- och tobaks- (ANDT) området har fortsatt under 2021 genom den regionala ANDT-strategin för Gävleborgs län som ligger till grund för det regionala och lokala ANDT-arbetet. Länsstyrelsen har bidragit till ett tvärsektoriellt långsiktigt kunskapsbaserat arbete regionalt och lokalt. Detta har genomförts genom olika utbildningsinsatser och aktiviteter samt samverkan i ANDT (S)-arbetet (alkohol, narkotika, droger, tobak och spel) i form av seminarier, konferenser, workshoppar, utbildningar och kampanjer i samverkan med aktörer som Region Gävleborg, Högskolan i Gävle, Gävleborgs idrottsförbund, Nykterhetsrörelsen Bildningsverksamhet (NBV), Polismyndigheten, Folkvandvården med flera.

Spel om pengar

Länsstyrelsen har under 2021 haft ett fortsatt uppdrag att stödja kommuner i införandet av ändringar i socialtjänstlagen (2001:453) och hälso- och sjukvårdslagen (2017:30) avseende missbruk av spel om pengar. Tillsammans med länets kommuner har kunskapshöjande insatser kring att stärka vård och behandling av spelmissbruk genomförts. Spelfrågan har under 2021 även lyfts i olika nätverk och forum vilket bidragit till ökat kunskaps- och erfarenhetsutbyte på både regional och lokal nivå.

Tillsyn

Länsstyrelsen har bidragit till en effektiv och enhetlig rättstillämpning genom verksamhetstillsyn, löpande granskning av inskickade tillsynsärenden samt genom råd och stöd till kommunernas handläggare i länet. Utöver detta har myndigheten bidragit med kompetensutveckling för kommunerna genom att bland annat anordna utbildningstillfällen om ekonomisk granskning. De kommunala handläggarna har även erbjudits utbildning i krogtillsyn.

Brottsförebyggande

Förvaltningen och utveckling av gemensamt nätverk är en prioriterad uppgift inom det regionala brottsförebyggande uppdraget. Det finns idag lokala råd i samtliga av länets kommuner och permanenta kontakter till nätverket.

De kunskapshöjande insatserna har bestått av att fortsatt sprida information om pågående våld i offentlig miljö (PDV), främst mot skolorna. I en kommun i länet har en skolövning genomförts för två skolor. Planering för övning i ytterligare en kommun har genomförts och övningen sker under 2022.

Ett pilotprojekt har genomförts tillsammans med en kommun kring otillåtna bosättningar främst kopplat till bärplockare. En rapport är framtagen.

Arbetet med problem kring motorburen ungdom har fortsatt med framtagande av en film, pilotprojekt tillsammans med en räddningstjänst samt kunskapshöjande åtgärder i samband med trafikutbildning.

Jämställdhet

Fokus under året har varit på det interna arbetet med jämställdhetsintegrering och delar redovisas även under §5 länsstyrelseinstruktionen. Under hösten har en internt anordnad kunskapshöjande insats erbjudits myndighetens chefer om tvärperspektiven i §5 länsstyrelseinstruktionen, där särskild vikt lades vid jämställdhetsintegrering av myndighetens verksamheter. Detta för att säkerställa att jämställdhetsperspektivet finns med i den ordinarie verksamheten framåt och för att vara ett rådgivande stöd internt.

Länsstyrelsen har deltagit i länsstyrelsernas nationella nätverk för jämställdhet samt ingått i nätverk med mittlänen för samverkan och erfarenhetsutbyte i uppdrag för jämställdhet.

Länsstyrelsen har under 2021 förlängt länsstrategin ”Ett jämställt Gävleborg 2018-2020” som nu gäller till och med 2022 och som ska stödja arbetet med jämställdhetsintegrering i länet. Som ett led i det arbetet har Länsstyrelsen initierat ”Rättighetsnätverk Gävleborg” för länets kommuner, Region Gävleborg och civilsamhällesorganisationer verksamma i länet, där perspektiven jämställdhet, mänskliga rättigheter, barnrätt, tillgänglighet och funktionshinder samlas. Rättighetsnätverket syftar till att samla olika rättighetsfrågor och utveckla det rättighetsbaserade arbetssättet i länet genom kunskapshöjande insatser och erfarenhetsutbyte.

Mäns våld mot kvinnor

Länsstyrelsen har under 2021 samordnat nätverk för erfarenhetsutbyte samt bedrivit kampanjarbete. Länsstyrelsen har deltagit på de nationella länsstyrelsegemensamma nätverksträffarna för erfarenhetsutbyte och informationsinhämtning. Arbetet med att stödja arbetet mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål har fortsatt genom att delfinansiera tjänster tillsammans med kommunerna i länet och ytterligare länsstyrelser.

Länsstyrelsen har under 2021 startat upp arbetet ”En kommun fri från våld” i samverkan med organisationen ”MÄN”. Detta är en utbildning riktad till kommuner med fokus på att utveckla och stärka arbetet kring våldsprevention utifrån ett helhetsperspektiv. Insatsen genomförs tillsammans med Bollnäs, Sandviken och Ljusdals kommuner under år 2021-2022 och är direkt kopplade till Länsstyrelsens uppdrag inom mäns våld mot kvinnor och det brottsförebyggande arbetet.

Arbetet med att förstärka kvinnofridsarbetet på regional nivå har fortsatt under året. Medel har fördelats ut, genom Sveriges kommuner och regioner (SKR) för fortsatt kvinnofridssatsning 2021–2023. Medlen fördelades till de regionala samverkans- och stödstrukturerna (RSS) och för Gävleborgs län var det överenskommet att arbetet med kvinnofridssatsningen skulle drivas av Länsstyrelsen Gävleborg. Under 2021 har arbetet fokuserats på att följa upp insatserna från den föregående ”Kvinnofridssatsningen 2018-2020”. Under året har den regionala samverkan kring hantering av ärenden där våld utsatta behöver byta bostadskommun med anledning av våld i nära relation utvecklats. Vidare har arbetet fokuserat på att konkretisera insatser utifrån den behovsinventering som genomförts under våren.

Nationella minoriteter

Under 2021 har Länsstyrelsen arbetat med att främja och skydda nationella minoriteters språk och kultur. Länsstyrelsen har erbjudit en föreläsning för allmänheten om svensk minoritetspolitik och minoriteternas rättigheter, samt hållit ett samråd med temat pandemi. Länsstyrelsen har även bidragit i planeringen av ”Minoritetsveckan” i Gävleborg samt flaggat på de nationella minoriteternas flaggdagar.

Mänskliga rättigheter

Arbetet med mänskliga rättigheter utgörs av lokal, regional och nationell samverkan samt stöd till kommuner i form av rådgivning, arbetsgrupper, nätverk och kompetenshöjande insatser. Regionalt samverkar Länsstyrelsen med länets kommuner, Region Gävleborg och civilsamhället i arbetet med mänskliga rättigheter och barnrätt.

Nationellt har Länsstyrelsen deltagit i länsstyrelsernas nationella nätverk för mänskliga rättigheter samt i en nationell barnrättsgrupp. Länsstyrelsen har också ingått i nätverk med nordlänen för samverkan och erfarenhetsutbyte i uppdrag för mänskliga rättigheter.

Under året har stort fokus lagts på att stärka det interna arbetet med mänskliga rättigheter och en intern strategi har utarbetats. Genom strategin förstärks och utvecklas Länsstyrelsens system för arbetet med mänskliga rättigheter och bidrar till att det interna arbetet i

verksamhetsstyrning och beslutsprocesser ökar. Strategin bidrar även till att bland annat förtydliga roller och ansvar samt öka arbetet med delaktighet och inflytande. Under 2021 har kunskapshöjande insatser genomförts för myndighetens chefer. Samtliga medarbetare har tillgång till ett stödmaterial gällande rättighetsbaserat arbetssätt och perspektivfrågor och detta har vidareutvecklats på webbplattformen för perspektivfrågor på Länsstyrelsens intranät.

Under 2021 har myndigheten arbetat med hbtqi-omcertifiering. För att stärka hbtqi-personers rättigheter och möjligheter samt för att verka för en öppenhet i samhället har Länsstyrelsen, i samverkan med Riksförbundet för homosexuella, bisexuella, transpersoner, queeras och intersexpersoners rättigheter (RFSL), tagit fram en Länsstyrelseövergripande handlingsplan för arbetet med hbtqi-frågor. Under året har även kommunikationsinsatser och medverkan vid prideaktiviteter i länet genomförts. Målet är att Länsstyrelsens arbete under året ska bidra till att färre människor utsätts för diskriminering.

Länsstyrelsen har vidtagit ett antal insatser för att förebygga strukturell rasism och för att färre personer ska uppleva diskriminering och rasism i arbetslivet. Medarbetare och chefer på Länsstyrelsen har deltagit i kunskapshöjande seminarium om rasism i arbetslivet. Aktuella rapporter om rasism i arbetslivet har även spridits i länet.

Samtliga chefer inom hälso- och sjukvården vid Region Gävleborg har även genomgått ett seminarium om rasism i arbetslivet. Då lyftes även det rättighetsbaserade arbetssättet. Ytterligare ett seminarium har genomförts externt i länet med målgrupper inom länets kommuner.

För att öka kunskapen om mänskliga rättigheter har inbjudningar till nationella digitala konferenser spridits, exempelvis inom ämnesområdena pandemins effekter och mänskliga rättigheter.

För att följa pandemins konsekvenser i länet har en uppföljande kartläggning gällande social utsatthet och social problematik genomförts under året.

För att uppmärksamma och höja kunskapen om demokratin har de aktiviteter som lyfts i demokratideklarationen, som landshövdingen undertecknade i december 2020, genomförts under året. Länsstyrelsen Gävleborg har stått värd för Kommittén Demokratin 100 års demokratistuga 15-19 september. Under dessa dagar har en bred målgrupp erbjudits ett program av kunskapshöjande insatser, som exempelvis en insats med fokus på demokrati och mänskliga rättigheter. Demokratidagarna har genomförts i samverkan med andra aktörer i länet som Svenska kyrkan i Gävle, Länsmuseet, Hälsinglands museum, Diskrimineringsbyrån Gävleborg, Rädda Barnen Gävleborg, Region Gävleborg samt några av länets bibliotek. Under dagarna genomfördes även insatser i syfte att stärka olika gruppers delaktighet och inflytande i demokratin där bland annat kulturella utmaningar kring jämställdhet och barn och ungas delaktighet i demokratin lyftes. Demokratidagarna fick genomslag i media med flera inslag i lokalradio, regionala nyhetssändningar och i lokalpress vilket bidrog till att demokratin uppmärksammades bland allmänheten i länet.

Talmannen och EU-ministern har besökt länet under året inom ramen för demokratiuppdraget och har då bland annat mött gymnasieelever och studenter vid Högskolan i Gävle.

För att uppmärksamma och höja kunskapen om demokrati bland medborgarna i länet har omfattande kommunikationsinsatser för att lyfta olika aspekter av demokratin genomförts.

Barnrätt

För att stärka barn som rättighetsbärare och öka kunskapen om barnkonventionen har utbildningsinsatser genomförts under året. I samverkan med Sveriges kommuner och

regioner (SKR) har en fyradagarsutbildning i barnkonventionen genomförts där deltagarna i huvudsak var från länets kommuner och Region Gävleborg men även medarbetare från Länsstyrelsen deltog. Genomgående tema under utbildningen var implementering av barnkonventionen. Länsstyrelsens arbete har sannolikt bidragit till att öka kunskapen om barns rätt att komma till tals samt bidragit till ökad delaktighet och inflytande bland barn och unga i länet.

I Gävleborgs län pågår ett arbete för att främja ungas förutsättningar att delta i demokratin och öka kunskapen om ett rättighetsbaserat ungdomsperspektiv. Länsstyrelsen ingår i en arbetsgrupp tillsammans med Region Gävleborg och barnrättstrateger i några av länets kommuner. Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällefrågor (MUCF) bidrar också i detta arbete. Under demokratidagarna lyftes vikten av barn och ungas delaktighet i demokratin. Gymnasieungdomar bjöds in till att besöka demokratistugan och ungdomar deltog vid invigningen på Stortorget i Gävle.

Vid de regionala barnrättsdagar, som arrangerats av Länsstyrelsen och Rädda Barnen Gävleborg, var ett tema barns rätt att komma till tals. Då gavs regionala exempel på arbete med barn och ungas delaktighet. För att öka kunskapen om pandemins konsekvenser och för att stärka barn och unga som rättighetsbärare var ett annat tema barns rättigheter och konsekvenser av pandemin. Tillsammans med Barnombudsmannen anordnade även länsstyrelserna i samband med barnkonventionens dag ett nationellt program.

Barns rättigheter inom samhällsplanering har stärkts under året genom att barns rättigheter lyfts i bostadsmarknadsanalysen och i remisser på översiktsplaner. Arbetet har skett i samverkan inom Länsstyrelsen. Intern samverkan har även skett i arbetet med att förhindra vräkningar av barnfamiljer. Under året har en utbildningsinsats gällande barnkonventionen genomförts för medarbetare och politiker inom "Västra Gästriklands samhällsbyggnads-förening". Utbildningstillfället syftade till att barn och unga ska bli mer delaktiga i samhällsplaneringen och höja kunskapen om barns rättigheter i kommunerna.

För att stärka rättigheterna för barn i migration har en utbildningsinsats genomförts på tema barnkonventionen och migrationsrätten.

Funktionshinder och personligt ombud

På operativ nivå finns ett nätverk med representation från samtliga länsstyrelser och Myndigheten för delaktighet (MFD), och därigenom sker en regelbunden kontakt med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), funktionshindersrörelsen och med andra relevanta myndigheter och aktörer. Syftet är att stödja genomförandet av uppdraget genom utbyte av erfarenheter, samordning av arbetet samt att möjliggöra kompetensutveckling och samarbete. Samordningen mellan MFD och länsstyrelserna bidrar till att stärka kopplingen mellan nationell, regional och lokal nivå inom det funktionshinderspolitiska arbetet.

Länsstyrelsen har under året fördelat statsbidrag till kommuner med verksamhet personligt ombud. Alla kommuner i Gävleborg har personligt ombud. Det har under året varit nätverksträffar både för personligt ombud och ansvariga chefer. Under året har även en grundutbildning i barnkonventionen genomförts tillsammans med två andra länsstyrelser. Verksamheten har under året verkat för att målgruppen psykiskt funktionsnedsatta ska få det bättre i samhället.

Föräldraskapsstöd

Länsstyrelsens arbete inom föräldraskapsstöd utgår från mål- och fokusområden i den nationella strategin för ett starkt föräldraskapsstöd. Arbetet utgörs av regional- och nationell samverkan samt stöd till kommunerna i länet och Region Gävleborg i form av rådgivning, nyhetsbrev, utbildningsinsatser och samverkan regionalt och nationellt.

Länsstyrelsen har på olika sätt bidragit till utvecklandet av ett kunskapsbaserat, samordnat, långsiktigt och i huvudsak universellt stöd. Detta har skett genom utbildningsinsatser, erfarenhetsutbyte och stöd till föräldraskapsstödjande aktörer i länet.

Under 2021 har ett arbete med en regional handlingsplan för ett stärkt föräldraskapsstöd i Gävleborgs län färdigställts. Handlingsplanen utgår från målsättningar i den nationella strategin samt från den behovsanalys som genomförts tidigare i länet. Handlingsplanen har utgått från samtal om regionala behov i länets operativa välfärdsgrupper. I dessa grupper ingår chefer från Region Gävleborg samt kommunernas socialtjänster och skola.

Integration

Länsstyrelsens arbete inom integration handlar till stor del om att initiera och leda samverkan mellan aktörer, bidra till erfarenhetsutbyte och kunskapsspridning, att stödja och följa upp kommunernas beredskap och kapacitet att ta emot nyanlända och ensamkommande barn samt följa läget i länet.

Några särskilda insatser under 2021 redogörs nedan.

Länsstyrelsen har samordnat och/eller deltagit i flera regionala nätverk som exempelvis flyktingchefsnätverket, nätverk för SFI-rektorer (svenska för invandrare) samt referensgruppen för ensamkommande barn.

I slutet av 2019 initierade Länsstyrelsen ett utvecklingsarbete, ett utökat samråd, kring mottagandet av kvotflyktingar i länet. På grund av pandemin och de inställda kvotöverföringarna under delar av 2020 pausades utvecklingsarbetet men arbetet har återupptagits till stor del under året. I det utökade samrådet deltar sju av länets tio kommuner, Länsstyrelsen och Migrationsverket.

Den nationella bosättningsgruppen inom länsstyrelsernas integrationsnätverk har representerat länsstyrelserna i Migrationsverkets samråd kring fördelningsmodellen av länstal och bidragit till utvecklingen av modellen. En särskild arbetsgrupp bestående av Migrationsverket, Arbetsförmedlingen, SKR och länsstyrelserna har löpande under året haft dialog om länstal, kommunal och årsplaneringar. Länsstyrelserna har tillsammans med SKR även medverkat i Migrationsverkets samrådsprocess gällande översyn av fördelningsmodellen avseende asylsökande ensamkommande barn. För mer information se särskild redovisning av uppdrag 23 och uppdrag 24.

Länsstyrelsen har under året haft dialoger med länets kommuner i processen att besluta om nya kommunal för år 2022. Några kommuner har bedömt att de har kapacitet för ett utökat mottagande och haft önskemål om ett högre kommunal än 2021 och någon kommun hade önskemål om ett något minskat kommunal. I beslutet om kommunal för 2022 har Länsstyrelsen utifrån bedömning av kommunernas beredskap och kapacitet kunnat tillmötesgå kommunernas önskemål.

Länsstyrelsen har även givit möjlighet till omfördelning av kommunernas andelar för ensamkommande barn. Kommunerna bedömer att de har kapacitet att ta hand om de ensamkommande barn som anvisas och därför har det inte varit aktuellt med någon omfördelning av anvisningsandelar mellan länets kommuner.

Länsstyrelsen har tillsammans med Region Gävleborg fortsatt att samordna partnerskapet ”Integration Gävleborg” under året. Partnerskapet består av ett flertal myndigheter, representation från civilsamhället samt länets kommuner. Detta länsövergripande partnerskap syftar till att bidra till en social hållbar samhällsutveckling, genom att samordna, stärka och utveckla arbetet med integration i Gävleborg.

Inom ramen för partnerskapet har Länsstyrelsen, som projektägare, under året fortsatt att bedriva projektet ”Integration Gävleborg 2.0” som finansieras av asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF). Detta kunskapsprojekt har bidragit till ökad kunskap om målgruppens egna upplevelser och erfarenheter av strukturella hinder för att komma till egen försörjning. Projektet har även tagit fram förslag på former för en långsiktigt hållbar regional samverkan som stärker nyanländas möjligheter till integration och egen försörjning. Projektet avslutades i slutet av 2021.

Under året har Länsstyrelsen, tillsammans med länets kommuner och andra aktörer, anordnat flera digitala kunskapshöjande insatser för personal inom offentlig förvaltning och frivilliga som arbetar med integration i länet. En seminarieserie med ”länderfokus” samt en informationsträff om covid-19 med fokus på asylsökande och nyanlända är ett par exempel. Länsstyrelsen har även samverkat med andra länsstyrelser i genomförandet av kunskaps- höjande insatser som exempelvis ett webinarium med fokus på mottagandet av vidarebosatta flyktingar där bland annat UNHCR (FN:s flyktingorgan) och IOM (Internationella organisationen för migration) medverkade.

Länsstyrelsen har varit sammankallande för samverkansgruppen ”Frivillig i Gävleborg” (FiG), bestående av ett urval representanter från civilsamhället. Tre träffar har genomförts under 2021, med syftet att utbyta erfarenheter. FiG anordnade dessutom en digital föreläsning på temat ”Migrationsrätten och Barnkonventionen” i syfte att öka kunskapen för verksamma inom civilsamhället i länet.

Resultatbedömning

Vår samlade bedömning är att Länsstyrelsen genomfört årets verksamhet inom folkhälsa, jämställdhet, nationella minoriteter, mänskliga rättigheter och integration med ett samlat gott resultat. Trenden bedöms som positiv. Nedan följer några motiveringar till vår bedömning.

Inom folkhälsa bedrevs arbetet i enlighet med mål och inriktning. Verksamheten har fungerat mycket väl och ytterst syftar Länsstyrelsens arbete till en god folkhälsa och trygghet. Planerade insatser har utformats utifrån regionala behov och utgår från beprövade metoder och i enlighet med regionala och nationella strategier och styrdokument. Genom bland annat utbildningsinsatser har myndigheten bidragit till ett tvärspektoriellt, långsiktigt och kunskapsbaserat arbete regionalt och lokalt. Myndigheten har drivit och verkat i aktiva nätverk tillsammans med kommunerna och övriga regionala aktörer. Genom förekomsten av dessa nätverk har flödet av information och planeringen av arbetet underlättats, vilket starkt bidragit till det goda resultatet.

Inom jämställdhet grundar sig bedömningen på den utbildning som genomförts för chefer inom jämställdhetsintegrering, det fortsatta arbetet med att motverka mäns våld mot kvinnor i länet samt de särskilda insatser som fördjupats under året som till exempel satsningen ”En kommun fri från våld” och Kvinnofridssatsningen 2021-2023. Insatserna visar på ett stärkt arbete inom verksamhetsområdet och att Länsstyrelsens insatser har betydelse för länet. Det finns ett utvecklingsbehov inom det interna arbetet med jämställdhetsintegrering av Länsstyrelsens verksamheter, utöver de insatser som vidtagits under året. Den samlade bedömningen inom verksamhetsområde jämställdhet är gott.

Den samlade bedömningen med arbetet med nationella minoriteter är gott. Länsstyrelsen har trots rådande omständigheter kunnat bidra till att uppnå den nationella minoritetspolitikens mål med de aktiviteter som genomförts och att de riktade insatser som genomförts har varit verkningsfulla.

Inom verksamhetsområdet mänskliga rättigheter är den samlade bedömningen att Länsstyrelsens arbete varit gott under året. Arbetet har utvecklats internt genom

framtagande av en strategi för arbetet med mänskliga rättigheter inom Länsstyrelsens verksamhet samt genom det flertalet kunskapshöjande insatser som genomförts. Externt har arbetet med mänskliga rättigheter tillsammans med övriga tvärperspektiv utvecklats genom initierandet av rättighetsnätverk Gävleborg som bidrar till ett kunskapsbaserat och tvärsektoriellt arbete i länet. Vidare har ett aktivt arbete med barns rättigheter och barn och ungas delaktighet skett genom exempelvis utbildningsinsatser och demokratidagarna. Det strategiska arbetet med en regional handlingsplan inom föräldraskapsstöd som skett under året har bidragit positivt till att nå målsättningarna i den nationella strategin och bedöms skapa goda förutsättningar för att bygga upp en långsiktig och hållbar struktur kring universellt föräldraskapsstöd i länet.

Länsstyrelsens bedömning inom integrationsområdet är att myndighetens arbete bidragit till att länets beredskap och kapacitet att ta emot nyanlända och ensamkommande barn är gott. Samtliga kommuner har tagit emot det antal nyanlända som anvisats plats enligt kommuntalen och den andel ensamkommande barn som anvisats. Länsstyrelsens arbete och de projekt som bedrivits under året har bidragit positivt till att utveckla och stärka länets mottagande och den samlade bedömningen för verksamhetsområde integration är utmärkt.

Övrig redovisning

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3E1 Systematisk användning och analys av data och statistik	Regleringsbrev
2 kap. 4§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 2§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Tabellkommentarer

Avsnittet innehåller information som Länsstyrelsen bedömer är av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning enligt 2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt uppgifter enligt 3 kap. 2§ i samma förordning.

Länsstyrelsernas arbete med systematisk användning och analys av data och statistik

Syftet med uppdraget under 2021 har varit att utöka antalet medverkande länsstyrelser och etablera en mer systematisk användning och analys av data och statistik som kan användas i verksamhetsutveckling och uppföljning, för att bidra till högre effektivitet i myndigheterna.

Genom att skapa förutsättningar för en gemensam förståelse av läget ökas förmågan att fatta mer välgrundade beslut och vidta samordnade åtgärder för att på ett effektivt sätt bedöma verksamhetens riktning framåt. Under året har utvecklingsarbetet fokuserat på att anpassa datalager och applikationer för visualisering av lägesbilder och verksamhetsstatistik kopplat till indikatorer och nyckeltal för deltagande län. Därutöver var målet också en anpassning av infrastrukturen som uppfyller kraven för IT-standarder och dataskydd för alla länsstyrelser.

Bedömningen är att de mål som satts upp för 2021 är uppfyllda och grunden för ett mottagande av ytterligare länsstyrelsernas data är etablerad. Förutsättningar för synergier med andra centrala utvecklingsuppdrag där användning och analys av data och statistik är central för uppdragen har skapats. Därtill har förmågan till jämförbarhet mellan länens geografiska lägesbilder och indikatorer ökat. Måluppfyllelse bedöms därför vara god.

Information av väsentlig betydelse

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med covid-19

2020 etablerade länsstyrelserna, efter beslut från landshövdingarna, gemensamt ett samordningskansli med syfte att möjliggöra länsövergripande samordning och en effektiv samverkan med myndigheter på nationell nivå under hanteringen av pandemin.

Den gemensamma hanteringen genom samordningskansliet har resulterat i en effektiv fördelning och samordning av information och uppdrag mellan de 21 länsstyrelserna och mellan den regionala nivån och andra centrala aktörer i pandemihanteringen.

Regeringens uppdrag till länsstyrelserna under pandemin har bland annat omfattat att:

- Löpande upprätta samlade lägesbilder med anledning av covid-19
- Bistå Socialstyrelsen i arbetet med att samordna tillgången till skyddsutrustning och annat sjukvårdsmaterial
- Bistå regionerna i att säkerställa flöden för storskalig testning för covid-19
- Bistå regionerna med genomförandet av vaccinationen mot covid-19 inom sina respektive geografiska områden
- Följa efterlevnaden av rekommendationer, råd och riktlinjer som utfärdats för att minska smittspridning av det virus som orsakar sjukdomen covid-19
- Samordna, stärka och utveckla kommunikationsinsatserna till allmänheten med anledning av coronapandemin
- Ge stöd och råd till kommunerna gällande tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen
- Ta fram förslag på insatser vid olika smittspridningsscenarier av det virus som orsakar sjukdomen covid-19
- Tillsyn enligt nya tillfälliga pandemilagen covid-19
- Uppdrag att redovisa och vidareutveckla formerna för regional och lokal samverkan inför eventuella smittutbrott av covid-19
- Uppdrag att i samarbete med regionerna bistå i arbetet att nå en högre vaccinationstäckning mot covid-19

Länsstyrelserna initierade under våren 2020 en följeforskning för att belysa och tillvarata erfarenheterna från länsstyrelsernas gemensamma hantering av pandemin och Lunds Universitet har under hösten lämnat sin slutrapport (Lund: LTH, Avdelningen för Riskhantering och Samhällssäkerhet, 2021-09-16, Diarienummer: F 2021/1603). Bedömningen är att resultatet är gott och studien visar att länsstyrelserna har spelat en betydande roll för hur samhället har lyckats i hanteringen av pandemin.

Länsstyrelsernas arbete med tillsyn enligt den tillfälliga covid-19-lagen

Från den 10 januari 2021 gäller en tillfällig covid-19-lag i Sverige. Enligt lagen kan regeringen och myndigheter besluta om begränsningar och åtgärder för att förhindra smittspridning. Länsstyrelserna är utsedda till tillsynsmyndigheter och har i uppdrag att kontrollera att lagen och tillhörande föreskrifter följs. Tillsyn bedrivs genom information, rådgivning och tillsynsbesök. Verksamheter som omfattats av länsstyrelsernas tillsyn är allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, platser för fritids- och kulturverksamhet, handelsplatser, kollektivtrafik och platser för privata sammankomster.

Tillsynen bedrivs där den bedöms minska smittspridningen i störst omfattning. I första hand strävar länsstyrelserna efter att verksamheter ska rätta till eventuella brister frivilligt men om de inte genomför de åtgärder som krävs kan länsstyrelserna fatta beslut om vitesföreläggande. Länsstyrelsen i Dalarnas län har i uppdrag att samordna länsstyrelsernas tillsynsarbete. Varje länsstyrelse rapporterar regelbundet hur tillsynsarbetet fortskrider i länet och utifrån länens återkoppling tar Länsstyrelsen i Dalarnas län fram en gemensam nationell rapport som lämnas till Regeringskansliet.

Sedan lagens ikraftträdande den 10 januari 2021 har tillhörande föreskrifter förändrats utifrån aktuellt smittläge, ofta och med kort varsel. På grund av den snabbt föränderliga lagstiftningen har länsstyrelsernas inriktning varit att först möta verksamhetsutövarnas informationsbehov och bistå med rådgivning och sedan vid behov följa upp med övriga tillsynsåtgärder så som platstillsyn. Den 29 september 2021 upphävdes Folkhälso-myndighetens föreskrifter vilket innebar att länsstyrelserna sattes i beredskapsläge med bibehållen kapacitet för att återigen bedriva tillsyn om smittläget försämrades och föreskrifter meddelades. Den 1 december 2021 återinfördes föreskrifter vilket innebar att länsstyrelserna åter började bedriva tillsynsarbete i större skala.

Av länsstyrelsernas regelbundna redovisning till Regeringskansliet har det framgått hur länsstyrelserna anpassat tillsynsarbetet efter smittspridningens utveckling och de områden där länsstyrelserna identifierat störst brist på efterlevnad. Länsstyrelsen har även redogjort för vilka eventuella tillämpningsproblem som har identifierats i tillsynsarbetet och vid behov lämnat förslag på hur de identifierade problemen skulle kunna lösas. Länsstyrelserna har i stor utsträckning informerat verksamhetsutövare om gällande regler och bistått med rådgivning, vilket har gett god effekt för efterlevnaden. Vid påtalade brister har de flesta verksamhetsutövare valt att åtgärda bristerna redan vid tillsynsbesöket och i övriga fall har länsstyrelserna kunnat kräva att smittskyddsåtgärder vidtas genom föreläggande.

Länsstyrelsen Gävleborgs arbete med covid-19

Länsstyrelsens krisledningsstab aktiverades i mars 2020 för att hantera coronapandemin. Arbetet i staben har fortsatt under våren och sommaren 2021. Den andra smittvågen var som mest intensiv över årsskiftet 2020/2021 och fortgick en månad in på det nya året. Innan vågen avtagit ökade smittan återigen och var fortsatt hög fram till försommaren. Under denna period var stabens arbete med samverkan och samordning mycket intensivt. Stabsorganisationen har med kort varsel kunnat skalas upp och förstärkas, vilket krävt flexibilitet i Länsstyrelsens övriga verksamheter och bland medarbetare.

Länsstyrelsen har under hela 2021 haft en sammanhållande funktion i länet. Löpande har samlade regionala lägesbilder tagits fram för att skapa överblick och helhetssyn bland länets aktörer. Staben har haft förmåga att snabbt agera på uppkomna behov av åtgärder

och samverkan. Flertalet forum för samverkan och samordning har bidragit till en effektivare hantering av krisen. Några av myndighetens insatser är:

- Regional samverkan med ett stort antal aktörer såväl övergripande som i specifika områden som till exempel kommunikation, skyddsutrustning, vaccination, näringsliv och föreningsliv.
- Samordning av information till samverkande aktörer, allmänhet, media och näringsliv baserad på nationella beslut och rekommendationer.
- Initiativ till och samordning av frivilligresurser som via Röda Korset bistått Region Gävleborg vid vaccinationsplatser.

- Kommungemensamma överenskommelser av begränsningar i kommunala verksamheter för att begränsa smittspridningen genom regionala inriktnings- och samordningsfunktioner (ISF).

Efter sommaren övergick arbetet med pandemin från krisledningsstab till en tillfällig enhet. Arbetet under hösten har inriktats mot att hantera pågående uppdrag och samverkan, bevakning och analys av lägesutvecklingen samt att initiera utvärderings- och utvecklingsarbete.

Länsstyrelsen har kontinuerligt hela året och flera gånger i veckan haft interna lednings- och inriktningsmöten kopplat till det externa samordningsarbetet. Länsstyrelsen har också haft en lednings- och inriktningsgrupp för interna riktlinjer och hantering kopplat till covid-19.

Den sammanlagda bedömningen av arbetet är utmärkt.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Sammanställningarna är gjorda enligt 2 kap. 4 § Förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tkr.

	2021	2020	2019	2018	2017
Låneram i Riksgälden					
Beviljad	6 800	6 800	6 800	5 700	6 000
Utnyttjad	2 957	3 484	4 030	3 366	3 557
Räntekontokredit i Riksgälden					
Beviljad	6 000	6 000	5 500	5 500	5 500
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekonto					
Ränteintäkter	0	0	8	19	19
Räntekostnader	0	-1	-71	-153	-110
Avgiftsintäkter som disponeras					
Budget	3 180	2 876	2 054	1 780	1 388
Utfall mot budget avgiftsbelagd verksamhet	3 640	3 176	3 176	4 416	2 843
Utfall övrigt	4 372	4 888	5 526	6 492	4 946
Utfall enligt resultaträkning	8 012	8 064	8 702	10 908	7 789
Avgiftsintäkter som inte disponeras					
Budget	9 775	9 475	8 020	7 930	7 320
Utfall	10 255	10 406	9 346	9 008	9 064
Anslagskredit					
Utgiftsområde 01					
Rikets styrelse					
01 05 001 Länsstyrelserna m.m.					
017 Gävleborgs län					
Beviljad	3 730	3 421	3 396	3 356	4 084
Utnyttjad	0	0	115	0	0
Utgiftsområde 19					
Regional tillväxt					
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder					
017 Länsstyrelsen i Gävleborgs län					
Beviljad	54	113	446	446	446
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Anslagssparande					
Utgiftsområde 01					
Rikets styrelse					
01 05 001 Länsstyrelserna m.m.					
017 Gävleborgs län					
Summa anslagssparande	3 997	2 688	0	2 156	3 124
Utgiftsområde 19					
Regional tillväxt					
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder					
Summa anslagssparande	754	1 175	0	2 244	773
- Därav intecknade åtaganden med stöd av anslagssparande	0	0	0	0	0

	2021	2020	2019	2018	2017
Bemyndiganden					
Tilldelat	400	3 600	7 000	7 000	7 000
Åtaganden	133	584	3 340	6 955	2 694
Personal					
Antal årsarbetskrafter ¹⁾	221	206	192	196	182
Medeltal anställda ²⁾	244	225	218	217	204
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 105	1 006	1 148	1 350	930
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	251	100	203	-202	-248
Balanserad kapitalförändring	559	460	257	459	707

¹⁾ Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar.

²⁾ Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Avgiftsbelagd verksamhet

Avgiftsbelagd verksamhet redovisas i enlighet med 3 kap. 2§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Tabellerna i avsnittet visar intäkter, kostnader och utfall för länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelningen för åiterrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet.

Belopp angivna i tkr.

Avgifter – Offentligrättsliga avgifter

Verksamhet	2019 Ackumulerat utfall	2020 Utfall intäkter	2020 Utfall kostnader	2020 Netto utfall	2021 Budget intäkter	2021 Utfall intäkter	2021 Budget kostnader	2021 Utfall kostnader	2021 Netto budget	2021 Netto utfall	2021 Ackumulerat utfall
Registrerings- avgift för jaktområden	0	46	46	0	30	37	30	37	0	0	0
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	-564	280	387	-107	350	224	370	238	-20	-15	-686
Delgivning	0	48	40	9	0	40	0	49	0	-9	0
Övrig offentlig- rättslig verksamhet	232	290	240	51	300	306	275	210	25	96	378
Summa offentligrätts- liga avgifter	-332	664	712	-48	680	606	675	534	5	72	-308

Avgifter – Uppdragsverksamhet

Verksamhet	2019 Ackumulerat utfall	2020 Utfall intäkter	2020 Utfall kostnader	2020 Netto utfall	2021 Budget intäkter	2021 Utfall intäkter	2021 Budget kostnader	2021 Utfall kostnader	2021 Netto budget	2021 Netto utfall	2021 Ackumulerat utfall
Resurs- samordning	90	2 512	2 525	-14	2 500	3 034	2 525	3 006	-25	28	105
Summa avgifter uppdrags- verksamhet	90	2 512	2 525	-14	2 500	3 034	2 525	3 006	-25	28	105

Tabellen visar intäkter, kostnader och utfall av länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet i jämförelse mot budget. Uppställningen utgår från indelningen av avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras enligt punkt 6.1 i länsstyrelsernas regleringsbrev.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentarer till tabellen Avgifter - Offentligrättsliga avgifter

Kostnaderna för verksamheten Djur och lantbruk är högre än intäkterna vilket bland annat beror på att vissa djurägare har svårt att betala sin kontrollavgift vilket därmed ger kundförluster.

Året i siffror

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 2§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2 kap. 4§ förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2.1 ÅR i enhetlig struktur, redovisning av statistik enligt VÅS m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Tabell A – Verksamhetskostnader 2019–2021

Belopp angivna i tkr.

Verksamhetsområde	År 2021	År 2020	År 2019
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	10 739	4 983	5 640
201 Allmänna val	165	47	865
25 Trafikföreskrifter	612	519	444
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	11 222	10 397	11 730
30 Regional tillväxt	293	232	361
34 Infrastrukturplanering	432	444	489
40 Hållbar samhällsplanering och boende	5 550	5 279	4 704
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 555	2 570	1 513
42 Energi och klimat	2 649	2 393	2 847
43 Kulturmiljö	6 280	7 890	6 650
45 Samhällsskydd och beredskap	16 093	15 822	30 778
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	19 005	9 383	9 821
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	39 519	32 987	28 500
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2 867	2 033	2 208
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	15 009	9 759	7 942
54 Mineralfyndigheter	22	6	70
55 Miljöfarlig verksamhet	4 570	3 772	3 751
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	1 899	2 205	1 556
57 Förorenade områden, efterbehandling	3 663	3 708	3 278
58 Restaurering	1 047	1 185	1 131
60 Lantbruk och landsbygd	18 550	17 267	19 685
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0	0
62 Fiske	6 569	4 335	4 466
70 Folkhälsa	2 796	3 096	3 601
80 Jämställdhet	3 920	3 118	4 326
81 Nationella minoriteter	55	14	54
82 Mänskliga rättigheter	1 500	1 024	1 403
85 Integration	3 961	4 998	5 401
10 Myndighetsövergripande verksamhet	16 479	15 090	17 233
11 Administration och intern service	44 936	42 509	40 543
99 Resurssamverkan ²⁾	2 385	1 994	1 780

Verksamhetsområde	År 2021	År 2020	År 2019
20-85 Summa produktion	181 541	149 466	163 214
10-85 Summa verksamhetskostnad exkl resurssamverkan	242 957	207 066	220 990
10-99 Total verksamhetskostnad³⁾	245 341	209 059	222 771

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21) fr o m 2018.

²⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21) fr o m 2018.

³⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell A – Verksamhetskostnader 2019–2021

Tabell B1, B2 - Verksamhetskostnader och myndighetsgemensam verksamhet

Belopp angivna i tkr.

Tabell B1 – Verksamhetskostnader 2021

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	10 739	4,42	4 499	7,43	15 238	6,29
201 Allmänna val	165	0,07	65	0,11	230	0,10
25 Trafikföreskrifter	612	0,25	278	0,46	890	0,37
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	11 222	4,62	4 435	7,32	15 657	6,47
30 Regional tillväxt	293	0,12	112	0,19	405	0,17
34 Infrastrukturplanering	432	0,18	194	0,32	626	0,26
40 Hållbar samhällsplanering och boende	5 550	2,28	2 443	4,03	7 993	3,30
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 555	1,05	1 157	1,91	3 712	1,53
42 Energi och klimat	2 649	1,09	1 157	1,91	3 806	1,57
43 Kulturmiljö	6 280	2,58	2 295	3,79	8 576	3,54
45 Samhällsskydd och beredskap	16 093	6,62	6 581	10,87	22 674	9,37
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	19 005	7,82	3 595	5,94	22 600	9,34
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	39 519	16,27	10 697	17,67	50 216	20,74
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	2 867	1,18	1 222	2,02	4 089	1,69
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	15 009	6,18	5 329	8,80	20 338	8,40
54 Mineralfyndigheter	22	0,01	10	0,02	32	0,01
55 Miljöfarlig verksamhet	4 570	1,88	1 900	3,14	6 471	2,67
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	1 899	0,78	685	1,13	2 583	1,07
57 Förorenade områden,	3 663	1,51	1 154	1,91	4 817	1,99

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH- kostnad (tkr)	OH- kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
efterbehandling						
58 Restaurering	1 047	0,43	214	0,35	1 262	0,52
60 Lantbruk och landsbygd	18 550	7,64	6 565	10,84	25 116	10,37
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0,00	0	0,00	0	0,00
62 Fiske	6 569	2,70	1 476	2,44	8 044	3,32
70 Folkhälsa	2 796	1,15	1 062	1,75	3 859	1,59
80 Jämställdhet	3 920	1,61	1 188	1,96	5 108	2,11
81 Nationella minoriteter	55	0,02	21	0,03	76	0,03
82 Mänskliga rättigheter	1 500	0,62	535	0,88	2 035	0,84
85 Integration	3 961	1,63	1 680	2,78	5 641	2,33
10 Myndighetsövergripande verksamhet	16 479	6,78				
11 Administration och intern service	44 936	18,50				
99 Resurssamverkan ²⁾	2 385		863		3 248	
20-85 Summa produktion	181 541	74,72	60 553	100,00	242 094	100,00
20-85 varav personalkostnad kontoklass 4	133 036					
10-85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	242 957	100,00			242 094	100,00
10-99 Total verksamhetskostnad³⁾	245 341				245 341	

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20–21).

²⁾ Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

³⁾ Totalsumma verksamhetskostnader skall överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Tabell B2 – Myndighetsgemensam verksamhet 2021

Myndighetsgemensam verksamhet	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)
113-115 Samkostnad nivå 1 - Utrustning och gem service, lokaler och IT-verksamhet ¹⁾	29 441	22,13
110-112, 116-119 Samkostnad nivå 2 - Ekonomi- och personaladministration ¹⁾	15 496	11,65
100-109 Samkostnad nivå 3 - Myndighetsövergripande verksamhet/ledningsfunktion ¹⁾	16 479	12,39

¹⁾ Summan på nivå 1–3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen skall visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2–8 (kkl 4).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell B1, B2 - Verksamhetskostnader 2021 och myndighetsgemensam verksamhet 2021

Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2019–2021

Verksamhetsområde	2021 ÅA totalt	2021 ÅA kvinnor	2021 ÅA män	2020 ÅA totalt	2019 ÅA totalt
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	14,3	10,2	4,0	5,5	6,0
201 Allmänna val	0,2	0,2	0,0	0,1	1,2
25 Trafikföreskrifter	0,9	0,2	0,7	0,8	0,7
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	13,2	11,6	1,6	13,1	13,7
30 Regional tillväxt	0,3	0,3	0,0	0,2	0,3
34 Infrastrukturplanering	0,6	0,6	0,0	0,6	0,7
40 Hållbar samhällsplanering och boende	7,2	5,5	1,7	7,2	6,1
41 Stöd till boende och energiåtgärder	3,6	1,8	1,8	4,1	2,7
42 Energi och klimat	3,0	2,3	0,7	3,2	3,5
43 Kulturmiljö	7,3	3,5	3,8	8,1	7,5
45 Samhällsskydd och beredskap	17,1	10,1	7,0	16,7	12,8
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	11,0	8,3	2,7	10,9	9,8
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	35,7	16,3	19,4	33,5	27,6
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	4,3	3,2	1,0	3,2	3,4
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	16,9	5,3	11,6	13,1	11,6
54 Mineralfyndigheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
55 Miljöfarlig verksamhet	5,7	2,7	2,9	5,2	5,0
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	2,3	1,6	0,7	3,4	2,3
57 Förorenade områden, efterbehandling	3,6	2,3	1,4	4,8	4,0
58 Restaurering	0,8	0,2	0,6	0,6	0,9
60 Lantbruk och landsbygd	20,2	12,3	8,0	19,3	21,1
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
62 Fiske	4,8	1,5	3,3	4,6	4,8
70 Folkhälsa	3,0	2,0	1,0	3,4	3,4
80 Jämställdhet	3,1	2,8	0,3	2,2	3,7
81 Nationella minoriteter	0,1	0,0	0,1	0,0	0,1
82 Mänskliga rättigheter	1,5	1,5	0,0	1,1	1,2
85 Integration	4,8	4,2	0,6	6,7	6,2
10 Myndighetsövergripande verksamhet	11,7	7,0	4,7	11,3	10,4
11 Administration och intern service	21,1	13,7	7,4	21,0	20,0
99 Resurssamverkan	2,6	1,9	0,6	2,3	1,7
20-85 Summa årsarbetskrafter produktion	185,5	110,6	75,0	171,4	160,3
10-85 Summa årsarbetskrafter exkl. resurssamverkan	218,3	131,2	87,1	203,7	190,7
10-99 Summa årsarbetskrafter totalt	220,9	133,2	87,7	206,0	192,5

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20-21).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2019–2021

Område 30 Låg andel årsarbetskraft då Länsstyrelsen har ringa finansiering inom detta område

Område 42 Viss minskning av årsarbetskrafter på grund av osäker finansiering

Område 45 – ökat antal årsarbetskrafter på grund av arbetet med covid-19

Tabell D – Representation

Nyckeltal	År 2021 totalt (tkr)	År 2021 per ÅA (kr)	År 2020 totalt (tkr)	År 2020 per ÅA (kr)	År 2019 totalt (tkr)	År 2019 per ÅA (kr)
Intern representation	58	262	90	438	105	548
Extern representation	67	304	65	313	329	1 711

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell D – Representation

Tabell E – Lokaler

Nyckeltal ¹⁾	Lokal	År 2021	År 2020	År 2019
Lokalkostnader (tkr), VÄS 103 ²⁾	Residens	1 653	1 639	1 574
Lokalyta (m ²)	Residens	1 224	1 224	1 224
Lokalkostnad per m ² (kr)	Residens	1 351	1 339	1 286
Lokalkostnader (tkr), VÄS 113 ³⁾	Lokaler, övriga ³⁾	9 943	9 968	10 022
Lokalyta (m ²)	Lokaler, övriga	8 170	8 170	8 170
Lokalkostnad per m ² (kr)	Lokaler, övriga	1 217	1 220	1 227
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	Lokaler, övriga	45	48	52
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Lokaler, övriga	37	40	42
Kontorslokalyta (m ²) ⁴⁾	Kontorslokaler	6 554	6 554	6 554
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Kontorslokaler	30	32	34
Lokalkostnader (tkr)	Lokaler totalt	11 596	11 607	11 597

¹⁾ Urvalen för lokalkostnaderna som redovisas i denna tabell är inte desamma som de urval som görs för de lokalkostnader som redovisas i resultaträkningen. Dessa tabeller har inte samma definition.

²⁾ Residensets lokalkostnader redovisas under VÄS 103 Servicestöd till ledningen.

³⁾ Med lokaler, övriga avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m. Dessa kostnader redovisas under VÄS 113 Lokaler.

⁴⁾ Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell E – Lokaler

Tabell F – Redovisning av ärenden 2021

(samtliga ärenden oavsett databas)

Verksamhets- område	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
10-11 Myndighets- övergripande, administration och intern service	49	134	471	525	129	9
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	46	1 068	780	1 818	76	1
201 Allmänna val	2	103	0	90	15	0
25 Trafikföreskrifter	74	129	12	169	46	1
28 Livsmedels- kontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	340	1 131	652	1 849	274	7
30 Regional tillväxt	2	4	0	6	0	0
34 Infrastruktur- planering	10	28	1	28	11	2
40 Hållbar samhällsplanering och boende	97	1 026	9	1 045	87	1
41 Stöd till boende och energiåtgärder	382	70	1	426	27	0
42 Energi och klimat	6	60	3	58	11	0
43 Kulturmiljö	159	553	26	609	129	9
45 Samhällsskydd och beredskap	85	126	33	139	105	6
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	67	192	11	190	80	3
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	139	131	150	242	178	54
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	53	823	81	876	81	0
53 Vattenverk- samhet och vattenförvaltning	113	336	28	361	116	9
54 Mineral- fyndigheter	0	10	0	10	0	0
55 Miljöfarlig verksamhet	61	412	32	398	107	5
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	16	170	21	187	20	0
57 Förorenade områden, efterbehandling	32	49	4	65	20	5
58 Restaurering	0	9	5	11	3	0
60 Lantbruk och landsbygd ¹⁾	2 095	6 981	54	6 821	2 309	1 332
61 Rennäring och						

Verksamhets- område	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
fjällförvaltning						
62 Fiske	38	449	10	447	50	8
70 Folkhälsa	20	27	7	18	36	1
80 Jämställdhet	4	3	5	6	6	1
81 Nationella minoriteter	0	0	1	1	0	0
82 Mänskliga rättigheter	2	8	4	11	3	0
85 Integration	4	17	12	27	6	1
10-85 Totalt antal ärenden	3 896	14 049	2 413	16 433	3 925	1 455
varav Vattenmyndigheten s ärenden						
varav Miljöprövnings- delegationens ärenden						

¹⁾ Under 2021 har huvuddelen av länsstyrelsernas arbete med jordbrukarstöden och landsbygdsstöden skett i Jordbruksverkets IT-system. Dessa system är till största delen färdigbyggda men rättvisande statistik över handlagda ärenden inom området jordbrukarstöd (601) är inte möjliga att hämta ut i sin helhet. För området jordbrukarstöd omfattar ärendestatistiken direktstöden och ansökan om utbetalning av kompensationsstöd, ekologisk produktion och miljöersättningarna för betesmarker och slåtterängar, vallodling, minskat kväveläckage samt skyddszoner. Statistik för ansökan om åtaganden och övriga stödformer ingår ej. För landsbygdsstöden (602) redovisas för 2021 komplett ärendestatistik av både ansökningar om stöd och utbetalningar. Det som redovisas här är den ärendestatistik som hämtas från länsstyrelsens ärendehandläggningssystem Platina summerat med ärenden beträffande jordbrukarstöd (direktstöd, betesstöd och kompensationsstöd) och landsbygdsstöd från Jordbruksverkets IT system, BLIS.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket

Kommentar till Tabell F – Redovisning av ärenden 2021

VÄS 28 – Länsstyrelsen har under 2021 fokuserat på att hantera äldre djurskyddsärenden som uppstått under pandemin och kunnat minska balansen av ärenden.

VÄS 41 - Inom verksamhetsområde 41 har en stor mängd avslagsbeslut tagits våren 2021 på grund av förordningsändring och medelbrist. Det resulterar i en mindre mängd ärenden i utgående balans jämfört med ingående balans.

Länsstyrelsen Gävleborg är inte Vattenmyndighet och inte heller Miljöprövningsdelegation.

VÄS 42- antalet ansökningar inom Klimatklivet har ökat.

Tabell G – Överklagade beslut

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut ¹⁾	Antal beslut ²⁾	Andel överklagade beslut ³⁾ (%)
10-11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	2	525	0
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	27	1 818	1
201 Allmänna val	0	90	0
25 Trafikföreskrifter	3	169	2
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	32	1 849	2
30 Regional tillväxt	0	6	0

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut ¹⁾	Antal beslut ²⁾	Andel överklagade beslut ³⁾ (%)
34 Infrastrukturplanering	0	28	0
40 Hållbar samhällsplanering och boende	36	1 045	3
41 Stöd till boende och energiåtgärder	15	426	4
42 Energi och klimat	0	58	0
43 Kulturmiljö	2	609	0
45 Samhällsskydd och beredskap	0	139	0
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	17	190	9
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	2	242	1
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	25	876	3
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	11	361	3
54 Mineralfyndigheter	0	10	0
55 Miljöfarlig verksamhet	0	398	0
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	1	187	1
57 Förorenade områden, efterbehandling	0	65	0
58 Restaurering	0	11	0
60 Lantbruk och landsbygd	26	6 821	0
61 Rennäring och fjällförvaltning			
62 Fiske	4	447	1
70 Folkhälsa	0	18	0
80 Jämställdhet	0	6	0
81 Nationella minoriteter	0	1	0
82 Mänskliga rättigheter	0	11	0
85 Integration	0	27	0
10-85 Totalt antal ärenden	203	16 433	1
<i>varav Vattenmyndighetens ärenden</i>			
<i>varav Miljöprövningsdelegationens ärenden</i>			

¹⁾ Avser beslut som överklagats till högre instans år 2021, oavsett vilket år som beslutet är fattat.

²⁾ Avser beslut som fattats av länsstyrelsen under år 2021.

³⁾ Avser antalet överklagade beslut under år 2021 dividerat med antalet beslut under år 2021.

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket

Kommentar till Tabell G – Överklagade beslut

VÄS 41, 60 och 62

Antalet beslut som redovisas är den total som redovisas i tabell F då dessa ärenden hanteras i flera ärendehanteringssystem.

Länsstyrelsen Gävleborg är inte Vattenmyndighet och inte heller Miljöprövningsdelegation.

Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut med dom i högre instans ¹⁾	varav antal ändrade beslut i högre instans ²⁾	Andel ändrade beslut (%) ³⁾
10-11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	2	1	50
20-21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	27	5	19
201 Allmänna val	0	0	
25 Trafikföreskrifter	3	1	33
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	31	9	29
30 Regional tillväxt	0	0	
34 Infrastrukturplanering	0	0	
40 Hållbar samhällsplanering och boende	34	8	24
41 Stöd till boende och energiåtgärder	23	11	48
42 Energi och klimat	0	0	
43 Kulturmiljö	1	1	100
45 Samhällsskydd och beredskap	0	0	
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	14	1	7
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	0	0	
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	30	6	20
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	6	4	67
54 Mineralfyndigheter	0	0	
55 Miljöfarlig verksamhet	0	0	
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	1	1	100
57 Förorenade områden, efterbehandling	2	0	0
58 Restaurering	0	0	
60 Lantbruk och landsbygd	15	3	20
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)			
62 Fiske	1	0	0
70 Folkhälsa	0	0	
80 Jämställdhet	0	0	
81 Nationella minoriteter	0	0	
82 Mänskliga rättigheter	0	0	
85 Integration	0	0	
10-85 Totalt antal ärenden	190	51	27
<i>varav Vattenmyndighetens ärenden</i>			
<i>varav Miljöprövningsdelegationens ärenden</i>			

¹⁾ Avser antalet beslut som överklagats i högre instans vars domar/beslut inkommit till länsstyrelsen under 2021.

²⁾ Avser beslut som ändrats under 2021 på grund av domar/beslut i högre instans.

³⁾ Antal ändrade beslut i högre instans under år 2021 dividerat med antal beslut som överklagats till högre instans med dom/beslut under år 2021.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina

Kommentar till Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans**VÄS 28**

Under året kom en vägledande dom från högsta förvaltningsdomstolen kring tolkning av när det kan finnas skäl för omedelbar verkställighet av beslut. Denna dom har påverkat länsstyrelsernas arbete och lett till att förvaltningsrätterna i några fall ändrat beslut som fattats i enlighet med tidigare praxis.

VÄS 43

Det beslut som ändrats i högre instans avser ett ärende där högre instans (kammarrätten) ändrade Förvaltningsrättens beslut och fastställde Länsstyrelsens beslut.

VÄS 53

Två av de fyra ärendena där domstolen ändrade beslutet, ändrades det endast på så sätt att tiden för att efterkomma Länsstyrelsens förläggande förlängdes. Två av de överklagade ärendena återförvisades för ny handläggning.

Länsstyrelsen Gävleborg är inte Vattenmyndighet och inte heller Miljöprövningsdelegation.

Tabell I – Handläggningstider

VÄS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2019–2021	Utfall (%) 2021	Utfall (%) 2020	Utfall (%) 2019	Medel-antal dagar 2021	Medel-antal dagar 2020	Medel-antal dagar 2019
202 Anmälan om svenskt medborgarskap ¹⁾	45						
204 Begravningsfrågor ¹⁾	45						
212 Auktorisation av bevakningsföretag ¹⁾	180						
282 Ansökan om tillstånd enligt 6 kap 4§ djurskyddslagen ²⁾	90	93	85	100	28	57	15
282 Ansökan om förprovning djurstall ²⁾	56	100	100	97	4	6	8
282 Anmälningsärenden djurskydd	90	64	88	95	91	41	32
403 Överklagade av lov, förhandsbesked	150	91	91	97	111	118	98
403 Överklagande av bygglov för bostäder, dock ej fritidsbostäder	120	83	86	100	98	106	66
403 Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	180	17	6	89	247	311	121
505 Överklagade kommunala beslut Miljöbalken m.fl. författn	180	57	34	53	169	205	180
525 Samråd enligt 12 kap. 6§ Miljöbalken	42	94	95	95	19	17	28
526 Granskning av kommunal strandskyddsdispens ³⁾	21	100	100	100	5	4	4
551 Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. Miljöbalken - Ansökan om tillstånd (konc) ^{2, 4)}	180						
555 Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	75	65	100	83	103	27	53
562 Prövning av avfall och producentansvar	40	98	93	100	9	13	11
566 Tillsyn av avfall och producentansvar	30	97	95	98	8	11	10

VÄS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2019–2021	Utfall (%) 2021	Utfall (%) 2020	Utfall (%) 2019	Medel-antal dagar 2021	Medel-antal dagar 2020	Medel-antal dagar 2019
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Företagsstöd ^{5,6)}	180	12	24	32	1022	559	313
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Projektstöd ^{5,6)}	180	69	30	44	257	379	375
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Miljöinvesteringar ^{5,6)}	180	77	78	40	206	349	302
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden - Företagsstöd ^{5,6,8)}	180	x	x	x	59	89	132
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden - Projektstöd ^{5,6,8)}	180	x	0	0	659	0	0
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder - Företagsstöd ^{6,7)}	120	96	95	80	49	39	67
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Projektstöd ^{6,7)}	120	87	69	83	62	137	76
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Miljöinvesteringar ^{6,7)}	120	75	83	86	184	91	92
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – Företagsstöd ^{6,7,9)}	120	x	x	x	50	65	63
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – Projektstöd ^{6,7,9)}	120	0	x	0	0	71	0
623 Ansökan tillstånd flyttning och utplantering av fisk	30	98	100	98	6	5	9
623 Ansökan om förordnande som fisketillsynsman	40	91	96	100	22	20	13

¹⁾ Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.

²⁾ Målet är satt från komplett ansökan.

³⁾ Enligt 19 kap 3 b § Miljöbalken.

⁴⁾ Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

⁵⁾ Handläggningstid, ansökan om stöd: Mätning från att ansökan kom in till Länsstyrelsen fram till att Länsstyrelsen har fattat beslut om stöd. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om stöd ska vara beslutade inom 6 månader.

⁶⁾ Målet enligt SUSS PoF (Styr- och Uppföljningssystem i Samverkan för LB/Fiskestöden) Hämtas från Jordbruksverkets uppföljningsverktyg BLIS.

⁷⁾ Handläggningstid, ansökan om utbetalning: Mätning från att ansökan om utbetalning kom in till Länsstyrelsen fram till beslut. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90% av ansökningarna om utbetalning ska vara beslutade inom 4 månader.

⁸⁾ År 2021 beslutades tre ärenden om företagsstöd och ett ärende om projektstöd, år 2020 tre företagsstödsärenden och år 2019 sex företagsstödsärenden. Inga ärenden om projektstöd beslutades åren 2020 och 2019. Samtliga företagsstödsärenden åren 2021, 2020 och 2019 beslutades inom 180 dagar medan projektstödsärendet år 2021 inte gjorde det.

⁹⁾ År 2021 beslutades fyra ärenden om utbetalning av företagsstöd, år 2020 fem ärenden och år 2019 fem ärenden. Samtliga ärenden åren 2021, 2020 och 2019 beslutades inom 120 dagar. År 2020 beslutades två ärenden om utbetalning av projektstöd. Båda dessa ärenden beslutades inom 120 dagar. Åren 2021 och 2019 beslutades inga ärenden om utbetalning av projektstöd.

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket

Kommentar till Tabell I – Handläggningstider

VÄS28

Andelen anmälningsärenden djurskydd som handlagts inom den utsatta tiden har minskat under 2021. Det beror på att länsstyrelsen fokuserat på att hantera äldre ärenden som ackumulerades under 2020, det första pandemiåret.

VÄS 403 och 505

Ärenden avseende prövning överklagande av kommuns beslut om lov och förhandsbesked inom VÄS 403 har prioriterats framför prövning av övriga överklagande kommunala beslut. Övriga ärenden inom VÄS 403 har därför längre handläggningstider, liksom ärenden inom VÄS 505.

VÄS 555

Ärenden om anmälan av ändring till tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet har prioriterats ned till förmån för tillsyn enligt den tillfälliga lagen om covid-19, därav att handläggningstiderna har varit längre än tidigare år.

VÄS 602

Ansökan om stöd

Länsstyrelserna har under 2020 och fram till mars 2021 då programändring 7 i landsbygdsprogrammet skedde haft medelsbrist för ansökningar i nära nog samtliga delbudgetar. Vid programändring 7 tillfördes landsbygdsprogrammet ytterligare medel i flera stöd och ytterligare medel och nya satsningar tillfördes i programändring 8 under hösten. Under 2020 och början av 2021 har således ärendebalanser ackumulerats i väntan på besked om nya budgetar för övergångsåren 2021-2022 och det har fått negativa effekter på målen för handläggningstid. Utvidgade obligatoriska handläggningsrutiner kommer att visa sig i längre handläggningstider även framöver.

För ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Företagsstöd ses en kraftig försämring av både måluppfyllelsegrad och medelantal dagar år 2021 jämfört med tidigare år. Det beror framförallt på två faktorer, dels på att handläggningen av företagsstöd på grund av medelsbrist legat still från sommaren 2020 till våren 2021 och dels på att de ärenden som handlagts under 2021, efter att ytterligare medel tilldelats, varit mycket gamla. De flesta av de handlagda ansökningar inkom år 2017 vilket innebär att mycket kan ha hänt med den tänkta investeringen på fyra år. Det medför mycket långa kompletteringstider då det tar tid att uppdatera ansökningarna.

I Gävleborgs län har sökande fått ligga kvar i en kö istället för att ha fått avslag på grund av medelsbrist. Det har varit viktigt för sökanden att kunna få ligga kvar i en kö och förfarandet har kommunicerats sökanden. De genomsnittliga handläggningstiden för dessa ärenden på 1022 dagar utgörs alltså till mycket liten del av aktiv handläggning hos myndigheten.

Ansökan om utbetalning

Länsstyrelserna har kunnat fokusera på handläggning av utbetalningar eftersom få ansökningar om stöd kunde handläggas i början av året på grund av budgetbrist. Handläggningstiderna har generellt god måluppfyllnad men nya mer omfattande handläggningsrutiner som beslutades under hösten 2021 riskerar att öka handläggningstiderna 2022, jämfört med föregående år.

Det något sämre utfallet och ökningen i medelantal dagar för 2021 jämfört med tidigare år vad gäller ansökningar om utbetalning av miljöinvesteringar beror på ett par ärenden som legat länge och varit komplexa att handlägga.

Medelantal dagar åren 2020 och 2019 för ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder - Projektstöd är 137 respektive 76 dagar enligt Jordbruksverkets statistiksystem BLIS. I 2020 års årsredovisning anges däremot 135 respektive 75 dagar. Värdena har tagits fram på samma sätt, med samma rapport, i samma statistiksystem till båda årsredovisningarna.

VÄS 622

För stöd från EHFF fattar länsstyrelserna beslut om stöd efter urval och medelsfördelning av Jordbruksverket. Jordbruksverket fattar beslut om utbetalning på Länsstyrelsens handlagda ansökningar.

För ansökan om stöd och ansökan om utbetalning av stöd gällande företagsstöd och projektstöd från EHFF har enligt länsstyrelsegemensamma instruktioner utfall inte redovisats i tabellen i de fall antalet ärenden understiger 10. Dessa avsnitt är i stället markerade med x i tabellen och utfallen är beskrivna i not.

Medelantal dagar år 2021 för ansökan om stöd från Fiskerifonden – Projektstöd är anmärkningsvärt högt (659 dagar) och omfattar endast ett ärende. Ansökan var tvungen att kompletteras på flera olika sätt och sökande hade stora svårigheter med det. Hanteringen av ärendet har kommunicerats med sökande och det har funnits förståelse hos både myndighet och sökande.

Medelantal dagar år 2020 för ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – Företagsstöd är 65 dagar enligt Jordbruksverkets statistiksystem BLIS. I 2020 års årsredovisning anges däremot 61 dagar. Värdena har tagits fram på samma sätt, med samma rapport, i samma statistiksystem till båda årsredovisningarna.

Länsstyrelsen Gävleborg är inte Vattenmyndighet och inte heller Miljöprövnings-delegation.

Finansiell redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Resultaträkning

Belopp angivna i tkr.

	2021	2020	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	118 363	113 446	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	8 012	8 064	2
Intäkter av bidrag	119 204	87 719	3
Finansiella intäkter	13	9	4
Summa	245 593	209 239	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-162 904	-146 735	5
Kostnader för lokaler	-12 288	-12 329	6
Övriga driftkostnader	-68 796	-48 083	7
Finansiella kostnader	-4	-14	8
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 351	-1 897	16,17
Summa	-245 341	-209 059	
Verksamhetsutfall	251	180	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	10 255	10 406	9
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-10 255	-10 406	
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	4 705	4 930	10
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	35 889	50 690	11
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	7 944	2 158	12
Finansiella kostnader	0	0	13
Avsättning till fonder m.m. för transfereringsändamål	-251	-1 157	13
Lämnade bidrag	-48 287	-56 701	14
Saldo	0	-80	15
Årets kapitalförändring	251	100	15

Balansräkning

Belopp angivna i tkr.

TILLGÅNGAR	2021-12-31	2020-12-31	Not
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	16	24	
Summa	16	24	16
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	603	665	
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	2 352	2 810	
Summa	2 955	3 474	17
Varulager m.m.			
Fastigheter	15	15	
Summa	15	15	18
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	551	394	
Fordringar hos andra myndigheter	5 705	3 457	19
Övriga kortfristiga fordringar	1 344	524	20
Summa	7 600	4 375	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	2 864	3 151	
Upplupna bidragsintäkter	11 627	9 643	
Övriga upplupna intäkter	816	648	
Summa	15 307	13 442	21
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	24 519	52 518	
Summa	24 519	52 518	22
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	58 902	44 051	
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	1 422	3 482	
Kassa och bank	1 359	1 634	
Summa	61 683	49 167	
Summa tillgångar	112 096	123 016	

KAPITAL OCH SKULDER	2021-12-31	2020-12-31	Not
Myndighetskapital			
Statskapital	15	15	
Balanserad kapitalförändring	559	460	
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	251	100	
Summa	825	574	23
Fonder			
Fonder	7 135	6 884	
Summa	7 135	6 884	13
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	819	222	24
Övriga avsättningar	1 657	1 416	25
Summa	2 476	1 639	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	2 957	3 484	26
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	5 746	5 955	27
Leverantörsskulder	8 328	5 063	
Övriga kortfristiga skulder	3 220	18 635	28
Depositioner	1 422	3 482	29
Summa	21 674	36 619	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	13 538	13 394	
Oförbrukade bidrag	66 449	63 906	
Summa	79 987	77 300	30
Summa kapital och skulder	112 096	123 016	

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Belopp angivna i tkr.

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	NOT
Utgiftsområde 1								
Rikets styrelse								
01 05 001								
Länsstyrelserna m.m.	2 688	124 277	-99	0	126 866	-122 869	3 997	31
017 Gävleborgs län								
Utgiftsområde 19								
Regional tillväxt								
19 01 001								
Regionala tillväxtåtgärder	1 175	1 093	0	-1 175	1 093	-339	754	32
017 Länsstyrelsen i Gävleborgs län								
Summa	3 862	125 370	-99	-1 175	127 959	-123 208	4 751	

Redovisning mot inkomsttitel

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster	NOT
2511 006 Expeditions- och ansökningsavgifter	900	1 139	
2537 106 Miljöskyddsavgift	8 000	7 894	
2552 304 Avgifter enligt avfallsförordningen (Lst)	175	166	
2714 104 Sanktionsavgifter enligt arbetsmiljölagen	700	1 056	
2714 538 Särskild avgift enligt utlänningslagen	0	-9	
2811 194 Övriga inkomster	0	10	
Summa	9 775	10 255	9

Redovisning av beställningsbemyndiganden

Anslag / Anslagsbenämning	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år			NOT
		2021	2021	2022	2023	2024	
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder 017 Länsstyrelsen i Gävleborgs län	400	584	133	133	0	0	32

Tilläggsupplysningar och noter

Allmänt

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat ej anges. De flesta belopp i resultatredovisning och de finansiella delarna är framtagna med hjälp av ett länsstyrelsegemensamt rapportpaket i Excel. Det innebär att talen innehåller decimaler, vilket ger avrundningsdifferenser.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring. Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 5 januari 2022.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar. Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Avvikelser från generella ekonomiadministrativa regler

I regleringsbrevet 2021 har regeringen beslutat om följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

- ”Bestämmelsen i 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska omfatta antalet och styckkostnaden för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden, ska inte tillämpas på länsstyrelserna.”
- ”Med undantag från vad som gäller enligt 3 kap. 1 § tredje stycket och 3 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redovisas i en för länsstyrelserna enhetlig struktur efter närmare anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.”
- ”Länsstyrelserna undantas enligt 6 kap 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras.”

Redovisnings- och värderingsprinciper

Periodavgränsningsposter

Inkomna fakturor till och med brytdag har bokförts bortsett från 8 mindre fakturor på sammanlagt 39 tkr. Fakturor som erhålls efter brytdagen redovisas som periodavgränsningsposter. Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader såsom hyror med mera för att kostnaden ska belasta rätt period. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till 20 tkr, utom för hyror som periodiseras oavsett belopp.

Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis och värderogleras i samband med bokslut.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd nyttjandeperiod om minst 3 år och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt basbelopp redovisas som anläggningstillgångar. På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis.

Tillgångstyp	Avskrivningsplan
Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Förbättringsutgift på annans fastighet	Högst 7 år
Maskiner	5 år
IT-teknisk utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	5 år
Konst	Ingen avskrivning
Övriga inventarier	5 år
Pågående nyanläggningar	Avskrivning startas vid färdigställning och inplacering i anläggningsgrupp

Jordfonden

Jordfondens fastigheter värderas till inköpspris, med justering för gjorda åtgärder. Enligt regleringsbrev 2021 avseende utgiftsområde 23 anslag 1:20 anslagspost 2 villkor 6 ska vinst vid försäljning redovisas som statskapital och återinvesteras i Jordfonden.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Uppgifter om ledande befattningshavare och rådsledamöter enligt 7 kap. 2§, förordningen om årsredovisning och budgetunderlag

Redovisning av skattepliktiga ersättningar och andra förmåner som betalats ut under räkenskapsåret till ledamöter i myndighetens råd och till ledande befattningshavare, samt uppgift om uppdrag som styrelse- eller rådsledamot i andra statliga myndigheter eller uppdrag som styrelseledamot i aktiebolag.

Ledande befattningshavare, uppdrag	Lön och andra ersättningar, kr	Skattepliktiga förmåner, kr
Per Bill, landshövding Ordförande i Infobill AB Styrelseledamot i Ponte AB	1 370 199	166 443
Veronica Lauritzsen, länsråd Vattendelegationen Bottenhavet	1 117 161	1 734

Ledamöterna i länsstyrelsens insynsråd nuvarande, uppdrag	Lön och andra ersättningar, kr	Skattepliktiga förmåner, kr
Hanna Bruce Ledamot i styrelsen Växbo Lin och Inslag AB samt suppleant i Aks A-K Söderström AB	3 000	
Ylva Fältholm Ledamot i högskolestyrelsen Högskolan i Gävle samt suppleant i styrelsen Takt & Ton Luleå Stereohandel AB	3 000	
Anders W Jonsson Styrelseordförande i Randello AB	3 110	
Åsa Lindestam Inga uppdrag	3 000	
Per Mellström Inga uppdrag	8 000	
Mehrdad Nesaei Ledamot i Merres Glas	0	
Ingela Norberg Inga uppdrag	3 000	
Lotta Zetterlund Inga uppdrag	10 585	

Noter till resultaträkning

Belopp angivna i tkr.

Not	1	Intäkter av anslag	2021	2020
		01 05 001 017 Förvaltningsanslag	118 024	112 644
		19 01 001 017 Regionala tillväxtåtgärder	339	803
		Summa intäkter av anslag	118 363	113 446
		Skillnaden mellan summan av intäkter av anslag samt medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag i resultaträkningen och utgifter i anslagsredovisningen beror på anslagsavräknad semesterlöneskuld intjänad till och med 2008 enligt övergångsbestämmelsen till 16 § anslagsförordningen.		
Not	2	Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2021	2020
		Offentligrättsliga avgifter	1 202	1 167
		Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	5 994	6 293
		Intäkter av andra ersättningar	817	604
		Summa	8 012	8 064
		<i>Varav intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen består av</i>		
		Intäkter uthyrning	146	201
		Intäkter utbildning/konferenser	484	330
		Intäkter konsultuppdrag	4 953	5 344
		Intäkter övriga 4 § avgifter	410	417
			5 994	6 293
		Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not. Den separata tabellen avser enbart sådan verksamhet som ska ge ett årligt resultat. Övriga intäkter av avgifter har inte motsvarande kostnader och uppvisar inte något resultat utan ingår bl.a. i anslagsredovisningen, älgvårdsfond och externa medel gentemot andra myndigheter.		
Not	3	Intäkter av bidrag	2021	2020
		Bidrag från statliga myndigheter	115 833	84 917
		varav		
		Naturvårdsverket	48 025	28 349
		Länsstyrelsen i Örebro län	32 974	21 859
		Havs- och vattenmyndigheten	14 347	12 684
		Statens jordbruksverk	9 864	8 543
		Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	4 660	3 884
		Migrationsverket	1 537	1 007
		Riksantikvarieämbetet	1 030	2 640
		Arbetsförmedlingen	836	1 439
		Länsstyrelsen i Dalarnas län	555	492
		Kungl. Tekniska högskolan	404	168
		Skogsstyrelsen	372	500
		Länsstyrelsen i Uppsala län	356	375
		Post- och telestyrelsen	262	429
		Länsstyrelsen i Stockholms län	231	47
		Länsstyrelsen i Västra Götalands län	136	0
		Statens energimyndighet	93	103
		Länsstyrelsen i Västernorrlands län	47	30
		Statens veterinärmedicinska anstalt	26	0
		Länsstyrelsen i Jönköpings län	20	48
		Länsstyrelsen i Östergötlands län	18	170
		Kammarkollegiet	13	0
		Länsstyrelsen i Västerbottens län	10	0
		Länsstyrelsen i Västmanlands län	3	1 267
		Länsstyrelsen i Kalmar län	0	128
		Länsstyrelsen i Kronobergs län	0	48

	<i>Socialstyrelsen</i>	0	3
	<i>Lunds universitet</i>	0	24
	<i>Försäkringskassan</i>	0	99
	<i>Övriga motparter</i>	14	580
	 Bidrag från övriga	3 371	2 803
	<i>varav bidrag från EU:s fonder</i>		
	<i>Life - program för miljö- och klimatpolitik</i>	1 478	525
	Summa	119 204	87 719
Av bidrag från Naturvårdsverket 2021 avser 18 352 tkr Åtgärder för värdefull natur (skötselschablon) samt 9 706 tkr Begränsning av massförekomst av översvämningsmygg i Nedre Dalälven. Motsvarande summa 2020 är 12 037 tkr avseende Åtgärder för värdefull natur (skötselschablon) samt 529 tkr Begränsning av massförekomst av översvämningsmygg i Nedre Dalälven. Av bidrag från Länsstyrelsen i Örebro län 2021 avser 9 681 tkr medel avseende covid-19, motsvarande summa 2020 var noll.			
Not	4 Finansiella intäkter	2021	2020
	Räntekonto i Riksgälden	0	0
	Övriga finansiella intäkter	13	8
	Summa	13	9
Not	5 Kostnader för personal	2021	2020
	Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-108 553	-99 501
	<i>varav</i>		
	<i>Lönekostnader för insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)</i>	-296	-313
	Arbetsgivaravgifter, pensionspremier samt övriga kostnader för personal	-54 351	-47 234
	Summa	-162 904	-146 735
Not	6 Kostnader för lokaler	2021	2020
	Kostnader för lokaler	-12 288	-12 329
	Lokalkostnaderna som redovisas i denna not har inte samma urval som tabell F i resultatredovisningen och utfallet kan därmed inte jämföras.		
Not	7 Övriga driftskostnader	2021	2020
	Övriga driftskostnader	-68 796	-48 083
	2021 ingår kostnader för myggbekämpning med 12 002 tkr, motsvarande summa 2020 var 2 564 tkr.		
Not	8 Finansiella kostnader	2021	2020
	Räntekostnader i Riksgälden	0	-1
	Övriga finansiella kostnader	-4	-13
	Summa	-4	-14

Not 9	Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2019	2020	2021	2021
		Utfall intäkter	Utfall intäkter	Budget intäkter	Utfall intäkter
Avgifter med bestämt ekonomiskt mål Enligt 2021 års regleringsbrev undantas länsstyrelserna enligt 6 kap 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras. Som en följd av det ändras notens uppställning till att endast omfatta intäkter för 2019, 2020 och 2021.					
	2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	726	998	900	1 139
	2537 Miljöskyddsavgift	7 949	7 911	8 000	7 894
	2552 Övriga offentligt rättsliga avgifter	113	172	175	166
	varav				
	- Avgifter enligt avfallsförordningen	113	172	175	166
	Övriga intäkter som inte disponeras och inte har bestämt ekonomiskt mål	558	1 324	700	1 056
	2714 Sanktionsavgifter	596	1 137	700	1 056
	2714 Brott mot utlänningslagen	0	187		-9
	2811 Övriga inkomster	-38	0		10
	Summa avgifter redovisade mot inkomsttitel	9 346	10 406	9 775	10 255
Uppgifterna speglar tabell 6.2 i Regleringsbrev för budgetåret 2021 avseende länsstyrelserna. Noten är uppdelad på avgifter med bestämt respektive inte bestämt ekonomiskt mål.					

Not 10	Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2021	2020
	01 05 001 017 Förvaltningsanslag	4 705	4 629
	19 01 001 017 Regionala tillväxtåtgärder	0	301
	Summa	4 705	4 930
Not 11	Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2021	2020
	Från myndighet		
	Havs- och vattenmyndigheten	11 773	13 930
	Riksantikvarieämbetet	9 564	8 722
	Naturvårdsverket	8 831	19 176
	Socialstyrelsen	4 450	4 348
	Länsstyrelsen i Västerbottens län	500	0
	Migrationsverket	384	196
	Post- och telestyrelsen	242	265
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	100	39
	Länsstyrelsen i Örebro län	45	1 923
	Länsstyrelsen i Dalarnas län	0	40
	Länsstyrelsen i Östergötlands län	0	2 050
	Summa	35 889	50 690
Avseende Naturvårdsverket betalades det 2020 ut 16 435 tkr i bidrag gällande efterbehandling av förorenad mark till sanering av Håstaholmen. Motsvarande summa avseende 2021 är noll.			

Not	12	Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2021	2020
		Life - program för miljö- och klimatpolitik	6 415	0
		Älgvårdsfonden	1 045	1 289
		Bygdemedel	876	868
		Kommunal samverkan	-393	0
		Summa	7 944	2 158
		EU-projektet Rivers of Life har förmedlat bidrag till deltagande parter Länsstyrelsen Jämtland och Skogsstyrelsen.		
Not	13	Avsättning till/upplösning av fonder med mera för transfereringsändamål	2021	2020
		Ingående balans	6 884	5 728
		Årets förändring	251	1 157
		Utgående balans	7 135	6 884
		Uppdelat på		
		Älgvårdsfonden		
		Ingående balans	5 250	4 289
		Årets inbetalningar	1 619	1 724
		Årets kostnader	-574	-435
		Lämnade bidrag	-519	-329
		Utgående balans	5 776	5 250
		Årets förändring Älgvårdsfonden	526	961
		Bygdemedel		
		Ingående balans	1 634	1 438
		Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	876	868
		Finansiella kostnader	0	0
		Lämnade bidrag	-1 151	-673
		Utgående balans	1 359	1 634
		Årets förändring Bygdemedel	-275	196
Not	14	Lämnade bidrag	2021	2020
		Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-33 787	-42 285
		Lämnade bidrag till övriga samt periodiseringar	-14 500	-14 416
		Summa Lämnade bidrag	-48 287	-56 701
		inom verksamhetsområden		
		Miljömål	-10 027	-7 871
		Övriga ärenden inom vattenverksamhet	-6 415	0
		Byggnadsvård	-5 114	-5 246
		Allmänt och övergripande inom regional tillväxt	-4 705	-4 629
		Frågor inom mänskliga rättigheter	-4 450	-4 348
		Kalkning av försurade vatten	-4 365	-4 227
		Fornminnes- och kulturlandskapsvård	-3 202	-2 608
		Förvaltning och skötsel av skyddade områden	-1 825	-484
		Stöd till fisket	-1 560	-1 300
		Jakt och viltvård	-1 264	-1 075
		Fiskevård och fritidsfiske	-1 234	-1 453
		Deponering, administration och fördelning av medel, allmänna arvsfonden m.m.	-1 151	-673
		Kulturhistoriskt värdefulla miljöer	-1 013	-848
		Dricksvattenförsörjning	-845	-747
		Friluftsmål	-450	-10
		Kommunikationsplanering	-242	-265
		Fornminnen	-235	-20
		Riskhantering och säkerhet	-100	0

<i>Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturresevat)</i>			
	-40	-35	
<i>Främjande insatser inom folkhälsoområdet</i>			
	-40	-94	
<i>Miljöövervakning</i>			
	-24	-29	
<i>Allmänt och övergripande inom folkhälsa</i>			
	-5	0	
<i>Regional projektverksamhet</i>			
	0	-279	
<i>Energi- och klimatstrategiskt arbete</i>			
	0	-70	
<i>Samverkan, ledning och samordning</i>			
	0	-39	
<i>Efterbehandling av förorenade områden</i>			
	0	-16 255	
<i>Tillsyn och rådgivning inom alkohol- och tobak</i>			
	0	-30	
<i>Jämställdhetsfrågor</i>			
	0	-3 850	
<i>Integrationsfrågor</i>			
	9	-218	
<i>Tillstånd och dispenser avseende naturskydd</i>			
	11	0	
	-48 287	-56 701	
<i>varav finansiering genom EU-fonder</i>			
<i>Life - program för miljö- och klimatpolitik</i>			
	-6 415	0	
Övriga ärenden inom vattenverksamhet 2021 avser utbetalda bidrag gällande EU-projektet Rivers of Life. Efterbehandling av förorenade områden 2020 avser bidrag till Håstaholmen, Iggesunds Hårdkrom och en återbetalning gällande Mackmyra Sulfit.			
Not 15	Årets kapitalförändring	2021	2020
Verksamhetsutfall			
	Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	101	-62
	Avslutade externa medel RTA	133	235
	Årets minskning av semesterlöneskulden från 2008 som finansieras av externa medel	18	7
	Summa verksamhetsutfall	251	180
Uppbörd			
		0	0
Transfereringar			
	Avslutade externa medel RTA	0	-80
	Summa transfereringar	0	-80
	Summa årets kapitalförändring	251	100

Noter till balansräkning

Belopp angivna i tkr.

Not	16	Immateriella anläggningstillgångar	2021-12-31	2020-12-31
		Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
		Ingående anskaffningsvärde	78	53
		Årets anskaffning	0	25
		Årets försäljning, utträngning	0	0
		Utgående anskaffningsvärde	78	78
		Ingående avskrivningar	-54	-32
		Årets avskrivningar	-8	-21
		Årets försäljning, utträngning	0	0
		Utgående avskrivningar	-62	-54
		Bokfört värde	16	24
		Bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	16	24
Not	17	Materiella anläggningstillgångar	2021-12-31	2020-12-31
		Förbättringsutgifter på annans fastighet		
		Ingående anskaffningsvärde	11 941	11 545
		Årets anskaffning	128	396
		Årets försäljning, utträngning	0	0
		Utgående anskaffningsvärde	12 069	11 941
		Ingående avskrivningar	-11 276	-11 077
		Årets avskrivningar	-189	-199
		Årets försäljning, utträngning	0	0
		Utgående avskrivningar	-11 466	-11 276
		Bokfört värde	603	665
		Maskiner, inventarier, installationer mm.		
		Ingående anskaffningsvärde	24 500	23 937
		Årets anskaffning	696	574
		Årets försäljning, utträngning	-613	-11
		Utgående anskaffningsvärde	24 583	24 500
		Ingående avskrivningar	-21 690	-20 025
		Årets avskrivningar	-1 153	-1 676
		Årets försäljning, utträngning	613	11
		Utgående avskrivningar	-22 230	-21 690
		Bokfört värde	2 352	2 810
		Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	2 955	3 474
		Försäljning anläggningstillgångar	103	3
		Under året har två bilar och en fyrhjuling avyttrats. Samtliga fordon var helt avskrivna.		

Not 18	Varulager m.m.	2021-12-31	2020-12-31
	Jordfondsfastigheter Areal, ha:		
	Jordbruksmark	2	2
	Produktiv skogsmark	3	3
	Bokfört värde	15	15
	Bedömt värde	200	100
	Avser Jordfondens fastigheter inom lantbruksverksamheten.		
Not 19	Fordringar hos andra myndigheter	2021-12-31	2020-12-31
	Diverse fordringar andra myndigheter	1 087	1 298
	Mervärdesskatt	4 618	2 159
	Summa	5 705	3 457
Not 20	Övriga kortfristiga fordringar	2021-12-31	2020-12-31
	Uppbördsfordringar	1 331	513
	Övriga kortfristiga fordringar	13	11
	Summa	1 344	524
Not 21	Periodavgränsningsposter	2021-12-31	2020-12-31
	Förutbetalda kostnader		
	Förutbetalda hyror	2 625	2 549
	Övriga förutbetalda kostnader	238	602
	Summa förutbetalda kostnader	2 864	3 151
	Upplupna bidragsintäkter		
	Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter varav	10 921	8 861
	Statens jordbruksverk	8 392	6 684
	Länsstyrelsen i Västmanlands län	1 659	1 656
	Migrationsverket	772	402
	Arbetsförmedlingen	65	107
	Statens veterinärmedicinska anstalt	26	0
	Länsstyrelsen i Jönköpings län	7	7
	Riksantikvarieämbetet	0	5
	Länsstyrelsen i Stockholms län	0	1
	Upplupna bidragsintäkter från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	707	782
	varav finansiering genom EU-fonder		
	Life - program för miljö- och klimatpolitik	0	525
	Totala upplupna bidragsintäkter	11 627	9 643
	Övriga upplupna intäkter	816	648
	Summa periodavgränsningsposter	15 307	13 442
Not 22	Avräkning med statsverket	2021-12-31	2020-12-31
	Uppbörd		
	Ingående balans	-513	-1 091
	Redovisat mot inkomsttitel (-)	-10 255	-10 406
	Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	9 436	10 984
	Skulder avseende uppbörd	-1 331	-513

Anslag i icke räntebärande flöde		
Ingående balans	36	197
Redovisat mot anslag (+)	339	1 103
Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-330	-1 264
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	45	36
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-2 688	115
Redovisat mot anslag (+)	122 869	117 325
Anslagsmedel som tillförts räkenskaper (-)	-124 178	-120 127
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-3 997	-2 688
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag		
Ingående balans	140	192
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	-140	-52
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	140
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	55 543	42 057
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	119 091	132 772
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-135 726	-109 566
Betalningar hänförliga till anslag och inkomstitlar (+/-)	-9 107	-9 720
Övriga fordringar på statens centralkonto	29 802	55 543
Summa utgående balans avräkning med statsverket	24 519	52 518

Not 23 Förändring av myndighetskapitalet					
	Statskapital	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
Utgående balans 2020	15	-242	702	100	574
A Ingående balans 2021	15	-242	702	100	574
Föregående års kapitalförändring	0	-62	161	-100	0
Årets kapitalförändring	0	0	0	251	251
B Summa årets förändring	0	-62	161	151	251
C Utgående balans 2021	15	-304	863	251	825

Not	24	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2021-12-31	2020-12-31
		Ingående avsättningar	222	380
		Årets pensionskostnader	812	-115
		Årets pensionsutbetalningar	-216	-43
		Utgående avsättning	819	222
Not	25	Övriga avsättningar	2021-12-31	2020-12-31
		Kompetensväxlingsåtgärder / Trygghetsmedel		
		Ingående balans	1 416	1 268
		Årets förändring	240	148
		Utgående balans	1 657	1 416
		Summa övriga avsättningar	1 657	1 416
		Av Trygghetsmedel beräknas ca 200 tkr användas under 2022.		
Not	26	Lån i Riksgäldskontoret	2021-12-31	2020-12-31
		Ingående balans	3 484	4 030
		Under året upptagna lån	824	1 350
		Årets amorteringar	-1 351	-1 897
		Utgående balans	2 957	3 484
		Beviljad låneram	6 800	6 800
Not	27	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2021-12-31	2020-12-31
		Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	2 713	3 166
		Lagstadgade arbetsgivaravgifter	2 909	2 681
		Mervärdesskatt	125	108
		Summa	5 746	5 955
Not	28	Övriga kortfristiga skulder	2021-12-31	2020-12-31
		Personalens källskatt	2 603	2 413
		Övriga kortfristiga skulder	617	16 222
		Summa	3 220	18 635
		I posten övriga kortfristiga skulder 2020 ingår ett förskott från EU gällande projektet Rivers of Life med 16 212 kr. Motsvarande summa 2021 är 616 tkr.		
Not	29	Depositioner	2021-12-31	2020-12-31
		Depositioner	1 422	3 482
		Av deponerade medel beräknas 559 tkr finnas kvar vid utgången av 2022.		

Not	30	Periodavgränsningsposter	2021-12-31	2020-12-31
		Upplupna kostnader		
		Upplupna löner, arvoden inkl social avg	345	505
		Upplupna semesterlöner inkl social avg	12 261	11 716
		Övriga upplupna kostnader	932	1 172
		Summa upplupna kostnader	13 538	13 394
		Oförbrukade bidrag från annan myndighet	55 893	60 378
		varav		
		Naturvårdsverket	22 177	37 167
		Havs- och vattenmyndigheten	18 877	6 879
		Länsstyrelsen i Örebro län	11 081	9 875
		Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 070	2 463
		Länsstyrelsen i Östergötlands län	562	580
		Riksanstikvarieämbetet	516	984
		Länsstyrelsen i Uppsala län	406	406
		Länsstyrelsen i Dalarnas län	331	437
		Post- och telestyrelsen	231	341
		Kammarkollegiet	164	177
		Länsstyrelsen i Västernorrlands län	160	207
		Regeringskansliet	92	92
		Skogsstyrelsen	83	0
		Länsstyrelsen i Skåne län	71	71
		Länsstyrelsen i Västerbottens län	60	0
		Kungl. Tekniska högskolan	11	415
		Länsstyrelsen i Stockholms län	2	2
		Statens energimyndighet	0	281
		Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas:		
		- Inom tre månader	28 561	8 786
		- mer än tre månader till ett år	24 179	15 264
		- mer än ett år till tre år	3 141	33 152
		- mer än tre år	12	3 176
		Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	10 556	3 528
		varav finansiering genom EU-fonder		
		Life - program för miljö- och klimatpolitik	6 928	0
		Summa oförbrukade bidrag	66 449	63 906
		I posten Naturvårdsverket 2020 ingår 21 357 tkr gällande efterbehandling av Östernäs sågverk. Motsvarande summa 2021 är noll. I posten Havs- och vattenmyndigheten 2021 ingår projektet Kvalitetshöjande åtgärder inom Life med 4 897 tkr och EU-projektet Rivers of Life 4 074 tkr. Motsvarande summa 2020 var 1 435 tkr gällande Rivers of Life.		
		Summa periodavgränsningsposter	79 987	77 300

Noter till anslagsredovisning

Belopp angivna i tkr.

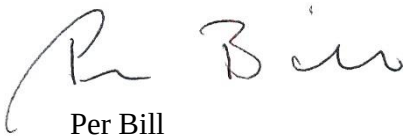
	Anslag/Benämning	Villkor	Tilldelat Belopp	Utfall
NOT 31	01 05 001 017 Länsstyrelserna m.m., Gävleborgs län	Anslagskredit Anslagsbehållning som disponeras, 3% Kredit på räntekonto Låneram för anläggningstillgångar Finansiering av förvaltningskostnader hos Region Gävleborg	3 730 3 725 6 000 6 800 4 705	0 3 997 0 2 957 4 705
NOT 32	19 01 001 017 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen i Gävleborgs Län	Anslagskredit Anslagsbehållning som disponeras Uppföljning och utvärdering Beställningsbemyndigande	54 ingen 400 400	0 168 133

Landshövdingens underskrift av årsredovisningen

Årsredovisningen är beslutad den 17 februari 2022.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Gävle den 17 februari 2022

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Per Bill', with a stylized, cursive script.

Per Bill

Landshövding

Bilagor

Bilaga A. Paragrafer i Förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, som redovisas i årsredovisningen

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning
2§ p1	Verka för att nationella mål får genomslag	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p2	Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p3	Följa tillståndet i länet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p4	Främja samverkan	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2§ p5	Ansvara för angivna tillsynsuppgifter	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
3§ p1	De allmänna valen	Övrig förvaltnings och trafikföreskrifter
3§ p2	Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
3§ p3	Regional tillväxt	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
3§ p4	Infrastrukturplanering	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
3§ p5	Hållbar samhällsplanering och boende	Hållbar samhällsplanering och boende
3§ p6	Energi och klimat	Energi och klimat
3§ p7	Kulturmiljö	Kulturmiljö
3§ p8	Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Samhällsskydd och beredskap
3§ p9	Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Naturvård och miljöskydd
3§ p10	Lantbruk och landsbygd	Areella näringar
3§ p11	Fiske	Areella näringar
3§ p12	Folkhälsa	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
3§ p13	Jämställdhet	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
3§ p14	Integration	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.
4§ p1	Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Areella näringar
4§ p2	Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4§ p3	I utpekade län göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken	Areella näringar
4§ p4	I utpekade län vara förvaltande och attesterande myndighet för vissa program inom EU:s strukturfonder	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4§ p5	I utpekade län vara behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats enligt...	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4§ p6	I utpekade län vara ansvarig för kontroller enligt ...	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
5§ p1	Integrering av jämställdhetsperspektiv	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p2	Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p3	Vid beslut och andra åtgärder som kan	Integrering av sektorsövergripande områden

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning
	röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	
5§ p4	Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p5	Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p6	Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl a regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p7	Verka för att förenkla för företag	Integrering av sektorsövergripande områden
5§ p8	Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Energi och klimat
5§ p9	Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Hållbar samhällsplanering och boende
6§	Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Naturvård och miljöskydd
7§	Geografiskt områdesansvar enligt förordningen (2015:1052)	Samhällsskydd och beredskap
14§	Miljöprövningsdelegation	Naturvård och miljöskydd
15§	Vattendelegation	Naturvård och miljöskydd
16§	Delegation för rennäringsfrågor	Areella näringar
17§	Kampsportsdelegation	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
18§	Viltförvaltningsdelegation enligt förordning (2009:1474)	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
19§	Fjälldelegation	Naturvård och miljöskydd

Bilaga B. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller återsrapporteringsuppgifter och uppdrag som redovisas i årsredovisningen och som framgår i länsstyrelsernas regleringsbrev 2021.

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1A1 Främja arbetet med Agenda 2030	1 Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
1A2 Regionalt livsmedelsstrategiarbete	1 Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A3 Målsättningar för hantering av EU-stöd	1 Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A4 Handlingsplan för grön infrastruktur	1 Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A5 Nationella målen för kulturmiljöarbetet	1 Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Kulturmiljö	Alla län
1A6 Företrädda områden	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A7 Cirkulär ekonomi	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla Län
1A8 Bevarandeplaner Natura 2000-områden	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Berörda län
1A9 Nationella planen för moderna miljövillkor	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A10 EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A11 Landsbygdsprogrammet samt Havs- och fiskeriprogrammet	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Mål och återsrapporteringskrav / A. Nationella mål	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
1B1 Civilt försvar och beredskapsplanering	Mål och återsrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Samhällsskydd och beredskap	Alla län
1B2 IT- incidenter	Mål och återsrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Samhällsskydd och beredskap	Västra Götaland
1B3 Invasiva främmande arter	Mål och återsrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1B4 Naturvård, artbevarande m.m.	Mål och återsrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter/ Naturvård, artbevarande m.m.	Alla län
1C1 Regionalt tillväxtarbete	Mål och	Regional tillväxt och	Alla län

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
och samverkan med regionerna	återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	infrastrukturplanering	
1C2 Mål i regionala utvecklingsstrategin	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C3 Förenkla för företag	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Integrering av sektorsövergripande områden	Alla län
1C4 Omarrondering i Dalarnas län	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Areella näringar	Dalarna
1C5 Förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck m.m.	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Östergötland
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla
1D2 Kontroll av livsmedel och foder i primärproduktionen	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla
1D3 Markärenden ovanför odlingsgränsen	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D4 En hållbar rennäring och en gynnsambevarandestatus för stora rovdjur	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Naturvård och miljöskydd	Dalarna, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D5 Hållbar rennäring	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Berörda län
1D6 Ersättning för skada på fisk och fiskeredskap	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Alla län
1D7 ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
1E1 Struktur för återrapportering enligt 2 § förordningen med länsstyrelseinstruktion	Mål och återrapporteringskrav / E. Övrigt	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2.1 ÅR i enhetlig struktur, redovisning av statistik enligt VÅS m.m.	Organisationsstyrning	Året i siffror	Alla län
3B5 Samverkansråd vid Statens kulturråd	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Kulturmiljö	Halland
3B22 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Folkhälsa, jämställdhet, integration mm.	Alla län
3E1 Systematisk användning och analys av data och statistik	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	Övrig redovisning	Södermanland
3E4 Kompetensinsats riskbaserat informations-säkerhetsarbete	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	Samhällsskydd och beredskap	Alla län

Bilaga C. Övriga uppdrag, förordningar m.m. som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller regeringsuppdrag och hänvisningar till paragrafer i förordningar i vilka det uttryckligen framgår att återrapportering/redovisning ska ske i årsredovisningen.

Uppdrag/Förordning	Område	Avsnitt i årsredovisning
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten	Övrig redovisning
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Avgiftsfinansierad verksamhet	Övrig redovisning
3 kap. 3§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Kompetensförsörjning	Arbetsmiljö och medarbetare
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Skattepliktig ersättning till ledamöter i styrelse, råd utsett av regeringen och myndighetens ledande befattningshavare	Finansiell redovisning
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Frånvaro på grund av sjukdom	Arbetsmiljö och medarbetare
Uppdrag att bistå Rådet för hållbara städer i dess arbete (M2017/03235/Mm), 2017-12-18	Utveckling av hållbara städer	Hållbar samhällsplanering och boende

Bilaga D. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning

Bilagan innehåller regleringsbrevsuppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev 2021 som redovisas i särskild ordning.

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Rapporterings-datum	Rapporterat till
2.2 Underlag till tabeller i årsredovisningen	Organisationsstyrning	2022-02-22	Lst Örebro
2.3 Redovisa antalet årsarbetskrafter	Organisationsstyrning	2021-03-15	Miljödepartementet
3A1 Minskat och förenklat uppgiftslämnande	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-25	Näringsdepartementet
3A2 Naturnära jobb	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-15	Näringsdepartementet
3A3 Energi- och klimatpolitiska målen	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-25	Lst Dalarna redovisar till Miljödepartementet (kopia till Infrastrukturdepartementet)
3A5 Stöd till kommunernas kontinuitetsplanering	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2021-04-15 2021-09-30 2022-02-28 2023-02-22	Dricksvatten Lst Jönköping redovisar till Näringsdepartementet Avloppsrening Lst Västernorrland redovisar till Miljödepartementet
3A6 Resultat och effekter av arbetet med att skydda dricksvatten	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-03-01	Lst Kalmar redovisar till Miljödepartementet (kopia till Näringsdepartementet)
3A7 Kostnader för hantering av EU-stöden	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2021-02-01	Näringsdepartementet
3A8 Föregående års fisketillsyn	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-01	Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Näringsdepartementet)
3B1 Aktiviteter på demokratiområdet	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-03-15	Lst Jönköping redovisar till Kulturdepartementet
3B2 Inriktningsmål för överklagade kommunala beslut om lov	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Boverket (kopia till Finansdepartementet)
3B3 Stödja kommunerna i deras arbete med att motverka vräkningar	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-06-15	Boverket i enlighet med förordningen (2011:1160) om regionala bostadsmarknadsanalyser och kommunernas bostadsförsörjningsansvar
3B4 Planeringsunderlag för kulturmiljöer inom havsplanering	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-01-31	Lst Västra Götaland redovisar till Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Miljödepartementet)
3B6 Civilt försvar och krisberedskap	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-10-31	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (kopia till Justitiedepartementet)
3B7 Restaurering och anläggning av våtmarker	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Lst Gotland redovisar till Miljödepartementet
3B8 Regionala arbetet med friluftspolitiken	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Miljödepartementet)
3B9 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Lst Västernorrland redovisar till Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Miljödepartementet)
3B10 Naturvård m.m.	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Miljödepartementet)
3B11 Förutsättningar för vilda	3 Uppdrag / B. Samordnande och	2022-02-15	Naturvårdsverket (kopia till

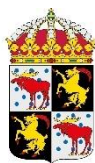
Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Rapporterings-datum	Rapporterat till
pollinatörer i landskapet	sektorsövergripande		Miljödepartementet)
3B12 Skydd av tätortsnära natur	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2025-09-30	Lst Stockholm, Skåne och Västra Götaland redovisar till Miljödepartementet
3B13 Förslag på Natura 2000-områden för gråsäl	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-09-30	Havs- och vattenmyndigheten
3B14 Minska spridning av granbarkborrar från skyddade områden	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-12-01	Lst Kronoberg redovisar till Näringsdepartementet
3B15 Statlig närvaro och service i länet	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	-	Lst Örebro redovisar till Finansdepartementet
3B16 Funktionshinderpolitiska strategier och planer	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-12-14 2022-12-13 2024-03-01	Socialdepartementet
3B17 Tillämpningen av barns rättigheter	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-03-01 2022-03-01 2023-03-31	Lst Dalarna redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B18 Tillämpning av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-11-12	Lst Stockholm och Sametinget (kopia till Kulturdepartementet)
3B19 Verka för minoritetspolitikens fastställda mål	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-04-06	Lst Stockholm redovisar till Kulturdepartementet
3B20 Utveckla utbildningsmaterialet inom samhällsorienteringen	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-06-30	Lst Västra Götaland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B21 Lägesbilder om mottagandet av nyanlända och asylsökande	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B23 Kommuners beredskap och mottagningskapacitet för mottagandet av vissa nyanlända invandrare	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B24 Kommuners beredskap och mottagningskapacitet för ensamkommande barn och unga	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B25 Insatser för asylsökande m.fl.	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B26 Redogöra för vilka insatser som ersättning lämnats enligt 37 och 37 a §§	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B27 Redovisning om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B28 Redovisning om portalen informationsverige.se	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Västra Götaland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B29 goda exempel på uppsökande och motiverande arbete för att nå utrikes födda kvinnor	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3C1 redovisa den svenska beslutade och utbetalda medfinansieringen av territoriella program	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2021-03-31	Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten redovisar till Näringsdepartementet
3C2 redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2021-03-31	Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten redovisar till Näringsdepartementet

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Rapporterings-datum	Rapporterat till
3C3 Lämna utgiftsprognoser m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	-	Tillväxtverket
3C4 Bredbandsutbyggnad	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-01-31	Post- och telestyrelsen (kopia till Infrastrukturdepartementet)
3C5 Grundläggande betaltjänster	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2021-12-01	Lst Dalarna redovisar till Infrastrukturdepartementet
3C6 Plan för det fortsatta arbetet med omarrondering av mark	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2021-04-01	Lst Dalarna redovisar till Näringsdepartementet
3C7 Länsstrategier för jämställdhetsintegrering	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-02-22	Arbetsmarknadsdepartementet
3C8 förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-03-11	Arbetsmarknadsdepartementet
3D1 Byggnadsnämndernas tillsynsarbete	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-01-31	Boverket (kopia till Finansdepartementet)
3D2 Tillsynsutveckling enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-02-15	Naturvårdsverket
3D3 Förberedelse för uppgiftslämnande till Naturvårdsverket	Uppdrag / D. Tillsyn	2021-11-30	Lst Skåne redovisar till Miljödepartementet
3D4 Prövning enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-03-31	Lst Västernorrland redovisar till Miljödepartementet
3D5 Beslut om upphävande av och dispens från strandskyddet	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Miljödepartementet)
3D6 Effektiv och rättssäker tillsyn	Uppdrag / D. Tillsyn	2021-10-01	Lst Västernorrland redovisar till Finansdepartementet
3D7 Effektivisera prövningsverksamheten	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-10-03	Lst Blekinge redovisar till Finansdepartementet
3E2 Indelning av hur länsstyrelserna ska redovisa avgiftsbelagd verksamhet	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2021-09-30	Lst Örebro redovisar till Finansdepartementet
3E3 Redovisa prognoser	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2021-02-05 2021-04-29 2021-06-30 2021-10-25	Hermes

Länsstyrelsen Gävleborg ansvarar för att beslut från riksdag och regering genomförs samt att samordna den statliga verksamheten i länet. Vi är en kunskapsorganisation som arbetar tvärsektoriellt med flera olika sakfrågor från landsbygdsutveckling, miljömålen, biologisk mångfald och djurskydd till flykting- och integrationsfrågor hållbar samhällsplanering och krisberedskap.

Vår värdegrund bygger på tre ord, handlingskraft, professionalitet, och förståelse och ska genomsyra allt vi gör på alla nivåer.

Länsstyrelsen
Gävleborg